

องค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพกับการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะ :
กรุงเทพมหานคร

นางสาวมณีนุช พูลสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

PHYSICAL LANDSCAPE ELEMENTS RELATED TO CRIMINAL INCIDENT
IN PUBLIC OPEN SPACE: BANGKOK METROPOLITAN

Miss Maneenuch Poolsawad

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Landscape Architecture Program in Landscape Architecture
Department of Landscape Architecture
Faculty of Architecture
Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

องค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพกับการเกิด

อาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะ : กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวมณีนุช พูลสวัสดิ์

สาขาวิชา

ภูมิสถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ จามรี อาระยานิมิตสกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ นิลุบล คล่องเวสสะ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังสนา บุญโยภาส)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ จามรี อาระยานิมิตสกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ นิลุบล คล่องเวสสะ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อริยา อรุณินท์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(พลตำรวจตรี ดร.ปิยะ อุทาโย)

มณีนุช พูลสวัสดิ์ : องค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพกับการเกิดอาชญากรรม
ในพื้นที่สาธารณะ: กรุงเทพมหานคร. (PHYSICAL LANDSCAPE ELEMENTS
RELATED TO CRIMINAL INCIDENT IN PUBLIC OPEN SPACE: BANGKOK
METROPOLITAN) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.จามรี อาระยานิมิตสกุล, อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม: รศ.นิลุบล คล่องเวสสะ, 241 หน้า.

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ ได้แก่ การวางผัง ขนาด
ทางเท้า เฟอร์นิเจอร์ถนน วัสดุพืชพรรณ และไฟส่องสว่าง กับการเกิดคดีอาชญากรรมประเภท
ประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึง
จุดบกพร่องของพื้นที่จากองค์ประกอบของภูมิทัศน์ในทีละส่วนว่านำมาซึ่งการเกิดคดีได้อย่างไร อัน
จะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบปรับปรุงงานภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณะเพื่อลดช่องโอกาสในการ
เกิดอาชญากรรม และเป็นแนวทางในการช่วยวางแผนด้านการบริหารจัดการงานภูมิทัศน์เพื่อการ
ป้องกันอาชญากรรม การคัดเลือกพื้นที่ศึกษาใช้พื้นที่ที่เกิดสถิติคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมากที่สุด
ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2550-2555) คือ เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท
และนำตำแหน่งที่พบว่ามีปริมาณคดีเกิดหนาแน่นที่สุด มาแบ่งพื้นที่ตามลักษณะทางกายภาพจาก
สภาพแวดล้อมซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภทและใช้เป็นที่ตัวแทนศึกษา คือ 1) พื้นที่แบบจุดศูนย์รวม
การสัญจร ได้แก่ อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ประกอบด้วยเกาะ 4 เกาะ 2) พื้นที่แบบซอย ได้แก่ ซอยราง
น้ำและซอยเพชรบุรี 21 และ 3) พื้นที่แบบลานหน้าอาคารสาธารณะ ได้แก่ ลานหน้าแพลตฟอร์ม-
แกรนด์ไคม่อนและลานหน้าพันธุ์ทิพย์ โดยวิธีการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ยึดตามกรอบ
แนวคิดทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม มี 2 วิธี คือ 1) การสำรวจและการ
วิเคราะห์องค์ประกอบของภูมิทัศน์กายภาพในพื้นที่ และ 2) การสัมภาษณ์ทั้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ผู้รับผิดชอบพื้นที่และจากบุคคลผู้ใช้งานประจำในพื้นที่โดยสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งของพื้นที่ที่
เคยพบเห็นเกิดคดีหรือมีโอกาสที่น่าจะเกิดคดี

จากผลการศึกษาพบว่า ความหนาแน่นของทางเท้า จุดอับสายตา และการขาดไฟส่องสว่าง
เป็นปัจจัยหลักของช่องโอกาสที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้จากการ
ออกแบบและการดูแลรักษา โดยได้เสนอแนะแนวทางการออกแบบปรับปรุงและการดูแลรักษาไว้
เพื่อเป็นตัวอย่าง นอกจากนี้การบริหารจัดการสามารถช่วยลดภัยอาชญากรรมลงด้วย เช่น การตรวจ
ตราสอดส่อง การมีเวรยาม การมีตำรวจสายตรวจ การมีร้านสะดวกซื้อ 24 ชั่วโมงอยู่ในบริเวณ และ
เรื่องของการใช้เทคโนโลยี เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด เป็นต้น

ภาควิชา..... ภูมิสถาปัตยกรรม..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... ภูมิสถาปัตยกรรม..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา..... 2555..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5473350425 : MAJOR LANDSCAPE ARCHITECTURE

KEYWORDS : PHYSICAL LANDSCAPE ELEMENTS / THE CRIME PREVENTIONS.

MANEENUCH POOLSAWAD: PHYSICAL LANDSCAPE ELEMENTS RELATED TO CRIMINAL INCIDENT IN PUBLIC OPEN SPACE: BANGKOK METROPOLITAN. ADVISOR: ASSOC. PROF. CHAMREE ARAYANIMITSKUL, CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. NILUBOL KLONGVESSA, 241 pp.

This research focuses on studying how physical landscape elements - namely, layout, size of sidewalk, street furniture, planting, and lighting relate to incidents of robbery in public open spaces in Bangkok. The aim is to learn how physical landscape elements of particular areas contribute to such incidents of crime. The results should be useful in designing and improving landscape in public open spaces to reduce the potential for criminal incident. The area studied was chosen from the highest number of robbery incidents in public open space during the past five years (2007-2012), the area are chosen is under the responsibility of the Phayathai metropolitan police precinct. The particular locations where the incidents were most clustered catagorized were arranged according to the characteristics of the physical environment and put into three groups: 1) the traffic node area, the Victory Monument area with four traffic islands, 2) the sidestreet or ‘soi’ area, Soi Rang-nam and Soi Petchburi 21, and 3) the public plaza, the public plaza in front of the Platinum Mall and Grand Diamond Hotel, and the public plaza of Pantip Plaza. Two methods of data collection were used according to the concept of crime prevention through environmental design, 1) survey and analysis of the physical landscape elements in the areas, and 2) interviews of the police officers responsible for the areas and those citizens who regularly use the particular area for a certain period of time. The interview was to find out and confirm the specific location of robberies occurred and potential location of robberies opportunities

The research results show that the main factors to criminal incidents are overcrowded of people on sidewalks, blind spot areas, and lack of illuminating lights. These problems can be solved by design, management, and maintenance, which are guidelines included in this research. Such robbery opportunities can be curtailed by surveillance and useful technology, for example, security guards, police patrols, 24-hour convenience stores, and CCTV.

Department : Landscape Architecture Student’s Signature

Field of Study : Landscape Architecture Advisor’s Signature

Academic Year : 2012 Co-advisor’s Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์จามรี อาระขานิมิตสกุล และรองศาสตราจารย์นิลุบล คล่องเวสสะ ในความเอาใจใส่และความเมตตาของอาจารย์ ที่มีต่อลูกศิษย์ทั้งให้คำปรึกษาและให้ข้อคิดที่ดี ตลอดระยะเวลาของการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังสนา บุญโยภาส รองศาสตราจารย์ ดร.อริยา อรุณินท์ ท่านอาจารย์ผู้ให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบทุกท่าน

และขอขอบพระคุณ พล.ต.ต. ดร.ปิยะ อุทาโย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย ในการให้คำแนะนำและให้ความรู้ในส่วนของภาคงานตำรวจที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ ด้วยความเมตตา

ขอขอบพระคุณบิดา และมารดา ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนในทุกๆด้าน ทำให้เต็มเปี่ยมทั้งพลังกายและพลังใจ

ขอขอบพระคุณ พ.ต.ท.หญิง ณชเรช นิ่มนวลฉวี และพี่ๆทุกท่านที่ฝ่ายอำนวยการ 10 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ให้คอยคำแนะนำ และช่วยเหลือด้านข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ พ.ต.ท.สามารถ ศรีม่วงกลาง รองผู้กำกับป้องกันปราบปราม สน.พญาไท ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในพื้นที่ศึกษา

ขอขอบคุณ เพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือในทุกด้านระหว่างการศึกษาตลอดจนจัดทำวิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
สารบัญแผนที่.....	ฐ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฬ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 คำถามในการวิจัย.....	2
1.4 วิธีการวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	10
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 คำจำกัดความของคำว่าอาชญากรรม.....	11
2.2 ประเภทของอาชญากรรม.....	15
2.3 ทฤษฎีสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม.....	18
2.3.1 ทฤษฎีการเกิดอาชญากรรมตามหลักของนิเวศวิทยา.....	19
2.3.2 ทฤษฎีตามหลักพุทธศาสนา.....	23
2.3.3 ทฤษฎีการเลือกหรือทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล.....	24
2.3.4 ทฤษฎีการไม่เป็นระเบียบของสังคม.....	24
2.4 ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม.....	25
2.4.1 แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย.....	26

	หน้า
2.4.2 แนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์.....	27
2.4.3 แนวทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม.....	28
2.5 แนวคิดการออกแบบภูมิทัศน์ทางกายภาพเพื่อป้องกันอาชญากรรม.....	31
2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์เมือง.....	31
2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ถนนและทางเท้า.....	32
2.5.3 แนวคิดเรื่องการออกแบบวางผัง.....	32
2.5.4 แนวคิดเรื่องการออกแบบภูมิทัศน์ถนนและทางเท้า.....	40
2.6 กรณีศึกษาการออกแบบภูมิทัศน์ทางกายภาพเพื่อป้องกันอาชญากรรม.....	49
2.7 สรุปสิ่งที่ได้จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	51
บทที่ 3 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา	
3.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา.....	53
3.1.1 ขอบเขตในการรวบรวมข้อมูลสถิติคดีเพื่อเลือกพื้นที่ศึกษา.....	53
3.1.2 พื้นที่ศึกษา: พื้นที่ที่เกิดสถิติคดีมากที่สุดของกรุงเทพมหานคร.....	54
3.2 ลักษณะคดีที่พบในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท.....	54
3.2.1 ความหมายของคดีอาชญากรรมที่พบในพื้นที่ศึกษา.....	55
3.3 การเลือกพื้นที่ตัวแทนศึกษา.....	56
บทที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานโดยทั่วไปของพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไท	
4.1 ขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท.....	62
4.1.1 อาณาเขตปกครอง.....	62
4.1.2 อาณาเขตติดต่อ.....	63
4.2 ลักษณะทางด้านกายภาพของเขตราชเทวี.....	64
4.2.1 ที่ตั้งและเขตการปกครอง.....	64
4.2.2 ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร.....	66
4.2.3 ระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่ง.....	72
4.2.4 ลักษณะชุมชน.....	76
4.2.5 ลักษณะประชากร.....	78
บทที่ 5 การเก็บข้อมูลภาคสนาม	
5.1 วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	80

	หน้า
5.2 การเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสำรวจพื้นที่ตัวแทนศึกษา.....	83
5.2.1 พื้นที่ A: อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	83
5.2.1.1 พื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง โรงพยาบาลราชวิถี.....	87
5.2.1.2 พื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน.....	94
5.2.1.3 พื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์.....	103
5.2.1.4 พื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	112
5.2.2 พื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย.....	121
5.2.2.1 พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ.....	121
5.2.2.2 พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21.....	135
5.2.3 พื้นที่ C (Plaza): พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ.....	146
5.3 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา.....	153
5.3.1 วัตถุประสงค์ในการจัดทำสัมภาษณ์.....	153
5.3.2 จำนวนของผู้สัมภาษณ์ที่ใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา.....	153
5.3.3 เกณฑ์ในการเลือกสัมภาษณ์ผู้ที่ใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา.....	153
5.3.4 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ พื้นที่ A: อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	153
5.3.4.1 พื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง โรงพยาบาลราชวิถี.....	153
5.3.4.2 พื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน.....	155
5.3.4.3 พื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์.....	156
5.3.4.4 พื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	157
5.3.5 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ พื้นที่ B: ถนน-ตรอก-ซอย.....	159
5.3.5.1 พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ.....	159
5.3.5.2 พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21.....	161
5.3.6 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ พื้นที่ C: ลานหน้าอาคารสาธารณะ.....	163
5.3.6.1 พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตตินั่ม-แกรนด์ไคม่อน.....	163
5.3.6.2 พื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์.....	164
5.3.7 สรุปสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่ใช้งานประจำในพื้นที่.....	165
5.3.8 ปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ใช้งานประจำในพื้นที่.....	168
5.4 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ตัวแทนศึกษา.....	168

	หน้า
5.4.1 วัตถุประสงค์ในการจัดทำสัมภาษณ์.....	168
5.4.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พื้นที่ A: อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	169
5.4.3 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พื้นที่ B: ถนน-ตรอก-ซอย.....	170
5.4.3.1 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ.....	170
5.4.3.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21.....	171
5.4.4 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พื้นที่ C: ลานหน้าอาคารสาธารณะ.....	172
5.4.4.1 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พื้นที่ 1C: แพลตตินั่ม-แกรนด์ไคม่อน... ..	172
5.4.4.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พื้นที่ 2C: พันธุ์ทิพย์.....	173
บทที่ 6 ลักษณะขององค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม	
6.1 องค์ประกอบของภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ศึกษา.....	175
6.2 ลักษณะจากองค์ประกอบของภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม.....	179
6.2.1 ลักษณะพื้นที่ที่มีความหนาแน่น.....	179
6.2.2 ลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตา.....	184
6.2.3 ลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่าง.....	199
6.2.4 ลักษณะพื้นที่เปลี่ยว.....	202
6.2.5 ลักษณะพื้นที่มีช่องทางหลบหนี.....	203
บทที่ 7 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	
7.1 สรุปลักษณะคดีที่มักเกิดในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร.....	206
7.2 สรุปด้านตำแหน่งพื้นที่ที่มักเกิดคดีมากที่สุด.....	206
7.3 สรุปด้านลักษณะช่องโอกาสจากองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ.....	207
7.3.1 สรุปลักษณะพื้นที่ที่มีความหนาแน่น.....	207
7.3.2 สรุปลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา.....	207
7.3.3 สรุปลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่าง.....	209
7.3.4 สรุปลักษณะพื้นที่เปลี่ยว.....	210
7.3.5 สรุปลักษณะพื้นที่ที่มีช่องทางการหลบหนี.....	210
7.4 เสนอแนวทางการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อลดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรม.....	211
7.4.1 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดความหนาแน่น.....	211
7.4.2 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดจุดอับทางสายตา.....	213

	หน้า
7.4.3 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดการขาดไฟส่องสว่างในพื้นที่.....	216
7.4.4 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดความเปลี่ยว.....	217
7.4.5 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดช่องทางหลบหนี.....	217
รายการอ้างอิง.....	219
ภาคผนวก.....	223
ภาคผนวก ก.....	224
ภาคผนวก ข.....	238
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	241

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
2.1	ระดับการให้บริการของทางเท้า (Level of Service)..... 43
2.2	ระดับชั้นการให้แสงสว่างสำหรับพื้นที่คนเดินเท้า..... 45
4.1	การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตราชเทวี ปี 2545 (หน่วย: ไร่)..... 66
4.2	การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตราชเทวี ปี 2552 (หน่วย: ไร่)..... 67
4.3	ความยาวของถนนสายหลักในเขตราชเทวี..... 72
4.4	จำนวนประชากรของเขตราชเทวี ปี พ.ศ.2551-2555..... 78
4.5	จำนวนประชากรและความหนาแน่นของพื้นที่เขตราชเทวี ปี 2555..... 79
5.1	สรุปองค์ประกอบภูมิทัศน์กายภาพที่สำรวจพบในพื้นที่ศึกษา..... 82
5.2	คดีที่พบในพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิจากบันทึกแจ้งความ ของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)..... 83
5.3	คดีที่พบในพื้นที่ซอยรงน้ำจากบันทึกแจ้งความ ของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)..... 121
5.4	คดีที่พบในพื้นที่ซอยเพชรบุรี 21 จากบันทึกแจ้งความ ของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)..... 135
5.5	คดีที่พบในพื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตตินั่ม-แกรนด์ไคม่อน จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)..... 146
5.6	คดีที่พบในพื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์ จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)..... 146
5.7	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผล ให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1A: เกาะฝั่งรพ.ราชวิถี..... 154

ตารางที่	หน้า	
5.8	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม และลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ของพื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน.....	155
5.9	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม และลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ของพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์.....	156
5.10	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม และลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ของพื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	158
5.11	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม และลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ของพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ.....	159
5.12	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม และลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ของพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21(ซอยกาญจนา).....	162
5.13	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม และลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ของพื้นที่ 1C: แพลตทินัม-แกรนด์ไคม่อน.....	163
5.14	พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม และลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ของพื้นที่ 1C: ลานหน้าพันธุ์ทิพย์.....	165
6.1	สรุปองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ศึกษา.....	176
6.2	สรุปความเกี่ยวข้องกันระหว่างลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม กับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ.....	178

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
2.1	การแบ่งเขตของเมืองซิกาโกตามหลักทฤษฎีวงรอบ.....	21
2.2	การออกแบบวางผังโอบล้อมพื้นที่ว่างในแบบต่างๆ.....	34
2.3	การใช้พื้นผิว (Texture) ที่แตกต่างกันในการจัดสร้างเขตพื้นที่ (Territoriality).....	35
2.4	การเปลี่ยนระดับพื้นเพื่อสร้างเขตพื้นที่ (Territoriality).....	35
2.5	จำนวนอาคารในการจัดกลุ่ม.....	36
2.6	การจัดผังกลุ่มอาคารรูปตัว L ของ Breuklen House, New York.....	36
2.7	การจัดผังกลุ่มอาคารแบบมีส่วนกลาง ของ Outhwaite.....	36
2.8	ตัวอย่างการจัดกลุ่มอาคารแบบถนนปลายเปิดมีส่วนกลาง.....	37
2.9	ตัวอย่างการจัดกลุ่มอาคารแบบถนนปลายปิด.....	37
2.10	การจัดวางตำแหน่งอาคารในพื้นที่ที่มีผลต่อการสร้างความรู้สึกลดอคย.....	38
2.11	องค์ประกอบที่ช่วยในการมองเห็น-แสงสว่าง และระดับพื้น.....	38
2.12	ระดับความสูงที่ 1.20 ม.ของรั้ว ควรมีช่องเปิด เพื่อช่วยในการมองเห็น.....	38
2.13	องค์ประกอบที่ช่วยในการมองเห็น-ระดับความสูงและความทึบ - โปร่งของเครื่องกั้น.....	38
2.14	พื้นที่แบบมีทางเข้า-ออก ทางเดียว ด้วยถนนปลายปิด (Cul-de-sac).....	39
2.15	พื้นที่แบบมีทางเข้า-ออก หลายทาง.....	39
2.16	การออกแบบพื้นที่ให้มีลักษณะแบบถนนปลายตัน.....	40
2.17	ความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง-แคบของทางเดินกับระยะการมองเห็น.....	41
2.18	ลักษณะของพื้นที่ ในหนึ่งช่วงความกว้างของทางเท้า.....	42
2.19	ผังแสดงวงรัศมีของไฟส่องสว่างที่ครอบคลุมต่อเนื่องตลอดทางเดินเท้า.....	46
2.20	ไฟส่องสว่างควรมีพร้อมทั้งสำหรับทางเดินเท้า และไฟส่องถนน.....	46
2.21	ระดับของวัสดุพืชพรรณในภูมิทัศน์ถนนทางเดินเพื่อป้องกันอาชญากรรม.....	47
2.22	วัสดุพืชพรรณที่อยู่ใกล้ภูมิทัศน์ถนน ที่มีลักษณะช่วยป้องกันอาชญากรรม.....	47
2.23	เสาเตี้ยกั้นทางเข้า-ออก เพื่อกันรถที่ไม่ได้รับเชิญเข้าสู่อาคาร.....	48
2.24	เสาเตี้ยกั้นการปะทะจากรถยนต์และรถจักรยานยนต์บนทางเท้า.....	48
2.25	ความยากง่ายในการบุกรุกจากการใช้รั้วกั้น.....	49
2.26	หุ่นตำรวจจำลอง.....	49

ภาพที่	หน้า	
2.27	ผังสถานีรอรถประจำทาง Birkenhead.....	50
2.28	บรรยากาศด้านนอกสถานีรอรถประจำทาง Birkenhead.....	50
2.29	บรรยากาศด้านในสถานีรอรถประจำทาง Birkenhead.....	50
5.1	บรรยากาศของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ฟังก์ที่มีทางเชื่อม BTS ลอยฟ้า.....	84
5.2	บรรยากาศของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ฟังก์ที่ไม่มีทางเชื่อม BTS ลอยฟ้า.....	84
5.3	รูปตัด A-A ของพื้นที่เกาะโรงพยาบาลราชวิถี.....	87
5.4	บรรยากาศที่ไม่มีไฟของ โชน b.....	90
5.5	บริเวณที่ไม่มีไฟของ โชน c.....	90
5.6	วัสดุพืชพรรณบริเวณด้านหน้าของเกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี.....	90
5.7	แผ่นป้ายโฆษณาที่บ ที่สามารถทำให้เกิดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้.....	92
5.8	แนวรั้วโปร่งที่กั้นระหว่างซุ้มขายของ กับพื้นที่ทางเท้า โชน c.....	92
5.9	การจัดการด้านความปลอดภัยจากอาชญากรรม โดยใช้รั้วกั้นในพื้นที่ สาธารณะที่ล่อแหลม เช่น ซุ้มอาคารห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น.....	93
5.10	รูปตัด A-A ของพื้นที่เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน.....	95
5.11	ลักษณะพื้นที่ทางเท้าของ โชน d.....	97
5.12	ลักษณะพื้นที่ โชน e.....	98
5.13	บรรยากาศพื้นที่ โชน e ช่วงกลางวัน.....	99
5.14	ลักษณะของไม้ยืนต้นที่พบในพื้นที่.....	99
5.15	ลักษณะเฟอร์นิเจอร์ถนนที่พบในพื้นที่เกาะ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน.....	100
5.16	ซุ้มร้านค้า 24 ชม. ภายในเกาะ.....	102
5.17	รูปตัด A-A ของพื้นที่เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์.....	104
5.18	ลักษณะพื้นที่ที่อยู่ระหว่างด้านหลังซุ้มขายของกับรั้วเกาะ และบรรยากาศถนนซอยราชวิถี 10.....	106
5.19	ลักษณะพื้นที่ทางเท้าบริเวณ โชน d ที่ติดกับ โชน e.....	106
5.20	ลักษณะพื้นที่ทางเท้าบริเวณ โชน e.....	107
5.21	ลักษณะพื้นที่ทางเท้าบริเวณ โชน a1 และ โชน d ในช่วงเวลากลางคืน (23.00 น.).....	108
5.22	ไม้ยืนต้นและไม้พุ่มของบริเวณ โชน a1 และ โชน b.....	108
5.23	ลักษณะเฟอร์นิเจอร์ถนนที่พบในพื้นที่เกาะ 3A: เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์.....	109

ภาพที่	หน้า
5.24 รูปตัด A-A ของพื้นที่เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	113
5.25 ลักษณะพื้นที่โซน a1: พื้นที่รอรถประจำทาง ในเกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	114
5.26 ลักษณะพื้นที่โซน a2 ในเกาะ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	114
5.27 ลักษณะพื้นที่โซน d ในเกาะ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	115
5.28 พื้นที่ขาดไฟส่องสว่างของโซน a2.....	116
5.29 ลักษณะไม้ยืนต้นและไม้พุ่มของบริเวณโซน b.....	117
5.30 ลักษณะเฟอร์นิเจอร์ถนน (ม้านั่ง) ที่พบในพื้นที่เกาะ.....	118
5.31 ป้ายโฆษณาหลังซุ้มศาลารอรถประจำทาง.....	118
5.32 ตู้โทรศัพท์สาธารณะในโซน a2.....	118
5.33 กลุ่มร้านค้าขายอาหาร 24 ชม. ในเกาะ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	120
5.34 ลักษณะการใช้อาคารในซอยรางน้ำ ประกอบด้วย ศูนย์การค้า สวนสาธารณะ โรงแรมม่านรุค.....	122
5.35 ลักษณะการใช้อาคารในซอยรางน้ำ ประกอบด้วย โรงเรียน อาคารพาณิชย์ ร้านอาหารแบบพับบาร์.....	122
5.36 ลักษณะการใช้พื้นที่ถนนเพื่อเป็นที่จอดรถตู้.....	123
6.1 ลักษณะทางเท้าบริเวณพื้นที่รอรถประจำทางเกาะ 1A.....	181
6.2 ลักษณะทางเท้าบริเวณพื้นที่รอรถประจำทางเกาะ 2A.....	181
6.3 ลักษณะทางเท้าบริเวณพื้นที่รอรถประจำทางเกาะ 3A.....	181
6.4 ตำแหน่งที่ 1 ทางเท้าบริเวณโซนกลางเกาะ ก่อนมีหาบเร่แผงลอย.....	182
6.5 ตำแหน่งที่ 1 ทางเท้าบริเวณโซนกลางเกาะ หลังมีหาบเร่แผงลอย.....	182
6.6 ตำแหน่งที่ 2 ทางเท้าบริเวณด้านหลังเกาะ ก่อนมีหาบเร่แผงลอย.....	183
6.7 ตำแหน่งที่ 2 ทางเท้าบริเวณด้านหลังเกาะ หลังมีหาบเร่แผงลอย.....	183
6.8 พื้นที่ทางเท้าที่ถูกแทนที่การใช้งานหลักด้วยการยึดพื้นที่ตั้งโต๊ะเป็นท่ารถตู้ บริเวณพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	183
6.9 พื้นที่ทางเท้าที่ถูกแทนที่การใช้งานหลักด้วยการยึดพื้นที่ตั้งโต๊ะ ขายของหน้าอาคาร บริเวณพื้นที่ซอยรางน้ำ.....	183

ภาพที่	หน้า	
6.10	บรรยากาศพื้นที่ที่เกิดเป็นจุดอับสายตาในมุมมองที่ 1 บริเวณป้ายรถเมล์ จากระยะการจัดวางซุ้มศาลารอรถประจำทาง ผนวกกับ แนวการจัดวางเรียงต่อกันตามแนวเส้นรอบรูปของตัวเกาะ ที่โค้งทำให้ซ้อนเหลื่อมกัน.....	184
6.11	บรรยากาศพื้นที่ที่เกิดเป็นจุดอับสายตา ในมุมมองที่ 2 บริเวณป้ายรถเมล์ จากระยะการจัดวางซุ้มศาลารอรถประจำทาง กับซุ้มอาคารขายของที่เว้นความห่างน้อยจนเกิดเป็นพื้นที่ชอกมุม.....	186
6.12	บรรยากาศพื้นที่ที่เกิดเป็นจุดอับสายตาในมุมมองที่ 3 จากบริเวณ โชนกลางเกาะ.....	186
6.13	ระยะการวางซุ้มอาคารขายของที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นจุดอับสายตา เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในมุมมองที่ 1.....	187
6.14	ระยะการวางซุ้มอาคารขายของกับรั้วกั้นที่เกิดลักษณะพื้นที่ ที่เป็นจุดอับสายตาเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในมุมมองที่ 2 จากบริเวณถนนซอยด้านกลางเกาะ.....	187
6.15	ลักษณะพื้นที่ด้านหลังที่เป็นจุดอับสายตาผนวกกับ มีแนวการจอดของรถตู้บดบังสายตาจากผู้สัญจรทางเท้าด้านหลัง	188
6.16	จุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนนคือ ป้ายสัญลักษณ์บอกทาง เสาไฟฟ้า.....	189
6.17	การวางตำแหน่งของซุ้มขายของ ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะชอกชอย เป็นชอกมุม จากทิศทางมุมมองหลักของการสัญจร(มุมมอง 1 คูณพื้นที่ 6.9) จึงเกิดลักษณะของจุดอับสายตาเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้.....	190
6.18	บรรยากาศตู้โทรศัพท์สาธารณะบริเวณซอยเพชรบุรี 21 ที่อยู่ใต้สะพานลอย.....	190
6.19	ลักษณะองค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตตินั่ม.....	191
6.20	ลักษณะองค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์.....	192
6.21	การเกิดชอกมุมในพื้นที่จากตำแหน่งการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนน บริเวณทางเท้าหน้าแพลตตินั่ม ในมุมมองที่ 1.....	192
6.22	จุดอับสายตาจากตำแหน่งการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนน บริเวณทางเท้าหน้าแพลตตินั่ม ในมุมมองที่ 2.....	192
6.23	ลักษณะที่เป็นจุดอับสายตาจากตำแหน่งการวางเฟอร์นิเจอร์ถนน จากมุมมอง 1.....	192

ภาพที่	หน้า
6.24 รูปแบบของซุ้มเข้าชายของที่มีกันสาดปิดทึบคลุมพื้นที่ทางเท้า จากมุมมองที่ 1.....	193
6.25 รูปแบบของซุ้มเข้าชายของที่มีกันสาดและทำผนังปิดทึบ จากมุมมอง 2	194
6.26 บรรยากาศพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากการติดตั้งป้ายโฆษณา บริเวณพื้นที่รอรถประจำทาง.....	195
6.27 บรรยากาศพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาในช่วงเวลากลางคืน	195
6.28 พื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากป้ายประชาสัมพันธ์ที่มีขนาดใหญ่ และทึบ.....	196
6.29 รูปตัดแสดงพื้นที่บริเวณบริเวณลานและตรอกด้านหลังแพลตฟอร์ม.....	196
6.30 บรรยากาศพื้นที่ตรอกหลังรั้วทึบสูง 3 เมตร	196
6.31 บรรยากาศพื้นที่ลานด้านหลังแพลตฟอร์มที่มีรั้วทึบสูง 3 เมตร	196
6.32 ไม้ยืนต้นบริเวณชอยรางน้ำที่มีขนาดลำต้นใหญ่ และทรงพุ่มหนาที่บดบังการมองเห็นและกีดขวางทางเท้า.....	197
6.33 ไม้ยืนต้นบริเวณชอยรางน้ำที่มีขนาดลำต้นใหญ่ บดบังการมองเห็น และกีดขวางทางเท้า.....	198
6.34 บริเวณพื้นที่เกาะอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ลักษณะของทรงพุ่มแน่นทึบ ส่งผลต่อพื้นที่ทางเท้าด้านล่างกลายเป็นจุดอับสายตาจากมุมมองบนทางเชื่อม BTS....	198
6.35 บริเวณพื้นที่เกาะอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ที่ไม้ยืนต้นมีลักษณะของพุ่มใบ และกิ่งห้อยลง ซึ่งถ้าไม่มีการดูแลรักษาที่ดีจะก่อให้เกิด การบดบังสายตาผู้ใช้งานในพื้นที่อันเป็นช่องโอกาส ในการก่อคดีอาชญากรรมได้.....	198
6.36 ไม้พุ่มกระถางบริเวณชอยรางน้ำที่มีขนาดทรงพุ่มสูงทึบ บดบังการมองเห็นและกีดขวางทางเท้า.....	199
6.37 บรรยากาศทรงพุ่มของไม้ยืนต้นบริเวณหน้าศูนย์การค้าแพลตฟอร์ม.....	200
6.38 ไม้ยืนต้น มีรัศมีของทรงพุ่มเหลื่อมกัน โดยมีระดับความสูงของทรงพุ่ม อยู่ในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่าระดับของดวงโคมส่องสว่าง.....	200
6.39 บรรยากาศทรงพุ่มของไม้ยืนต้นบริเวณหน้าคิงเพาเวอร์ในชอยรางน้ำ ที่มีลักษณะแบบภาพ 6.38.....	201
6.40 ทางเท้าชอยด้านหลังบริเวณเกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์ พื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	202
6.41 ทางเท้าชอยเพชรบุรี 21 บริเวณตรอกคนเดินกว้าง 3 เมตร.....	202

ภาพที่	หน้า
6.42	
บรรยากาศพื้นที่ทางเท้าที่เกิดลักษณะพื้นที่เปลี่ยน	
คนในพื้นที่หลีกเลี่ยงการใช้เส้นทางจากการขาดการดูแลรักษา	
สภาพพื้นที่ให้สะอาดคูคิในซอยรางน้ำ.....	203
7.1	
ตัวอย่างตำแหน่งพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตา	
จากองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่มีการวางตำแหน่งที่ซ้อนเหลื่อมกัน	
บริเวณพื้นที่รอรถประจำทาง.....	208
7.2	
บรรยากาศพื้นที่ทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์	
และมีเสาไฟประดับกีดขวางในพื้นที่ (จากการสำรวจพบว่าไม่สามารถใช้งานได้)....	212
7.3	
บรรยากาศจำลองของพื้นที่ทางเท้าที่กว้างขึ้นเมื่อเคลื่อนย้าย	
องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่กีดขวางพื้นที่ออกไป	
ทำให้สามารถรองรับปริมาณผู้ใช้งานในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น.....	212
7.4	
บรรยากาศจำลองพื้นที่ทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์	
บริเวณป้ายรถเมล์ที่ยังมีพื้นที่เหลือโดยรอบสามารถขยายขนาด	
ให้กว้างขึ้นได้ เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการรองรับปริมาณผู้ใช้งานในพื้นที่.....	212
7.5	
ตัวอย่างการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่	
ให้มีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา	
จากการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์.....	213
7.6	
เฟอร์นิเจอร์ถนนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นจุดอับสายตา	
เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในมุมมองที่ 3.....	214
7.7	
การลดลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา	
ด้วยการหันหน้าอาคารให้กับพื้นที่ทางเท้า	
เพื่อเพิ่มผู้เฝ้ามองโดยธรรมชาติในพื้นที่	
และส่งเสริมให้มีการมองเห็นกันในพื้นที่สาธารณะ.....	214
7.8	
ป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่ที่บบริเวณพื้นที่รอรถประจำทาง	
ก่อให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตา.....	215
7.9	
การเอาป้ายออกเพื่อเพิ่มการมองเห็นกันในพื้นที่.....	215
7.10	
การย้ายตำแหน่งป้าย เพื่อเน้นการโฆษณา	
แก่คนที่สัญจรทางรถมากกว่าคนที่สัญจรทางเท้า.....	215

ภาพที่	หน้า
7.11 การใช้พรรณไม้ที่มีทรงกิ่งใบที่ไม่ห้อยย้อย และมีการดูแลตัดแต่งพุ่มใบให้ไม่เป็นจุดอับสายตา.....	215
7.12 การเลือกประเภทดวงโคมในการติดตั้ง สำหรับพื้นที่ที่วัสดุพืชพรรณในพื้นที่โดยหลีกเลี่ยง การใช้ดวงโคมที่มีความสูงในระดับเดียวกับพุ่มใบที่แน่นทึบ และมีรัศมีที่ซ้อนเหลื่อมกัน.....	216
7.13 การเลือกใช้ดวงโคมประเภทไฟเสาเดี่ยวติดตั้งในพื้นที่ เพื่อให้ความสว่างในระดับล่างสำหรับส่องทางเพื่อคนเดินเท้า.....	217

สารบัญแนพื้นที่

แผนที่		หน้า
3.1	ตำแหน่งพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท ในขอบเขตตามการแบ่งพื้นที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	54
3.2	ตำแหน่งของคดีที่พบในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไท.....	57
3.3	พื้นที่ 3 โชนที่พบจำนวนการเกิดสถิติคืออาชญากรรมอย่างหนาแน่น.....	58
3.4	ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 1 พื้นที่ A	59
3.5	ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 2 พื้นที่ 1B-ซอยรงน้ำ.....	60
3.6	ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 2 พื้นที่ 2B-ซอยเพชรบุรี 21.....	60
3.7	ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 3 พื้นที่ C.....	61
4.1	2 เขตการปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจพญาไท.....	62
4.2	5 แขวงการปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจพญาไท.....	63
4.3	ขอบเขตของเขตปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่ตัวแทนศึกษา (เขตราชเทวี).....	64
4.4	ตำแหน่งที่ตั้งของเขตราชเทวี ในกรุงเทพมหานคร.....	65
4.5	การแบ่งพื้นที่ปกครอง 4 แขวงของเขตราชเทวี.....	65
4.6	การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตราชเทวี ปี 2545.....	68
4.7	การใช้ประโยชน์อาคารของเขตราชเทวี ปี 2545	69
4.8	การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตราชเทวี ปี 2552.....	70
4.9	การใช้ประโยชน์อาคารของเขตราชเทวี ปี 2552.....	71
4.10	ระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งของเขตราชเทวี.....	75
4.11	ตำแหน่งชุมชนแออัดในเขตราชเทวี.....	77
5.1	ตำแหน่งพื้นที่ศึกษาบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	85
5.2	การใช้อาคารพื้นที่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	85
5.3	การเข้าถึงพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	86
5.4	โชนและตำแหน่งอาคารของพื้นที่ 1A: เกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี.....	87
5.5	ทางเข้า-ออก พื้นที่ 1A: เกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี.....	88
5.6	ตำแหน่งทางเท้าที่มีขนาดต่ำกว่าเกณฑ์ของพื้นที่ 1A.....	89

แผนที่	หน้า
5.7 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่างและตำแหน่งวัสดุพืชพรรณ พื้นที่1A.....	91
5.8 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่กีดขวางทางเท้าและการมองเห็นพื้นที่1A.....	92
5.9 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลพื้นที่1A.....	93
5.10 สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ 1A.....	94
5.11 โชนและตำแหน่งอาคารของพื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน.....	95
5.12 ทางเข้า-ออก พื้นที่2A.....	96
5.13 ตำแหน่งทางเท้าที่มีขนาดต่ำกว่าเกณฑ์ของพื้นที่ 2A.....	98
5.14 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่างและตำแหน่งวัสดุพืชพรรณพื้นที่2A.....	100
5.15 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่กีดขวางทางเท้าและการมองเห็นพื้นที่2A.....	101
5.16 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลพื้นที่2A.....	102
5.17 สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ 2A.....	103
5.18 โชนและตำแหน่งอาคารของพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแพชันมอลล์.....	104
5.19 ทางเข้า-ออก พื้นที่3A.....	105
5.20 ตำแหน่งทางเท้าที่มีขนาดต่ำกว่าเกณฑ์ของพื้นที่ 3A.....	107
5.21 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่างและตำแหน่งวัสดุพืชพรรณพื้นที่3A.....	109
5.22 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่กีดขวางทางเท้าและการมองเห็นพื้นที่3A.....	110
5.23 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลพื้นที่3A.....	111
5.24 สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ 3A.....	112
5.25 โชนและตำแหน่งอาคารของพื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน.....	112
5.26 ทางเข้า-ออก พื้นที่4A.....	113
5.27 ตำแหน่งทางเท้าที่มีขนาดต่ำกว่าเกณฑ์ของพื้นที่ 4A.....	116
5.28 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่างและตำแหน่งวัสดุพืชพรรณพื้นที่4A.....	117
5.29 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่กีดขวางทางเท้าและการมองเห็นพื้นที่4A.....	119
5.30 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลพื้นที่4A.....	120
5.31 สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ 4A.....	121
5.32 เส้นทางการเข้าถึงพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ.....	124
5.33 ทิศทางการเดินรถและจุดเข้า-ออกสาธารณะ พื้นที่ 1B.....	125
5.34 การใช้ประโยชน์อาคารพื้นที่ 1B.....	126
5.35 มวลอาคารและที่ว่างพื้นที่ 1B.....	127

แผนที่	หน้า
5.36 ตำแหน่งทางเท้าที่มีขนาดต่ำกว่าเกณฑ์ของพื้นที่ 1B.....	128
5.37 ตำแหน่งทางเท้าที่มีลักษณะหนาแน่นที่สุดของพื้นที่ 1B.....	129
5.38 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่างของพื้นที่1B.....	130
5.39 ตำแหน่งวัสดุพืชพรรณของพื้นที่1B.....	131
5.40 ตำแหน่งวัสดุพืชพรรณที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่1B.....	132
5.41 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่1B.....	132
5.42 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลพื้นที่1B.....	134
5.43 สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ 1B.....	134
5.44 การใช้ประโยชน์อาคารย่านพื้นที่ประตูน้า-แพลทดิน้ม.....	137
5.45 เส้นทางกรเข้าถึงย่านพื้นที่ประตูน้า-แพลทดิน้ม.....	138
5.46 จุดเข้า-ออกพื้นที่ 2B : ซอยเพชรบุรี21.....	139
5.47 มวลอาคารและที่ว่างพื้นที่ 2B.....	139
5.48 ลักษณะพื้นที่ทางเท้าของพื้นที่ 2B.....	142
5.49 ตำแหน่งทางเท้าที่มีลักษณะหนาแน่นที่สุดของพื้นที่ 2B.....	142
5.50 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่างของพื้นที่2B.....	143
5.51 ตำแหน่งวัสดุพืชพรรณที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่2B.....	143
5.52 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่2B.....	144
5.53 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลพื้นที่2B.....	144
5.54 สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ 2B.....	145
5.55 ตำแหน่งพื้นที่ที่ศึกษาของพื้นที่ C: ลานหน้าอาคารสาธารณะ.....	147
5.56 มวลอาคารและที่ว่างของพื้นที่ C.....	148
5.57 จุดเข้า - ออกพื้นที่ C.....	148
5.58 ตำแหน่งพื้นที่ลานที่ศึกษา.....	149
5.59 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่างของพื้นที่ C.....	150
5.60 ตำแหน่งวัสดุพืชพรรณที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ C.....	150
5.61 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ C.....	151
5.62 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลพื้นที่ C.....	151
5.63 สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพื้นที่ C.....	152

แผนที่	หน้า
6.1 การใช้อาคารของพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท.....	179
6.2 ตัวอย่างตำแหน่งของทางเท้าแบบลักษณะที่ 1 ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่บริเวณรอรถประจำทางของเกาะ 3 เกาะ ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	181
6.3 ตัวอย่างลักษณะพื้นที่ทางเท้าที่มีขนาดไม่ถึงเกณฑ์โดยกิจกรรมในพื้นที่ (หาบเร่ แผงลอย) ของเกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี พื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	182
6.4 ตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากระยะการจัดวางซุ้มอาคารขายของ.....	185
6.5 ตัวอย่างบริเวณป้ายรถเมล์พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับทางสายตาจากระยะการจัดวางซุ้ม อาคาร พร้อมกับแสดงตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลักในพื้นที่.....	185
6.6 ตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลักในบริเวณพื้นที่ระหว่างอาคาร กับด้านหลังซุ้มอาคารขายของที่มีรั้วกั้นและตำแหน่งพื้นที่จุดอับทางสายตา.....	186
6.7 ตัวอย่างการวางตำแหน่งของซุ้มอาคารขายของพื้นที่เกาะฝั่งแพชั้นมอල් ที่หันด้านหลังอาคารให้กับทางเท้า ก่อให้เกิดลักษณะพื้นที่จุดอับสายตาขึ้น.....	188
6.8 ตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลักในทางเท้าซอยรางน้ำ ที่เป็นจุดอับสายตาจากตำแหน่งการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ไม่เป็นระเบียบกีดขวางทางเท้า และการมองเห็น.....	189
6.9 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตาและทิศทางมุมมองหลัก ในทางเท้าบริเวณซุ้มขายของซอยเพชรบุรี 21.....	187
6.10 ตำแหน่งทิศทางมุมมองจากสะพานลอยหน้าแพลตฟอร์ม ที่เป็นจุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนน.....	192
6.11 ตำแหน่งทิศทางมุมมองจากทางเท้าหน้าพันธุ์ทิพย์.....	190
6.12 ตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลัก มุมมองที่ 1 จากทางเดินลอยฟ้า ลงมายังบริเวณพื้นที่ให้เช่าตั้งซุ้ม ขายของ และตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากวัสดุกันสาดทึบที่ครอบคลุมพื้นที่ทางเดินเท้า สาธารณะด้านล่าง.....	193
6.13 ตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลัก มุมมองที่ 2 ในบริเวณพื้นที่ให้เช่า ตั้งซุ้มขายของ และตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา.....	194
6.14 ตำแหน่งที่เป็นจุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนน จากทิศทางมุมมองหลักในทางเท้าหน้าซอยเพชรบุรี 21.....	195

แผนที่	หน้า
6.15 ตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากระดับความสูงและความทึบของรั้วบริเวณลานและตรอกหลังด้านหลังแพลตฟอร์ม.....	196
6.16 ตำแหน่งไม้ยืนต้น (ปาล์ม) ที่อยู่ใต้แหล่งกำเนิดของแสงไฟอันมีทรงพุ่มหนาทึบและมีขนาดรัศมีของทรงพุ่มเท่ากับความกว้างของช่องทางสัญจร.....	200
6.17 ตำแหน่งพื้นที่ทางเท้าที่เกิดลักษณะพื้นที่เปลี่ยนจากการจัดเขตพื้นที่ในซอยรายน้ำ.....	203
6.18 ตัวอย่างการกำหนดจุดเข้า-ออกพื้นที่ ตามการเว้นช่วงห่างของอาคารพื้นที่เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน วงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ.....	204
7.1 ตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตาจากระยะการจัดวางซุ้มอาคารที่ใกล้กันเกินไปและทิศทางของมุมมองจากพื้นที่ภายในเกาะอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ....	214

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1.1	กรอบความคิดของการวิจัย.....	4
1.2	ขั้นตอนของการวิจัย.....	9
2.1	ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม.....	19
2.2	แนวคิดสามเหลี่ยมอาชญากรรมเพื่อป้องกันอาชญากรรม.....	25
2.3	ลักษณะช่องโอกาสที่มีผลต่อการตัดสินใจกระทำผิดของอาชญากร.....	52
3.1	การเปรียบเทียบจำนวนคดีของแต่ละสถานีตำรวจนครบาลที่ติดอันดับ1ใน 10.....	54
4.1	เปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ที่ดินเขตราชเทวี ปี 2545กับ ปี 2552 (หน่วย: ไร่).....	67
4.2	แนวโน้มของจำนวนประชากรเขตราชเทวี ปี พ.ศ.2551-2555.....	78
5.1	วิธีการวิจัยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ทั้งการสำรวจและสัมภาษณ์.....	81

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแผนพัฒนาเขต แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร หรือแม้แต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องระบุถึงพันธกิจหลักอย่างหนึ่งไว้เป็นเรื่องสำคัญ คือ การยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพื่อสร้างสังคมที่มีคุณภาพและความสุข การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณภาพชีวิตที่ดีของสังคมที่สำคัญที่สุดย่อมเป็นเรื่องของ “ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน” และในสังคมสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนมากที่สุดก็คือ การกระทำของคนด้วยกันเอง ที่เราเรียกกันว่า “อาชญากรรม” อาจกล่าวได้ว่า “อาชญากรรม” เป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ชี้วัดคุณภาพชีวิตในสังคม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในลักษณะพื้นที่ที่มีการใช้ที่ดินซับซ้อนเช่นเขตเมืองหลวง จะพบแนวโน้มของการเกิดอาชญากรรมมากกว่าเขตพื้นที่ชนบท และในด้านสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม ปัจจัยสำคัญหลักในการนำมาซึ่งช่องโอกาสของการก่ออาชญากรรม คือ เรื่องสภาพแวดล้อม ซึ่งงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องของสภาพแวดล้อมก็คือ งานภูมิทัศน์ อันเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของการออกแบบและวางแผนเพื่อสร้างสรรค์ความเป็นอยู่แก่คนในสังคม และในด้านสภาพแวดล้อม สิ่งที่ทรงอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคนมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เพราะเป็นสิ่งที่ง่ายที่สุดต่อการเข้าถึงในเรื่องของการรับรู้

ดังนั้น การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมในเขตเมืองอันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ในฐานะที่เป็นนักศึกษาทางด้านงานภูมิสถาปัตยกรรม และวิชาชีพมีอิทธิพลตรงต่อเรื่องนี้ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญในประเด็นดังกล่าว ที่จะมีส่วนในการช่วยพัฒนาสังคมให้ดียิ่งขึ้น จึงได้จัดทำวิจัยชิ้นนี้ขึ้น โดยมุ่งเน้นที่ด้านกายภาพขององค์ประกอบงานภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร ของกรุงเทพมหานคร อันเป็นพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มากของสังคม เพื่อหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบปรับปรุงงานภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณะด้านการป้องกันอาชญากรรม และเป็นแนวทางในการช่วยวางแผนด้านการบริหารจัดการงานภูมิทัศน์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานตำรวจ สำนักงานกรุงเทพมหานคร ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะขององค์ประกอบของงานภูมิทัศน์ด้านกายภาพในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร ที่เป็นเหตุปัจจัยเอื้อต่อการเกิดคดีอาชญากรรม
- 1.2.2 เพื่อให้ทราบถึงความเกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบของงานภูมิทัศน์ด้านกายภาพกับปัจจัยในการเกิดคดีอาชญากรรม
- 1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบและการปรับปรุงภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพเพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรม

1.3 คำถามในการวิจัย

องค์ประกอบของงานภูมิทัศน์ด้านกายภาพเอื้อต่อการเกิดคดีอาชญากรรมอย่างไร

1.4 วิธีการวิจัย

จากประเด็นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเขตภูมิทัศน์เมือง อันนำมาสู่คำถามในการวิจัย มีขั้นตอนเพื่อนำมาสู่คำตอบที่ต้องการ ดังนี้

1.4.1 ขั้นตอนที่ 1: รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.4.1.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เพื่อทำความเข้าใจถึงแนวคิดและทฤษฎีทางด้านวิชาการ และนำมาใช้เป็นกรอบความคิดในการเก็บข้อมูลภาคสนาม และการวิเคราะห์สรุปผล ซึ่งประกอบด้วย

1.4.1.1.1 ความหมายและคำจำกัดความของอาชญากรรม

1.4.1.1.2 ทฤษฎีสาเหตุการเกิดอาชญากรรม

1.4.1.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม

- แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ว่าด้วยเรื่องของการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งผู้เริ่มต้นทำหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ

- แนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ว่าด้วยเรื่องการจัดระเบียบสังคมให้มีส่วนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรม

- แนวทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม เป็นทฤษฎีที่นิยมปฏิบัติกันสำหรับปัจจุบัน มุ่งเน้นผนวกสองทฤษฎีข้างต้นเข้าด้วยกัน และพบว่าสิ่งที่เป็นองค์ประกอบหลักและ

สำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจของอาชญากรในการเลือกก่ออาชญากรรม ก็คือ ช่องโอกาส (Criminal opportunity) (สุดสงวน สุธีสร, 2554:97) โดยหลักของทฤษฎีนี้ คือ การมุ่งลดช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรม ทั้งการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและทางด้านสังคม (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526)

1.4.1.1.4 แนวคิดการออกแบบภูมิทัศน์ทางกายภาพเพื่อการป้องกันอาชญากรรม เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเพื่อป้องกันอาชญากรรม สามารถสรุป ได้ดังนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง

- การจัดเขตพื้นที่ (Territoriality) ระดับเมืองและระดับชุมชน
- ขนาดและการจัดกลุ่มของกลุ่มอาคาร
- ลักษณะการจัดวางตำแหน่งอาคาร
- การเข้าถึง (Accessibility)

2) แนวคิดเรื่องการออกแบบภูมิทัศน์ถนนและทางเท้า

- ลักษณะพื้นที่สำหรับคนเดินเท้า (Pedestrian zone)
- การให้แสงสว่างบนถนนและทางเท้า (Street lighting)
- วัสดุพืชพรรณ (Planting)
- เฟอร์นิเจอร์ถนน (Street furniture) เช่นป้าย ม้านั่ง ตู้โทรศัพท์ ถังขยะ ตู้ไปรษณีย์ จุดจอดรถประจำทาง รั้วกั้น การจัดวางตำแหน่งป้อมยาม กล้องวงจรปิด (CCTV) เสาเตี้ย (Bollard) ฯลฯ

1.4.1.2 การสร้างกรอบแนวความคิด โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

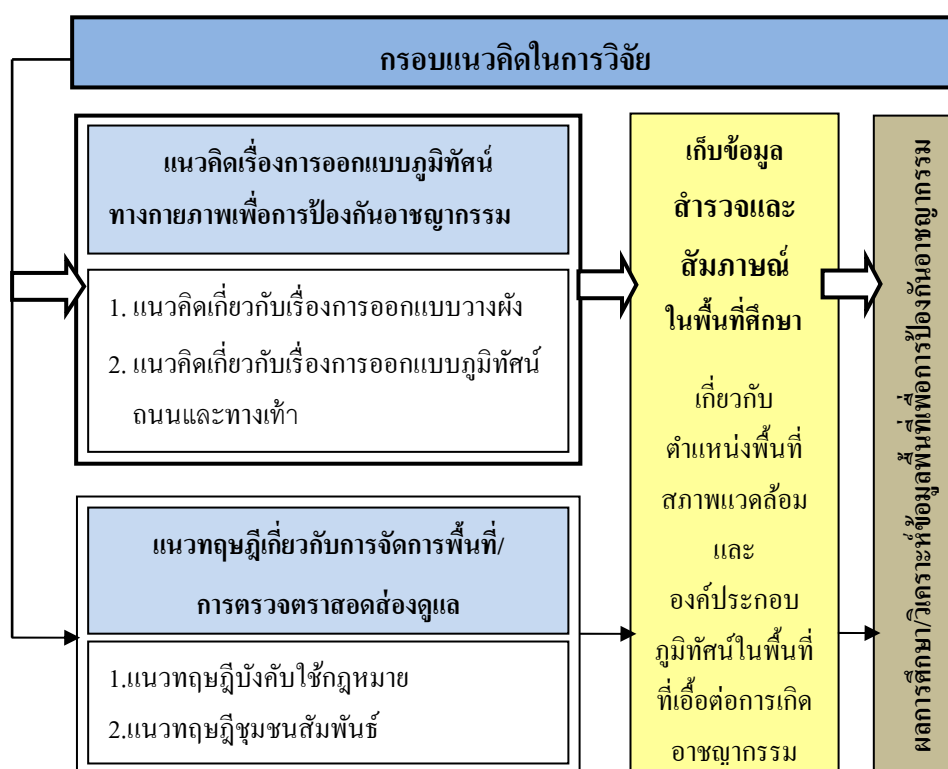
- เพื่อใช้เป็นแนวทางในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ตัวแทนศึกษา
- เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ตัวแทนศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จะนำทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of crime control through environmental design) ในแนวคิดเรื่องของการออกแบบภูมิทัศน์ทางกายภาพเพื่อการป้องกัน

อาชญากรรม มาใช้เป็นหัวข้อหลักของกรอบความคิดในการวิจัย เพื่อศึกษาพื้นที่
ตัวแทน อันได้แก่

- 1) เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง
- 2) เรื่องแนวคิดเรื่องการออกแบบภูมิทัศน์ถนนและทางเท้า

นอกจากนี้แล้ว ยังมีเรื่องของแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย และแนวทฤษฎี
ชุมชนสัมพันธ์ (เรื่องของการจัดการและการจัดระเบียบสังคม) มาใช้เป็น
ส่วนประกอบเสริมในการศึกษาด้านการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ด้วย

แผนภูมิ 1.1 กรอบความคิดของการวิจัย

1.4.1.3 การรวบรวมข้อมูลสถิติคืออาชญากรรม

การวิจัยในครั้งนี้ ก่อนทำการศึกษาคือต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นต้น
เกี่ยวกับคดีที่เคยเกิดขึ้นว่าพื้นที่ใดเกิดอาชญากรรมมากที่สุด แล้วนำพื้นที่นั้นมาใช้
เป็นพื้นที่ศึกษาต่อไป

1.4.1.3.1 ขอบเขตของการรวบรวมข้อมูลคดีเพื่อใช้ในการวิจัย

ทั้งนี้ เพื่อความชัดเจนของเนื้อหาวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนด
ขอบเขตในการรวบรวมข้อมูลคดีออกเป็น 3 เรื่องหลัก ดังนี้

- **ด้านพื้นที่สาธารณะที่เกิดคดี**

ด้านพื้นที่ต้องเป็นพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารในเขตกรุงเทพมหานครที่เคยเกิดคดีขึ้น ส่วนคำว่าพื้นที่สาธารณะที่นี้หมายถึง พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมของคนเดินเท้าเป็นหลักและอยู่ภายนอกอาคาร เช่น ถนน/ตรอก/ซอย สะพานลอย ป้ายรถเมล์ และสวนสาธารณะ โดยหมวดของพื้นที่ที่เลือกใช้ยึดตามมาตรฐานการแบ่งหมวดข้อมูลด้านพื้นที่จากกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ซึ่งเป็นหน่วยงานศูนย์กลางที่รวบรวมข้อมูลคดีอาชญากรรมทั้งหมดจากสถานีตำรวจนครบาล (สน.) ทั่วทั้งกรุงเทพมหานคร

- **ด้านเวลาของข้อมูลคดีที่นำมารวบรวม**

จะใช้ระยะเวลาการศึกษาข้อมูลสถิติการเกิดอาชญากรรมย้อนหลัง 5 ปี (โดยเริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2555) เพื่อให้ปริมาณข้อมูลในการวิจัยมีความหนักแน่นในด้านจำนวนที่จะนำมาใช้ และอยู่ร่วมยุคที่ทำการวิจัยขึ้นนี้

- **ด้านประเภทของคดีอาชญากรรม**

ประเภทของคดีที่ใช้ศึกษาในการวิจัยนี้ คือ คดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีวิ่งราวทรัพย์ คดีชิงทรัพย์ คดีปล้นทรัพย์ คดีทำให้เสียทรัพย์ คดีริดเอาทรัพย์ และคดีกรรโชกทรัพย์ เนื่องจากคดีประเภทนี้มีผลกระทบต่อความสงบสุขและความปลอดภัยในการดำรงชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคม (Whisenand, 1977) อีกทั้ง ลักษณะของคดีเป็นคดีที่ไม่ได้เกิดจากการใช้อูบายหรือมีเจื่อนำในการกระทำความผิด เช่น คดีฆ่าคนตาย (วางแผน ใต้ร่องข้างวาน) คดีขู่สาว คดีการเมือง คดีล้างแค้น เป็นต้น ซึ่งคดีที่นำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ อีกประการหนึ่ง จะเป็นคดีที่มีการลงบันทึกแจ้งความเป็นหลักฐานไว้ที่สถานีตำรวจเท่านั้น

***หมายเหตุ:** การรวบรวมจำนวนข้อมูลสถิติในชั้นตอนนี้ ใช้ทุกคดีที่อยู่ในกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์รวมกันโดยไม่แยกประเภทของคดี

1.4.2 ขั้นตอนที่ 2: การเลือกพื้นที่ศึกษา

1.4.2.1 สรุปข้อมูลสถิติที่ได้รวบรวมไว้และนำมาจัดอันดับตามเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลที่มีสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารมากที่สุดของกรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

1.4.2.2 เลือกพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลที่มีจำนวนสถิติที่มากที่สุดของการเกิดคดีอาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารของกรุงเทพฯ จากการจัดอันดับขั้นต้น มาเป็นพื้นที่ศึกษาวิจัย

***หมายเหตุ:**

- เนื่องจากการเก็บข้อมูลของกองบัญชาการตำรวจนครบาลรวมคดีมาจากสถานีตำรวจนครบาล ดังนั้น การแสดงการจัดอันดับข้อมูลสถิติของคดีอาชญากรรมที่มีปริมาณการเกิดในพื้นที่สาธารณะที่มากที่สุด ในชั้นตอนนี้ จึงต้องสรุปอันดับเป็นชื่อของสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบพื้นที่นั้น ยกตัวอย่างเช่น อันดับที่ 1 ได้แก่ สน.พญาไท อันดับที่ 2 ได้แก่ สน.บางมด เป็นต้น
- เส้นการแบ่งเขตการรับผิดชอบพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลกับการแบ่งเขตการปกครองพื้นที่ของกรุงเทพมหานครไม่ตรงกัน เพื่อการอ้างอิงได้ของฐานข้อมูลที่นำมาใช้วิจัย จะขอยึดตามการแบ่งเขตการรับผิดชอบพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาล

1.4.3 ขั้นตอนที่ 3: การเลือกพื้นที่ตัวแทนศึกษา

1.4.3.1 เมื่อได้พื้นที่ศึกษาแล้ว จากข้อ 1.4.2.2 นำขอบเขตของพื้นที่ศึกษา มาสร้างแผนผังและกำหนดตำแหน่งของคดีที่พบในพื้นที่ศึกษาลงบนแผนผังเพื่อหาบริเวณที่มีการเกิดคดีหนาแน่นมากที่สุด

1.4.3.2 เลือกพื้นที่ที่พบมีการเกิดคดีหนาแน่นนำมาใช้เป็นพื้นที่ตัวแทนศึกษา

1.4.3.3 จากลักษณะพื้นที่ของพื้นที่ตัวแทนศึกษาสามารถนำมาจัดประเภทพื้นที่ตามลักษณะทางกายภาพจากสภาพแวดล้อม ได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- ประเภทที่ 1: พื้นที่ A คือ พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดศูนย์รวมการสัญจร(Node) ถูกล้อมรอบด้วยถนนหรือทางสัญจร

- ประเภทที่ 2: พื้นที่ B คือ พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นแนวยาว (Linear open space) ได้แก่ ถนน-ตรอก-ซอย
- ประเภทที่ 3: พื้นที่ C คือ พื้นที่ขนาดใหญ่ที่อยู่หน้าอาคารสาธารณะ (Plaza) ได้แก่ ลานกิจกรรม เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการลงเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยพื้นที่ที่พบจำนวนสถิติของการเกิดคดีมากเป็นอันดับ 1 และ 2 ในแต่ละกลุ่มพื้นที่ของ 3 ประเภทที่ได้จำแนกมาข้างต้น จะถูกนำมาใช้เป็นพื้นที่ตัวแทนศึกษาต่อไป

1.4.4 ขั้นตอนที่ 4: เก็บข้อมูลภาคสนาม

มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้อามาสนับสนุนเพิ่มเติมในส่วนวิเคราะห์และสรุปผลของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.4.4.1 การสำรวจภาคสนาม

เป็นการสำรวจเกี่ยวกับลักษณะขององค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพในพื้นที่ตัวแทนศึกษาตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในขั้นตอนที่ 4 พร้อมกับสังเกตลักษณะกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น โดยเครื่องมือที่ใช้ คือ แผนที่ ก้องถ่ายภาพ และสมุดบันทึก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- จัดทำผังบริเวณของพื้นที่ตัวแทนศึกษา (ผังของพื้นที่ A พื้นที่ B และ พื้นที่ C) เพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่พบเห็นในพื้นที่ โดยแยกเป็นหัวข้อ ตามกรอบแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรม
- เก็บบันทึกภาพถ่ายแบบ Panorama ในพื้นที่ตัวแทนศึกษาวิจัย
- นำมาสร้างเป็นภาพจำลอง 3 มิติ ด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยให้เห็นภาพชัดเจนในการอธิบายถึงความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพกับการเกิดคดีอาชญากรรมมากยิ่งขึ้น

1.4.4.2 การสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการเก็บข้อมูลในพื้นที่ตัวแทนศึกษาจากทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เพียงเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับคดีที่เคยเกิดในพื้นที่ จุดที่เคยเกิดเหตุอาชญากรรมหรือบริเวณ

พื้นที่มีโอกาสเกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ ลักษณะความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่ และข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรม โดยสัมภาษณ์คน 2 กลุ่ม ดังนี้ คือ

- สัมภาษณ์ผู้ที่อยู่อาศัยหรือใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา จำนวนพื้นที่ละอย่างน้อย 3 ราย ด้วยการสุ่ม โดยผู้ที่ให้สัมภาษณ์ต้องมีสติสัมปชัญญะครบสมบูรณ์ บรรลุนิติภาวะแล้ว มีเวลาในการให้สัมภาษณ์อย่างน้อย 15 นาที และอาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่นั้นมาไม่น้อยกว่า 1 ปี เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับตำแหน่งของพื้นที่ที่เคยเกิดหรือมีโอกาสในการเกิดคดี และทัศนคติเกี่ยวกับเหตุปัจจัยอันนำมาซึ่งการเกิดคดีที่พบในพื้นที่นั้น

- สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ตัวแทนศึกษาโดยตรง (พ.ต.ท.สามารถ ศรีม่วงกลาง, รองผู้กำกับการป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจนครบาลพญาไท, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2556) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกจากประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับคดีที่เคยเกิดขึ้นในพื้นที่ ข้อมูลคดีที่เคยจับกุมคนร้ายได้ และทัศนคติของตำรวจที่มีต่องานภูมิทัศน์ในด้านการป้องกันอาชญากรรม นำมาสนับสนุนเพิ่มเติมในส่วนของการวิเคราะห์

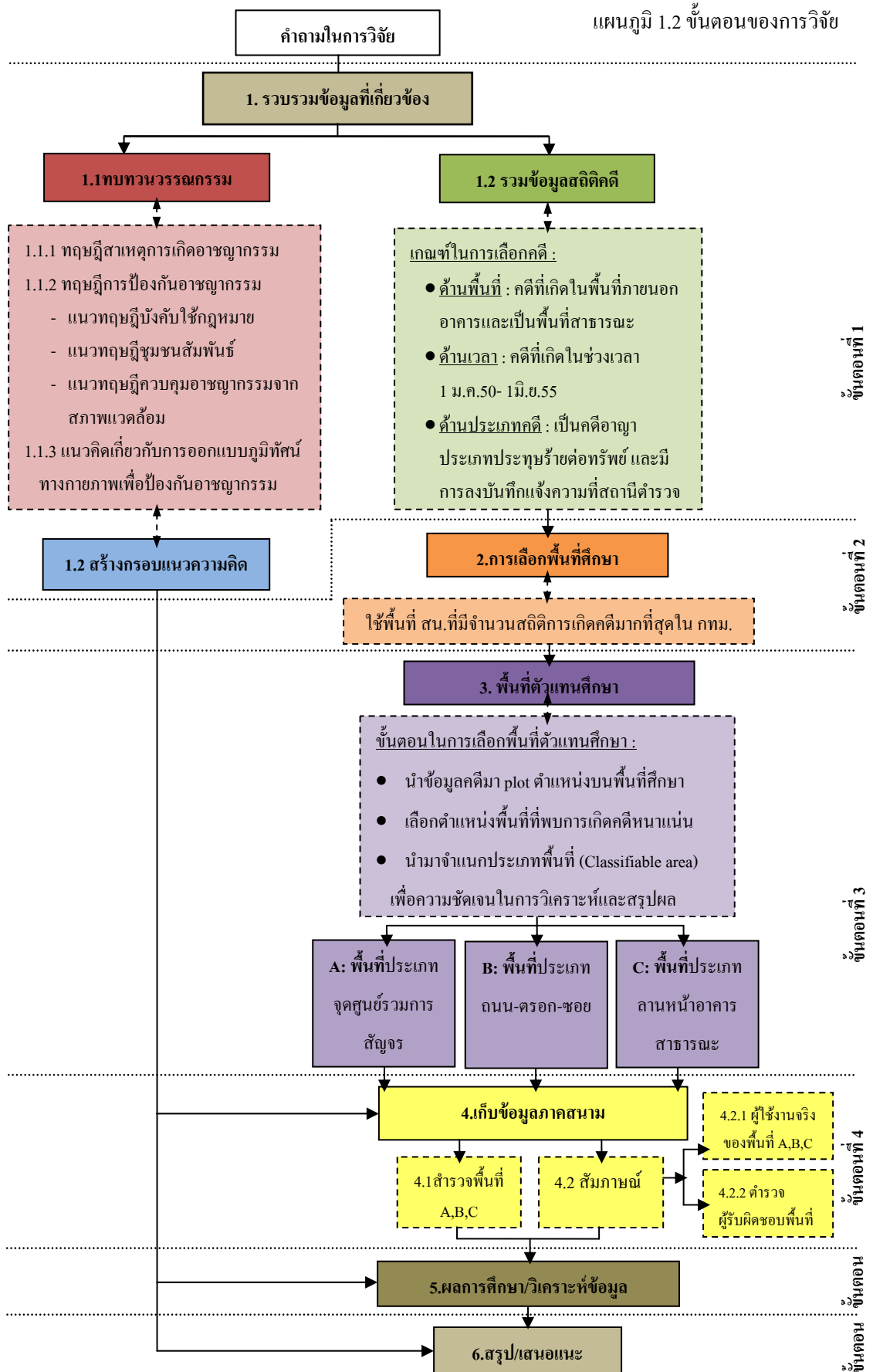
1.4.5 ขั้นตอนที่ 5: การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์ตามกรอบความคิด เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยจากองค์ประกอบของภูมิทัศน์ด้านกายภาพที่เอื้อให้เกิดคดีอาชญากรรมโดยดูประกอบกับรายละเอียดของคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตัวแทนศึกษาวิจัย เช่น ประเภทของคดี ลักษณะของการกระทำความผิด ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ เป็นต้นซึ่งผลจากการวิจัยนี้จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะของพื้นที่ที่เอื้อให้เกิดอาชญากรรม และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของงานภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพในพื้นที่กับปัจจัยที่นำมาซึ่งภัยอาชญากรรม

1.4.6 ขั้นตอนที่ 6: การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลและเสนอแนะแนวทางการออกแบบปรับปรุงและแนวทางการวางแผนด้านการบริหารจัดการงานภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับทางกายภาพเป็นหลัก ในพื้นที่สาธารณะเพื่อช่วยลดโอกาสในการเกิดอาชญากรรม

แผนภูมิ 1.2 ขั้นตอนของการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 เพื่อให้ทราบถึงความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบทางภูมิทัศน์ว่ามีผลต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารอย่างไร และมีความเกี่ยวข้องในด้านใดบ้าง โดยเฉพาะด้านกายภาพ
- 1.5.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหรือปรับปรุงงานภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณะ เพื่อช่วยในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม
- 1.5.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการงานภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณะ ของหน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานกรุงเทพมหานคร เพื่อช่วยในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.6.1 ผังบริเวณของพื้นที่ตัวแทนศึกษาวิจัย
- 1.6.2 กล้องถ่ายรูป
- 1.6.3 สมุดบันทึก
- 1.6.4 แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้งานจริงหรือผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ตัวแทนศึกษา เพื่อช่วยในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

พื้นที่สาธารณะ

หมายถึงพื้นที่ที่มีการใช้งาน และเข้าครอบครองได้โดยอิสระจากคนในสังคม

องค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ

หมายถึง สิ่งต่างๆที่ปวงที่สามารถมองเห็น และจับต้องได้ ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือนำมาจัดประดับในงานภูมิทัศน์ เช่น กลุ่มอาคารแวดล้อมพื้นที่สาธารณะ ถนน ทางเท้า ลานกิจกรรม ระบบไฟส่องสว่างบนถนนและทางเท้า เฟอร์นิเจอร์ถนน (เสาไฟ ที่นั่ง กระบะปลูกวัสดุพืชพรรณ ป้าย สัญลักษณ์ต่างๆ รั้ว ชุมศาลา) ฯลฯ

คดี

หมายถึง คดีอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีฉ้อทรัพย์ คดีชิงทรัพย์ คดีปล้นทรัพย์ คดีทำให้เสียทรัพย์ คดีริบเอาทรัพย์ และคดีกรรโชกทรัพย์

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 คำจำกัดความของคำว่าอาชญากรรม

เรื่องของอาชญากรรม เป็นศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลายสาขาวิชา อันได้แก่นิติศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จิตวิทยา เป็นต้น จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า คำจำกัดความของคำว่าอาชญากรรม จะแตกต่างกันไปตามนักวิชาการ และผู้รู้ของแต่ละศาสตร์สาขาวิชา และสำนักคิดต่างๆ ของแต่ละยุคสมัยที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งพบว่าไม่มีความหมายที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับผู้ที่ให้ความหมายนั้นๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1.1 อาชญากรรมตามความหมายของพจนานุกรม

อาชญากรรม เป็นคำสมาสระหว่าง “อาชญา” (อ่านว่า อาด-ยา) กับ “กรรม” จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2552 ทั้งสองคำมีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต คำว่า “อาชญา” หมายถึง อำนาจ กฎ คำสั่ง หรือโทษ คำนี้มักใช้กับพระเจ้าแผ่นดินหรือเจ้านาย เช่น อาชญาสิทธิ์ หมายถึง อำนาจเด็ดขาดที่แม่ทัพได้รับพระราชทานสิทธิ์ จากพระเจ้าแผ่นดินในเวลาไปสงคราม หรือ พระราชอาชญา หมายถึง โทษหลวง เป็นต้น ส่วนคำว่า “กรรม” หมายถึง การกระทำที่ได้ทำไว้แต่ปางก่อน บาป ความตาย ดังนั้นคำว่าอาชญากรรม จึงหมายถึง การกระทำผิดทางอาญา หรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ อันเป็นข้อห้ามและมีโทษทางกฎหมาย

คำว่าอาชญากรรมในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Crime” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Crimen” ซึ่งความหมายของคำในภาษาอังกฤษมีความหมายคล้ายคลึงกับคำในภาษาไทย คือหมายถึง การกระทำที่ทางกฎหมายระบุไว้ว่าเป็นความผิดและมีการกำหนดโทษไว้ (เพียว์ ศรีแสงทอง, 2555:13)

2.1.2 อาชญากรรมตามความหมายของสำนักคิดต่างๆ

สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (The Classical School): ในยุคศตวรรษที่ 18 อันเป็นยุคเริ่มแรกของสาขาวิชาอาชญาวิทยา (Criminology) และเป็นช่วงยุคที่กฎหมายอาญาในยุโรปไม่มีความแน่นอน และไม่มีขอบเขต กล่าวได้ว่าไม่ว่าจะผิดมากหรือผิดน้อย โทษคือประหารชีวิต ในยุคนั้นได้มีการรวมกลุ่มนักปฏิรูปสังคมและกฎหมาย เรียกว่า สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม ซึ่งเป็นกลุ่มนักคิดที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสัญญาสังคม (Social contract) ในการปฏิรูปกฎหมายให้เหมาะสมในการลงโทษ เพื่อข่มขู่และยับยั้งการกระทำ

ผิด โดยมีหลักการว่า การกระทำผิด มีสาเหตุมาจากความต้องการของตนเอง และตนเองเป็นคนกำหนดการกระทำนั้นๆ ไม่เกี่ยวกับปัจจัยภายนอก และได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า การกระทำที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมจะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นการกระทำผิดตามหลักกฎหมายที่ว่า “Nullum crimeen sine lege” แปลว่า ไม่มีอาชญากรรมเมื่อปราศจากกฎหมาย (สุดสงวน สุธีสร, 2555:3)

สำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม (The Positive School): ยุคศตวรรษที่ 19 เป็นยุคที่วิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติเฟื่องฟู และมีการนำหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ เข้ามาใช้กับสาขาวิชาอาชญาวิทยา เน้นที่หลักเหตุและผล (Determinism) โดยกลุ่มนักวิชาการในยุคนี้เรียกว่า สำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม โดยมีหลักการว่า การกระทำผิดของคนนั้น เกิดมาจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาพร่างกาย จิตใจ สภาพสังคมแวดล้อม เป็นต้น และได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งทางสังคม และต้องมีสาเหตุในการเกิด

สำนักป้องกันสังคม (Social Defense School): สำนักนี้ มีแนวคิดเน้นในเรื่องของการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดซึ่งเป็นการนำหลักการของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม และสำนักปฏิฐานนิยมมารวมกัน จนเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายในยุโรป ซึ่งนักอาชญาวิทยา ชื่อว่า มาร์ก แอนเซล (Marc Ancel, 1966) จากสำนักนี้ ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า ควรถือตามนัยทางกฎหมายผนวกกับนัยทางสังคม เพราะการกำหนดความหมายของอาชญากรรมเป็นเพียงกรอบและแนวทาง ในการศึกษาและใช้วิเคราะห์ ซึ่งขอบเขตของคำนี้จะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ที่จะศึกษาเป็นสำคัญ

2.1.3 อาชญากรรมตามความหมายของกฎหมาย

จากประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2500 มาตรา 2 บัญญัติไว้ว่า “อาชญากรรม” หมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตามที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อดำเนินการตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และผู้กระทำผิดดังกล่าวจะต้องได้รับการลงโทษตามด้วยบทกฎหมายที่กำหนดไว้ในขณะทำความผิด

เจโรมี ไมเคิล (Jerome Michael, 1933) และ มอร์ติเมอร์ เจ แอดเลอร์ (Mortimer J. Adler, 1933) นักอาชญาวิทยาในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายอาญา ถือว่าผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น และต้องเป็นการกระทำที่ผู้กระทำถูกจับกุม พิเคราะห์คดีและถูกลงโทษ หรือเรียกได้ว่า “ไม่มีกฎหมายอาญาก็ไม่มีอาชญากรรม” (สุดสงวน สุธีสร, 2554:6)

คลาเรนซ์ อาร์. เจฟเฟอรี (Clarence R. Jeffery, 1956 อ้างถึงในสุดสงวน สุธีสร, 2554:6) กล่าวไว้ว่า “ที่ไหนเล่าที่ทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ถ้าไม่ใช่กฎหมายอาญา”

Korn and Mc Corkle กล่าวว่า บุคคลยังไม่ถือว่าเป็นอาชญากรจนกว่าศาลจะได้พิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดจริงตามฟ้อง (เพอร์วี ศรีแสงทอง, 2555:14)

Fattah กล่าวว่า การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำที่มีโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (อรรถพ ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555:2)

สุดสงวน สุธีสร (2538) ได้ให้ความหมายของคำว่าอาชญากรรมในทางกฎหมายไว้ 2 แบบ คือ แบบที่1.ความหมายอย่างกว้าง หมายถึง การกระทำทุกอย่างที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ไม่ว่าจะร้ายแรงหรือไม่ก็ตาม และแบบที่2.ความหมายอย่างแคบ หมายถึง การกระทำผิดที่มีลักษณะชั่วร้ายจริงๆเท่านั้น

2.1.4 อาชญากรรมตามความหมายของสังคัม

ทอร์สตัน เซลลิน (Thorsten Sellin ,1938) กล่าวว่า อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคัม มิใช่ละเมิดกฎหมาย

วิลเลม อาเดรียม บอนเกอร์ (Welliem Adriaan Bungler อ้างถึงใน สุดสงวน สุธีสร, 2554:9) กล่าวว่า อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคัมเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในกลุ่มของบุคคลที่รวมกันเป็นสังคัม และเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม หรือผู้มีอำนาจในสังคัม อันเป็นผลให้ผู้ประกอบอาชญากรรมต้องถูกลงโทษโดยกลุ่ม หรือโดยเครื่องมือลงทัณฑ์ซึ่งมีความรุนแรงกว่ามาตรการด้านศีลธรรม

วอลเตอร์ เร็กเลส (Walter Reckless, 1967) กล่าวว่า อาชญากรรมเป็นที่ละเมิดบรรทัดฐานความประพฤติ ซึ่งจะมิบทลงโทษไม่ว่าจะอยู่ในกฎหมายอาญาหรือกฎเกณฑ์ทางสังคัม

สุดสงวน สุธีสร (2538:5-32) ได้ให้ความหมายของคำว่าอาชญากรรมในแง่ของทางสังคัม ซึ่งแยกตามหลักของนักสังคัมวิทยาในเรื่องของลักษณะการกระทำผิดหลักศีลธรรม ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะ ดังนี้ คือ 1.ลักษณะความผิดในตัวเอง (Mala in se) หมายถึง การกระทำผิดที่เกิดขึ้น และเป็นความผิดที่เห็นเด่นชัด ขัดต่อศีลธรรม รบกวนความสงบเรียบร้อยของสังคัมอย่างร้ายแรง ได้แก่ ความผิดฐานฆ่าคนตาย ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น 2. ลักษณะความผิดที่กฎหมายกำหนดเป็นข้อห้าม(Mala prohibit) ผู้เสียหายไม่ได้รับความเสียหายต่อการกระทำผิดนั้น โดยตรง เป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่ขัดต่อศีลธรรมและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความผิดประเภทนี้ ผู้กระทำความผิดยังไม่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากร (Criminal behavior) ได้แก่ การลักลอบขนสินค้าหนี

ภาษี การกักตุนสินค้า การลักลอบเข้าเมือง การละเมิดกฎหมายแรงงาน การขายอาหารเกินเวลา เป็นต้น จากข้างต้น ตามหลักของนักสังคมวิทยา ลักษณะแรก จะถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรม แต่ลักษณะอย่างหลังจะยังไม่ถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรม

2.1.5 อาชญากรรมตามความหมายของศาสนา

ท่านพุทธทาสภิกขุ (2527:32) กล่าวไว้ว่า อาชญากรรม คือ ความผิดทุกอย่างที่สมควรจะรับโทษเนื่องจากการทำผิดต่อสังคม

2.1.6 อาชญากรรมตามความหมายของมาร์กซิส (Marxist)

มาร์กซิส เป็นกลุ่มอาชญาวิทยาแนวความขัดแย้ง (Conflict criminology) เชื่อว่าระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเป็นปัจจัยหลักที่นำมาซึ่งอาชญากรรม ซึ่งนักอาชญาวิทยาในกลุ่มนี้ เฮอส์มานน์ ชเวดิงเกอร์ และจูเลีย ชเวดิงเกอร์ (Herman Schwendinger and Julia Schwendinger) กล่าวความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า อาชญากรรมคือ การกระทำหรือนโยบายที่กระทบหรือละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน และทำลายศักยภาพของสตรี ผู้ใช้แรงงาน และโลกที่สาม (เพียว ศรีแสงทอง, 2555:16)

2.1.7 อาชญากรรมตามความหมายของจิตเวชศาสตร์

Parmelee (อ้างถึงใน อรรถพ ชูบำรุง และ อุนิยา เลิศโตมรสกุล, 2555:2) กล่าวไว้ว่า อาชญากรรม คือพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมและอยู่ในวิสัยที่จะต้องปราบปราม ทั้งนี้เพื่อจะรักษาสังคมให้ดำรงอยู่ต่อไปได้

2.1.8 อาชญากรรมตามความหมายของรัฐศาสตร์

ริชาร์ด ควินนีย์ (Richard Quinney อ้างถึงในอรรถพ ชูบำรุง และ อุนิยา เลิศโตมรสกุล, 2555:3) กล่าวไว้ว่า อาชญากรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติที่บัญญัติขึ้นโดยผู้มีอำนาจในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมือง

2.1.9 อาชญากรรมตามความหมายของนักอาชญาวิทยา

Mannheim (อ้างถึงในเพียว ศรีแสงทอง, 2555:15) กล่าวไว้ว่า ความหมายของอาชญากรรมขึ้นอยู่กับขอบเขตของความสนใจ และความมุ่งหมายของที่จะศึกษาของผู้ให้ความหมาย

เพียว ศรีแสงทอง (2555:17-18) กล่าวไว้ว่า อาชญากรรม คือ การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา พฤติกรรมอาชญากรที่เป็นการกระทำผิดต่อสาธารณะ หรือรัฐ เช่น การปลอมแปลงเอกสารของทางราชการ การจับปล้น การตัดช่องย่องเบา การฆ่าคนตาย การทำลายของหลวง บ่อนทำลายชาติ การนำความลับของทางราชการไปบอกศัตรู การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ เป็นต้น ไม่อาจลบล้างความผิดด้วยการชดใช้ค่าเสียหายได้ ผู้กระทำ

ความคิดจะต้องได้รับโทษ เช่น ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน เพราะสังคมถือว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อสวัสดิภาพของสังคมและความคิดทางอาญา ให้รวมถึงการกระทำที่กฎหมายระบุให้ทำด้วย เช่น การโกงภาษี การไม่เป็นทหาร ฯลฯ อนึ่งความคิดอาญานั้น แม้ไม่ได้ก่อความเสียหายแก่ผู้อื่น เช่น เสพยาเสพติด การค้าประเวณี แม้เพียงผู้กระทำเกิดความเสียหายเองแต่ก็เป็นความคิดอาญา

อรรถ พูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล (2555:3) กล่าวว่าไว้ว่า อาชญากรรมหมายรวมถึง ลักษณะของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ใน 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) การกระทำใดที่เป็นอันตราย ถือเป็นอาชญากรรม 2) การกระทำใดสมควรได้รับโทษ ถือเป็นอาชญากรรม และ 3) การกระทำใดมีกฎหมายบัญญัติไว้ ถือเป็นอาชญากรรม ซึ่งกฎหมายที่บัญญัติความเป็นอาชญากรรมเรียกว่า กฎหมายอาญา (Criminal law)

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้ความหมายของอาชญากรรมมาจากมุมมองหลัก 2 ทาง คือ ทางด้านสังคมและทางกฎหมาย บ้างยึดในแง่ของสังคมเป็นหลัก บ้างยึดในแง่ของกฎหมายเป็นหลัก จึงขอสรุปความหมายของคำว่าอาชญากรรม ตามเนื้อหาของงานที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ว่า “อาชญากรรม” หมายถึง การกระทำที่เป็นการละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายอาญา และมีการแจ้งดำเนินคดี ถือเป็น อาชญากรรม

2.2 ประเภทของอาชญากรรม

ในการจำแนกประเภทของอาชญากรรม มีเกณฑ์การแบ่งอยู่ด้วยกันหลายอย่าง แต่หลักการจำแนกตามที่นักอาชญาวิทยาใช้ มีอยู่ 3 หลักใหญ่ด้วยกัน คือ หลักกฎหมาย หลักปัจเจกบุคคล และหลักสังคม ซึ่งการจำแนกประเภทตามหลักกฎหมายถือเป็นสิ่งที่เก่าแก่ที่สุด (อรรถ พูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555:21)

ประเภทของอาชญากรรม ตามบทบัญญัติของกฎหมายอาญา ในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2555 (ประมวลกฎหมายอาญาไทย, 2555: ออนไลน์) ได้มีการจำแนกลักษณะของการกระทำผิดไว้ 12 ลักษณะด้วยกัน มีดังนี้ คือ

- ลักษณะ 1: ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ประกอบด้วย
- หมวด 1 ความผิดต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
 - หมวด 2 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร
 - หมวด 3 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร
 - หมวด 4 ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

- ลักษณะ 2: ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง ประกอบด้วย
- หมวด 1 ความผิดต่อเจ้าพนักงาน
 - หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
- ลักษณะ 3: ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม ประกอบด้วย
- หมวด 1 ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม
 - หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
- ลักษณะ 4: ความผิดเกี่ยวกับศาสนา
- ลักษณะ 5: ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน
- ลักษณะ 6: ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน
- ลักษณะ 7: ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ประกอบด้วย
- หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา
 - หมวด 2 ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว
 - หมวด 3 ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร
 - หมวด 4 ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์
 - หมวด 5 ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง
- ลักษณะ 8: ความผิดเกี่ยวกับการค้า
- ลักษณะ 9: ความผิดเกี่ยวกับเพศ
- ลักษณะ 10: ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ประกอบด้วย
- หมวด 1 ความผิดต่อชีวิต
 - หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย
 - หมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก
 - หมวด 4 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา
- ลักษณะ 11: ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง ประกอบด้วย
- หมวด 1 ความผิดต่อเสรีภาพ
 - หมวด 2 ความผิดฐานเปิดเผยความลับ
 - หมวด 3 ความผิดฐานหมิ่นประมาท
- ลักษณะ 12: ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ประกอบด้วย
- หมวด 1 ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์
 - หมวด 2 ความผิดฐานกรร โขก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์
 - หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง

หมวด 4 ความผิดฐานโกงเจ้าหน้าที่

หมวด 5 ความผิดฐานยักยอก

หมวด 6 ความผิดฐานรับของโจร

หมวด 7 ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

หมวด 8 ความผิดฐานบุกรุก

ในปัจจุบัน กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ทิวลิป เครือมา, พ.ต.ท. และคณะ, 2551:5-6) ได้แบ่งประเภทอาชญากรรมออกเป็นกลุ่มต่างๆ 5 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ เช่น ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปล้น เรียกค่าไถ่ วางเพลิง เป็นต้น
- กลุ่มคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ เช่น ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ไม่เจตนา โดยประมาท พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย กระทำชำเรา เป็นต้น
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฆังทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ และกรรโชกทรัพย์ เป็นต้น
- กลุ่มคดีที่น่าสนใจ เช่น โจรกรรมรถยนต์ จักรยานยนต์ โฉ กระบือ เครื่องมือ เกษตร ยักยอกทรัพย์ เป็นต้น
- คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น ความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน การพนัน ยาเสพติด ค้าประเวณี เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ประเภทคดีที่จะนำไปใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ จะเลือกคดีที่เป็นเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คืออยู่ในกลุ่มคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์เป็นหลัก เพราะคดีประเภทนี้มีผลกระทบต่อความสงบสุขและความปลอดภัยในการดำรงชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคม และลักษณะของการเกิดอาชญากรรมประเภทนี้ มักอาศัยช่องโอกาสเป็นส่วนสำคัญในการกระทำผิด มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของลักษณะพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อมในสังคมเป็นหลัก แต่ทั้งนี้ ก็มิได้หมายความว่าอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายไม่สำคัญ หรือสำคัญน้อยกว่า เช่น ทำร้ายร่างกาย และข่มขืน เป็นต้น แต่เนื่องจากความผิดเหล่านี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรและเหยื่อ ในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น เกิดขึ้นโดยคนรู้จัก มีการวางแผนและเตรียมการ ฯลฯ ซึ่งผลกระทบต่อปริมาณของกลุ่มคนในสังคมมีน้อย และมีจำนวนความถี่ในการเกิดอาชญากรรมน้อยกว่า (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526:4-6) ดังนั้นการศึกษาวิจัยจึงมุ่งเน้นที่คดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์เป็นหลัก และมีคดีประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายมาเป็นส่วนร่วม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ของคดีด้วย

2.3 ทฤษฎีสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมโดยทั่วไป

ปลายยุคสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นช่วงยุคที่เรียกว่า ยุคแห่งการปฏิวัติอุตสาหกรรม ศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์กำลังเฟื่องฟูและมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก ส่งผลให้วิทยาการและความรู้ดังกล่าว ได้ถูกนักวิชาการนำหลักการเข้ามาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาในด้านต่างๆ รวมทั้งในด้านอาชญากรรมด้วย นักอาชญาวิทยาในยุคนี้ได้เริ่มทำการศึกษาค้นคว้าถึงเรื่องสภาพของความเป็นอยู่ของร่างกาย พร้อมกับการศึกษาด้านสภาพของจิตใจ ตลอดจนด้านสภาพแวดล้อมของสังคม มีการรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ โดยใช้หลักความเป็นเหตุเป็นผลทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วย เพื่อค้นหาถึงบทสรุปของสาเหตุแห่งการเกิดอาชญากรรม แต่ก็ไม่สามารถที่จะหาข้อสรุปที่แน่นอนได้ โดยกลุ่มบุคคลสำคัญซึ่งเป็นนักอาชญาวิทยาผู้ริเริ่มการศึกษาดังกล่าวในยุคนี้ได้แก่ ซีซาร์ โลมโบโรโซ (Cesare Lombroso) ราฟาเอล การ์โอฟาโล (Raffaele Garofalo) และเอนริโก เฟอร์รี (Enrico Ferri)

ต่อมาในยุคต้นของศตวรรษที่ 20 ได้มีนักสังคมวิทยา ชื่อว่า อีมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkeim) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาคนแรกที่น่าเอาวิธีการศึกษาแบบวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อสร้างกฎแห่งความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปรากฏการณ์ทางสังคม และมีผลงานทางวิชาการชื่อว่า Suicide (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555:ออนไลน์) เดอร์ไคม์ มีมุมมองที่ว่า อาชญากรรมเป็นเรื่องปกติ และสามารถเกิดขึ้นในทุกสังคม ไม่ว่าสังคมในยุคไหน จะเป็นยุคที่เศรษฐกิจชบเซา หรือเฟื่องฟูก็ตาม ความแตกต่างในสังคม นำมาซึ่งรูปแบบของพฤติกรรมที่หลากหลาย เมื่อคนในสังคมมีความปรารถนาที่อยากจะได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็อาจจะใช้พฤติกรรมแบบอาชญากร เพื่อให้ได้นามซึ่งของสิ่งนั้นที่ตนต้องการ ฉะนั้นถ้าคนในสังคมยังมีลักษณะที่แตกต่างกันอยู่ อาชญากรรมก็จะไม่มีวันหมดไป จากหลักการของเดอร์ไคม์ ได้มีนักสังคมวิทยาอีกหลายท่านในยุคนี้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และพร้อมกันนั้น ได้มีทฤษฎีทางด้านจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud, 1935) เกิดขึ้นเน้นในเรื่องของปัจจัยที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ซึ่งได้กลายมามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและใช้วิเคราะห์ถึงเรื่องสาเหตุในการเกิดอาชญากรรมในเวลาต่อมา

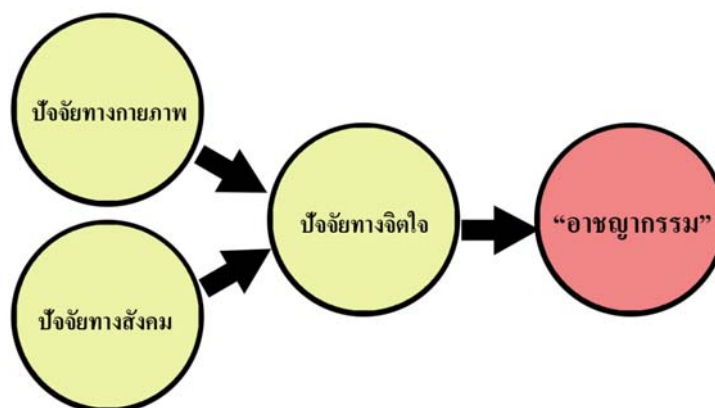
ปัจจุบันนี้ สามารถสรุปความถึงสาเหตุของการก่อให้เกิดอาชญากรรม ซึ่งต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ผสมผสานกัน ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยทางสังคม
2. ปัจจัยทางกายภาพ
3. ปัจจัยทางจิตใจ

โดยนักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษ ชื่อว่า ศาสตราจารย์เซอร์แมนน์ แมนนีย์ไฮม์ (Professor

Hermann Mannheim, 1988) ได้ให้คำอธิบายถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวไว้ ดังนี้ว่า

การที่จะก่อให้เกิดคดีอาชญากรรมได้นั้น จะต้องเกิดจากปัจจัยทางด้านกายภาพและปัจจัยทางด้านสังคม 2 ปัจจัยหลักผลักดัน โดยส่งผ่านมายังปัจจัยที่ 3 คือ ปัจจัยทางด้านจิตใจ ซึ่งทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวแปลงสภาพ ในการตัดสินใจของการกระทำผิด

แผนภูมิ 2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม

ที่มา : ดัดแปลงจาก วิชา จำปาวัลย์, 2540:14

จากข้อแผนภูมิดังกล่าว จะเห็นถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน และก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมอันนำมาซึ่งอาชญากรรมได้ ซึ่งเป็นการยากที่จะหาถึงสาเหตุที่แท้จริงของการก่อคดี ดังนั้น นักอาชญาวิทยาและนักสังคมวิทยาจึงพยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า สาเหตุ (Cause) แต่จะใช้คำว่า ปัจจัย (Factor) แทน (ชาย เสวีกุล, 2517:46)

ปัจจัยทางด้านกายภาพและปัจจัยทางด้านสังคม ถือเป็นปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ที่ผลักดันให้เกิดการก่อคดีอาชญากรรม จากการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านกายภาพและสังคม สามารถสรุปได้ ดังนี้

2.3.1 ทฤษฎีการเกิดอาชญากรรมตามหลักของนิเวศวิทยา

คำว่านิเวศวิทยา(Ecology) มาจากคำภาษากรีกว่า “Okios” ซึ่งแปลว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัย และ “Logos” ซึ่งแปลว่า การมีเหตุผลหรือความคิด คือศาสตร์ที่มีเหตุผล หรือวิทยาศาสตร์ ดังนั้น นิเวศวิทยา จึงแปลว่า วิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วยการอยู่อาศัย ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างสิ่งมีชีวิตและสภาพแวดล้อม (Environmental) ที่ประกอบกันเป็นที่อยู่อาศัย คำว่า “สภาพแวดล้อม” หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่โดยรอบสิ่งมีชีวิต (วิชา จำปาวัลย์, 2540:7)

ประเภทของสิ่งแวดล้อม(วิชา จำปาวัลย์, 2540:7)

1. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ คือ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูมิประเทศ ดิน ฟ้า อากาศ เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม คือ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือ กำหนดขึ้นเพื่อการดำรงชีวิตอยู่

แนวความคิดที่อาศัยหลักทางนิเวศวิทยา เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 จากสำนักคิดทางอาชญาวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก (Chicago School) หรือที่รู้จักกันอีกชื่อหนึ่งคือ สำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม (The Ecological School of criminology) ซึ่งกลุ่มนักอาชญาวิทยาแห่งชิคาโก ที่ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกสำนักในยุคนี้ คือ โรเบิร์ต เอซรา ปาร์ก (Robert Ezra Park) เอร์เนส ดับเบิลยู เบอร์กส์ (Ernest W. Burgess) และหลุยส์ เวิร์ท (Louis Wirth) โดยปาร์ก ผู้นำกลุ่มได้รับอิทธิพลทางความคิดนี้ จาก 3 ทางด้วยกัน คือ

1. แนวความคิดของชาลส์ โรเบิร์ต ดาร์วิน (Charles Robert Darwin) เกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างพืชและสัตว์

2. บทความของ Simmel เกี่ยวกับเรื่องของความสัมพันธ์ในสังคมกับเรื่องของลักษณะของสถานที่และเวลา

3. แนวคิดของเดอร์ไคม์ (Durkeim) ที่กำหนดว่าความหนาแน่นของประชากรเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแก่งแย่งทางสังคม และการแบ่งงาน (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526:11)

หลักของทฤษฎีนี้ ได้อธิบายไว้ว่า อาชญากรรมไม่ได้เกิดจากความผิดปกติของบุคคล แต่เกิดจากความผิดปกติของพื้นที่บางแห่งหรือชุมชนบางแห่ง (อรรถ พูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555:200) โดยเน้นศึกษาถึงเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสังคมกับสิ่งมีชีวิตในสังคมนั้นๆ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลสำคัญต่อการประพฤติดของคน สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการรับรู้ของบุคคลด้วยลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป โดยสภาพแวดล้อมหนึ่งๆจะสามารถกำหนดลักษณะที่แน่นอนของพฤติกรรมของคนหรือกลุ่มคนในสภาพแวดล้อมนั้นๆได้ ถ้าการประกอบกันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่ดี ก็จะสามารถผลักดันให้เกิดพฤติกรรมทางด้านลบได้ นั่นก็คือ พฤติกรรมแห่งการก่ออาชญากรรม

2.3.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรมตามหลักของนิเวศวิทยา

- งานวิจัยของเอร์เนส ดับเบิลยู เบอร์กส์ (Ernest W. Burgess)

เบอร์กส์ เป็นหนึ่งในนักอาชญาวิทยาจากสำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม ได้ทำการวิจัยถึงเรื่องของลักษณะสภาพแวดล้อมว่ามีผลอย่างไรต่อการเกิดอาชญากรรม เป็นการศึกษาโดยใช้แนวคิดตามหลักของนิเวศวิทยา ซึ่งเรียกทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีวงรอบ

(Concentric circles theory) โดยใช้เมืองชิคาโกเป็นพื้นที่ศึกษา ซึ่งวิธีวิจัย เบอร์กส์ได้แบ่งเขตเมืองออกเป็นรูปครึ่งวงกลม จากการลากเส้นครึ่งวงกลมที่มีช่วงห่างกันเส้นละ 2 ไมล์ โดยให้จุดศูนย์กลางของวงกลม ซึ่งก็คือกลางเมืองของชิคาโกเป็นจุดเริ่มต้น โดยสรุปสามารถแบ่งพื้นที่ทั้งหมดได้เป็น 5 เขตด้วยกัน คือ

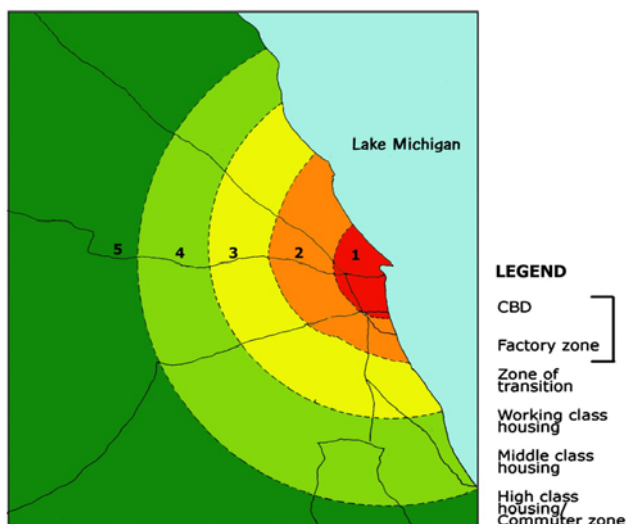
เขตที่ 1 จุดศูนย์กลางเมืองชิคาโก ซึ่งเป็นย่านธุรกิจ มีร้านค้าและโรงงานอยู่มาก มีประชาชนอยู่น้อย แต่มีทรัพย์สินมีค่ามาก

เขตที่ 2 เป็นเขตที่อยู่และบ้านพักอาศัยเสื่อมโทรม มีการเคลื่อนย้ายเข้า-ออกของประชากรสูง หรือเรียกว่า เขตทางผ่าน ซึ่งแต่เดิมเป็นแหล่งที่อยู่ของผู้มีฐานะดี แต่เมื่อเมืองเริ่มเสื่อมโทรมและไม่มีการปรับปรุงแก้ไข ผู้คนจึงเริ่มย้ายออก กลายเป็นเขตของพวกยากจน

เขตที่ 3 เป็นเขตที่อยู่อาศัยของสังคมแบบกลุ่มคนทำงานหาเช้ากินค่ำ ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นแบบให้เช่าอยู่ แต่มีการลงหลักปักฐานอยู่อาศัยมานาน

เขต 4 เป็นเขตที่อยู่อาศัยของสังคมชนชั้นกลาง ฐานะปานกลาง พื้นที่อยู่อาศัยส่วนมากเป็นลักษณะคอนโดและบ้านเป็นของตนเองไม่ค่อยมีพื้นที่แบบเช่าอยู่

เขตที่ 5 เขตสุดท้าย เป็นเขตชานเมืองอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพวกสังคมคนทำงานที่มีฐานะร่ำรวย ที่อยู่อาศัยจะมีลักษณะที่ดีเพราะครอบครัวมีรายได้สูง

ภาพ 2.1 การแบ่งเขตของเมืองชิคาโกตามหลักทฤษฎีวงรอบ

ที่มา : ดัดแปลงจาก Clifford R. Shaw & Henry D. McKay. Juvenile Delinquency and Urban Areas. (Chicago: University of Chicago Press, 1969) p.74

ผลของการศึกษาพบว่า อาชญากรรมจะมีสถิติสูงมากอยู่ 2 เขต คือ เขตแรกในบริเวณใจกลางเมือง อันเป็นย่านธุรกิจที่มีประชากรหนาแน่น หรือที่เรียกกันว่า เขตใจกลาง

ธุรกิจ (CBD: Central business district) และเขตที่ 2 เขตแหล่งเสื่อมโทรมซึ่งถือเป็นเขตทางผ่าน อันเป็นย่านที่อยู่อาศัยลักษณะชั่วคราวของผู้อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ ซึ่งเป็นคนยากจนที่เข้ามาตั้งตัว เมื่อฐานะดีขึ้นก็ย้ายออกไป จึงทำให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงประชากรอยู่เสมอ เบอร์เกส เรียกเขตนี้ว่า เขตแห่งการเปลี่ยนแปลง (Zone of transition) ทำให้ขาดความสัมพันธ์และความผูกพันของการอยู่ร่วมกัน ไม่มีการสืบสานประเพณีไม่มีวัฒนธรรม มีการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจสูง ทำให้เกิดสังคมที่มีลักษณะที่ขาดระเบียบ (Socially disorganized) และในเขตวงรอบที่ถอยห่างออกไปจากใจกลางเมือง จำนวนสถิติอาชญากรรมและปัญหาของสังคมต่างๆ จะลดลงทุกขณะ ยิ่งไกลจากจุดกลางใจเมืองปัญหายิ่งน้อย เพราะการขยายเมืองในรอบนอก มีการสร้างชุมชนและจัดระเบียบสังคมที่เข้มแข็งขึ้น โดยแหล่งที่อยู่อาศัยดังกล่าวรองรับกลุ่มคนทำงานจากเขตเปลี่ยนแปลง ที่ตั้งตัวได้และต้องการหาที่อยู่ใหม่ในรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนที่มีรายได้สูงขึ้น ต้องการที่อยู่ที่ดีปลอดภัยกว่า และมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

จากผลการศึกษาของเบอร์กัส สรุปได้ว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรม และมักพบมีสถิติในการเกิดสูงมากในบริเวณใจกลางเมืองหลวงที่มีประชากรอยู่หนาแน่น ซึ่งเป็นย่านธุรกิจรวมกับย่านที่อยู่อาศัยลักษณะชั่วคราว และสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมจะลดลงเมื่อห่างจากใจกลางเมืองออกไป โดยต่อมาได้มีนักวิจัยหลายท่านนำทฤษฎีนี้ไปประยุกต์ทดสอบในพื้นที่อื่น เช่น Boston Detroit ฯลฯ ซึ่งผลสรุปที่ได้เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับงานวิจัยของเบอร์กัส (ประชัยเปี่ยมสมบูรณ์, 2526:12)

- **งานวิจัยของทัฟท์และอิงค์แลนด์ (Taft and England, 1964:165-167)**

ทัฟท์และอิงค์แลนด์ นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษาตามหลักของทฤษฎีนิเวศวิทยาอาชญากรรม โดยวิจัยเกี่ยวกับเรื่องของพื้นที่ที่มีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งผลของการวิจัยสรุปว่า ลักษณะของพื้นที่ที่สามารถก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ (Types of delinquency areas) สามารถแบ่งออกได้เป็น 7 เขตด้วยกัน ดังนี้คือ

- 1) เขตยากจนทั่วไป มีโครงสร้างของครอบครัวตามปกติ
- 2) เขตชุมชนแออัดหรือสลัม อันเป็นที่อยู่ของบุคคลหลายเชื้อชาติศาสนา
- 3) เขตชนกลุ่มน้อยที่เป็นพื้นที่ของกลุ่มบุคคลเชื้อชาติเดียวกันอาศัยอยู่

- 4) เขตที่ตัดขาดจากสังคม โดยสิ่งกีดขวางทางด้านสังคมและทางด้านกายภาพ เช่น เขตอุตสาหกรรม ล้ำคลอง แม่น้ำ ถนน เป็นต้น ตลอดจนมีความขัดแย้งทางด้านวัฒนธรรม
- 5) เขตที่มีที่พักอยู่หนาแน่น นอกเหนือจากเขตสลัม อันมีลักษณะที่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านใกล้เคียง
- 6) เขตพื้นที่ที่บวมเป็นบริเวณที่ตำรวจคุ้มครองการค้าประเวณีและการพนันจนกลายเป็นเขตเสรีที่ปราศจากการแทรกแซง (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526: 13)
- 7) เขตชนบทอันเป็นแหล่งที่ซ่อนของพวกอาชญากรจากในเมือง

2.3.2 ทฤษฎีตามหลักพุทธศาสนา

ในทางหลักของพุทธศาสนา ก็ได้กล่าวถึงปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักของอาชญาวิทยาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้ (อรรถพร ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555:189-197)

1. ปัจจัยทางจิต (Mental Factors)
2. ปัจจัยทางสังคม (Social Factors)
3. ปัจจัยทางกายภาพ (Physical Factors)

ปัจจัยทางจิตนั้น เป็นปัจจัยที่เกิดมาจากภายในตัวของบุคคล ส่วนปัจจัยทางด้านสังคมและทางด้านกายภาพนั้น ถือเป็นปัจจัยที่มาจากภายนอกที่แวดล้อมรอบตัวบุคคล ซึ่งปัจจัยทางด้านสังคมนั้น ได้มีกล่าวถึงไว้ในพระไตรปิฎก และตรงกับในตำราอาชญาวิทยาปัจจุบัน อันหมายความรวมถึงเรื่องของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองด้วย ได้แก่ ความอ่อนแอของสถาบันต่างๆ ในสังคม ความขัดแย้งในทางวัฒนธรรม ปัญหาระบบทุนนิยม การกีดกันทางด้านสิทธิ เรื่องของความยากจน เป็นต้น

ส่วนในเรื่องของปัจจัยทางด้านกายภาพนั้น ทางหลักพุทธศาสนา ได้กล่าวถึงไว้ว่า คือ สิ่งภายนอกตัวบุคคลที่ชักนำไปให้เกิดอาชญากรรม ซึ่งมีอยู่หลายสิ่งด้วยกัน แต่สิ่งที่สอดคล้องกับตำราอาชญาวิทยาหลายๆเล่มในปัจจุบัน คือ เรื่องสถานที่และเวลา ได้มีตำราอาชญาวิทยา (Shapland, Wilmore, and Duff, 1985: 9-10) กล่าวถึงผลของการวิจัยเรื่องพฤติกรรมในการก่ออาชญากรรม ว่า การทำร้ายร่างกายมักจะเกิดขึ้นตามถนน ทางเท้า และมักจะพบเกิดเหตุในเวลากลางคืน โดยความสอดคล้องกันในเรื่องของเวลา สถานที่ และการขาดการสอดส่องดูแลที่ทั่วถึง ผสมกับแรงจูงใจของผู้ที่ต้องการกระทำความผิด จะสามารถนำมาซึ่งอาชญากรรมได้ (Wallance, 2007:13)

2.3.3 ทฤษฎีการเลือก (Choice Theory) หรือทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory)

การเกิดอาชญากรรม มาจากการพิจารณาได้ตรงโดยใช้หลักเหตุและผลของอาชญากร ในการประเมินถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นหลังจากการกระทำ โดยคาดคะเนถึงโทษที่จะได้รับ ความสามารถในการหลบหนี และชั่งน้ำหนักว่าคุ้มค่าต่อการตัดสินใจลงมือในการก่ออาชญากรรมหรือไม่ โดยสิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจของอาชญากร ในทฤษฎีนี้มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ดังนี้ (สุดสงวน สุธีสร, 2554:63-64)

1. การเลือกสถานที่ก่ออาชญากรรม(Choosing the place of crime)
อาชญากรจะเลือกสถานที่ เพราะสถานที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สามารถหนีจากการจับกุมของตำรวจได้
2. การเลือกเป้าหมาย (Choosing targets)
อาชญากรจะดูลักษณะของเป้าหมาย เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จในการก่ออาชญากรรมของตนเอง
3. การเรียนรู้เทคนิควิธีการของการเป็นอาชญากร (Learning criminal techniques)
การเรียนรู้เทคนิคของอาชญากร ช่วยทำให้หลุดรอดจากการถูกจับกุมได้

จากองค์ประกอบหลักของทฤษฎีนี้ เรื่องของสถานที่ในการตัดสินใจก่ออาชญากรรมของอาชญากร ซึ่งเกี่ยวกับองค์ประกอบทางกายภาพของสภาพแวดล้อม เป็นส่วนสำคัญที่สุดในการนำมาซึ่งการก่ออาชญากรรมได้

2.3.4 ทฤษฎีการไม่เป็นระเบียบของสังคม (Social Disorganization Theories)

แนวความคิดนี้เป็นของคลิฟฟอร์ด อาร์ ชอว์ และ เฮนรี แม็กเคย์ (Clifford R. Shaw และ Henry D. McKay) (สุดสงวน สุธีสร, 2554:75) เมื่อองค์ประกอบของสังคมเสื่อมโทรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของลักษณะของพื้นที่ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ไม่ดี จะนำมาซึ่งการเกิดอาชญากรรมได้ และพื้นที่ใดที่มีสถิติในการเกิดอาชญากรรมบ่อย พื้นที่นั้นก็จะมึลักษณะที่เกิดคดีขึ้นซ้ำในที่เดิมอีกเรื่อยไป

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องสาเหตุการเกิดอาชญากรรม เห็นได้ว่าสิ่งเกี่ยวข้องที่เอื้ออำนวยให้เกิดคดีอาชญากรรมขึ้น ส่วนหนึ่งคือ เรื่องลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ซึ่งเรื่องดังกล่าว จะไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของอาชญากร ถ้าไม่มีแรงผลักดันจากปรากฏการณ์ทางสังคมมาประกอบเสริม

2.4 แนวคิดและทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม

จากปัจจัยในการเกิดอาชญากรรมทั้งด้านกายภาพและสังคม ทั้งสองเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจกระทำผิดของอาชญากร และจะประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 อย่าง คือ

- 1) ความต้องการในการกระทำผิดของอาชญากร (Criminal desire)
- 2) ทักษะในการประกอบอาชญากรรม (Criminal skill) และ
- 3) การมีช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรม (Criminal opportunity)

ซึ่งข้อสุดท้าย เรื่องของ “ช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรม” ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการนำมาซึ่งการเกิดอาชญากรรม การป้องกันอาชญากรรม จึงมีวัตถุประสงค์หลักในการมุ่งลดช่องโอกาส โดยเน้นที่จะทำให้เป้าหมายของการกระทำผิดหมดไป หรือทำให้เป้าหมายลดความสำคัญหรือความน่าดึงดูดใจลง (สุตสงวน สุธีสร, 2554:97)

การป้องกันอาชญากรรมในปัจจุบันตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2555) อันเป็นการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก ได้ยึดหลักแนวคิดทฤษฎีที่เรียกว่า “สามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบ 3 อย่างอันเป็นเหตุในการเกิดอาชญากรรม กับกลยุทธ์ในการแก้ไขเหตุอันเกิดจากองค์ประกอบ 3 ด้านนั้น เพื่อใช้ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ (วิสูตร ฉัตรชัยเดช, พ.ศ.อ., 2554)

จัดทำโดย พ.ศ.อ.วิสูตร ฉัตรชัยเดช รอง ผบก.ภ.จว.ปทุมธานี

แผนภูมิ 2.1 แนวคิดสามเหลี่ยมอาชญากรรมเพื่อการป้องกันอาชญากรรม
ที่มา : www.csd.go.th/Dimensions_csd/4dimensions-3.pdf

เมื่อกล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องของการป้องกันอาชญากรรม เป็นแนวความคิดเก่าแก่ที่มีมานานแล้ว ตั้งแต่ 1800 ปีก่อนคริสตกาล โดยมีหลักฐานปรากฏชัด คือ หลักกฎหมายฮัมมูราบี (Hammurabi's Code) อันเป็นหลักบัญญัติของกษัตริย์ที่ชื่อ ฮัมมูราบี ผู้ครองเมืองบาบิโลน (Babylon) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม อันได้บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดที่ก่อสร้างบ้านเรือนให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัย และเกิดการทรุดตัวหรือพังลง เป็นเหตุให้ผู้อยู่อาศัยนั้นถึงแก่ความตาย ผู้ก่อสร้างบ้านเรือนนั้นต้องได้รับโทษถึงตายด้วย” (Meadows, 1980:62) ซึ่งถือได้ว่า หลักกฎหมายนี้เป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดในเรื่องของการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมที่พัฒนาต่อมาจนถึงปัจจุบัน และแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ เริ่มมีปรากฏให้เห็นตั้งแต่ในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 11 ซึ่งเป็นการป้องกันอาชญากรรมโดยใช้องค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพเข้ามามีส่วนช่วย เช่น การสร้างกำแพงเมือง หรือการขุดคูคลองรอบเมือง เพื่อป้องกันข้าศึก อันเป็นระบบการป้องกันอาชญากรรมที่กระทำกันอย่างง่าย ๆ และไม่ซับซ้อน

และนับตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา แนวคิดและทฤษฎีในเรื่องของการป้องกันอาชญากรรม สามารถแยกพิจารณาออกได้เป็น 2 แนวทาง (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526:7) นั่นคือ แนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement approach) และแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community relation)

2.4.1 แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement approach)

การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) หมายถึง การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย คือกฎหมายได้บัญญัติความผิดและโทษไว้ ซึ่งผู้เริ่มต้นทำหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และพฤติกรรมสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายก็คือ การจับกุม (อันณพ ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555:16)

ทฤษฎีนี้ได้รับความนิยมนอยู่ในช่วงต้นและกลางของยุคคริสต์ศตวรรษที่ 20 หลักของทฤษฎีนี้ คือ การป้องกันอาชญากรรม โดยเน้นที่การปรากฏตัวของตำรวจ นั่นก็คือ การตรวจท้องที่ โดยเชื่อว่าสามารถช่วยในเรื่องของการยับยั้งผู้ที่ต้องการคิดจะประกอบอาชญากรรมได้ เพราะเกิดความเกรงกลัวเมื่อเห็นตำรวจและเกิดภาวะเสี่ยงต่อการถูกจับกุม อันเป็นการลดช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรมอีกวิธีหนึ่ง

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของยุทธวิธีตรวจท้องที่ที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรม ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ได้มีการแบ่งการตรวจท้องที่ออกเป็น 2 แบบ คือ 1.ยุทธวิธีตรวจท้องที่แบบรถวิทยุสายตรวจ 2.ยุทธวิธีตรวจท้องที่แบบตำรวจเดินเท้า ผลของการทดลองสรุปได้ว่า ยุทธวิธีตรวจท้องที่แบบรถวิทยุสายตรวจไม่ได้

ก่อให้เกิดความอบอุ่นใจต่อประชาชนคนในชุมชนแต่อย่างใด และไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญในการช่วยไม่ให้เกิดอาชญากรรม ส่วนยุทธวิธีตรวจท้องที่แบบตำรวจเดินเท้า มีแนวโน้มที่จะช่วยป้องกันการเกิดอาชญากรรมได้ ในคดีอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินบนท้องถนนและในพื้นที่สาธารณะอื่นๆ ซึ่งมีสถิติคดีลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่ในคดีประเภทอื่นๆ ไม่ปรากฏผลชัดเจนว่าสามารถช่วยป้องกันภัยอาชญากรรมได้

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ายุทธวิธีตรวจท้องที่แบบตำรวจเดินเท้า มีแนวโน้มว่าจะช่วยลดสถิติคดีดังกล่าวลงได้ แต่ก็ไม่สามารถลดความหวาดกลัวในเรื่องของการเกิดอาชญากรรมในชุมชนที่อยู่อาศัยได้ จึงเป็นข้อสังเกตว่า หลักของทฤษฎีนี้ทางด้านมาตรการป้องกันอาชญากรรม ก็น่าจะยังมีขอบเขตและข้อจำกัดในการนำมาประยุกต์ใช้อยู่มาก และยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจนได้ในเรื่องความสามารถในการป้องกัน

2.4.2 แนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community relation)

แนวทฤษฎีนี้เป็นของนักอาชญาวิทยาจากกลุ่มชิคาโก หรือที่รู้จักกันในนามว่า สำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม (The ecological school of criminology) นำทีมโดย โรเบิร์ต เอซรา ปาร์ค (Robert Ezra Park) ซึ่งทฤษฎีนี้เป็นที่รู้จักในช่วงยุคเวลาใกล้เคียงกันกับของแนวทฤษฎีแรก (ทฤษฎีบึงคับใช้กฎหมาย) แต่ได้รับความนิยมน่าจะขึ้นเรื่อยๆ ในภายหลัง จนมีแนวโน้มว่าจะอาจจะเข้ามาแทนที่แนวทฤษฎีแรก โดยหลักของทฤษฎีนี้ กล่าวว่า “การขาดระเบียบของสังคม” (Social disorganization) จะนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม และการเกิดอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่ บริเวณใดที่เคยเกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้งก็มักจะเกิดขึ้นซ้ำอีกอยู่เช่นนั้น (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526:13) โดยปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดอาชญากรรมจะแอบแฝงอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือพื้นที่นั้นๆ

เฮอเบิร์ท แกนทท์ (Herbert Gans, 1962) นักวิชาการที่ได้อาศัยหลักของแนวทฤษฎีนี้ มาศึกษาและวิจัยต่อ จนเกิดเป็นแนวคิดที่เรียกว่า “หมู่บ้านในเมือง” (Urban village) ซึ่งแนวคิดนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อเรื่องของการรักษาความปลอดภัย และความมีปฏิสัมพันธ์นี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ มีการจัดสภาพพื้นที่ในชุมชน ให้เอื้ออำนวยต่อการพบปะสังสรรค์ มีลักษณะง่ายต่อการสังเกตตรวจตรา รวมไปถึงการจัดให้มีพื้นที่ส่วนกลางเพื่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในชุมชนด้วย ต่อมา เจน เจคอบส์ (Jane Jacobs) ได้แสดงความเห็นต่อเนื่องว่า ในพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ ถนน ทางเท้า และอาคารสถานที่ต่างๆ ถ้าพื้นที่นั้น มีเส้นทางหรือถนนที่มีผู้คนสัญจรไปมาตลอด หรือมีกิจกรรมการประกอบธุรกิจร้านค้า จะเป็นการช่วยในเรื่องการเพิ่มการสังเกตตรวจตราต่อกันและกันในพื้นที่นั้นๆ ไปในตัว

เสมือนว่ามี “ดวงตา” (วิชา จำปาวัลย์, 2540 : 18) ที่คอยช่วยสอดส่องดูแลต่อพื้นที่ส่วนรวม อันจะช่วยในการลดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้

ซึ่งการ์ดินเนอร์ (Gardiner, 1978) ได้เสนอเพิ่มเติมว่า การจัดพื้นที่ชุมชนหรือเมือง ให้มีลักษณะง่ายต่อการสังเกตตรวจตราแล้วนั้น แต่ถ้การสังเกตและการตรวจตรานั้นๆ ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการช่วยป้องกันอาชญากรรมแต่อย่างใด ดังเช่นคดีข่มขืนหลายคดี ที่มีผู้พบเห็นเหตุการณ์แต่เพิกเฉย เพราะเห็นว่าไม่ใช่ธุระของตนเองและกลัวเดือดร้อน เมื่อต้องเป็นพยานหรือให้การในชั้นสอบสวน เป็นต้น

แนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์นี้ จะเห็นได้ว่า การที่จะช่วยให้เกิดความมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้นั้น ประเด็นสำคัญเป็นเรื่องของการจัดการกับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่เป็นกายภาพ เพื่อให้เกิดพื้นที่และการใช้งานที่ส่งเสริมต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล โดยให้มีส่วนร่วมในการช่วยป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ทั้งนี้ ต้องไม่ลွ้งล้าสิทธิเสรีภาพระหว่างบุคคลด้วยนั่นเอง และทฤษฎีนี้ยังมุ่งเน้นในเรื่องของการลดช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรมเป็นสำคัญอีกด้วย

จากทั้งสองทฤษฎีที่กล่าวมาในข้างต้น มีความขัดแย้งกัน ด้วยว่าทฤษฎีแรกเน้นในเรื่องของการป้องกันอาชญากรรมด้วยการปฏิบัติการของตำรวจ แต่ทฤษฎีที่สอง ไม่สนใจเรื่องของการปฏิบัติการจากหน่วยงานของตำรวจ แต่เน้นที่เรื่องของการก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเน้นว่าการสร้างสิ่งนี้ขึ้นถึงจะสามารถช่วยในเรื่องของการป้องกันการเกิดอาชญากรรมได้ ซึ่งถึงแม้ว่าสองทฤษฎีนี้จะมีลักษณะของหลักการที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง และทฤษฎีที่สองได้รับความนิยมนมากกว่าจนมีแนวโน้มว่าจะเข้ามาแทนที่ทฤษฎีแรกก็ตาม แต่ด้วยมาตรการของแนวทฤษฎีแรกก็ถือได้ว่ายังมีประโยชน์ ถ้านำมาปรับใช้ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ การที่จะยกเลิกหรือละเว้นทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมายึดปฏิบัติ อาจจะทำให้ความสามารถในการป้องกันอาชญากรรมทำได้ไม่เต็มที่ เพราะทั้งสองทฤษฎีต่างมีคุณประโยชน์ทั้งทางด้านทฤษฎีและทางด้านปฏิบัติ ดังนั้นทฤษฎีที่สามจึงเกิดขึ้น คือ ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม จากการผนวกรวมสองทฤษฎีข้างต้นเข้าด้วยกัน

2.4.3 แนวทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of crime control through environmental design)

แนวทฤษฎีนี้เรียกโดยย่อว่า ทฤษฎี ค.อ.ส. เป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นผนวกสองทฤษฎีข้างต้นเข้าด้วยกัน และพยายามที่จะเชื่อมโยงอาชญาวิทยาเข้ากับพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อ

พัฒนาแนวคิดสำหรับใช้อธิบายถึงเรื่องของพฤติกรรมของอาชญากรว่า การเกิดพฤติกรรมในลักษณะนี้เกิดขึ้นมาจากสภาวะแบบใด และเรื่องของสภาพแวดล้อมมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมแบบอาชญากรอย่างไรบ้าง โดยหลักของแนวทฤษฎี ค.อ.ส. มีดังนี้ (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526:18)

1. มุ่งลดช่องโอกาสสำหรับการก่ออาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคลในเรื่องของสำนึกที่มีแนวโน้มว่าจะละเมิดหรือไม่ละเมิดกฎหมาย
2. ระดับการควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมหรือยอมรับได้
3. เน้นทั้งทางด้านหลักการปฏิบัติการให้เกิดคุณประโยชน์ (Pragmatic utilities) ในการป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งมีการส่งเสริมในเรื่องของหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม
4. เน้นในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์และการรวมตัวของสุจริตชนในสังคมเพื่อให้เกิดแรงต้านต่อทุจริตชน โดยอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย
5. หลักทฤษฎีของ ค.อ.ส. คำว่ากฎหมาย หมายถึง กฎซึ่งตราขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม

เมื่อกล่าวถึงในเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ศาสตราจารย์ C. Ray Jeffery (1974) แห่ง Florida State University กล่าวไว้ใน ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมวิทยา ชีวะ (Bio-Social Learning Theory) ว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ อันนอกจากเรื่องของการทำงานของระบบสมองและประสาทแล้วนั้นก็คือ “เรื่องของสภาพแวดล้อม” ซึ่งการที่จะควบคุมระบบทางความคิด หรือการตัดสินใจของตัวบุคคลที่สลับซับซ้อนนั้น เป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก Jeffery จึงเน้นให้เหล่านักวิชาการและนักปฏิบัติการหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องของการจัดการกับสภาพแวดล้อมเป็นหลัก

โดยปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมจัดได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์อย่างลึกซึ้ง เรียกได้ว่าตั้งแต่แรกเกิดจนถึงสิ้นอายุ ทั้งนี้ การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อพฤติกรรมไม่กระทำผิดกฎหมายให้ได้โดยสมบูรณ์แบบนั้นเป็นสิ่งที่กำหนดได้ยาก เพราะหนึ่งหน่วยของสังคมประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายด้าน ไม่ว่าจะสังคมใดก็ตามก็ย่อมไม่สามารถที่จะกล่อมเกลาคอนทุกคนเกิดจิตสำนึกที่ไม่กระทำผิดกฎหมายได้สูงสุดเท่าเทียมกันได้ ดังนั้น การป้องกันอาชญากรรมในแต่ละพื้นที่

ของแต่ละสังคมจึงแตกต่างกัน การปลูกฝังและกล่อมเกลาพฤติกรรมไม่กระทำผิดกฎหมาย โดยเริ่มที่ตัวบุคคลนั้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้และต้องใช้ระยะเวลานาน ซึ่งอาจจะนานตลอดจนสิ้นอายุของบุคคลนั้น แต่การเริ่มต้นด้วยการจัดการกับสภาพแวดล้อมเพื่อช่วยระงับพฤติกรรมในการกระทำผิด เป็นสิ่งที่สามารถวางแผนได้ และทำได้ง่ายกว่า โดยการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ

2.4.3.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ

สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีรูปร่าง สามารถจับต้องได้ และมองเห็นได้ โดย National Advisory Commission on Criminal Justice Standards and Goals แห่งสหรัฐอเมริกา (1973: 94) กล่าวว่า “การลดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรม โดยการวางแผนจัดการออกแบบกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเป็นส่วนสำคัญในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม”

โดย ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ (2526) ได้เสนอมมาตรการสำหรับการจัดการสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ให้บรรลุเป้าหมายตามทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม ดังนี้

1. มาตรการระดับชุมชน : การวางผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคาร และการสลักหมายเลขบนทรัพย์สิน
2. มาตรการระดับบ้านเรือน : ความมั่นคงของประตูหน้าต่าง การใช้สัญญาณเตือนภัย การใช้อุปกรณ์เปิดปิดเครื่องไฟฟ้าและอื่นๆ

2.4.3.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ไม่มีรูปร่าง เป็นเรื่องของการมีบทบาท และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อกันในเรื่องของการช่วยป้องกันอาชญากรรมของคนในสังคม โดยเป็นไปอย่างสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

โดย ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ (2526) ได้เสนอมมาตรการสำหรับการจัดการสภาพแวดล้อมทางสังคม ให้บรรลุเป้าหมายตามทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม ดังนี้

1. มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย
2. มาตรการสายตรวจประชาชน
3. มาตรการตรวจตราบ้านเรือน

แม้ว่าการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นประเด็นในเรื่องของการศึกษาองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพกับการเกิดอาชญากรรม อันเป็นเรื่องของการจัดการกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพก็ตาม แต่การจัดการกับสภาพแวดล้อมด้านสังคมก็เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ ดังนั้นจึงควรทำควบคู่กันไป เพราะจะช่วยให้การป้องกันอาชญากรรมเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 แนวคิดเรื่องการออกแบบขององค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพเพื่อการป้องกันอาชญากรรม

งานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องของสภาพแวดล้อม ก็คือ งานภูมิทัศน์ อันเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของการออกแบบและวางแผนเพื่อสร้างสรรค์ความเป็นอยู่แก่คนในสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่ทรงอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เพราะง่ายต่อการเข้าถึงในเรื่องการรับรู้ของมนุษย์มากที่สุด ส่งผลต่อบุคลิก อุปนิสัย และสภาพจิตใจ ทำให้คนแต่ละคนในสังคมมีความแตกต่างกันไป ทั้งในเรื่องของการกระทำและกระบวนการคิด และยังมีอิทธิพลสำคัญต่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยกันอีกด้วย

2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์เมือง (Urban landscape)

ภูมิทัศน์เมือง หมายถึง สิ่งแวดล้อมตามเส้นทางและพื้นที่นอกอาคารที่สามารถมองเห็นและรับรู้ได้ในเมือง (Cullen, 1961 อ้างถึงในวิกิพีเดีย, 2555: online) ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1 ภูมิทัศน์เมืองตามลักษณะภูมิประเทศของเมือง (Natural environment) อันเป็นสิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติ และ 2 ภูมิทัศน์เมืองตามสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manmade build environment) โดย Kevin Lynch กล่าวว่า ในการรับรู้ถึงภูมิทัศน์เมืองต้องมีองค์ประกอบหลัก 5 อย่าง (Lynch, 1977 อ้างถึงใน วิกิพีเดีย, 2555: online) ดังนี้

1.ทางสัญจร (Paths) เป็นช่องทางการเคลื่อนที่ใช้สัญจรไปมา เช่น ถนน ตรอก ซอย ทางรถไฟ ทางด่วน ทางเท้า เป็นต้น

2.ขอบเขต (Edges) เป็นองค์ประกอบที่มีลักษณะกำหนดขอบเขตของบริเวณที่ไม่ได้ใช้เป็นเส้นทางตามทัศนะของผู้สังเกต อาจปรากฏเป็นเส้นกั้นจากส่วนหนึ่งไปอีกส่วนหนึ่ง ที่เป็นแนวกันตามธรรมชาติ เช่น ชายฝั่งทะเล หรือริมฝั่งแม่น้ำ และแนวกันที่แสดงขอบเขตที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น กำแพงเมือง คูเมือง เป็นต้น

3.ย่าน (Districts) บริเวณพื้นที่ชุมชน ที่มีขนาดของพื้นที่ตามลักษณะเฉพาะพื้นที่ชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเมือง มีเอกลักษณ์ของบริเวณอันเกิดจากลักษณะเฉพาะร่วมกันของบริเวณที่ผู้สังเกตเข้าสู่ภายในเมืองได้ โดยแต่ละพื้นที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันตามโครงสร้างทางสังคม วิถีชีวิตของชุมชนจะแสดงลักษณะกิจกรรมของผู้คนที่ปรากฏ

เป็นย่านที่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันในเมือง

4. จุดศูนย์รวม (Nodes) มักเป็นจุดศูนย์กลางของเส้นทาง เช่น บริเวณสี่แยก หรือชุมทางบริเวณขนส่งต่างๆ อาจเป็นสถานที่ซึ่งมีกิจกรรมหนาแน่นบริเวณจัตุรัสใจกลางเมือง จุดศูนย์รวมจึงเป็นจุดเด่นเฉพาะตัวของย่านในเมือง เกิดความสัมพันธ์กับเส้นทางต่างๆ ที่รวมกันเป็นชุมทางเมื่อมาถึง และเดินทางเชื่อมต่อไปยังที่อื่นๆ

5. จุดหมายตา (Landmark) เป็นจุดอ้างอิงหรือภูมิสัญลักษณ์ ที่ใช้เป็นจุดหมายแตกต่างจากชุมทาง แตกต่างจากชุมทางที่บุคคลไม่สามารถเข้าสู่จุดหมายได้ โดยทำหน้าที่เป็นสัญญาณชี้แนะสำหรับสภาพแวดล้อม เช่น ป้าย อาคารสำคัญ อนุสาวรีย์ เป็นต้น ทั้งนี้ ถ้าเมืองใดก็ตามมีการจัดองค์ประกอบทั้ง 5 อย่างลงตัว ก็จะส่งผลให้เมืองนั้นมีเอกลักษณ์และน่าประทับใจต่อผู้มาเยือน

2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ถนนและทางเท้า (Streetscape)

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้รับรู้ได้ถึงภาพรวมของภูมิทัศน์เมือง คือ ภูมิทัศน์ถนนและทางเท้า เป็นสภาพแวดล้อมที่สามารถมองเห็นได้จากถนนอันเป็นทางสัญจรขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ว่างริมถนน ทั้งที่เป็นพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ (ปรีชญา โรจน์ฤดากร, 2555: online)

1. พื้นที่สำหรับคนเดินเท้า (Pedestrian zone)
2. ระบบแสงสว่างบนถนนและทางเท้า (Street lighting)
3. วัสดุพืชพรรณ (Planting)
4. เฟอร์นิเจอร์ถนน (Street furniture) ได้แก่ ม้านั่ง เสาเตี้ย ตู้ไปรษณีย์ ตู้โทรศัพท์ ถังขยะ ชุมบริการ จุดจอดรถประจำทาง ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นต้น

โดยแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการออกแบบองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ เพื่อลดช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

2.5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง เพื่อการป้องกันอาชญากรรม

2.5.3.1 การจัดเขตพื้นที่ (Territoriality)

ในระดับบเมือง เรื่องการออกแบบวางผังต้องมีการจัดเขตพื้นที่อย่างชัดเจนเป็นส่วนไม่ปะปนกันเพราะอาจนำมาซึ่งภัยอาชญากรรมได้ (Schefflen, 1976: 193) ดังเช่นผลสรุปงานวิจัยของเบอร์เกส (Burgess, 1929) ที่กล่าวว่า พื้นที่ที่มีเขตธุรกิจร่วมกับเขต

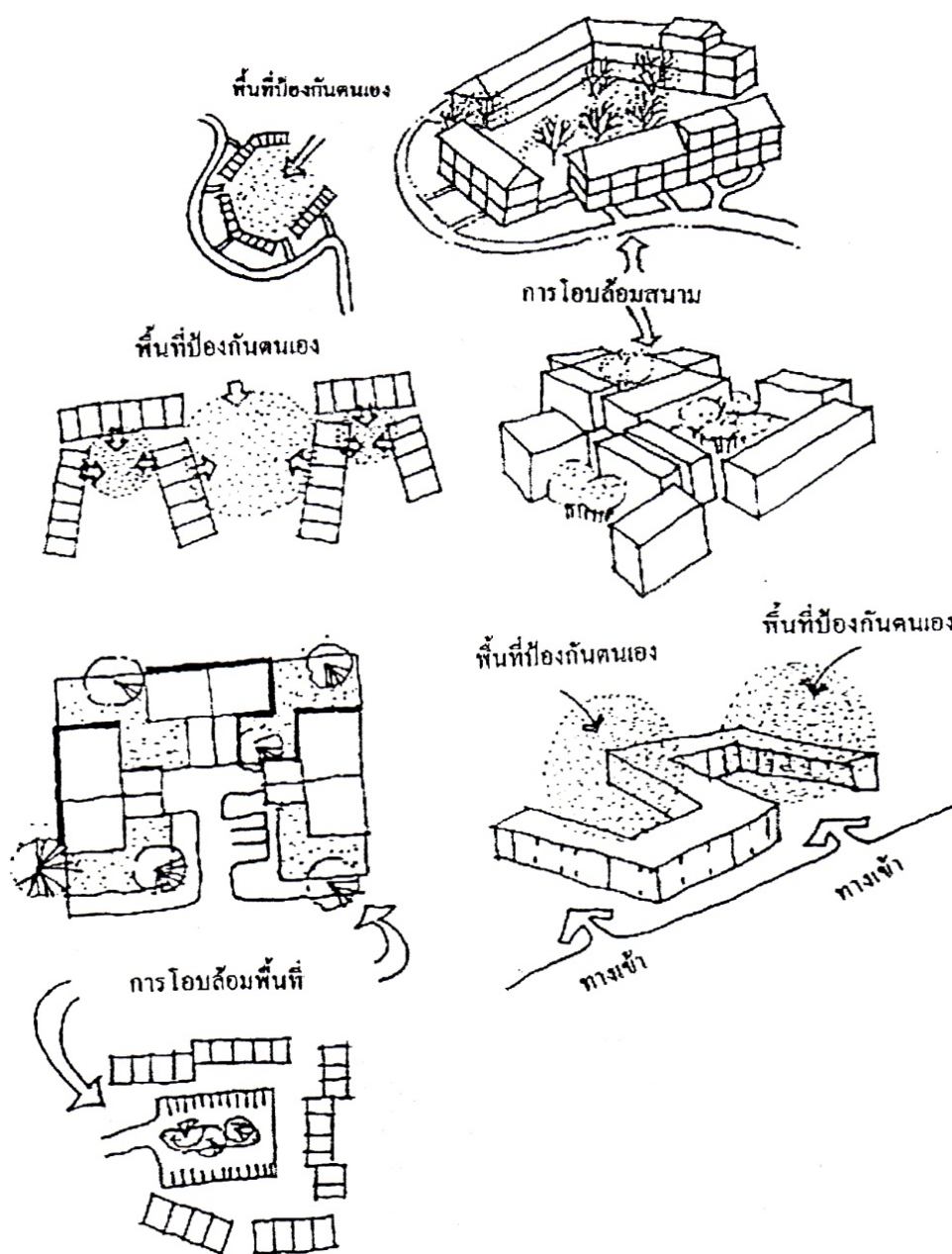
ที่อยู่อาศัยลักษณะชั่วคราว และมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น มักพบมีจำนวนสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมสูง เช่น พื้นที่ใจกลางเมืองหลวง เป็นต้น หรือการจัดสภาพแวดล้อมของเกาะแมนฮัตตัน ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถทราบได้ทันทีเมื่อพบบุคคลต้องสงสัย ถึงแม้ว่ายังไม่ได้กระทำความผิดใดก็ตาม เพราะพื้นที่ของแมนฮัตตันมีการจัดเขตพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน เช่น เขตสถานบันเทิง เขตสำนักงาน และเขตที่อยู่อาศัย เป็นต้น (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526:31) ทั้งนี้ เรื่องของการออกแบบวางผังต้องมีการวางแผนสำรองพื้นที่สำหรับรองรับที่จอดรถ การจัดการจราจร การบริการสาธารณะต่างๆ ให้มีความพร้อมและสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่นั้น ได้อย่างพอเพียงด้วย

การจัดเขตพื้นที่ เป็นการสร้างอาณาเขตวิธีหนึ่ง ซึ่งเฮ็ดเวิร์ด ที ฮอลล์ (Hall, 1969: 29) กล่าวว่า มนุษย์มีสัญชาตญาณในการปกป้องอาณาเขตของตน โดยมีวิธีการเตือนแบบต่างๆ เพื่อกันมิให้คนบุกรุกหรือล่วงล้ำเข้ามาในถิ่น ซึ่งการจัดเขตพื้นที่เพื่อให้เกิดขอบเขตของพื้นที่ที่ชัดเจน จะช่วยกระตุ้นให้ผู้ครอบครองอาณาเขตนั้นมีการรับรู้ได้ว่าพื้นที่ใดเป็นเขตพื้นที่ของตนและทำให้เกิดความรู้สึกหวงแหนในอาณาเขตนั้น อันเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการช่วยลดช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรมได้

จากทฤษฎีของออสการ์ นิวแมน (Newman, 1973: 8-9) เขาเรียกลักษณะของการออกแบบพื้นที่ดังกล่าวว่า พื้นที่ป้องกันตนเอง (Defensible Space) ซึ่งเป็นพื้นที่ภายนอกอาคาร โดยคุณสมบัติดังกล่าวมาจากการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ เช่น ทางเดินร่วม สนามลาน และถนน เป็นต้น ให้กลายเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะที่กระตุ้นปฏิกิริยาของมนุษย์ในการรู้สึกหวงแหนในอาณาเขตของตน ซึ่งเกณฑ์การออกแบบด้านกายภาพในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะให้เป็นพื้นที่ป้องกัน มีดังนี้ (อรรถวุฒิ อ่อนทรัพย์, 2541: 24)

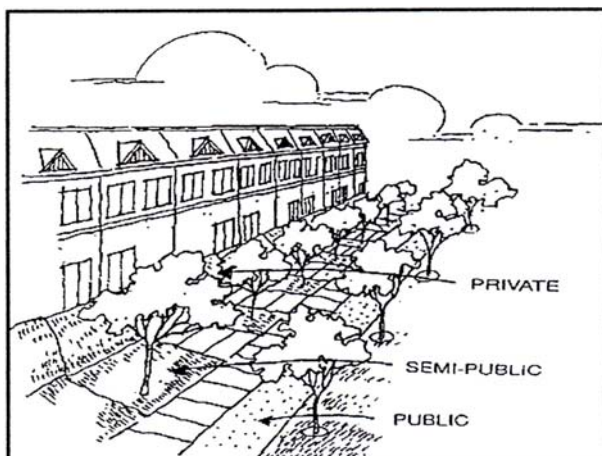
1. การพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่ให้มีอาณาเขตที่ชัดเจน โดยการแบ่งย่านที่อยู่อาศัยออกเป็นเขตๆ ให้ผู้อยู่อาศัยแสดงความเป็นเจ้าของได้สะดวกและชัดเจน
2. ตำแหน่งหน้าต่างของอาคารที่พักอาศัย จะต้องมีความสามารถในการช่วยให้มองเห็นพื้นที่สาธารณะทั้งภายในและนอกอาคารที่อยู่อาศัย
3. การวางผังและออกแบบอาคาร ควรส่งเสริมในด้านสังคม ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีกิจกรรมร่วมกัน โดยไม่มีการบังคับ

ในระดับชุมชน การสร้างเขตพื้นที่ ให้เกิดลักษณะของพื้นที่ป้องกันตนเอง สามารถกระทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น การใช้เครื่องกั้น (Barriers) ด้วยการกันรั้ว กัน กำแพง เป็นต้น การใช้พื้นผิวที่แตกต่างกัน (Texture) การเปลี่ยนระดับพื้นเพื่อการสร้าง ขอบเขตพื้นที่ ซึ่งการจัดผังบริเวณและการวางกลุ่มอาคาร ให้มีลักษณะโอบล้อมพื้นที่ว่าง โดยพื้นที่ว่างดังกล่าวได้แก่ พื้นที่ลานต้อนรับ (Entrance court) สนาม สวน เป็นต้น ก็เป็น อีกวิธีหนึ่งในการก่อให้เกิดพื้นที่ป้องกัน

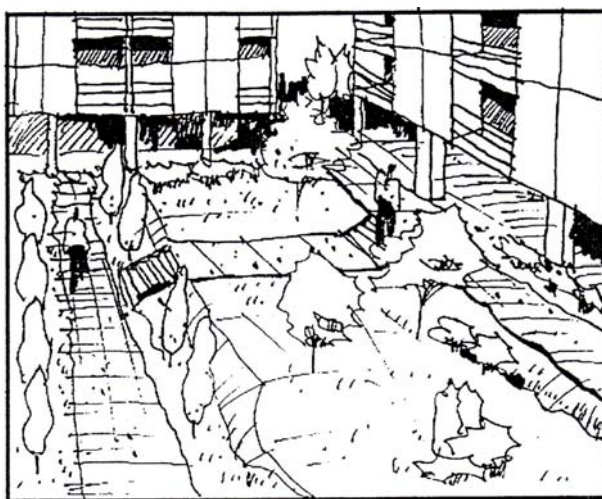
ภาพ 2.2 การออกแบบวางผังโอบล้อมพื้นที่ว่างในแบบต่างๆ เพื่อสร้างพื้นที่ป้องกันตนเอง

ที่มา : เอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 68

ภาพ 2.3 การใช้พื้นผิว (Texture) ที่แตกต่างกันในการจัดสร้างเขตพื้นที่ (Territoriality)

ที่มา : เอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 62

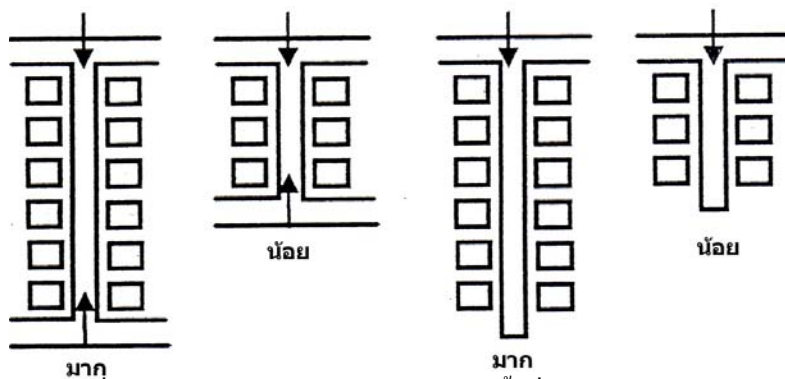

ภาพ 2.4 การเปลี่ยนระดับพื้นเพื่อสร้างเขตพื้นที่ (Territoriality)

ที่มา : เอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 63

2.5.3.2 ขนาดและการจัดกลุ่มของกลุ่มอาคาร (Compositional)

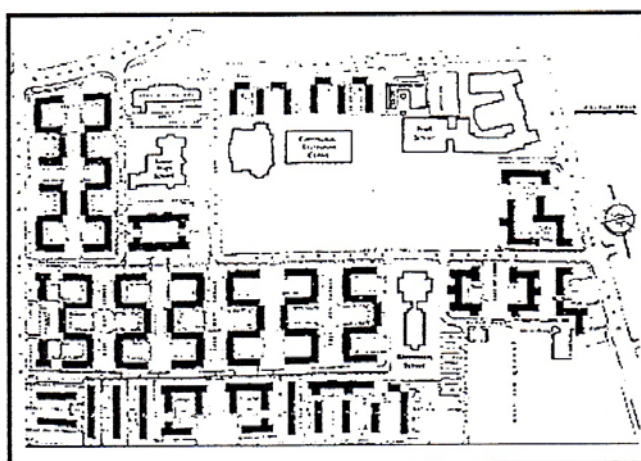
ในการออกแบบจัดผังบริเวณ ยิ่งกลุ่มของอาคารมีจำนวนที่ประกอบกันน้อยเท่าไร พื้นที่ที่ถูกโอบล้อมนั้นก็ยิ่งเห็นขอบเขตที่ชัดเจนมากขึ้น และถ้าการจัดกลุ่มของอาคารนั้น ตั้งอยู่บนพื้นที่ที่มีขนาดเล็ก (Vest-Pocket site) และจำนวนของกลุ่มอาคารมีไม่มากนัก สมบัติดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้เองโดยอัตโนมัติ ซึ่งทำให้พื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่ที่เฝ้าระวังภัยจากภายนอกและช่วยให้การตรวจตราในพื้นที่นั้นมีประสิทธิภาพที่ดีด้วย (Newman, 1973: 53-54) ซึ่งการจัดกลุ่มของอาคารมีอยู่ด้วยกันหลายลักษณะ เช่น การจัดกลุ่มอาคารเพื่อโอบล้อมพื้นที่ว่างรูปตัว L, การจัดกลุ่มอาคารแบบมีสวนกลาง (Court Arrangement), การจัดวางกลุ่มอาคารให้หันหน้าเข้าหากัน 3 ด้าน (Three-Sided Rectangular) หรือการจัดวางกลุ่มอาคารแบบถนนปลายตัน (Cul-de-sac) เป็นต้น ทั้งนี้ในบริเวณพื้นที่สวนกลาง หรือลานโล่ง ที่ประกอบกลุ่มอาคารนั้น ควรมีปริมาณแสงสว่างที่เพียงพอ หากมีการปลูกต้นไม้ ควรเลือกต้นไม้ที่ลำต้นมีลักษณะสูงโปร่ง ทรงพุ่มหรือการปลูกไม้พุ่มควรมีลักษณะที่ไม่บดบังสายตา เพื่อช่วยให้เฝ้าอำนวยต่อการมองเห็น

ภาพ 2.5 จำนวนอาคารที่มาก - น้อยในการจัดกลุ่มอาคารสำหรับพื้นที่แบบถนนปลายเปิดและถนนปลายตัน
ที่มา : เอกรินทร์ สีขาวกุล, 2546: 57

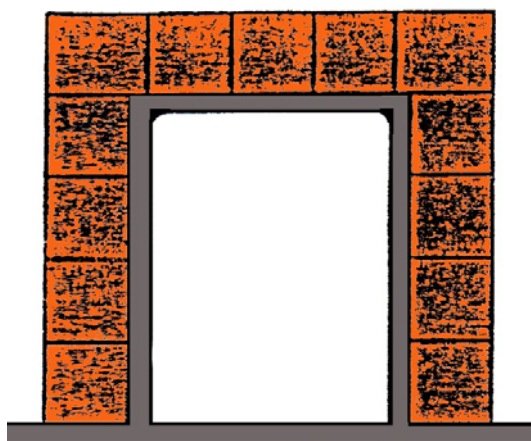
ภาพ 2.6 การจัดผังกลุ่มอาคารรูปตัว L ของ Breuklen House, New York
ที่มา : Oscar Newman, 1973: 54

ภาพ 2.7 การจัดผังกลุ่มอาคารแบบมีสวนกลาง ของ Outhwaite Houses, Cleveland
ที่มา : Oscar Newman, 1973: 112

จากผลการวิจัยของ มอริส (Morris) และมอเกรย์ (Morgrey) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับขนาดของกลุ่มที่จะสามารถรู้จักกันได้ที่หมู่บ้าน เบอรัลฟิลด์ (Berinsfield) ใน

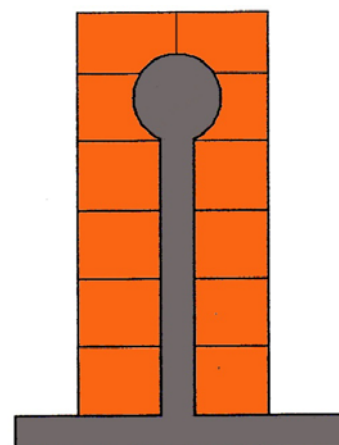
ประเทศอังกฤษ พบว่า การจัดวางจำนวนกลุ่มของอาคารในพื้นที่ลักษณะแบบถนนปลายเปิดควรมีจำนวนอาคารอยู่ที่ 10-15 คร่าวเรือน และสำหรับถนนปลายปิดควรมีจำนวนไม่เกิน 12 คร่าวเรือน เพราะเป็นสัดส่วนที่ทำให้ผู้อยู่อาศัยสามารถรู้จักกันได้ทั่วถึงและรับรู้อาณาเขตในกลุ่มของตน (Morris and Morgey, 1968)

ภาพ 2.8 ตัวอย่างการจัดกลุ่มอาคาร แบบถนนปลายเปิด

มีส่วนกลาง

ที่มา : คัดแปลงจาก อรรถวุฒิ อ่อนทรัพย์, 2546: 46

ภาพ 2.9 ตัวอย่างการจัดกลุ่มอาคาร

แบบถนนปลายปิด

ที่มา : คัดแปลงจาก

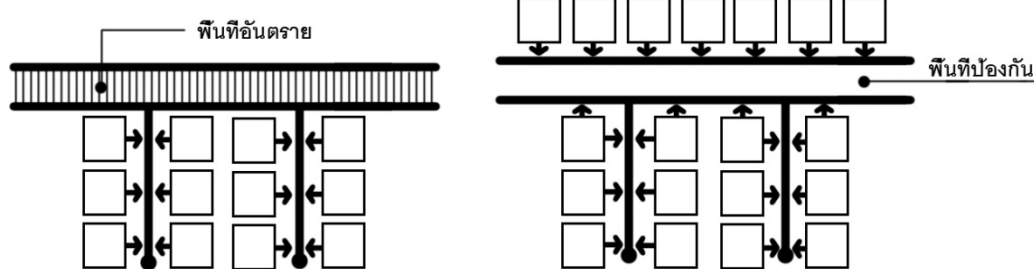
อรรถวุฒิ อ่อนทรัพย์, 2546: 46

2.5.3.3 การจัดวางตำแหน่งอาคาร

ตำแหน่งในการจัดวางอาคารมีผลต่อการสร้างความรู้สึกปลอดภัยและเป็นการช่วยลดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้เช่นกัน เช่น การจัดวางตำแหน่งหน้าอาคารให้หันไปสู่อบริเวณพื้นที่ที่มีการตรวจตราอยู่เป็นประจำหรือพื้นที่ที่มีคนใช้งานประจำตลอดเวลา (พื้นที่ที่เป็นที่ตั้งอาคารร้านค้า ป้อมยามหรือป้อมตำรวจ พื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของหน่วยงานรัฐบาลฯ) ซึ่งพื้นที่เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกเสมือนกับว่ามีดวงตาคอยตรวจตราดูให้โดยปริยาย เพราะคนมักจะสนใจคนอื่นอยู่เสมอ และไม่ควรถนั้ด้านหลังหรือด้านข้างของอาคารให้กับพื้นที่ที่เชื่อมต่อกับตัวอาคาร เช่น บริเวณสวนกลาง ถนน เป็นต้น) เพราะจะทำให้เกิดลักษณะอับสายตาได้ (Blind spot) พื้นที่ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจะพบว่ามีสถิติการเกิดอาชญากรรมน้อยมาก (Oscar Newman, 1973)

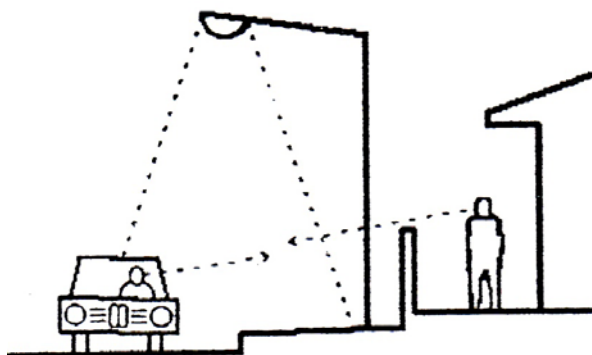
เควิน ลินช์ (Kevin Lynch, 1973: 131) กล่าวว่า “การจัดผังบริเวณของพื้นที่ภายนอกอาคาร (The layout of exterior space) จะสามารถช่วยให้พื้นที่นั้นมีความปลอดภัยจากอาชญากรรมหรือไม่ปลอดภัยก็ได้” เนื่องจากพื้นที่ลักษณะดังกล่าวมีผลต่อสภาพแวดล้อมในการติดต่อทางสังคม (Social relationship) ของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่นั้นๆ และส่งผลให้คนในกลุ่มพื้นที่เดียวกันมีการมองเห็นกันเพื่อสอดส่องหรือเฝ้าระวังใน

อาณาเขตของตนได้อย่างดี นักวิจัยอลิสเบท วูด (Elizabeth Wood, 1961 อ้างถึงในเอกรินทร์ สิกขากุล, 2546:48) กล่าวว่า การมีความสามารถในการมองเห็นกันได้โดยง่าย จะช่วยให้ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่นั้นๆมีความสามารถในการจดจำใบหน้าของคนในท้องถิ่นของตน และมีความคุ้นหน้าต่อกันเร็วขึ้น

ภาพ 2.10 การจัดวางตำแหน่งอาคารในพื้นที่ที่มีผลต่อการสร้างความรู้สึกลดภัย (ที่มา : ดัดแปลงจาก บริหาร สิ่งขอรรมณ์, 2523: 35)

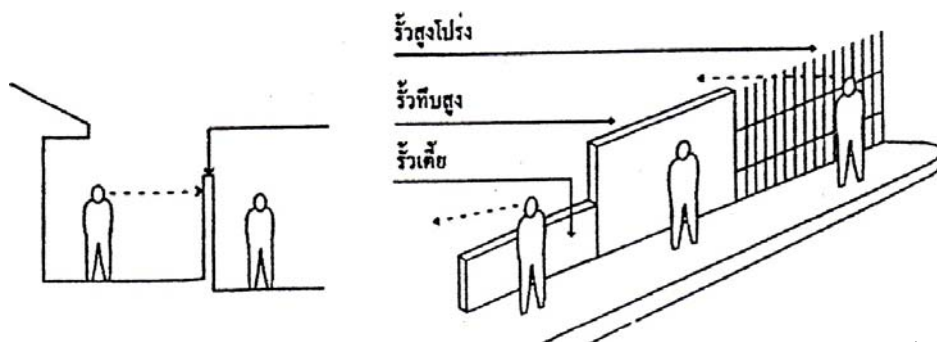
โดยองค์ประกอบสำคัญ ที่ทำให้พื้นที่เกิดการมองที่มีคุณภาพ และสามารถมองเห็นผู้รกกั้าอาณาเขตได้อย่างได้อย่างชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยไม่มีสิ่งใดมาเป็นอุปสรรค ได้แก่ เรื่องของแสงสว่าง ความทึบหรือโปร่งของเครื่องกั้น ระดับความสูงของเครื่องกั้น ฯลฯ

ภาพ 2.11 องค์ประกอบที่ช่วยในการมองเห็น-แสงสว่าง และระดับพื้น (ที่มา : เอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 59)

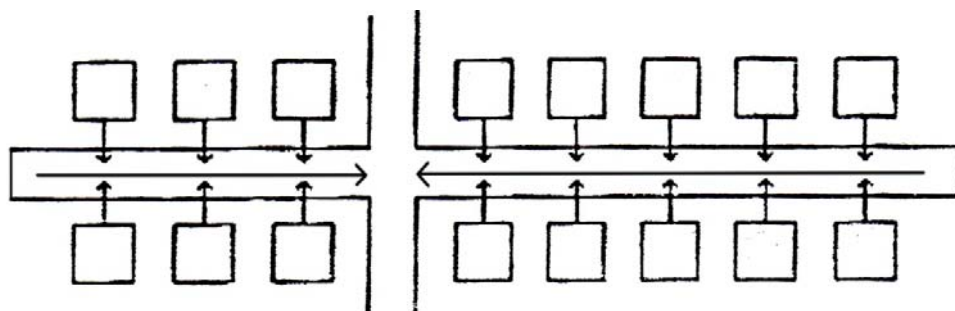
ภาพ 12 ระดับความสูงที่ 1.20 ม.ของรั้ว ควร มีช่องเปิด เพื่อช่วยในการมองเห็น (ที่มา Penrith city council.2012:10)

ภาพ 2.13 องค์ประกอบที่ช่วยในการมองเห็น-ระดับความสูงและความทึบ - โปร่งของเครื่องกั้น (ที่มา : เอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 59)

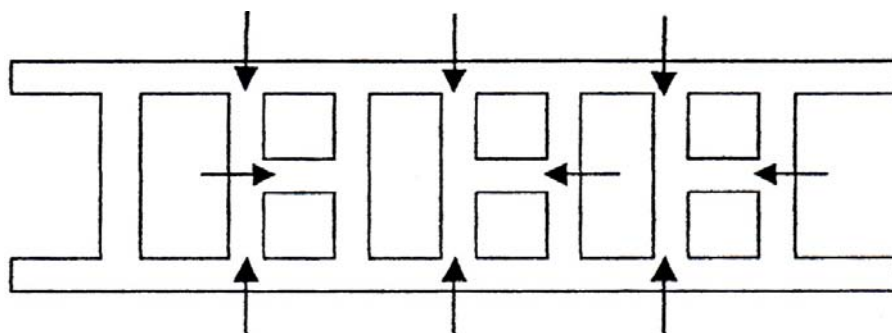
2.5.3.4 การเข้าถึง (Accessibility)

การให้พื้นที่ที่มีทางเข้า-ออกเพียงทางเดียว เช่น การวางถนนแบบถนนปลายปิด (Cul-de-sac) เป็นต้น จะช่วยให้พื้นที่นั้นสงบไว้สำหรับใช้เป็นทางเข้า-ออก เพื่อการใช้งานของคนกลุ่มเดียวกันเท่านั้น ทำให้มีประสิทธิภาพในการควบคุมได้ดี การจัดให้พื้นที่มีทางเข้า-ออกหลายทาง จะทำให้การควบคุมคนจากนอกพื้นที่เข้ามาภายในพื้นที่ เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก และนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมได้ (Newman, 1973:60-61)

ภาพ 2.14 พื้นที่แบบมีทางเข้า-ออก ทางเดียว ด้วยถนนปลายปิด (Cul-de-sac)

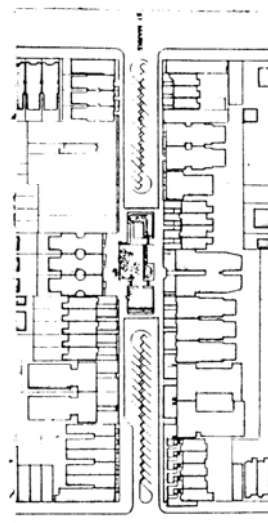
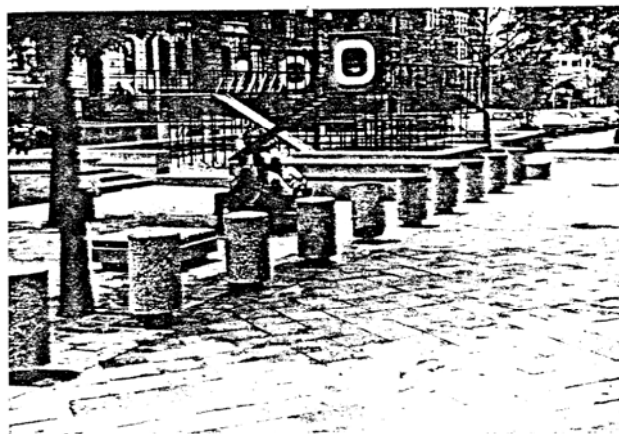
ที่มา : ดัดแปลงจากเอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 56

ภาพ 2.15 พื้นที่แบบมีทางเข้า-ออก หลายทาง

ที่มา : เอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 55

ตัวอย่างการออกแบบพื้นที่ด้วยการนำคุณสมบัติประโยชน์ของถนนปลายตันมาใช้ เช่นที่ เซนต์หลุยส์ (St.Louis) และที่โครงการเซนต์มาร์ค (St.Marks Avenue) ในนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ได้ทำการออกแบบปรับปรุงถนนภายในให้มีลักษณะเหมือนซอยตัน โดยจัดช่องกลางซอยเป็นที่นั่งเล่น (ดูภาพ 2.16 ประกอบ) ผลปรากฏว่า จากการปรับปรุงดังกล่าว ทำให้มีคนมาใช้พื้นที่บนถนนมากขึ้น สภาพสังคมของกลุ่มที่เข้ามาใช้งานดีขึ้น และพบมีสถิติการเกิดอาชญากรรมลดลงด้วย

ภาพ 2.16 การออกแบบพื้นที่ให้มีลักษณะแบบถนนปลายตันของ
โครงการเซนต์มาร์ค(St.Marks Avenue),New york
ที่มา : บริหาร เสี่ยงอารมณ, 2523: 33

2.5.4 แนวคิดเรื่องการออกแบบภูมิทัศน์ถนนและทางเท้า เพื่อการป้องกันอาชญากรรม

2.5.4.1 ลักษณะพื้นที่สำหรับคนเดินเท้า (Pedestrian zone)

ลักษณะของถนนและทางเดินเท้าที่ปลอดภัยจากภัยอาชญากรรมต้องประกอบไปด้วยปัจจัย ดังต่อไปนี้ (Jacob, 1965: 44-46)

1. ต้องสามารถแยกแยะได้ว่าพื้นที่ถนนและทางเท้าส่วนใดเป็นพื้นที่สาธารณะ ส่วนใดเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล
2. พื้นที่ถนนและทางเดินเท้าต้องเปิดโล่งเพื่อไม่เกิดซอกมุม หรือเป็นที่ซุกซ่อนตัวของผู้ร้ายได้ และสามารถมองเห็นได้จากอาคารข้างเคียง เช่น หน้าต่างของอาคารระแวกนั้น เป็นต้น หรือมีกิจกรรมประกอบเส้นทาง เช่น ร้านค้า เป็นต้น และควรมีผู้ใช้สอยอยู่เป็นประจำต่อเนื่องเพื่อเพิ่มผู้สอดส่องดูแลโดยธรรมชาติในพื้นที่ (Natural surveillance) นำมาซึ่งความรู้สึกปลอดภัยต่อคนเดินเท้า
3. ถนนและทางเดินเท้าต่างๆ ควรมีผู้สัญจรหรือมีผู้ใช้สอยอยู่เป็นประจำต่อเนื่อง ด้วยการสร้างกิจกรรม เช่น การมีอาคารร้านค้าตั้งประกอบอยู่ในเส้นทาง เป็นต้น เพราะเป็นสิ่งที่สามารถดึงคนเข้าใช้งานพื้นที่ดังกล่าวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่สาธารณะ ควรอย่างยิ่งที่จะมีการส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากถนน และทางเดินเท้า เพื่อให้เปลี่ยวและรู้สึกอันตราย

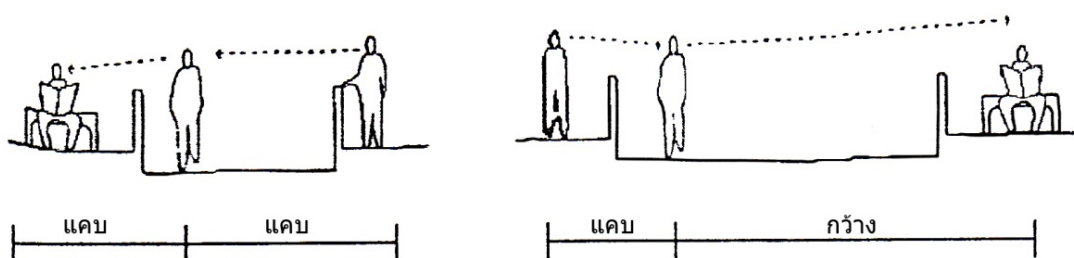
พื้นที่สำหรับทางเดินเท้าที่ดี ควรกำหนดให้ทางสัญจรอยู่ตรงกลางของพื้นที่ทางเดินเท้าและต้องไม่มีสิ่งกีดขวางบนทางเท้า โดยเฟอร์นิเจอร์ถนน(Street furniture) และ

วัสดุพืชพรรณ ต้องจัดวางอย่างเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมอยู่ในพื้นที่ทางเท้านั้น (ปรีชญา โรจน์ฤดากร, 2555) ในส่วนเพิ่มเติม เจคอบส์ (Jane Jacob) ศึกษาพบว่า ทางเดินเท้า (Pedestrian) มีความหมายมากกว่าทางเดิน เพราะเป็นพื้นที่ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม สำหรับการพบปะสังสรรค์ ตลอดจนเป็นที่เล่นสำหรับเด็ก และบริเวณที่เหมาะสมอย่างยิ่งต่อความต้องการของเด็กๆ ก็คือทางเท้าหน้าที่พักอาศัย เพราะเด็กจะอยู่ในสายตาของบิดามารดา และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของเด็กที่จะเล่นเป็นช่วงๆ ไม่นานนัก (อ้างถึงใน เอกกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 33)

ทั้งนี้ พื้นที่ถนนและทางเท้าควรมีการให้แสงสว่างในพื้นที่ในปริมาณที่พอเพียง เพื่อเอื้อต่อประสิทธิภาพในการมองเห็นด้วย

● ขนาดมาตรฐานความกว้างของทางเดินเท้า

ขนาดความกว้างของทางเท้าต้องได้มาตรฐานสัมพันธ์กันกับปริมาณผู้ใช้งานในพื้นที่ทางเท้า นั้น ในเรื่องนี้สามารถใช้ทฤษฎีของฮอลล์ (Hall, 1966: 113-125) อธิบายได้ว่า ขนาดของทางเท้ามีผลต่อระยะและความชัดเจนในการมองเห็นของผู้ที่ใช้ทางสัญจรทางเท้า ซึ่งขนาดความกว้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรมด้วย สำหรับทางเท้าที่มีขนาดแคบ พบว่ามีสถิติการเกิดอาชญากรรมน้อยกว่าทางเดินที่มีขนาดกว้าง เพราะขนาดความกว้างหรือแคบเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพในการมองเห็น ยิ่งขนาดแคบระยะการมองเห็นก็จะยิ่งมีความชัดเจน ผู้คนที่สัญจรไปมากก็จะมีความรู้สึกระมัดระวังตัวมากกว่า แต่ทั้งนี้ขนาดความกว้างดังกล่าวต้องไม่แคบจนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานตามวัตถุประสงค์การใช้งานของพื้นที่นั้น

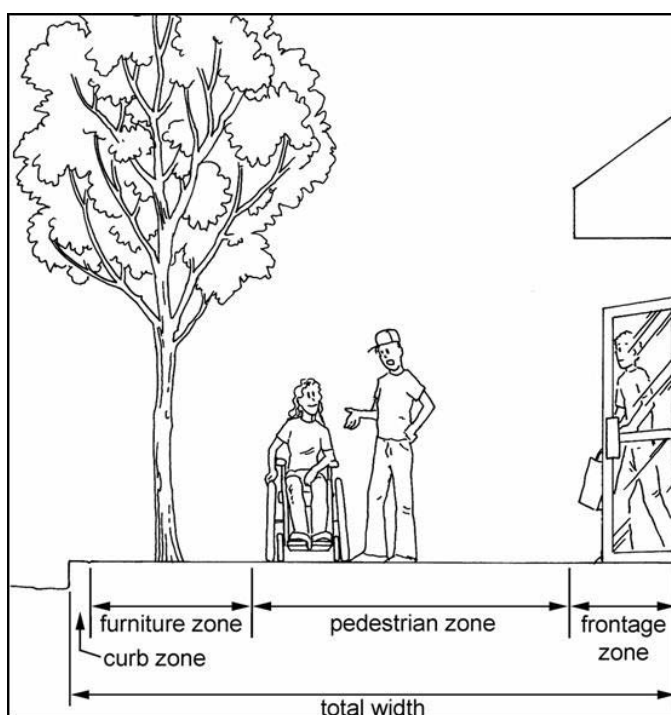
ภาพ 2.17 ความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง - แคบของทางเดินกับระยะการมองเห็น

ที่มา : เอกกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 56

จากขนาดตัวเลขของร่างกายมนุษย์ 1 คน ต่อพื้นที่การใช้ทางเท้า คือ 0.60 เมตร (ทรรชชล ปัญญาทรง, 2551:14) ตามมาตรฐานสากล ขนาดความกว้างของทางเท้าที่น้อยที่สุดสำหรับคนเดินสวนกัน ควรมีระยะอยู่ที่ 1.50 เมตรและมีการ

กำหนดมาตรฐานความกว้างขั้นต่ำของทางเท้าในเมืองไว้ดังนี้ (PEDSAFE, 2012: online)

- มาตรฐานความกว้างของทางเดินเท้าในเขตที่พักอาศัยหรือถนนสายย่อย อันเป็นระยะที่ไม่รวมสิ่งกีดขวางทางเท้า คือ 1.50 เมตร (5 ฟุต)
- มาตรฐานความกว้างของทางเดินเท้าในเขตที่ถนนสายหลัก อันเป็นระยะที่ไม่รวมสิ่งกีดขวางทางเท้า คือ 1.80 -2.40 เมตร (6-8 ฟุต)
- มาตรฐานความกว้างของทางเดินเท้าในเขตใจกลางเมือง (Central Business District-CBD) อันเป็นระยะที่ไม่รวมสิ่งกีดขวางทางเท้า คือ 2.40-3.00 เมตร (8-10 ฟุต)
- ส่วนพื้นที่หน้าอาคารร้านค้า (Frontage zone) ที่ทางเท้ามาจรดถึง ควรจะมีระยะเว้นว่างอยู่ที่ 0.60 เมตร (2 ฟุต) เพื่อความสะดวกต่อการใช้งานในการเปิดประตูและหน้าต่างของอาคารร้านค้านั้น

ภาพ 2.18 องค์ประกอบของพื้นที่ทางเท้า ในหนึ่งช่วงความกว้าง

ที่มา : http://safety.fhwa.dot.gov/local_rural/training/fhwsa07018/

โดยขนาดความกว้างดังกล่าว สามารถยืดหยุ่นได้และไม่จำเป็นต้องเป็นตัวเลขตามมาตรฐานนี้เสมอไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้งานของผู้สัญจรภายในเส้นทาง เช่น ย่าน

ธุรกิจการค้าที่สำคัญ มีจำนวนคนใช้งานอย่างหนาแน่นเป็นพิเศษ ขนาดของทางเท้าจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความกว้างมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาของ Pushkarev (1975) เขาได้จัดระดับพื้นที่ต่อคนเดินทางเท้า ในการให้บริการบนทางเท้า (Level of Service) ไว้ 6 ระดับ ดังนี้

ตาราง 2.1 ระดับการให้บริการของทางเท้า (Level of Service - LOS)

LOS Label	พื้นที่ต่อคนเดินทางเท้า	พื้นที่ต่อคนเดินทางเท้า
	(ตารางฟุตต่อคน)	(ตารางเมตรต่อคน)
Open	530	47.61
Unimpeded	130-530	11.7-47.61
Impeded	40-130	3.59-11.7
Constrained	24-40	2.16-3.59
Crowded	16-24	1.44-2.16
Congested	11-16	1-1.44
Jammed	2-11	0.18- 1

จากทฤษฎีสาเหตุการเกิดอาชญากรรมได้กล่าวไว้ว่า เรื่องของจำนวนประชากร และความหนาแน่น (ปริมาณการใช้งานของคนในพื้นที่) เป็นเหตุปัจจัยหนึ่งในการนำมาซึ่งการเกิดอาชญากรรม

2.5.4.2 การให้แสงสว่างบนถนนและทางเท้า (Street lighting)

การให้แสงสว่างบนถนนและทางเท้า มีวัตถุประสงค์หลัก 3 อย่างด้วยกัน คือ (สมาคมไฟฟ้าและแสงสว่างแห่งประเทศไทย, 2555)

1. เพื่อให้คนใช้ถนน เช่น คนขับรถยนต์ คนขี่จักรยานยนต์ คนขี่รถจักรยาน เป็นต้น สามารถใช้ถนนได้อย่างปลอดภัย
2. เพื่อให้คนเดินเท้า (Pedestrians) เห็นอันตรายต่างๆ สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ รับรู้คนเดินเท้าอื่น และรู้สึกปลอดภัย
3. เพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมที่ปรากฏแก่ตาในเวลากลางคืนดีขึ้น

โดยสิ่งที่ต้องพิจารณาในเรื่องของการให้แสงสว่างบนถนนและทางเท้า มี 3 เรื่องหลักด้วยกัน คือ

1. ระดับการส่องสว่าง

หน่วยการวัดความสว่างมีอยู่หลายหน่วยด้วยกัน โดยหน่วยที่เป็นที่รู้จักและนิยมใช้กัน มีดังนี้

- ฟลักซ์ส่องสว่าง (Luminous flux) สัญลักษณ์: ϕ คือ ปริมาณ ฟลักซ์แผ่รังสีที่ส่องสว่าง สำหรับการเห็นในที่สว่าง มีหน่วยเป็น lm (ลูเมน)
- ความเข้มส่องสว่าง (Luminous intensity) สัญลักษณ์: I คือ ความหนาแน่นของฟลักซ์ส่องสว่างในทิศทางหนึ่ง(ปริมาณแสงต่อมุมตัน Ω) มีหน่วยเป็น cd (แคนเดลา)
- ความส่องสว่าง (Luminance) สัญลักษณ์: L คือความเข้มการส่องสว่างจากพื้นผิวในทิศทางที่กำหนดต่อพื้นผิวที่ปรากฏ(พื้นที่ที่ดึงดูดกับแนวสายตากระทบ) มีหน่วยเป็น cd/m^2 (แคนเดลาต่อตารางเมตร)
- ความสว่าง (Illuminance) สัญลักษณ์: E คือ ปริมาณแสงหรือ ฟลักซ์การส่องสว่าง ที่ตกกระทบพื้นที่หนึ่งหน่วย มีหน่วยเป็น lx (ลักซ์)

ประโยชน์ในเรื่องของการมีแสงสว่างที่เพียงพอตามมาตรฐาน CIE 92 – 1992 มีโดยสรุปว่า นอกจากจะเป็นการสร้างความปลอดภัยต่อผู้อยู่อาศัยในพื้นที่แล้ว ยังเป็นการป้องกันอาชญากรรมทั้งต่อคนและทรัพย์สิน ทำให้การตรวจจับอาชญากรรมสามารถทำได้ง่ายและทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยด้วย อีกทั้ง การมีปริมาณการส่องสว่างที่เพียงพอ ยังช่วยทั้งในเรื่องของการลดความกลัวและลดจำนวนในการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่นั้นได้ด้วย (Painter, 1999)

ในประเทศไทยยังไม่มีกำหนดระดับมาตรฐานการส่องสว่างเป็นของตนเอง แต่ใช้ระบบอ้างอิงจากมาตรฐานการส่องสว่างของนานาชาติ ได้แก่ มาตรฐาน CIE มาตรฐาน EN เป็นต้น โดยการให้แสงสว่างถนนและทางเท้าต้องทำให้คนเดินเท้าสามารถสังเกตเห็นสิ่งกีดขวางหรืออันตรายอื่นในทางเดินเท้า และรู้การเคลื่อนไหวของคนเดินเท้าอื่นหรือไม่ก็คนที่อาจเข้าถึงตนอย่างง่ายดาย ดังนั้น การให้แสงสว่างแก่พื้นผิวถนนและทางเท้าจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการมองเห็นและความจำเป็นของคนเดินเท้ากับของคนขับรถ มีแตกต่างกันหลายประการ คนเดินเท้าเคลื่อนไหวช้ากว่า วัตถุที่ต้องเห็นที่อยู่ใกล้กับคนเดินเท้ามีความสำคัญกว่าที่อยู่ห่าง รูปแบบพื้นผิวและเนื้อของวัตถุที่ต้องเห็นบนถนนและทางเท้า มี

ความสำคัญแก่คนเดินเท้ามาก แต่กลับมีความสำคัญน้อยสำหรับคนขับรถยนต์ ดังนั้น จากความแตกต่างเช่นนี้ทำให้เกณฑ์การให้แสงสว่างที่ตรงกับความต้องการของคนขับรถยนต์ อาจจะไม่ตรงกับความต้องการของคนเดินเท้า จึงต้องพิจารณาแยกกัน(สมาคมไฟฟ้าแสงสว่างแห่งประเทศไทย, 2555)

โดยระดับการให้แสงสว่างสำหรับคนเดินเท้า(Lighting levels for pedestrian traffic) สามารถแบ่งออกได้เป็น 7 ระดับชั้น (P1-P7) ดังนี้ (ดูตาราง 2.1 ที่มา: สมาคมไฟฟ้าแสงสว่างแห่งประเทศไทย, 2555)

ตาราง 2.2 ระดับชั้นการให้แสงสว่างสำหรับพื้นที่คนเดินเท้า

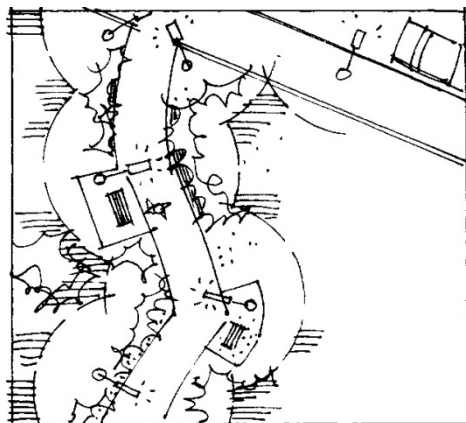
ระดับชั้นการส่องสว่าง	รายละเอียดของพื้นที่	ค่าความสว่างบนพื้นผิว(lx)	
		ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด
P1	ถนนหรือมีเกียรติ/ถนนมีระดับ	20	7.5
P2	ใช้งานหนักในเวลากลางคืนโดยคนเดินเท้าหรือคนขี่รถจักรยาน	10	3
P3	ใช้งานปานกลางในเวลากลางคืนโดยคนเดินเท้าหรือคนขี่รถจักรยาน	7.5	1.5
P4	ใช้งานน้อยในเวลากลางคืนโดยคนเดินเท้าหรือคนขี่รถจักรยาน ในที่เปลี่ยวและมีทรัพย์สินอยู่ใกล้เคียง	5	1
P5	ใช้งานน้อยในเวลากลางคืนโดยคนเดินเท้าหรือคนขี่รถจักรยาน ในที่เปลี่ยวและมีทรัพย์สินอยู่ใกล้เคียง สำคัญแก่การปกป้องรักษาหมู่บ้านหรือลักษณะจำเพาะทางสถาปัตยกรรมของสิ่งแวดล้อม	3	0.6
P6	ใช้งานน้อยมากในเวลากลางคืนโดยคนเดินเท้าหรือคนขี่รถจักรยาน ในที่เปลี่ยวและมีทรัพย์สินอยู่ใกล้เคียง สำคัญแก่การปกป้องรักษาหมู่บ้านหรือลักษณะจำเพาะทางสถาปัตยกรรมของสิ่งแวดล้อม	1.5	0.2
P7	ถนนซึ่งต้องการเฉพาะการนำทางการมองเห็น โดยแสงส่องตรงจากโคมไฟถนนเท่านั้น	(ไม่ต้องการ)	(ไม่ต้องการ)

2. ตำแหน่งของการติดตั้งดวงโคม(สมาคมไฟฟ้าแสงสว่างแห่งประเทศไทย, 2555)

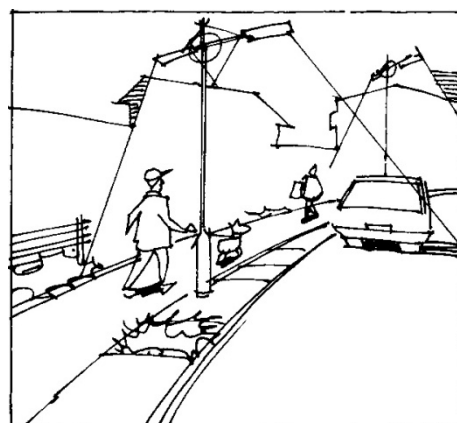
การออกแบบและการตั้งเสาไฟประดับถนนและทางเท้า มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาที่มีผลกระทบต่อเรื่องของการมองเห็น ดังนี้

- ความสูงของเสาโคมไฟที่สัมพันธ์กับอาคารและต้นไม้ในบริเวณแวดล้อม
- ตำแหน่งของเสาโคมไฟต้องมีความกลมกลืนกับคุณค่าภูมิทัศน์ (scenic value) ซึ่งสมควรมีการกีดขวางน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
- ความซับซ้อนในการจัดการให้แสงสว่าง
- แบบของโคมไฟฟ้า

ทั้งนี้ ตำแหน่งของการติดตั้งเสาไฟประดับถนนและทางเท้า ต้องไม่ก่อให้เกิดพื้นที่มืดและส่งผลต่อความความชัดเจนของกล้องวงจรปิด (Clarke, 2011)

ภาพ 19 ฟังแสดงวงรีศมิของไฟส่องสว่าง
ที่ครอบคลุมต่อเนื่องตลอดทางเดิน
ที่มา Penrith city council.2012 :9

ภาพ 20 ไฟส่องสว่างควรมีพร้อมสำหรับ
บริเวณทางเดินเท้า และถนน
ที่มา Penrith city council.2012 :9

3. ชนิดดวงโคมที่ใช้สำหรับถนนและทางเดินสาธารณะ

โคมไฟที่นิยมใช้กันทั่วไป คือ หลอดแบบไอปรอทความดันสูง (Mercury vapor) และหลอดแบบโซเดียมความดันไอสูง (sodium vapor) หลอดเมทัลฮาไลด์ และหลอดฟลูออเรสเซนต์ ประเภทต่างๆ (มาตรฐานสภาวิศวกร, 2554)

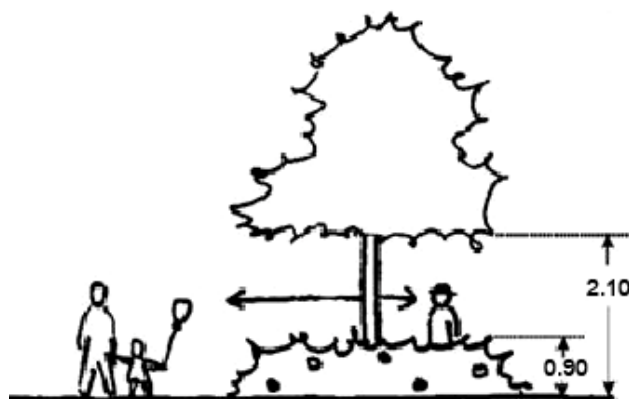
2.5.4.3 วัสดุพืชพรรณ (planting)

วัสดุพืชพรรณ ที่ใช้ปลูกประดับถนนและพื้นที่ทางเดินเท้าสาธารณะ มีทั้งแบบไม้ยืนต้น และไม้พุ่ม การเลือกใช้ชนิดของวัสดุพืชพรรณนอกจากจะต้องคำนึงถึงผลระยะยาว

เกี่ยวกับเรื่องของการดูแลรักษา และความเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมของพื้นที่แล้วนั้น เรื่องของภัยทางด้านอาชญากรรมจากการเลือกใช้ชนิดวัสดุพืชพรรณก็ต้องคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

การใช้ไม้ยืนต้นเพื่อการป้องกันอาชญากรรม ลักษณะลำต้นของต้นไม้ควรเลือกที่มีลักษณะลำต้นตรงและสูงโปร่ง ทรงพุ่มต้องไม่บดบังการมองเห็น ทั้งจากผู้ใช้งานบนทางเท้าและจากอาคารข้างเคียง(Clarke, 2011) กิ่งล่างของต้นไม้ที่อยู่ต่ำสุดควรมีระดับความสูงไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร ขนาดของต้นไม้เมื่อโตเต็มที่ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทัศนวิสัยที่เกี่ยวข้องกับการสัญจร (Virginia Beach City, 2000)

การปลูกไม้พุ่มต้องมีระดับไม้สูงหรือมีขนาดไม้ใหญ่เกินไปจนกีดขวางการมองเห็นทั้งจากผู้ใช้งานบนทางเท้าและจากอาคารข้างเคียง หรือก่อให้เกิดพื้นที่ซ่อนตัวสำหรับคนร้ายได้ โดยอย่างน้อยควรมีความสูงไม่เกิน 90 เซนติเมตร หรือไม่เกินระดับของขอบหน้าต่าง (Virginia Beach City, 2000)

ภาพ 2.21 ระดับของวัสดุพืชพรรณในภูมิทัศน์ถนนทางเดินเพื่อป้องกันอาชญากรรม
ที่มา : www.nelsoncitycouncil.co.nz, 2012

ภาพ 2.22 วัสดุพืชพรรณที่อยู่ใกล้ภูมิทัศน์ถนน ที่มีลักษณะส่งเสริมให้เกิดการมองเห็นพื้นที่ทางเท้า
ที่มา : Peel Regional Police Canada, 2012

2.5.4.4 เฟอร์นิเจอร์ถนน (Street furniture) (Clarke, 2011)

สิ่งที่เป็นเฟอร์นิเจอร์ถนน ได้แก่ ป้าย ม้านั่ง ตู้โทรศัพท์ ถังขยะ ตู้ไปรษณีย์ ก๊อกน้ำดื่ม จุดจอดรถประจำทาง รูปปั้น-งานศิลปะ (artwork) ฯลฯ ต้องอยู่ในตำแหน่งที่ไม่กีดขวางทางเดินเท้า และกีดขวางการมองเห็นของผู้สัญจร อันนำมาซึ่งจุดอับทางสายตา อีกทั้งการดูแลรักษาต้องมิอยู่สม่ำเสมอ

ในส่วนของเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีการใช้งานหรือสามารถเข้าไปใช้งานได้ เช่น ตู้โทรศัพท์สาธารณะ, ชุม ATM เป็นต้น ต้องมีรูปลักษณะที่ไม่ปิดทึบที่สามารถเป็นที่ซ่อนตัวของคนร้าย และบดบังการมองจากผู้เฝ้าสังเกตและตรวจตราในทางสัญจร ตำแหน่งที่ตั้งต้องไม่อยู่ในที่ลับตา หรือมีลักษณะเป็นชอกมูม และมีระดับการส่องสว่างที่เพียงพอต่อพื้นที่การใช้งานสำหรับเวลากลางคืน

ป้ายสัญลักษณ์และป้ายบอกทาง ควรมีให้เห็นชัดเจน รูปแบบป้ายต้องสามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย เพราะเป็นสิ่งจำเป็นและอาจจะนำมาซึ่งช่องโหว่โอกาสในการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมได้ จากความตื่นตระหนกของผู้หลงและไม่รู้ทิศทางในพื้นที่หรือเส้นทางสัญจร โดยตำแหน่งความสูงของระดับที่ติดตั้งป้ายควรคำนึงถึงระยะเอื้อมหรือการเข้าถึงจากพวกชอบทำลายทรัพย์สินสาธารณะด้วย

เฟอร์นิเจอร์ถนนบางประเภท มีคุณสมบัติในการช่วยป้องกันภัยจากอาชญากรรมได้ เช่น ชุมประตู (Gate) รั้วกั้น เสาเตี้ย (Bollard) ฯลฯ จะช่วยเพิ่มความสามารถในการป้องกัน, ติดตามคนร้ายและเฝ้าระวังภัยจากอาชญากรรมได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องมีรูปลักษณะที่ไม่กีดขวางการมองและไม่อยู่ในตำแหน่งที่บดบังการมองเห็น (Safer Places, 2004)

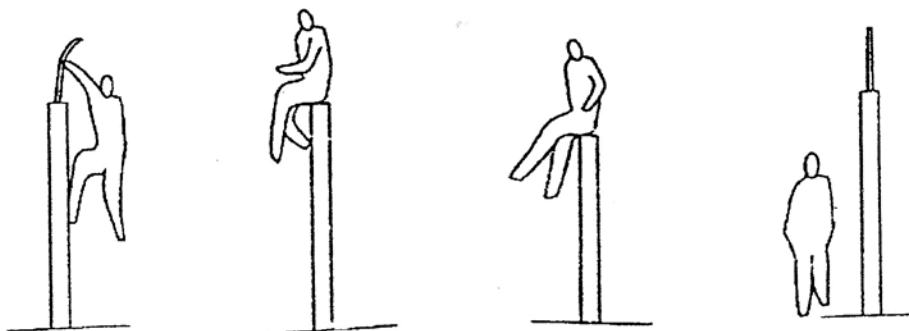
ภาพ 23 เสาเตี้ย กั้นทางเข้า-ออก เพื่อกั้นรถที่ไม่ได้รับเชิญเข้าสู่อาคาร

ที่มา : Clarke, 2011: 33

ภาพ 24 เสาเตี้ย กั้นการปะทะจากรถยนต์และรถจักรยานยนต์บนทางเท้า

ที่มา : <http://www.furnitubes.com/>

ภาพ 25 ความยากง่ายในการบุกรุกจากการใช้รั้วกัน
ที่มา : เอกรินทร์ สิกขากุล, 2546: 60

ภาพ 26 หุ่นตำรวจ “จำเลย”

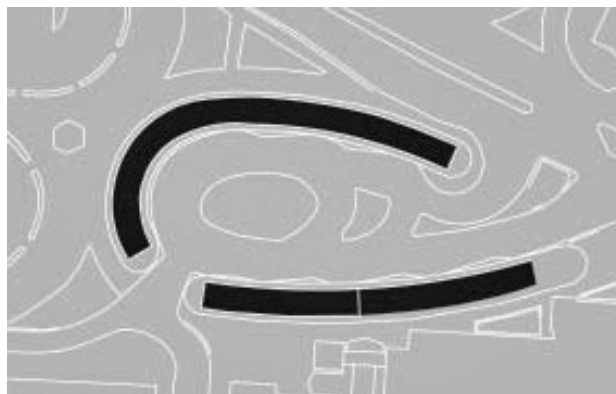
ที่มา : <http://news.mthai.com/general-news/90447.html>

2.6 กรณีศึกษาการออกแบบภูมิทัศน์ทางกายภาพเพื่อการป้องกันอาชญากรรม

- สถานีรอรถประจำทาง **Birkenhead** ประเทศอังกฤษ (Safer Places, 2004)

การออกแบบพื้นที่รถประจำทางเพื่อการป้องกันอาชญากรรมที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง Birkenhead ประเทศอังกฤษ อันเป็นศูนย์รวมทางการค้า และแหล่งบันเทิง ด้วยโอบล้อมพื้นที่ให้เกิดพื้นที่แบบปิด ด้วยการใช้ผนังกระจกสูงกันโดยรอบพื้นที่โค้งต่อเนื่องกันตลอด และใช้วิธีการกันพื้นที่ในส่วนที่ใช้เป็นจุดขึ้นรอรถประจำทาง นอกจากจะเป็นการช่วยเปิดวิสัยทัศน์ในการมองเห็นสามารถมองเห็นกันได้ชัดเจนทั้งภายนอกและภายใน และทำให้สามารถควบคุมระดับแสงในพื้นที่ได้ดีมีความพอเพียงต่อการมองเห็นอย่างชัดเจนทั้งช่วงกลางวันและกลางคืนแล้ว ยังช่วยให้เกิดลักษณะพื้นที่ที่ง่ายต่อการควบคุมด้วย และด้วย

ลักษณะของการสร้างพื้นที่เช่นนี้ในบริเวณที่รอรถประจำทางสาธารณะ จากกรณีศึกษาของสถานี Birkenhead ระบุว่าสามารถช่วยป้องกันการเกิดอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในพื้นที่ได้

ภาพ 27 ผังสถานีรอรถประจำทาง Birkenhead
ที่มา : Safer place, 2004: 84

ภาพ 28 บรรยากาศด้านนอกสถานีรอรถประจำทาง Birkenhead
ที่มา : Safer place, 2004: 85

ภาพ 29 บรรยากาศด้านในสถานี
ที่มา : Safer place, 2004: 85

สถานีแห่งนี้สร้างเสร็จในปี ค.ศ. 1969 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรม และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีด้านการลดการเกิดอาชญากรรม อีกทั้งยังส่งผลให้พื้นที่โดยรอบใกล้เคียงได้รับความปลอดภัยไปด้วย นอกจากนี้เรื่องของลักษณะการออกแบบดังกล่าวแล้ว ภายในพื้นที่ยังมีการใช้ระบบและมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันภัยอาชญากรรมอีกด้วย มีดังนี้

- การติดตั้งกล้องวงจรปิดในพื้นที่
- การมีจุดสำนักงาน ป้อมยามที่ติดตั้งจอรับส่งภาพจากกล้องวงจรปิดในพื้นที่

- การติดตั้งระบบคำเตือนด้วยเสียง (Audio warnings)
- การติดตั้งระบบเสียงสัญญาณเตือนภัยในบริเวณร้านค้าภายในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงด้านระบบความปลอดภัย

2.7 สรุปสิ่งที่ได้จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดทฤษฎีในเรื่องของสาเหตุการเกิดอาชญากรรม สรุปได้ว่า หัวใจหลักที่เป็นแรงผลักดันให้อาชญากรตัดสินใจกระทำความผิด คือ การประเมินแล้วว่าไม่มีสถานะความเสี่ยงต่อการถูกจับกุมเมื่อก่อเหตุอาชญากรรม อันเป็นเรื่องของ “ช่องโอกาส (Criminal opportunity)” จากสภาพทางกายภาพในพื้นที่ที่มีลักษณะเอื้อต่อการก่อคดี

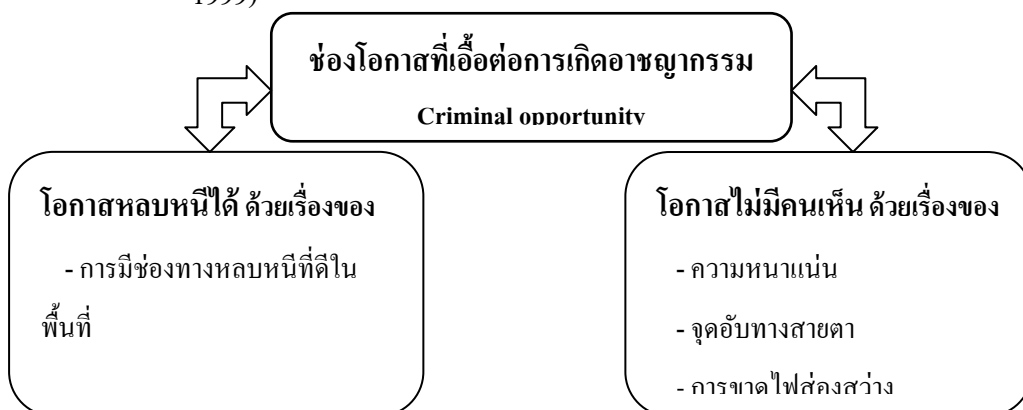
โดยสภาพทางกายภาพที่ทำการศึกษาวิจัยเป็นเรื่องขององค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ ซึ่งมีอยู่ 5 เรื่องหลัก ได้แก่

- 1) การออกแบบวางผัง
- 2) ขนาดทางเดินเท้า
- 3) ดวงโคมส่องสว่าง
- 4) วัสดุพืชพรรณ
- 5) เฟอร์นิเจอร์ถนน

และจากการทบทวนวรรณกรรมลักษณะช่องโอกาสที่เอื้อต่อการเกิดคดี โดยสนับสนุนอาชญากรให้ไม่ถูกจับกุม มีประเด็นหลักที่พบ 2 เรื่อง ดังนี้

- 1) โอกาสหลบหนีได้รวดเร็ว ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
 - เรื่องช่องทางการหลบหนีในพื้นที่นั้นๆ อันเกี่ยวข้องกับการออกแบบวางผังและจำนวนกับลักษณะเส้นทางเข้า-ออกในพื้นที่ (Newman, 1973)
- 2) โอกาสที่ไม่มีผู้มองเห็นหรือสังเกตเห็นขณะก่อคดีอาชญากรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
 - เรื่องความหนาแน่น อันเกี่ยวข้องกับการใช้อาคารและพื้นที่จากงานวิจัยของเบอร์เกส และทัฟท์และอิงค์แลนด์ (Taft and England, 1964) ว่าพื้นที่ที่มีผู้ใช้งานหนาแน่นจะนำมาซึ่งคดีอาชญากรรมได้ โดยขนาดของพื้นที่ต่อปริมาณของผู้ใช้งานจะมีผลต่อประสิทธิภาพความชัดเจนของระยะการมองเห็น (Hall, 1966)

- เรื่องจุดอับทางสายตา อันเกี่ยวข้องกับลักษณะของวัสดุพืชพรรณ เฟอร์นิเจอร์ถนน และการจัดวางตำแหน่งอาคาร ที่มีลักษณะทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการบดบังการมองเห็น (Clarke, 2011) เช่น ความหนาที่บ ความ เป็นชอกมูม เป็นต้น
- เรื่องการขาดไฟส่องสว่างในพื้นที่ อันเกี่ยวข้องกับตำแหน่งของการติดตั้ง เสาไฟประดับถนนและทางเท้า ต้องไม่ก่อให้เกิดพื้นที่มืด (Clarke, 2011) ซึ่งการมีปริมาณการส่องสว่างที่เพียงพอจะสามารถช่วยทั้งในเรื่องของการ ลดความกลัวและลดจำนวนในการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่นั้นได้ (Painter, 1999)

แผนภูมิ 2.3 ลักษณะช่องโอกาสที่มีผลต่อการตัดสินใจกระทำผิดของอาชญากร

โดยช่องโอกาสดังกล่าวข้างต้น จากการทบทวนวรรณกรรมนอกจากจะสามารถป้องกันได้ด้วยการใช้วิธีจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้มีลักษณะที่ไม่เอื้อต่อการเกิดคดีอาชญากรรมแล้วนั้น ยังต้องอาศัยทางด้านมาตรการซึ่งได้แก่ เรื่องแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (การใช้ตำรวจและบทกฎหมาย) และแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์(ด้านสังคม) มาร่วมประกอบ การป้องกันอาชญากรรมจึงจะเกิดอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

3.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา

การเลือกพื้นที่ศึกษา มาจากการรวบรวมข้อมูลสถิติคดีอาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะที่อยู่ภายนอกอาคารทั้งหมดของพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเลือกเขตพื้นที่ที่พบจำนวนคดีอาชญากรรมมากที่สุดมาใช้ศึกษา ซึ่งจากคดีที่ทำการรวบรวมได้ใช้ข้อมูลอ้างอิงจากฐานระบบข้อมูลกลางของกองบัญชาการตำรวจนครบาล(บช.น.) ดังนั้น ลักษณะของขอบเขตพื้นที่จึงต้องยึดตามหลักการแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีลักษณะการแบ่งเขตพื้นที่ไม่เหมือนกับการแบ่งอาณาเขตตามพื้นที่การปกครองของกรุงเทพมหานคร (รายละเอียดดูภาคผนวก ก)

3.1.1 ขอบเขตที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสถิติคดีเพื่อเลือกพื้นที่ศึกษา

จากการรวบรวมคดี มีการกำหนดขอบเขตด้านข้อมูล 3 เรื่องหลัก คือ

3.1.1.1 ด้านพื้นที่สาธารณะที่เกิดคดี

เป็นพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารทั้งหมดของกรุงเทพมหานครที่เคยเกิดคดีขึ้น โดยคำว่าพื้นที่สาธารณะที่นี่ หมายถึงพื้นที่ที่อยู่ในหมวด ถนน/ตรอก/ซอย สะพานลอย ป้ายรถเมล์ และสวนสาธารณะ ซึ่งยึดตามการแบ่งหมวดพื้นที่จากฐานระบบข้อมูลที่รวบรวมไว้ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) อันเป็นหน่วยงานศูนย์กลางที่รวบรวมข้อมูลคดีอาชญากรรมทั้งหมดจากสถานีตำรวจนครบาล (สน.) ทั่วทั้งกรุงเทพมหานคร

3.1.1.2 ด้านช่วงเวลาของคดี

ด้านช่วงเวลาของคดี จะใช้ข้อมูลสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมย้อนหลัง 5 ปี (โดยเริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2555) เพื่อให้ปริมาณข้อมูลในการวิจัยมีความหนักแน่นในด้านจำนวนที่จะนำมาใช้ และอยู่ร่วมยุคที่ทำการวิจัยขึ้นนี้

3.1.1.3 ด้านประเภทของคดี

ประเภทของคดีที่ใช้ศึกษาในการวิจัยนี้ คือ คดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีชิงทรัพย์ คดีชิงทรัพย์ คดีปล้นทรัพย์ คดีทำให้เสียทรัพย์ คดีริบเอาทรัพย์ และคดีกรรโชกทรัพย์ ซึ่งคดีที่นำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จะเป็นคดีที่มีการลงบันทึกแจ้งความไว้ที่สถานีตำรวจเท่านั้น

3.1.2 พื้นที่ศึกษา: พื้นที่ที่เกิดสถิติคดีมากที่สุดของกรุงเทพมหานคร

จากการรวบรวมข้อมูลคดีในกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารทั้งหมดที่ได้รับการร้องทุกข์และมีลงบันทึกประจำวันไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลของพื้นที่กรุงเทพฯ เมื่อนำมาจัดอันดับพื้นที่(รายละเอียดการจัดอันดับพื้นที่ดูภาคผนวก ก) เพื่อหาพื้นที่ที่พบคดีมากที่สุดและนำมาใช้เป็นพื้นที่ศึกษา สรุปได้ว่า พื้นที่ที่มีสถิติการเกิดคดีมากที่สุด คือ “พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท”

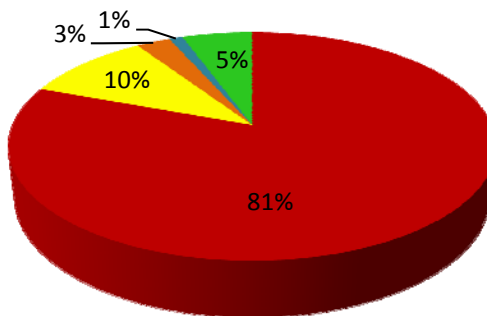
แผนที่ 3.1 ตำแหน่งพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท
ในขอบเขตตามการแบ่งพื้นที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3.2 ลักษณะคดีที่พบในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ที่พบในเขตพื้นที่มีทั้งหมด 558 คดี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

คดีประเภทลักทรัพย์	พบ	450	คดี	คิดเป็น	80.66 %
คดีประเภทวิ่งราวทรัพย์	พบ	56	คดี	คิดเป็น	10.04 %
คดีประเภทชิงทรัพย์	พบ	15	คดี	คิดเป็น	2.69 %
คดีประเภทปล้นทรัพย์	พบ	6	คดี	คิดเป็น	1.08 %
คดีประเภททำให้เสียทรัพย์	พบ	31	คดี	คิดเป็น	5.56 %

■ ลักทรัพย์ ■ วิ่งราวทรัพย์ ■ ชิงทรัพย์ ■ ปล้นทรัพย์ ■ ทำให้เสียทรัพย์

แผนภูมิ 3.1 ปริมาณคดีที่พบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท

ทั้งนี้ คดีรีดเอาทรัพย์สินและคดีกรรโชกทรัพย์ไม่ปรากฏการเกิดคดีในพื้นที่รับผิดชอบของ สถานีตำรวจนครบาลพญาไท ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และจากสัดส่วนของคดีที่พบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในกลุ่มคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน แสดงให้เห็นว่าลักษณะคดีที่พบมากที่สุดในพื้นที่นี้เป็นอันดับ 1 คือ คดีประเภทลักทรัพย์ ซึ่งคิดเป็น 80.66% ของคดีทั้งหมด

3.2.1 ความหมายของคดีอาชญากรรมที่พบในพื้นที่ศึกษา

3.2.1.1 คดีลักทรัพย์

คดีลักทรัพย์เป็นลักษณะของการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะที่ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 1 ระบุไว้ว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ไปโดยทุจริตนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 6,000 บาท” ซึ่งก็คือ พฤติกรรมหรือการกระทำใดๆ ที่มีเจตนาให้ได้สิ่งของ ทรัพย์สินหรืออื่นๆ ที่มีใช้เป็นคนมาไว้เป็นของตนเอง และโดยที่เจ้าของทรัพย์สินของนั้น ไม่มีการยินยอมให้หรือครอบครอง ตลอดจนไม่รู้ไม่เห็นการกระทำนั้น จะถือว่าเป็นการกระทำความผิดในคดีลักทรัพย์

3.2.1.2 คดีชิงทรัพย์

ลักษณะของคดีชิงทรัพย์ ได้ถูกกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาลักษณะที่ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 335 ดังนี้ “ผู้ใดลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า ผู้นั้นกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 บาท” เนื่องจากพฤติกรรมของคนร้ายที่มุ่งจะเอาทรัพย์สินนั้นของผู้อื่น ซึ่งเป็นลักษณะของการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ แต่การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำต่อหน้าต่อตาผู้เสียหาย คือ ผู้เสียหายจะรับรู้การกระทำของคนร้าย ในขณะที่เดียวกันกับที่คนร้ายกระทำการนั้นๆ ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันไปจากการลักทรัพย์ธรรมดาทั่วไป ซึ่งได้สร้างความตื่นตระหนกให้แก่ผู้เสียหายโดยตรง บทลงโทษจึงรุนแรงกว่าคดีลักทรัพย์

3.2.1.3 คดีชิงทรัพย์

ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ไว้ในลักษณะที่ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 2 ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์สินและปล้นทรัพย์ ปรากฏในมาตรา

339 ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เชิญทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อ

- 1) ให้ความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป
- 2) ให้อันเอาทรัพย์นั้น
- 3) ยึดถือเอาทรัพย์นั้นไว้
- 4) ปกปิดการกระทำผิด
- 5) หนีพ้นจากการจับกุม

ผู้ใดกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 5 – 10 ปี และปรับตั้งแต่ 10,000 – 20,000 บาท”

คดีชิงทรัพย์จะมีการเผชิญหน้ากันระหว่างคนร้ายกับผู้เสียหาย ระดับของความรุนแรงของเหตุที่เกิดจะมีมากกว่าคดีลักทรัพย์ และคดีวิ่งราวทรัพย์ ดังนั้น การกำหนดโทษในคดีชิงทรัพย์จึงสูงกว่าคดีลักทรัพย์และคดีวิ่งราวทรัพย์

3.2.1.4 คดีปล้นทรัพย์

คดีปล้นทรัพย์เป็นคดีที่มีพฤติกรรมการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 2 หมวด 1 ความผิดฐานกรรโชกหรือเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ในมาตรา 340 ว่า “ผู้ใดชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์

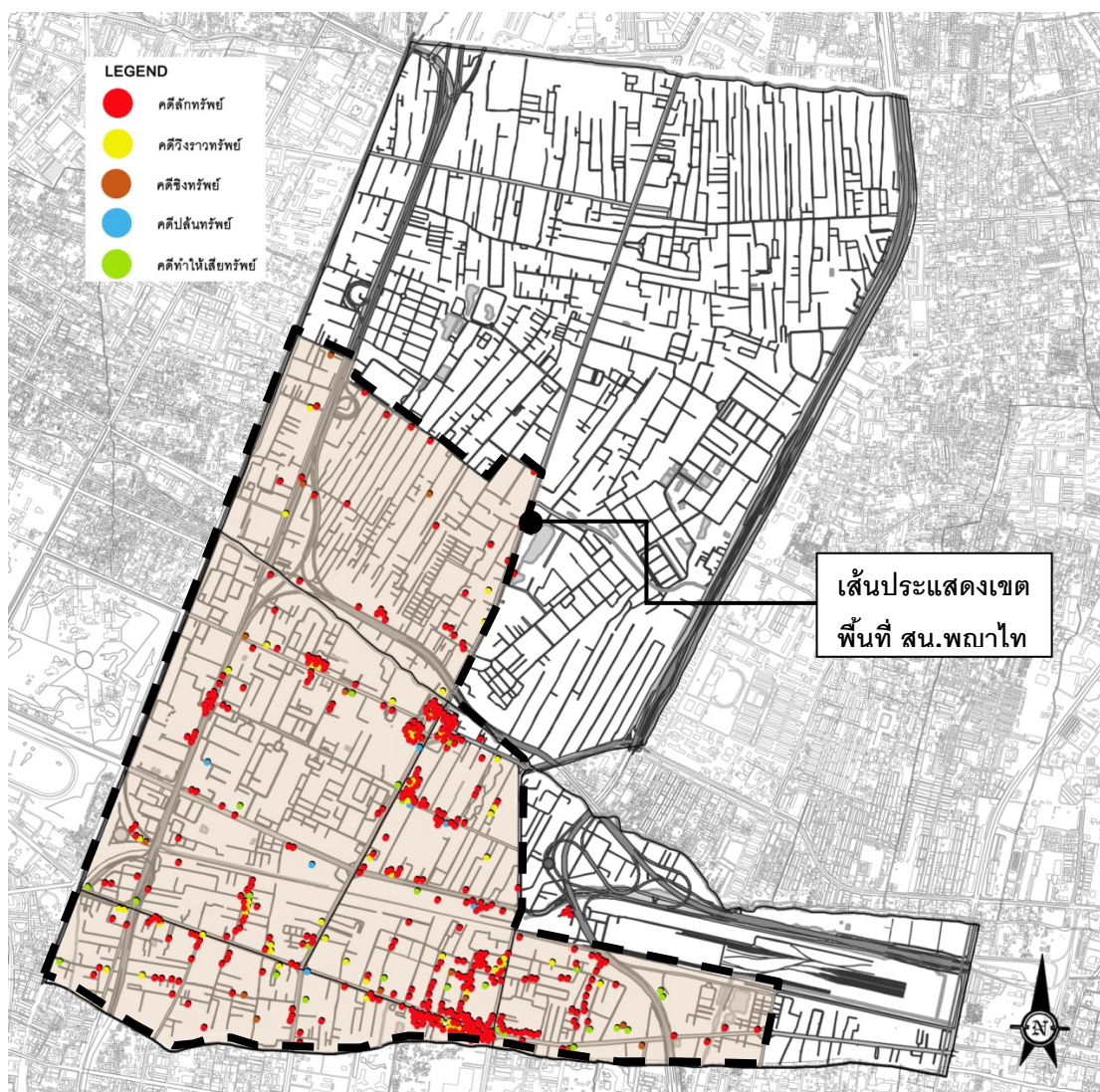
3.2.1.5 คดีทำให้เสียทรัพย์

คดีทำให้เสียทรัพย์ เป็นลักษณะของการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมวด 8 ในมาตรา 358 ระบุว่า “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของทรัพย์รวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6 พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

3.3 การเลือกพื้นที่ตัวแทนศึกษา

เมื่อทราบขอบเขตพื้นที่ศึกษาแล้วซึ่งคือ เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท นำมาจัดสร้างแผนที่ และนำข้อมูลคดีที่เกิดในพื้นที่ศึกษามาระบุตำแหน่งลงบนแผนที่ เพื่อแสดงตำแหน่งของพื้นที่ที่มีปริมาณการเกิดคดีหนาแน่น และนำไปใช้เป็นพื้นที่ตัวแทนศึกษาต่อไป

โดยรายละเอียดตำแหน่งของคดีต่างๆ ที่ระบุลงในแผนที่ แสดงได้ดังแผนที่ 3.2

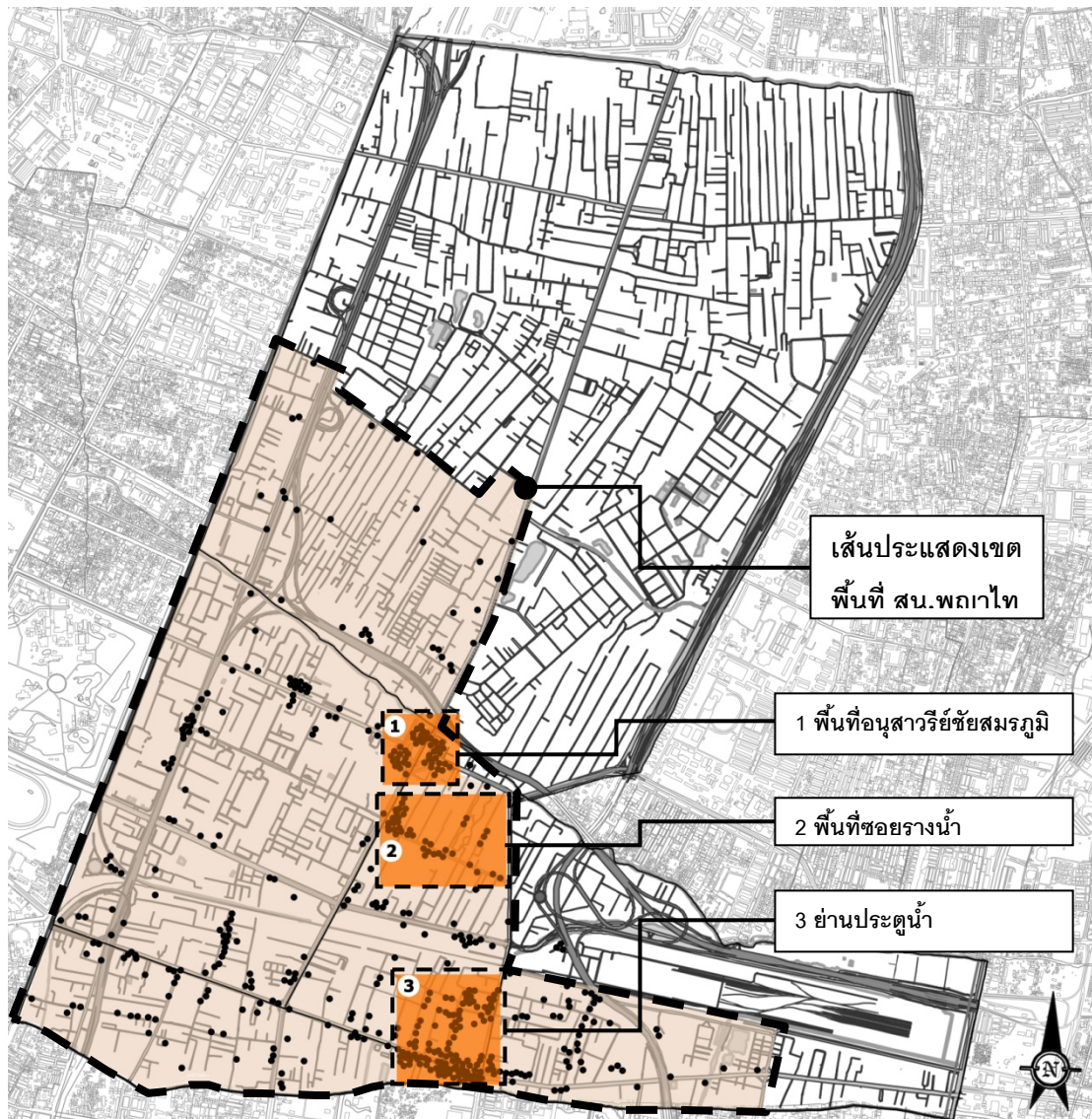
แผนที่ 3.2 ตำแหน่งของคดีกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ที่พบ

ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท

เมื่อระบุตำแหน่งของคดีที่รวบรวมมาลงบนแผนที่เขตการรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทแล้ว จะพบพื้นที่ที่เกิดสถิติคืออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์หนาแน่นอันได้แก่ พื้นที่ 3 โซน ดังต่อไปนี้

1. โซนพื้นที่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่แขวงทุ่งพญาไท และแขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี
2. โซนพื้นที่บริเวณ ซอยรางน้ำ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี

3. โชนพื้นที่บริเวณฝั่งศูนย์การค้าแพลตทินัม-บริเวณพื้นที่ตึกโบหยก 2 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่แขวงถนนพญาไท และแขวงถนนเพชรบุรี ของเขตราชเทวี

แผนที่ 3.3 พื้นที่ 3 โชนที่พบจำนวนการเกิดสถิติคืออาชญากรรมอย่างหนาแน่น

จากพื้นที่ 3 โชน ที่เกิดคดีอาชญากรรมกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์อย่างหนาแน่นสามารถจำแนกพื้นที่ (Classifiable area) ตามลักษณะทางกายภาพจากสภาพแวดล้อมได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1: พื้นที่ A: คือ พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดศูนย์รวมการสัญจร (Node) ได้แก่ พื้นที่ที่ถูกล้อมรอบด้วยถนน หรือทางสัญจร เป็นต้น

ประเภทที่ 2: พื้นที่ B: คือ พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นแนวยาว (Linear Open Space) ได้แก่ ถนน ตรอก หรือซอย เป็นต้น

ประเภทที่ 3: พื้นที่ C: คือ พื้นที่ขนาดใหญ่ที่อยู่หน้าอาคารสาธารณะ (Plaza) ได้แก่ ลานกิจกรรม เป็นต้น

ซึ่งพื้นที่ที่พบจำนวนสถิติของการเกิดคดีมากเป็นอันดับ 1 และ 2 ในแต่ละกลุ่มพื้นที่ของ 3 ประเภทที่ได้จำแนกมาข้างต้น จะถูกนำมาใช้เป็นพื้นที่ตัวแทนศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

ประเภทที่ 1

พื้นที่ A: พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดศูนย์รวมการสัญจร (Node)

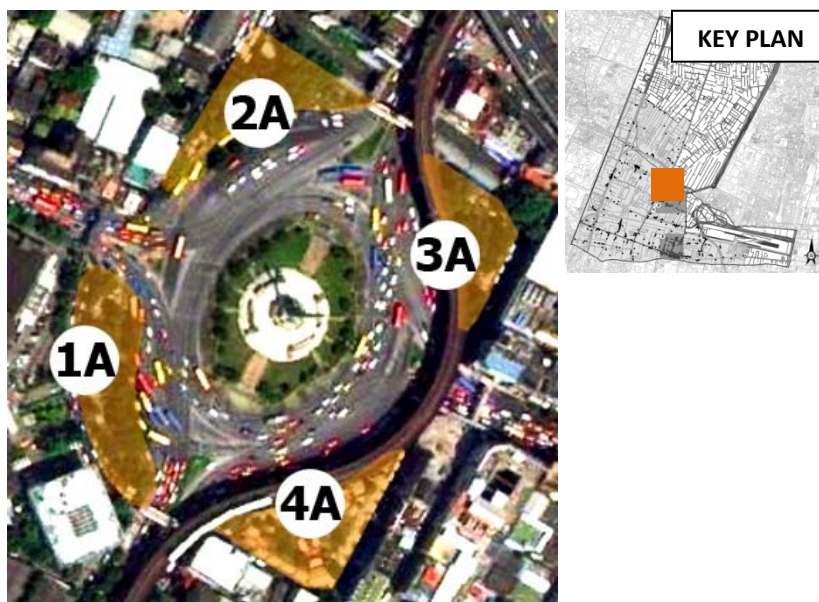
พื้นที่ตัวแทนศึกษาที่มีลักษณะตามการจำแนกแบบประเภทที่ 1 พบ 1 พื้นที่ คือ พื้นที่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การปกครอง 2 แขวง คือ แขวงทุ่งพญาไท และแขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี ซึ่งพบจำนวนการเกิดคดีทั้งหมด 47 คดี ประกอบไปด้วย เกาะ 4 เกาะ ดังนี้

พื้นที่ 1A: เกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี

พื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน

พื้นที่ 3A: เกาะฝั่งศูนย์การค้าแฟชั่นมอลล์

พื้นที่ 4A: เกาะฝั่งศูนย์การค้าเซ็นเตอร์วัน

แผนที่ 3.4 ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 1 พื้นที่ A (Node)

ประเภทที่ 2

พื้นที่ B: พื้นที่แบบถนน-ตรอก-ซอย (Linear Open Space)

พื้นที่ตัวแทนศึกษาที่มีลักษณะตามการจำแนกแบบประเภทที่ 2 และมีจำนวนการเกิดคดีมากที่สุด ติดอันดับที่ 1 และ 2 คือ

พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

- ตั้งอยู่ในพื้นที่ แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี
- มีจำนวนคดีที่พบ 40 คดี

พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)

- ตั้งอยู่ในพื้นที่ แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี
- มีจำนวนคดีที่พบ 26 คดี

แผนที่ 3.5 ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 2
พื้นที่ 1B : ซอยรางน้ำ

แผนที่ 3.6 ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 2
พื้นที่ 2B : ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)

ประเภทที่ 3

พื้นที่ C: พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ (Plaza)

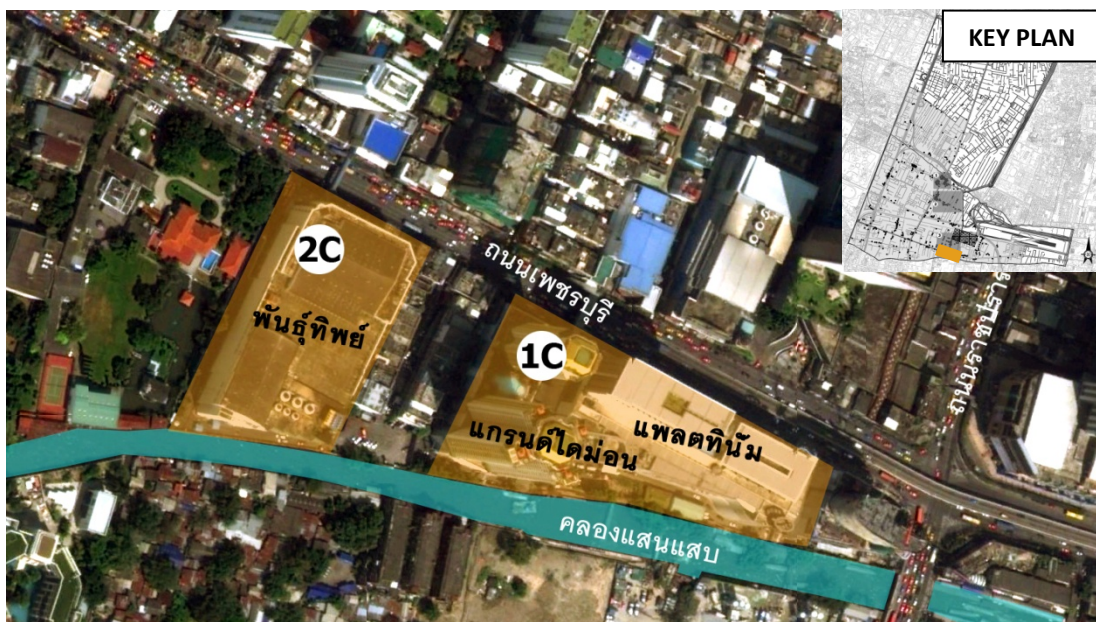
พื้นที่ที่ตัวแทนศึกษาที่มีลักษณะตามการจำแนกแบบประเภทที่ 3 และมีจำนวนการเกิดคดีมากที่สุด ติดอันดับที่ 1 และ 2 คือ

พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลดทินัม-แกรนด์ไทม์ออน

- ตั้งอยู่ในพื้นที่ แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี
- มีจำนวนคดีที่พบ 41 คดี

พื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์

- ตั้งอยู่ในพื้นที่ แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี
- มีจำนวนคดีที่พบ 13 คดี

แผนที่ 3.7 ตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภทที่ 3

พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลดทินัม-แกรนด์ไทม์ออน

และ พื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์

จากข้อมูลสถิติคดี ยึดตามแบบรายงานคดีอาญาที่ได้จากกองบัญชาการตำรวจนครบาล อันเป็นหน่วยงานศูนย์กลางที่รวมข้อมูลคดีทั้งหมดจากสถานีตำรวจนครบาลทั่วทั้งกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการลงบันทึกข้อมูลแต่เพียงสถานที่เกิดเหตุ เช่น พื้นที่รอรถประจำทาง อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ พื้นที่บริเวณกลางซอยรางน้ำ พื้นที่บริเวณหลังห้างอินทรา ซอยเพชรบุรี 21 เป็นต้น แต่ไม่มีการระบุตำแหน่งที่เป็นจุดเกิดเหตุที่ชัดเจน จึงทำให้ได้พื้นที่ตัวแทนศึกษาอันเป็นบริเวณพื้นที่เกิดเหตุในลักษณะที่เป็นภาพกว้าง โดยไม่สามารถระบุถึงตำแหน่งจุดเกิดเหตุที่ชัดเจนได้

บทที่ 4

ข้อมูลพื้นฐานโดยทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

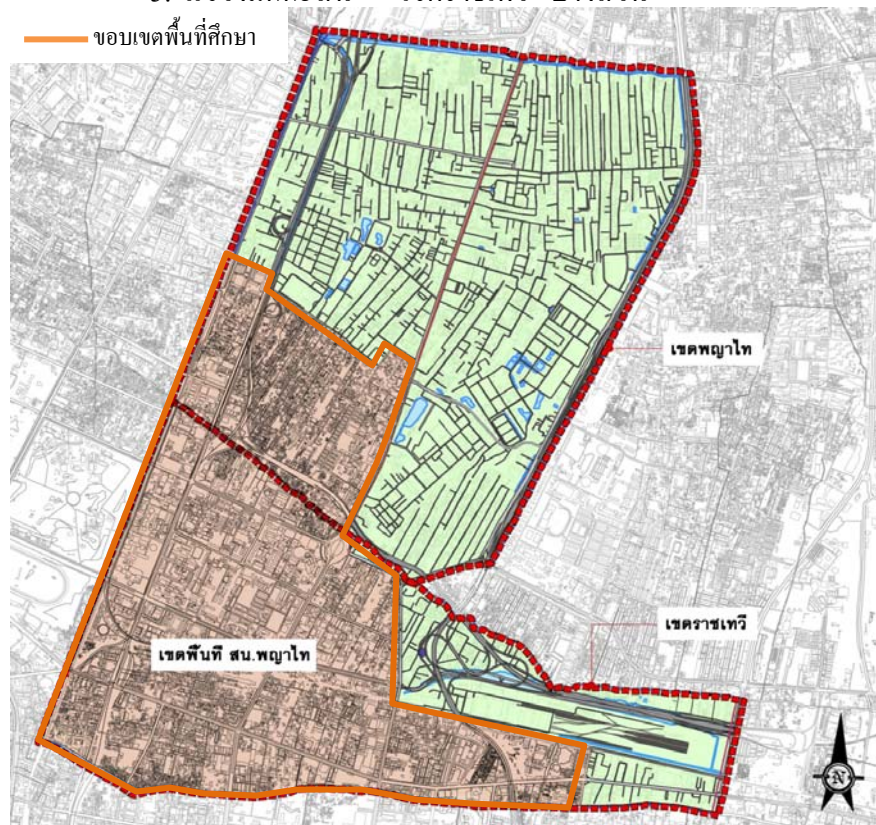
4.1 ขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท

พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทตั้งอยู่ในเขตเมืองชั้นในของกรุงเทพฯ อันเป็นพื้นที่ศูนย์กลางในทุกๆด้าน ทั้งทางด้านการปกครอง การพาณิชย์ การศึกษา และการคมนาคม โดยมีรายละเอียดของพื้นที่ ดังนี้

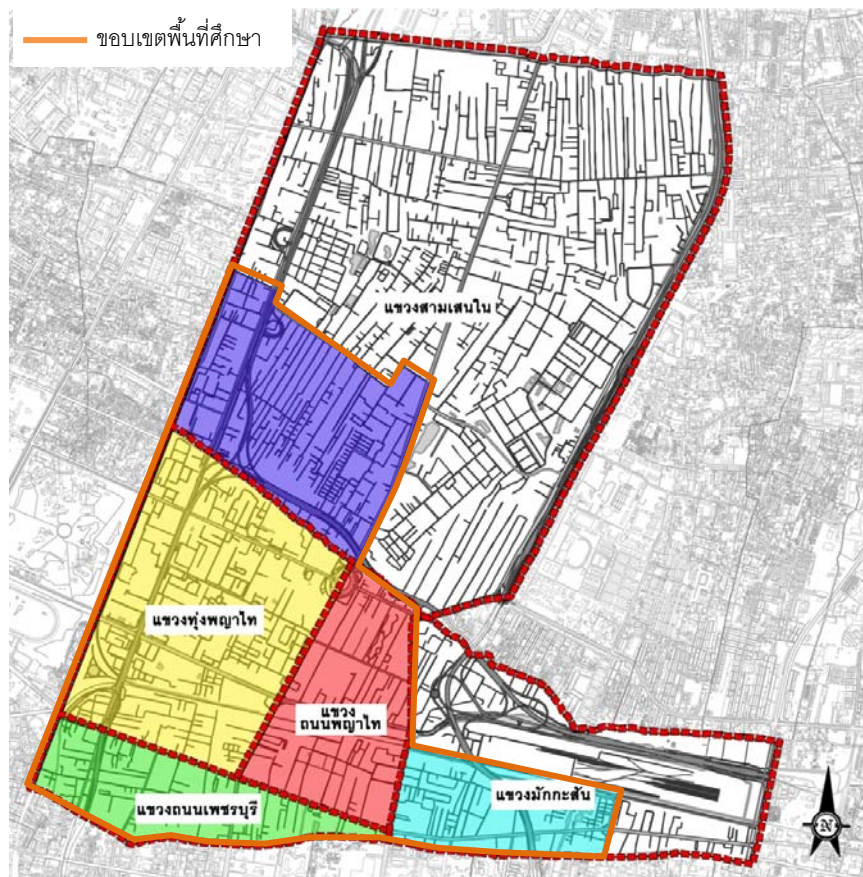
4.1.1 อาณาเขตปกครอง

พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท มีขนาดรวมทั้งสิ้น 5 ตารางกิโลเมตร หรือ 20,000 ตารางวา ครอบคลุมเขตการปกครอง 2 เขต 5 แขวง คือ

1. แขวงสามเสนใน เขตพญาไท บางส่วน
2. แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี ทั้งหมด
3. แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี ทั้งหมด
4. แขวงถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี ทั้งหมด
5. แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี บางส่วน

แผนที่ 4.1 2 เขตการปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจพญาไท

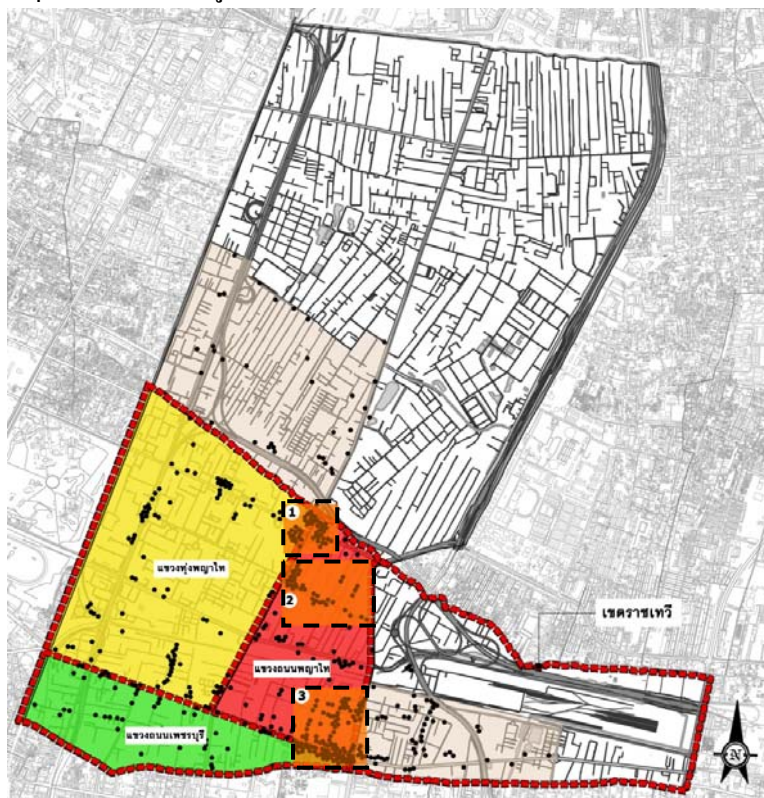
แผนที่ 4.2 5 แขงการปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจพญาไท

4.1.2 อาณาเขตติดต่อ

พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จดถนนพหลโยธิน ตั้งแต่ปากซอยราชครูไปตามซอยราชครู ซอยอารีย์ สัมพันธ์ ถนนพระรามหก สุดเขตที่ถนนเศรษฐศิริ (เขตติดต่อ สน. บางซื่อ และสน.ดุสิต)
ทิศใต้	จดแนวคลองแสนแสบ ตั้งแต่สะพานข้ามคลองแสนแสบ ถนน นานาเหนือไปทางประตูน้ำ สุดเขตที่ทางรถไฟสายเหนือ (เขตติดต่อ สน. ลุมพินีและ สน.ปทุมวัน)
ทิศตะวันออก	จดแนวถนนพหลโยธิน ตั้งแต่บริเวณปากซอยราชครูไปทางวงเวียน อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ทางเท้าถนนราชวิถีด้านศูนย์การค้าไปถึงทางแยก มัถกะสัน ทางรถไฟสายตะวันออก เข้าถนนนิคมมัถกะสันไปสุดเขตที่ สะพานข้ามคลองแสนแสบ (เขตติดต่อ สน.ดินแดงและสน.ปทุมวัน)
ทิศตะวันตก	ตามแนวทางรถไฟสายเหนือตลอดทาง จากหลังวัดพระยาหยั่งถึงสถานี รถไฟสามเสน (เขตติดต่อ สน.นางเลิ้งและ สน.ดุสิต)

แม้ว่า อาณาเขตพื้นที่ปกครองของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท จะครอบคลุมพื้นที่ปกครอง 2 เขต คือ เขตพญาไทกับเขตราชเทวี แต่จากตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาที่ได้ในท้ายสุด จากบทที่ 3 (ดูแผนที่ที่ 4.3)

แผนที่ 4.3 ขอบเขตของเขตปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่ตัวแทนศึกษา (เขตราชเทวี)

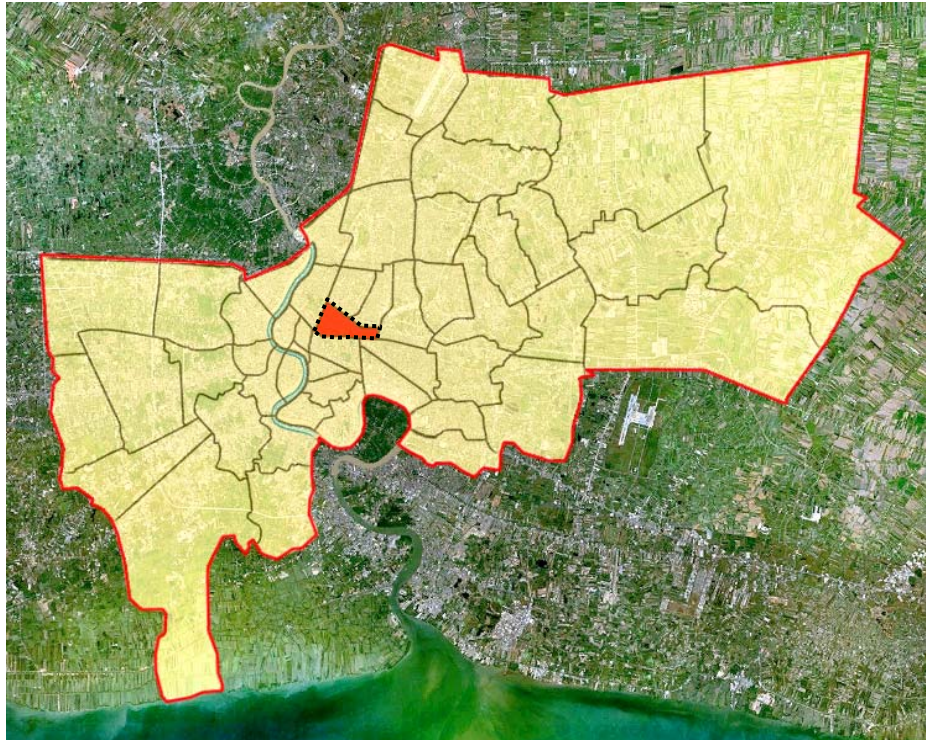
จะเห็นได้ว่า เขตพื้นที่ปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่ตัวแทนศึกษามีเพียง 1 เขต คือ เขตราชเทวี และเกี่ยวข้องกับพื้นที่แขวง 3 แขวง คือ แขวงทุ่งพญาไท แขวงถนนพญาไท และแขวงถนนเพชรบุรี โดยมีรายละเอียดด้านข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ดังต่อไปนี้

4.2 ลักษณะทางด้านกายภาพของเขตราชเทวี

4.2.1 ที่ตั้งและเขตการปกครอง

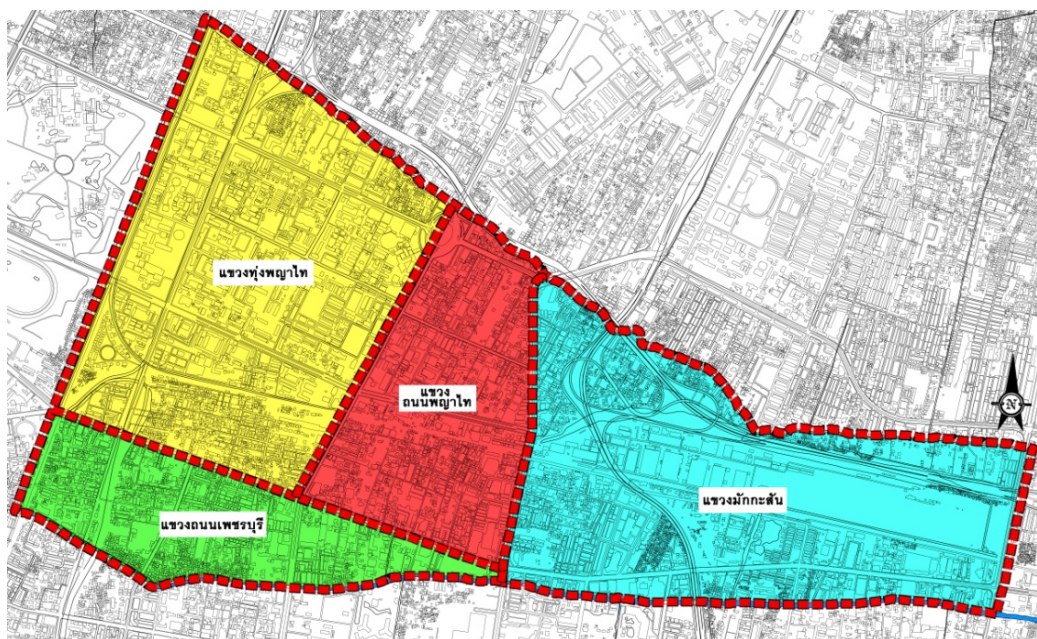
เขตราชเทวี มีพื้นที่ทั้งหมด 7.126 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 72,900 คน (แหล่งข้อมูล: สำนักงานเขตราชเทวี, 2555) โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเขตพญาไทและเขตดินแดง
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตวัฒนาและเขตปทุมวัน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตห้วยขวาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเขตดุสิต

แผนที่ 4.4 ตำแหน่งที่ตั้งของเขตราชเทวี ในกรุงเทพมหานคร
เขตราชเทวี มีการแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 4 แขวง คือ

1.แขวงทุ่งพญาไท	มีขนาดพื้นที่	2.559	ตารางกิโลเมตร
2.แขวงถนนพญาไท	มีขนาดพื้นที่	1.136	ตารางกิโลเมตร
3.แขวงถนนเพชรบุรี	มีขนาดพื้นที่	1.148	ตารางกิโลเมตร
4.แขวงมักกะสัน	มีขนาดพื้นที่	2.882	ตารางกิโลเมตร

แผนที่ 4.5 การแบ่งพื้นที่ปกครอง 4 แขวงของเขตราชเทวี

4.2.2 ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร

เขตราชเทวี ตั้งอยู่ในเขตเมืองชั้นในของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนที่อยู่อาศัยอย่างหนาแน่น เป็นศูนย์รวมของแหล่งงาน พาณิชยกรรม การค้าและการบริการ จุดเด่นของพื้นที่คือ เป็นย่านธุรกิจใหม่ เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้า การบริการ และการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคโดยเฉพาะธุรกิจสถานบันเทิง (สำนักงานเขตราชเทวี, 2555)

ดังนั้นลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่ในพื้นที่ที่พบปัจจุบัน (สำรวจ พ.ศ. 2552 ที่มา: สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555) จึงเป็นแบบประเภทพาณิชยกรรมผสมผสานกับที่พักอาศัยแบบหนาแน่น จากการเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินและการใช้อาคารของปัจจุบันเทียบกับในอดีต ย้อนหลังกลับไป 10 ปี (สำรวจ พ.ศ. 2545 ที่มา: สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555) ทำให้ทราบว่า แนวโน้มการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางใช้ประโยชน์ที่ดินให้คุ้มค่าทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น เช่น การสร้างอาคารสำนักงานเพื่อการพาณิชย์ประเภทอาคารสูง ที่อยู่อาศัยก็จะมีลักษณะใช้อยู่อาศัยพร้อมประกอบธุรกิจได้ บ้านเดี่ยวที่มีพื้นที่มากจะลดจำนวนลง โดยเปลี่ยนเป็นทาวน์เฮาส์หรืออาคารพักอาศัย ประเภทคอนโดมิเนียม หรือห้องพักให้เช่าแบบอาคารสูงทางแนวตั้ง ส่วนการตั้งถิ่นฐาน ผู้คนจะหันไปอยู่อาศัยนอกเขตศูนย์กลางเมืองมากขึ้น เนื่องจากที่ดินมีราคาสูงมากเกินไป เหมาะสมกับการพาณิชยกรรมมากกว่าการเป็นอยู่อาศัย (สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555)

ปี	ที่อยู่อาศัย	พาณิชยกรรม	อุตสาหกรรม	คลังสินค้า	สถาบันราชการ	สถาบันการศึกษา	สถาบันศาสนา	นันทนาการ	ที่ว่าง	ถนน	แหล่งน้ำ
2545	1209	636.9	5.62	18.13	1118	220	36.88	28.75	271.9	830	77.5
ร้อยละ	27.21	14.33	0.13	0.41	25.17	4.95	0.83	0.65	6.12	18.68	1.74

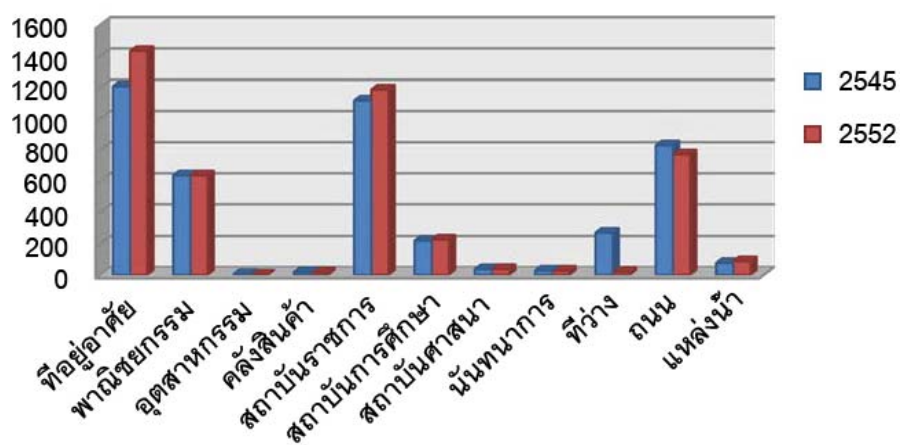
ตาราง 4.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตราชเทวี ปี 2545 (หน่วย: ไร่)

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555

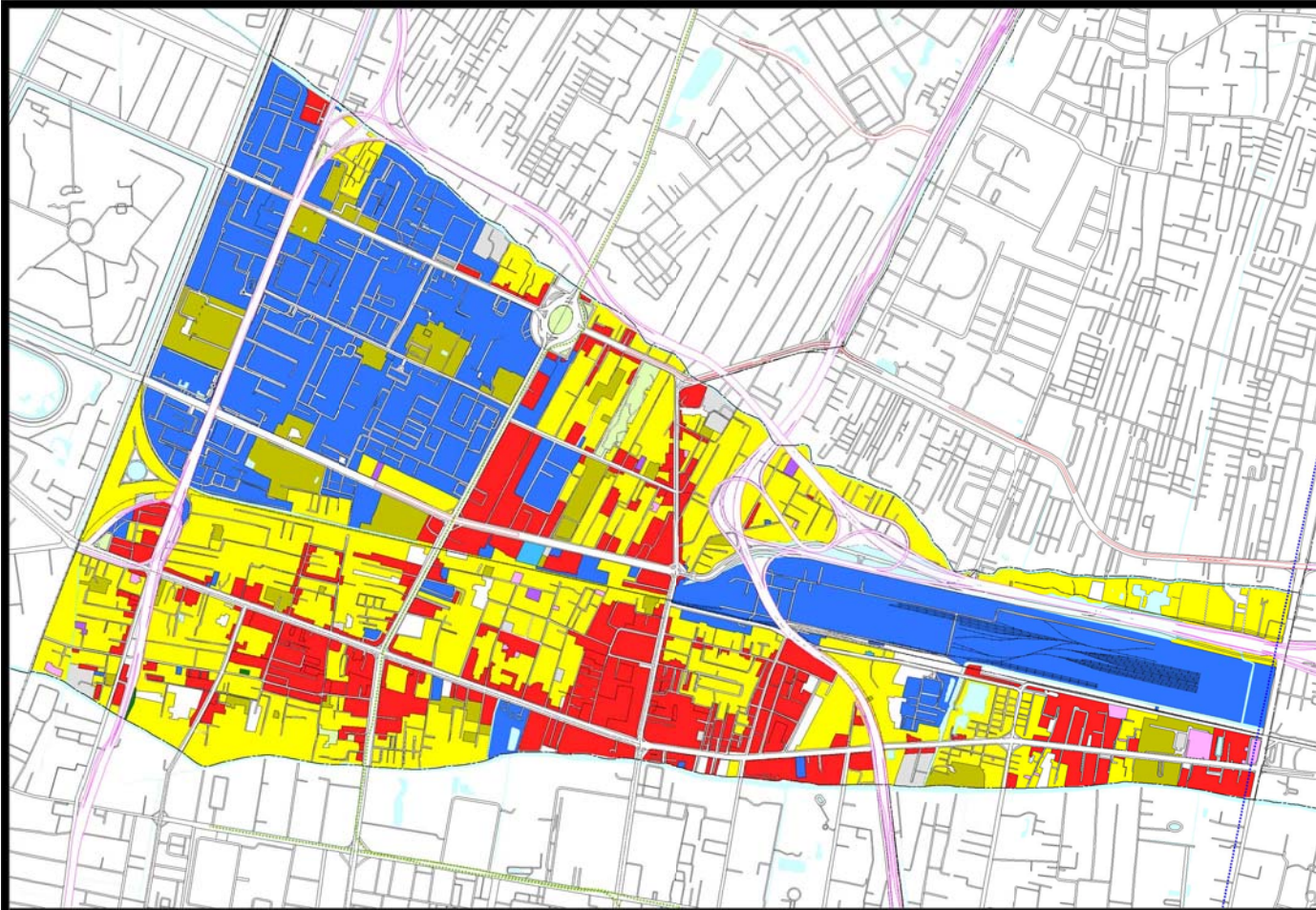
ปี	ที่อยู่อาศัย	พาณิชย์กรรม	อุตสาหกรรม	คลังสินค้า	สถาบันราชการ	สถาบันการศึกษา	สถาบันศาสนา	นันทนาการ	ที่ว่าง	ถนน	แหล่งน้ำ
2552	1433	637	3	17	1189	228	38	28	20	772	89
ร้อยละ	32.24	14.33	0.068	0.38	26.75	5.13	0.86	0.63	0.45	17.37	2

ตาราง 4.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตราชเทวี ปี 2552 (หน่วย: ไร่)

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555

แผนภูมิ 4.1 เปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ที่ดินเขตราชเทวี ปี 2545 กับ ปี 2552 (หน่วย: ไร่)

LEGEND

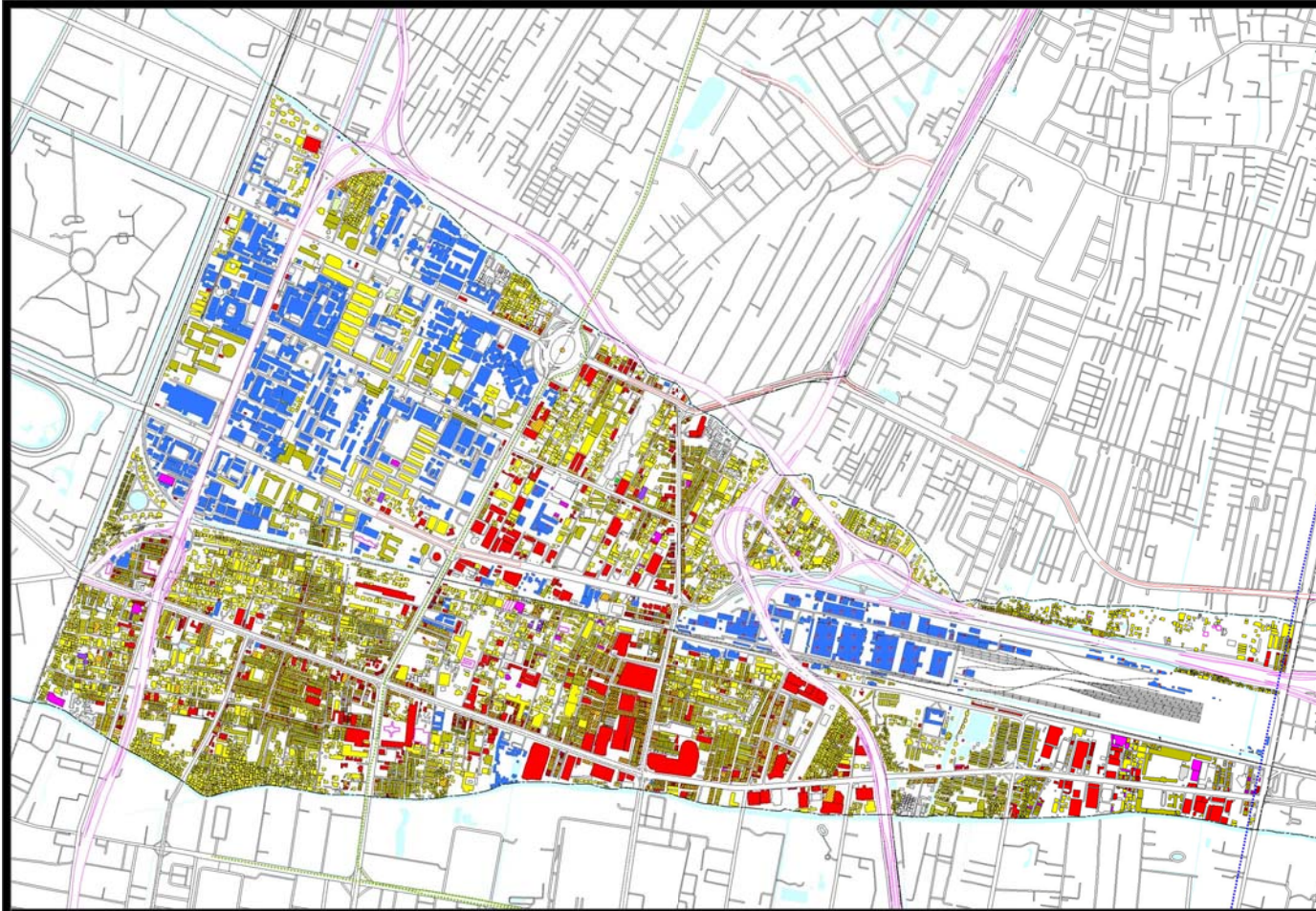
- ที่พักอาศัย
- พาณิชยกรรม
- อุตสาหกรรม
- คลังสินค้า
- สถาบันราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- นันทนาการ
- พื้นที่เกษตรกรรม
- แหล่งน้ำ
- ที่ว่าง

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555

แผนที่ 4.6

การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตรักษาเทวี ปี 2545

LEGEND

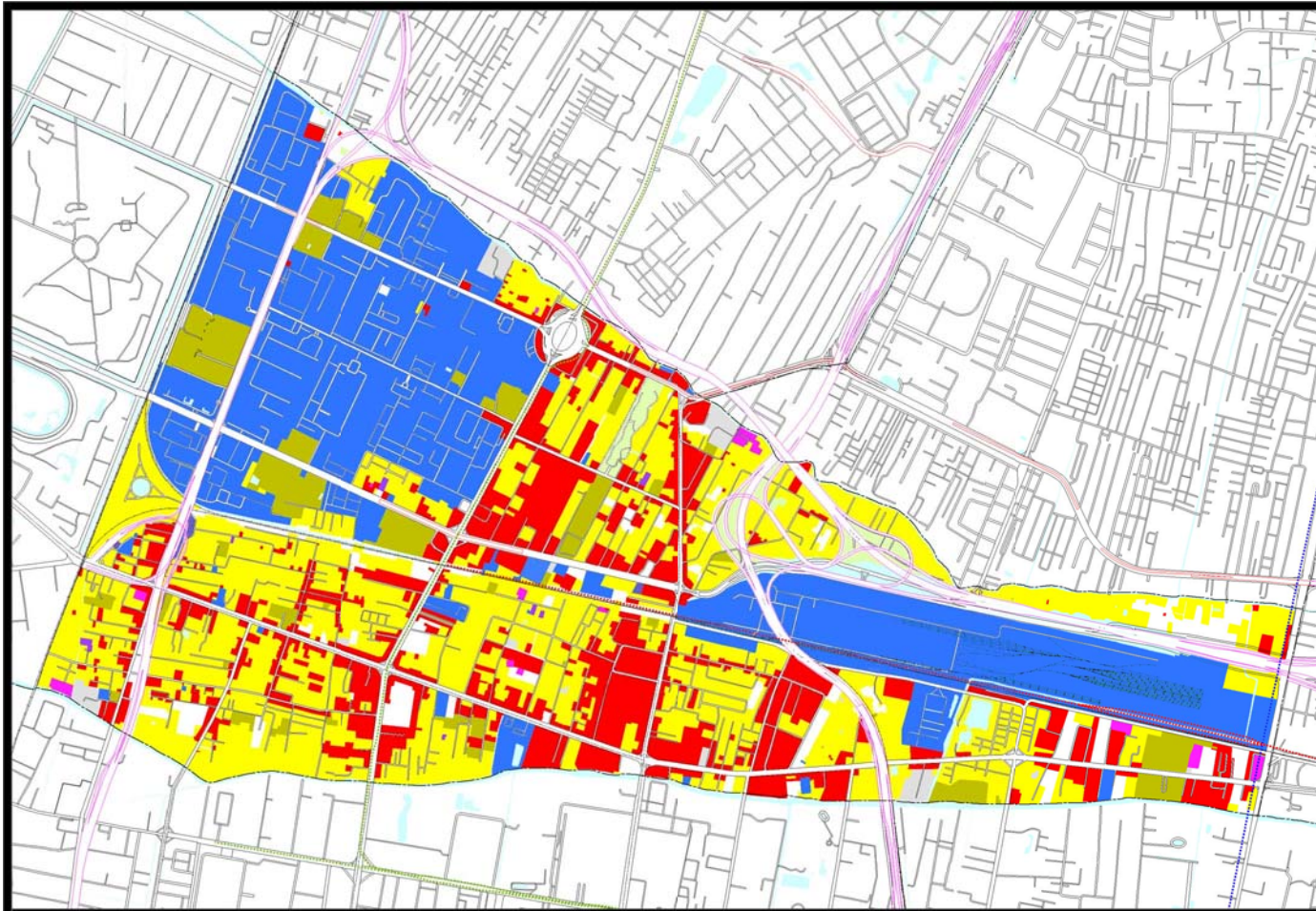
- ที่พักอาศัย
- พาณิชยกรรม
- อุตสาหกรรม
- คลังสินค้า
- สถาบันราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- นันทนาการ
- พื้นที่เกษตรกรรม
- แหล่งน้ำ
- ที่ว่าง

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555

แผนที่ 4.7

การใช้ประโยชน์อาคารของเขตรักษาเทวี ปี 2545

LEGEND

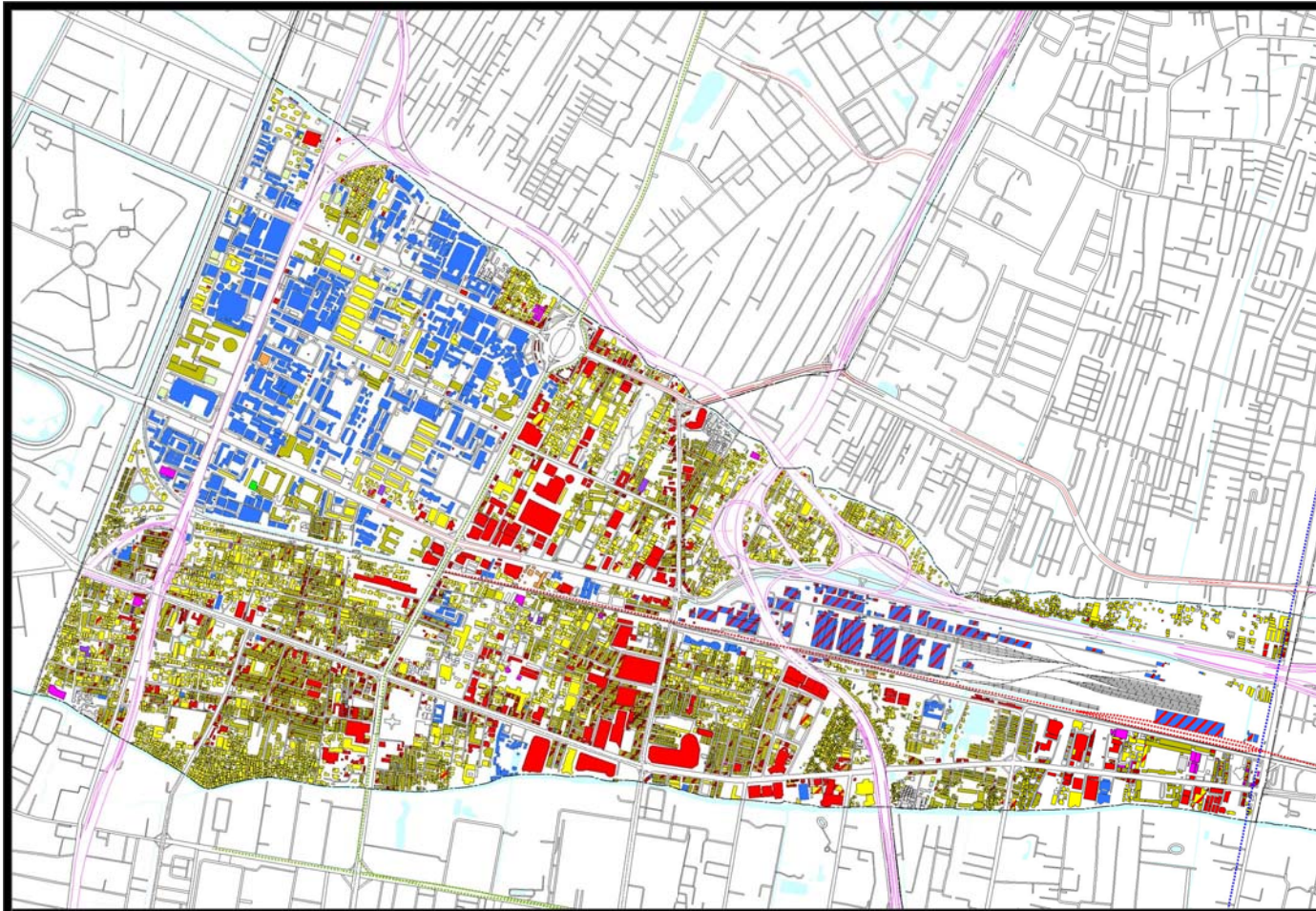
- ที่พักอาศัย
- พาณิชยกรรม
- อุตสาหกรรม
- คลังสินค้า
- สถาบันราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- นันทนาการ
- พื้นที่เกษตรกรรม
- แหล่งน้ำ
- ที่ว่าง

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555

แผนที่ 4.8

การใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตราชเทวี ปี 2552

LEGEND

- ที่พักอาศัย
- พาณิชยกรรม
- อุตสาหกรรม
- คลังสินค้า
- สถาบันราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- นันทนาการ
- พื้นที่เกษตรกรรม
- แหล่งน้ำ
- ที่ว่าง

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555

แผนที่ 4.9

การใช้ประโยชน์อาคารของเขตราชเทวี ปี 2552

ค้ำรูปแบบของอาคารที่พบในเขตราชเทวี มีอยู่ 2 แบบ คือ (โครงการบูรณาการแผนพัฒนาเขตกลุ่มวิภาวดี, 2548:2-2)

1. ลักษณะแบบเดิม มีลักษณะเป็นอาคารห้องแถวใช้เพื่อการพาณิชย์กรรมร่วมกับการอยู่อาศัย

2. ลักษณะแบบใหม่ มีลักษณะเป็นอาคารที่ใช้เฉพาะเพื่อการพาณิชย์กรรมอย่างเดียว เช่น อาคารสำนักงาน ศูนย์การค้าและห้างค้าปลีกขนาดใหญ่

ซึ่งในแนวโน้มการพัฒนาในอนาคตของลักษณะรูปแบบอาคารพื้นที่เขตราชเทวี คือ รูปแบบอาคารสำนักงานและอาคารที่อยู่อาศัย โดยมีส่วนพาณิชย์กรรมอยู่ชั้นล่าง (โครงการบูรณาการแผนพัฒนาเขตกลุ่มวิภาวดี, 2548)

4.2.3 ระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่ง (ทิววรรณ แสนจันทร์, 2548)

เขตราชเทวี เป็นเขตที่มีการพัฒนาทางกายภาพที่รวดเร็วที่สุดเขตหนึ่งในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะการพัฒนาด้านอาคารสูงและการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคม

4.2.3.1 ระบบโครงข่ายถนน

- **ถนนสายหลัก** ในเขตราชเทวี ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบโครงข่ายตาราง และเป็นถนนเดิมที่มีมานานแล้ว ตั้งแต่ก่อน พ.ศ. 2475 ยกเว้นในช่วงของถนนมักกะสันที่มีการตัดถนนใหม่เข้ามา คือ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ โครงสร้างของพื้นที่มีถนนสายหลักซึ่งยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ ถนนพระรามที่ 6 ถนนราชวิถี ถนนพญาไท ถนนศรีอยุธยา ถนนราชปรารภ ถนนเพชรบุรี ถนนรัชดาภิเษก และถนนจตุรทิศ

ชื่อถนน	ความยาว (เมตร)
พญาไท	1,900
ราชวิถี	1,880
ราชปรารภ	1,388
รัชดาภิเษก	1,170
เพชรบุรี	2,225
ศรีอยุธยา	2,110
พระรามที่ 6	3,200

ตาราง 4.3 ความยาวของถนนสายหลักในเขตราชเทวี

- ถนนสายรอง

ในเขตราชเทวียังไม่มีโครงข่ายที่เป็นระบบเพราะลักษณะของการเชื่อมต่อกับถนนสายหลักมีน้อยมาก ถนนสายรองในเขตราชเทวี คือ ถนนโยธี ถนนบรรทัดทอง (ปัจจุบัน มีหน้าที่คล้ายถนนสายหลักแต่ตำแหน่งจะเป็นถนนสายรองเพราะรถไม่สามารถวิ่งผ่านตลอด) ถนนรางน้ำและถนนนิคมมักกะสัน

- ถนนซอย

ด้วยลักษณะของพื้นที่เขตราชเทวีที่อยู่กลางใจเมือง และมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูง ทำให้พื้นที่ที่มีการขยายตัวสูงพร้อมกับเกิดถนนซอยลัดที่ไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า เชื่อมต่อกับถนนสายหลักและถนนสายรองมากมาย เพื่อรองรับปริมาณการสัญจร โดยอิสระที่สูงทั้งจากคนและรถยนต์ และมีขนาดซอยที่แคบ มีทั้งซอยแบบที่มีทางเท้าและไม่มีทางเท้า ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นถนนซอยแบบไม่มีทางเท้า เช่น ซอยย่านประตูน้ำ ซอยเชื่อมต่อบริเวณพื้นที่ซอยรางน้ำ ซอยวิทยาลัยครูเพชรบุรี (ซอยเพชรบุรี 5-7) เป็นต้น บางพื้นที่นอกจากซอยจะมีขนาดแคบแล้วยังประกอบด้วยอาคารขนาดใหญ่และสูง เช่น ซอยบริเวณถนนเพชรบุรีและศรีอยุธยา ทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย ทั้งในเรื่องของเสียงรบกวน มลพิษ ความไม่ปลอดภัยในเรื่องของอุบัติเหตุ หรือแม้แต่อาชญากรรม เนื่องจากพื้นที่ซอยลัดเหล่านี้บุคคลแปลกหน้าเข้ามาในถิ่นที่อยู่ได้โดยอิสระและควบคุมได้ยาก

4.2.3.2 ระบบขนส่งมวลชน

ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครเกี่ยวข้องกับเขตราชเทวีมีอยู่ 2 โครงการ คือ โครงการขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครหรือรถไฟฟ้า BTS และโครงการรถไฟฟ้าสายสีแดง หรือแอร์พอร์ตลิงก์ (Airport Link) ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

-โครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพฯหรือรถไฟฟ้า BTS

ในเขตราชเทวี มีรถไฟฟ้าผ่านถนนพญาไท โดยมีสถานี 3 สถานี คือ สถานีอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ สถานีพญาไท และสถานี

ราชเทวี

-รถไฟฟ้าสายสีแดง หรือ แอร์พอร์ตลิงก์ (Airport Link)

โครงการรถไฟฟ้าสายสีแดงของการรถไฟแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ช่วงถนนพญาไท – มัถกะสัน – สุวรรณภูมิ ระยะทาง 28 กิโลเมตร เชื่อมต่อระบบขนส่งกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นทางยกระดับเชื่อมไปบนทางรถไฟเก่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และเมื่อรถไฟฟ้าสายสีแดงเปิดให้บริการครอบคลุมทั้งหมด รถไฟฟ้าเก่าที่เคยวิ่งอยู่ก็จะงดให้บริการ เหลือไว้เฉพาะรถขนส่งสินค้าซึ่งมีปริมาณไม่มาก ช่วยในเรื่องของการจราจร ทำให้การปิดกั้นถนนให้รถไฟฟ้าผ่านน้อยลง โดยสถานีรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงก์ ในเขตราชเทวี มีอยู่ด้วยกัน 3 สถานี คือ สถานีมัถกะสัน สถานีพญาไท และสถานีราชปรารภ

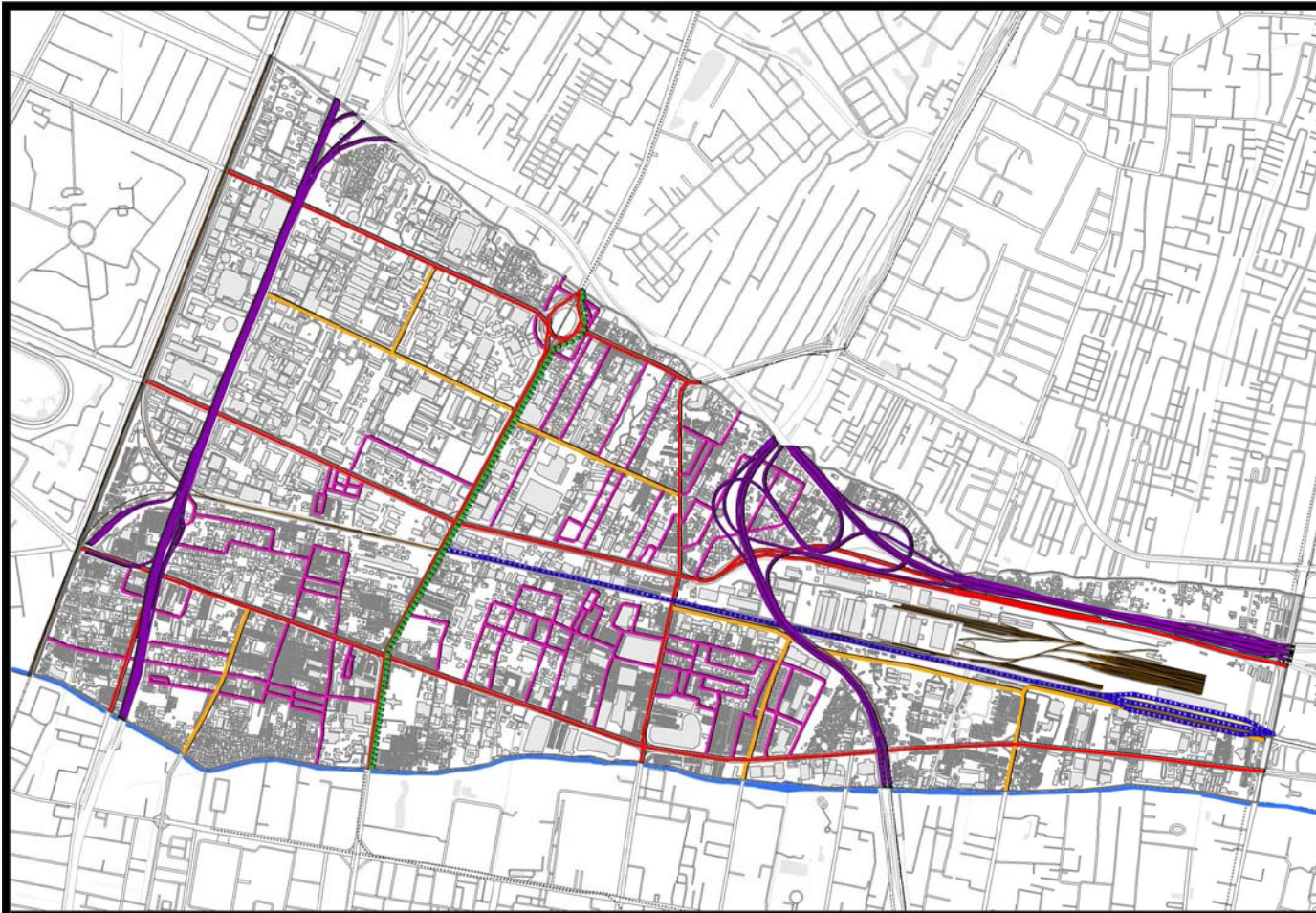
4.2.3.3 ทางด่วน

เขตราชเทวี เป็นเขตที่มีทางด่วนหรือทางพิเศษพาดผ่านมากที่สุดเขตหนึ่ง(ทางด่วนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2) โดยผลที่ตามมาทำให้เกิดพื้นที่ใต้ทางด่วนมาก แม้จะมีทางด่วนมาก แต่จุดขึ้นลงทางด่วนมีน้อย คือพบที่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ฝั่งถนนพหลโยธิน และบริเวณถนนเพชรบุรีตัดใหม่ซึ่งเป็นทางลงทางด่วน (ดูแผนที่ 4.10)

4.2.3.4 การคมนาคมทางน้ำ

เขตราชเทวี มีแนวคลอง 2 แนว ซึ่งคลองที่ขนาบพื้นที่ในทิศเหนือ คือ คลองสามเสน และคลองทางทิศใต้ คือ คลองแสนแสบ แต่มีการใช้คมนาคมทางน้ำแค่เส้นทางเดียว คือ เส้นทางเรือคลองแสนแสบ ซึ่งมีท่าจอดเรืออยู่ที่สะพานหัวช้าง ท่าประตูน้ํา ท่ามัถกะสัน และท่าแยกมิตรสัมพันธ์ (อโศก) และมีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมากในทุกท่า

นอกจากนี้ในพื้นที่เขตราชเทวี ยังมีเส้นทางรถไฟตัดผ่านถึง 2 สาย คือ สายเหนือและสายตะวันออก (ดูแผนที่ 4.10)

LEGEND

- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนซอย
- แนวคลองแสนแสบ
- ทางพิเศษ(ทางด่วน)
- ทางรถไฟ
- - - แนว BTS
- - - แนว Airport Link

แผนที่ 4.10

ระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งของเขตราชเทวี

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ, 2555

4.2.4 ลักษณะชุมชน (ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เขตราชเทวี, 2555)

ประเภทของชุมชนมีอยู่หลายลักษณะด้วยกัน เช่น ชุมชนแออัด ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร เคหะชุมชน ฯลฯ แต่ชุมชนที่พบในเขตราชเทวีมีเพียง 1 ลักษณะชุมชน คือชุมชนแออัด ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 25 ชุมชน (ดูแผนที่ 4.11)

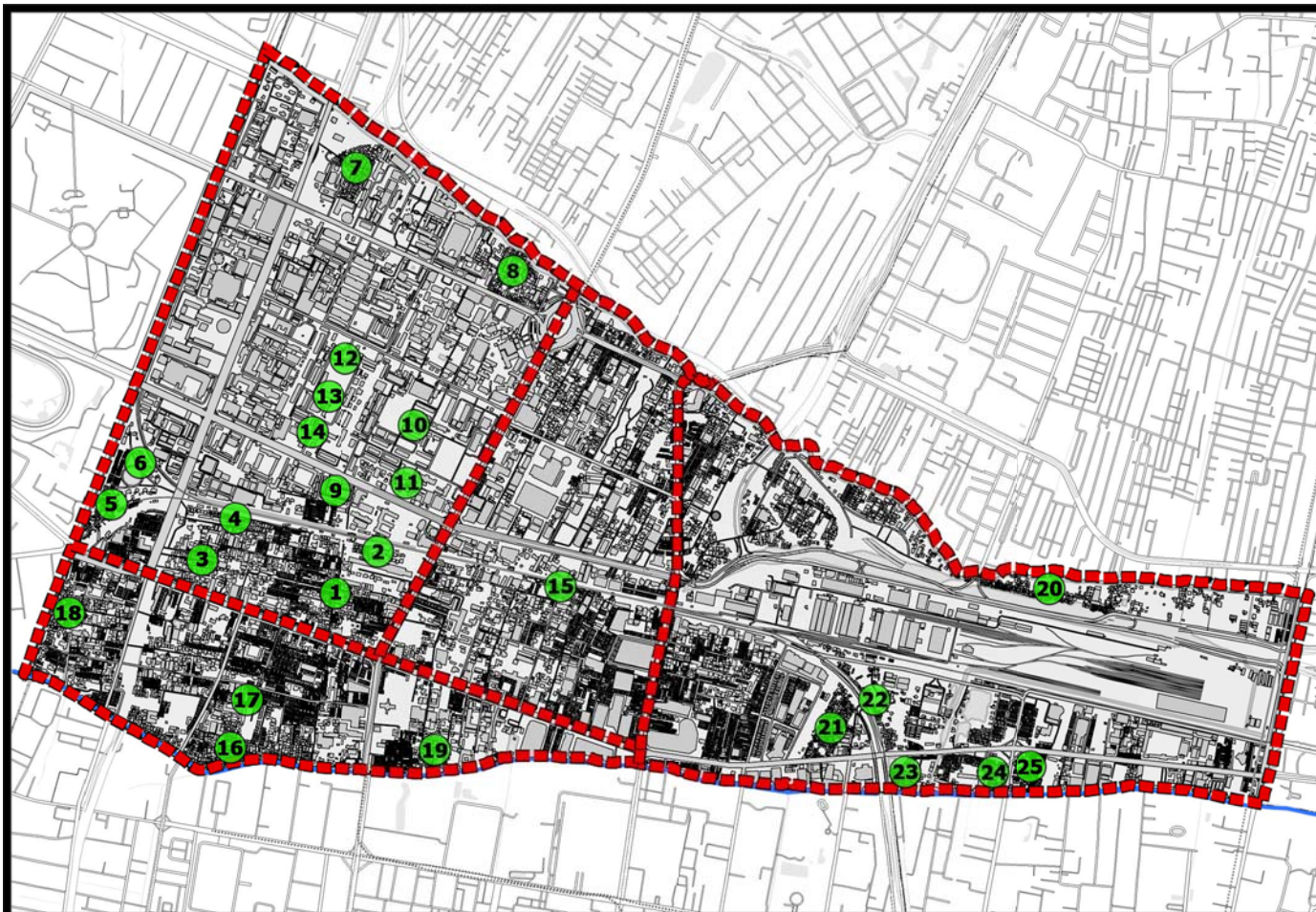
ชุมชนในพื้นที่แขวงทุ่งพญาไทพบ 14 ชุมชน ได้แก่ 1) ชุมชนซอยสุเหร่า 2) ชุมชนซอยแดงบุหงา 3) ชุมชนซอยมันลีน 4) ชุมชนหลังกรมทางหลวง 5) ชุมชนโค้งรถไฟยมราช 6) ชุมชนสระแก้ว 7) ชุมชนซอยสวนเงิน 8) ชุมชนหน้าวัดมะกอก 9) ชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลพญาไท 10) ชุมชนกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ 11) ชุมชนกรมแพทยทหารบก 12) ชุมชนกองพันทหารสารวัตรที่ 11 ชุมชนที่ 1 13) ชุมชนกองพันทหารสารวัตรที่ 11 ชุมชนที่ 2 14) ชุมชนกองพันทหารสารวัตรที่ 11 ชุมชนที่ 3

ชุมชนในแขวงถนนพญาไท 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนริมทางรถไฟหลังรพ.เดชา

ชุมชนในแขวงถนนเพชรบุรี 4 ชุมชน ได้แก่ 1) ชุมชนบ้านครัวเหนือ 2) ชุมชนบ้านครัวตะวันตก 3) ชุมชนคลองสี่มปอย 4) ชุมชนซอยสมประสงค์ 5

และชุมชนในแขวงมักกะสัน 6 ชุมชน ได้แก่ 1) ชุมชนริมคลองสามเสน 2) ชุมชนจากรู้ตัน 3) ชุมชนริมทางรถไฟมักกะสัน 4) ชุมชนหน้าวัดมักกะสัน 5) ชุมชนนิคมมักกะสัน 6) ชุมชนโรงเจมักกะสัน

ทั้ง 25 ชุมชน มีจำนวนบ้านทั้งหมด 2,353 หลังคาเรือน มีจำนวนประชากรในชุมชน 14,911 คน โดยชุมชนที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ ชุมชนบ้านครัวเหนือ มีประชากรในชุมชน 2,969 คน 425 ครัวเรือน รองลงมาคือชุมชนจากรู้ตัน มีประชากรในชุมชน 2,026 คน 285 ครัวเรือน ลักษณะการครอบครองที่ดินส่วนมากเป็นที่ดินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เช่น การทางรถไฟ กรมธนารักษ์และสำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยอาชีพของคนในชุมชนส่วนใหญ่ คือ อาชีพรับจ้าง และหาบเร่แผงลอย ซึ่งจากการพัฒนาพื้นที่เพื่อการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระบบขนส่งมวลชนและการก่อสร้างถนน Local Road ทำให้ชุมชนบางชุมชนหายไปพร้อมกับการพัฒนาเส้นทางคมนาคมและระบบขนส่งมวลชน คือ ชุมชนซอยแดงบุหงา ชุมชนโค้งรถไฟยมราช ชุมชนหลังกรมทางหลวง ชุมชนริมทางรถไฟหลังโรงพยาบาลเดชา และชุมชนซอยเพชรบุรี 5

LEGEND

 ตำแหน่งชุมชนแออัด

แขวงทุ่งพญาไท

1. ชุมชนซอยสุขเหาะ
2. ชุมชนซอยแดงบุหงา
3. ชุมชนซอยมันลิน
4. ชุมชนหลังกรมทางหลวง
5. ชุมชนโค้งรถไฟยมราช
6. ชุมชนสระแก้ว
7. ชุมชนซอยสวนเงิน
8. ชุมชนหน้าวัดมะกอก
9. ชุมชนแฟลตสถานีตำรวจพญาไท
10. ชุมชนกองพลที่ 1 รักษาพระองค์
11. ชุมชนกรมแพทยทหารบก
12. ชุมชนกองพันทหารสารวัตรที่ 11-1
13. ชุมชนกองพันทหารสารวัตรที่ 11-2
14. ชุมชนกองพันทหารสารวัตรที่ 11-3

แขวงถนนพญาไท

15. ชุมชนริมทางรถไฟหลัง รพ.เดชา

แขวงถนนเพชรบุรี

16. ชุมชนบ้านครัวเหนือ
17. ชุมชนบ้านตะวันตก
18. ชุมชนคลองส้มป่อย
19. ชุมชนซอยสมประสงค์ 5

แขวงมักกะสัน

20. ชุมชนริมคลองสามเสน
21. ชุมชนจากรูตน์
22. ชุมชนริมทางรถไฟมักกะสัน
23. ชุมชนหลังวัดมักกะสัน
24. ชุมชนนิคมมักกะสัน
25. ชุมชนโรงเจมักกะสัน

ที่มา : ฝ่ายพัฒนาชุมชน เขตราชเทวี, 2555

แผนที่ 4.11

ตำแหน่งชุมชนแออัดในเขตราชเทวี

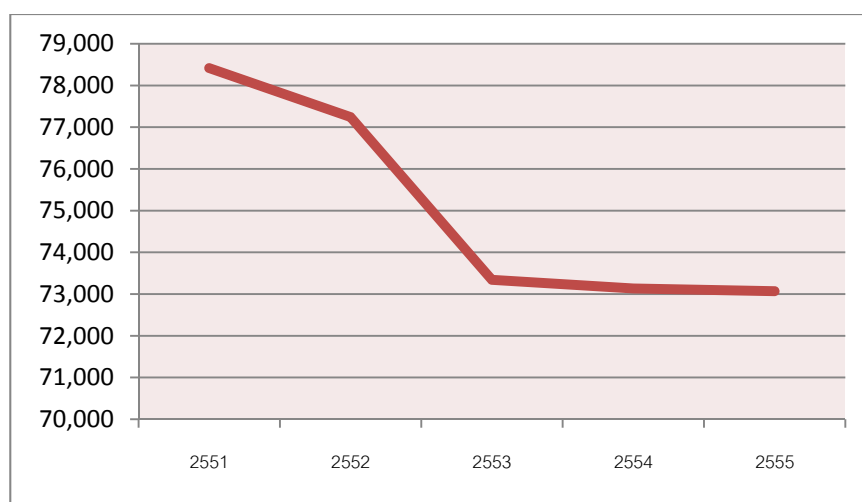

4.2.5 ลักษณะประชากร

เขตราชเทวี มีจำนวนประชากรทั้งหมด 72,900 คน โดยมีอัตราความหนาแน่นของประชากร 10,203 คน / ตารางกิโลเมตร ประชากรในพื้นที่มีทั้งที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างและค้าขาย โดยมีแหล่งการค้าที่สำคัญ คือ ประตูน้ำ ถนนเพชรบุรี ช่วงอายุของประชากรที่พบมากที่สุด คือ ช่วงวัยทำงาน โดยเพศหญิงจะมีจำนวนมากกว่าเพศชาย (ฝ่ายทะเบียน เขตราชเทวี, 2555)

จากสถิติจำนวนประชากรของเขตราชเทวีตั้งแต่ปี 2551-2555 (ฝ่ายทะเบียน เขตราชเทวี, 2555) พบว่าจำนวนประชากรมีแนวโน้มลดลง ในด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรจัดว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ (0 – 10 %) เนื่องจากพื้นที่เขตราชเทวีอยู่ในเขตเมืองชั้นในอันเป็นย่านใจกลางเมือง ศูนย์รวมของธุรกิจ ส่งผลให้ราคาที่ดินสูง การพักอาศัยมีแนวโน้มจะขยายตัวออกสู่ชานเมือง การขยายตัวของประชากรตามทะเบียนบ้านจึงลดลง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร ที่จะมีการเปลี่ยนรูปแบบจากการใช้พื้นที่ที่พักอาศัย มาเป็นพื้นที่เพื่อการพาณิชย์กรรมเพิ่มมากขึ้น

ปี	2551	2552	2553	2554	2555
จำนวน (คน)	78,416	77,245	73,342	73,133	73,068

แผนภูมิ 4.2 แนวโน้มของจำนวนประชากรเขตราชเทวีปี พ.ศ.2551-2555

ตาราง 4.5 จำนวนประชากรและความหนาแน่นของพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ปี 2555							
พื้นที่		รวม	จำนวนบ้าน	ความหนาแน่น			
ตร.กม.	ไร่	คน	หลัง	คน/ตร. กม.	หลัง/ตร.กม.	คน/ ไร่	หลัง/ ไร่
7.126	4,453.75	72,900	35,846	10,816	5,030	17	8

และจากข้อมูลเพิ่มเติมจากฝ่ายสิ่งแวดล้อมของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง พบว่า พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งมีอาคารสำหรับให้เช่าเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในแขวงถนนพญาไท และแขวงถนนเพชรบุรี จะมีสถานบริการ(กิจการค้า) เช่น โรงแรม หอพัก ห้องเช่า ฯลฯ ในจำนวนที่มากกว่าแขวงอื่น และเป็นบริเวณที่ตั้งหลักของพื้นที่ตัวแทนศึกษาด้วย

จากเหตุนี้ ถึงแม้ว่าตามสถิติจำนวนประชากรเดิมในพื้นที่จะมีแนวโน้มที่ลดลง แต่จำนวนประชากรจริงในพื้นที่นั้นไม่ได้เบาบางลงเลย อันเนื่องมาจากจำนวนของประชากรแฝงนั่นเอง และสาเหตุนี้เป็นปัจจัยหลักในการนำมาซึ่งการเกิดอาชญากรรมด้วย (พันตำรวจโท สามารถ ศรีม่วงกลาง.รองผู้กำกับการป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจนครบาลพญาไท, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2556)

บทที่ 5

การเก็บข้อมูลภาคสนาม

5.1 วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ในขั้นตอนนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงลึกจากพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท อันได้แก่

- พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ประกอบด้วยเกาะ 4 เกาะ คือ
 - พื้นที่ 1A: เกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี
 - พื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน
 - พื้นที่ 3A: เกาะฝั่งศูนย์การค้าแฟชั่นมอลล์
 - พื้นที่ 4A: เกาะฝั่งศูนย์การค้าเซ็นเตอร์วัน
- พื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย คือ
 - พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ
 - พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)
- พื้นที่ C (Plaza): พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ คือ
 - พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตตินั่ม-แกรนด์ไคมอน
 - พื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์

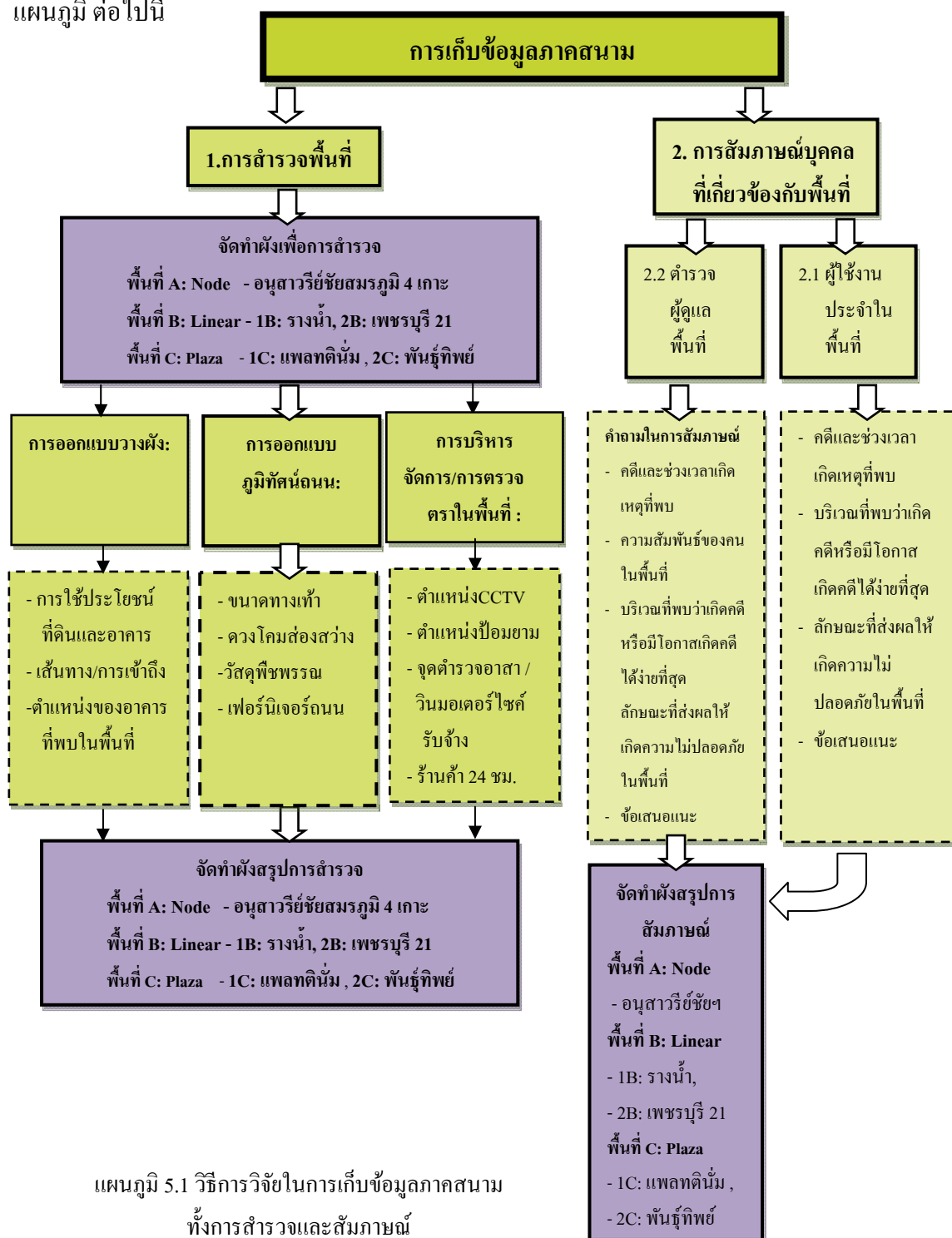
โดยวิธีการที่ใช้เก็บข้อมูลมีอยู่ 2 วิธีด้วยกัน คือ

5.1.1 การสำรวจพื้นที่ภาคสนาม เพื่อบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะขององค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพของพื้นที่ตัวแทนศึกษา ด้วยการจัดทำผังประกอบเพื่อลงสำรวจตามกรอบแนวคิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 เรื่องด้วยกัน คือ 1) เรื่องการออกแบบวางผังของพื้นที่ 2) เรื่องภูมิทัศน์ถนนทางเท้า อันเกี่ยวกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ และ 3) เรื่องการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการป้องกันอาชญากรรม อันได้แก่ จุดตรวจของตำรวจ จุดของอาสาสมัครตำรวจบ้าน (วินมอเตอร์ไซค์) ตำแหน่งป้อมยาม ตำแหน่งกล้องวงจรปิด เป็นต้น และพื้นที่ที่มีการสอดส่องตรวจตราดูแลโดยอัตโนมัติ อันได้แก่ บริเวณที่มีร้านค้า 24 ชั่วโมง เป็นต้น

5.1.2 การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ตัวแทนศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่ตัวแทนศึกษาจากทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับคดีที่เคยมักเกิดในพื้นที่ ตำแหน่งพื้นที่ที่เคยมักเกิดอาชญากรรมหรือบริเวณพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ ลักษณะความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่ และข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรม โดยกลุ่มคนที่สัมภาษณ์มี 2 ประเภท คือ 1) การสัมภาษณ์จากผู้ที่ใช้งานประจำ

ในพื้นที่ และ 2) การสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีอำนาจรับผิดชอบดูแลพื้นที่ตัวแทนศึกษาโดยตรง

ซึ่งการเก็บข้อมูลภาคสนามจากทั้ง 2 วิธีข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้วิเคราะห์และสรุปผลของการวิจัย โดยยึดตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ดังแผนภูมิ ต่อไปนี้

แผนภูมิ 5.1 วิธีการวิจัยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ทั้งการสำรวจและสัมภาษณ์

ตาราง 5.1 สรุปลองค์ประกอบภูมิทัศน์กายภาพที่สำรวจพบในพื้นที่ศึกษา

องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่สำรวจพบในพื้นที่ศึกษา
1. ขนาดทางเท้า
ขนาดไม่ถึงเกณฑ์จากหาบเร่แผงลอย
ขนาดไม่ถึงเกณฑ์โดยพื้นที่เดิม
2. เฟอร์นิเจอร์ถนน
2.1 ชุมบริการ
ชุมรถประจำทาง
ชุมขายของ
ชุมห้องน้ำสาธารณะ
ชุมป้อมตำรวจ
ชุมประชาสัมพันธ์
ชุม ข.ส.ม.ก.
ชุม ATM
ชุมป้อมยาม
จุดจอดรถตู้
2.2 เก้าอี้นั่ง
2.3 ตู้โทรศัพท์สาธารณะ
2.4 ป้ายโฆษณา
2.5 ป้ายสัญลักษณ์บอกทาง
2.6 รั้วกันเขต
2.7 เสาไฟฟ้า
2.8 เสาเตี้ยกันเขต(bollard)
3. วัสดุพืชพรรณ
3.1 ไม้ยืนต้น
3.2 ไม้พุ่ม
3.3 ไม้เลื้อย
4. ไฟส่องสว่าง
4.1 ไฟเสาสูง
4.2 ไฟเสาเตี้ย

5.2 การเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสำรวจพื้นที่ตัวแทนศึกษา

5.2.1 พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

- คดีอาชญากรรมตามบันทึกแจ้งความของพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทคดีที่พบในพื้นที่รอบ 5 ปีที่ผ่านมาในกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ คดีที่พบได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีวิ่งราวทรัพย์ คดีชิงทรัพย์ คดีปล้นทรัพย์ และคดีทำให้เสียทรัพย์ (ดูตาราง 5.2)

พื้นที่	คดีที่พบ										รวม
	ลักทรัพย์		วิ่งราวทรัพย์		ชิงทรัพย์		ปล้นทรัพย์		ทำให้เสียทรัพย์		
	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	
A : อนุสาวรีย์ชัย											
คดีกลางวัน	15	-	-	-	-	-	1	-	1	-	17
คดีกลางคืน	-	22	-	2	-	1	-	-	-	1	26
รวม	15	22	-	2	-	1	1	-	1	1	43
	37		2		1		1		2		

ตาราง 5.2 คดีที่พบในพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิจากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1 มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)

- การออกแบบวางผังของพื้นที่ในระดับภูมิทัศน์เมือง

การจัดเขตพื้นที่ (Territoriality)

ในการใช้ที่ดินและอาคารของพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะระดับเมือง และเป็นจุดศูนย์กลางการบริการระบบขนส่งมวลชน ทั้งรถโดยสารประจำทาง รถไฟฟ้าBTS จุดบริการรถตู้ ฯลฯ พบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อาคารที่หลากหลาย ไม่เป็นสัดส่วนและปะปนกัน ทั้งอาคารร้านค้าพาณิชยกรรม ศูนย์การค้า อาคารที่อยู่อาศัย (บ้าน อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียม) อาคารสำนักงาน อาคารสถานที่ราชการ สถานบันเทิง ฯลฯ ทำหน้าที่รองรับ

กิจกรรมสาธารณะของคนหลากหลายประเภทตลอดเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน ความสัมพันธ์ของคนที่ใช้งานพื้นที่บริเวณนี้จึงผิวเผิน เพราะพื้นที่ทำหน้าที่เป็นเพียงทางผ่านที่ใช้เชื่อมต่อในการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

เส้นทาง-การเข้าถึง (Accessibility)

ด้วยพื้นที่เป็นจุดศูนย์กลางของการคมนาคมทางบกของเมือง เส้นทาง การเข้าถึงจึงมีลักษณะเชื่อมโยงมาจากทั่วสารทิศของเมือง ซึ่งมีทั้งถนนขนาดใหญ่สายหลัก ไปจนถึงถนนขนาดเล็กแบบถนนซอย ที่เชื่อมต่อลัดเลาะในพื้นที่อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นทางสัญจรทั้งสำหรับรถยนต์โดยสารและคนเดินเท้า สำหรับรถยนต์สามารถเข้าถึงได้ทุกประเภท ทั้งรถโดยสารประจำทาง รถสามล้อ และรถจักรยานยนต์ สำหรับคนเดินเท้า ถึงแม้พื้นที่อนุสาวรีย์ชัยจะถูกแบ่งส่วนด้วยถนนออกเป็นเกาะ 4 เกาะ แต่ก็มีการเชื่อมทางสำหรับคนเดินเท้าให้สัญจรได้อย่างสะดวกต่อเนื่องตลอดทั้ง 4 เกาะ ด้วยทางข้ามคนเดินหรือสะพานลอย

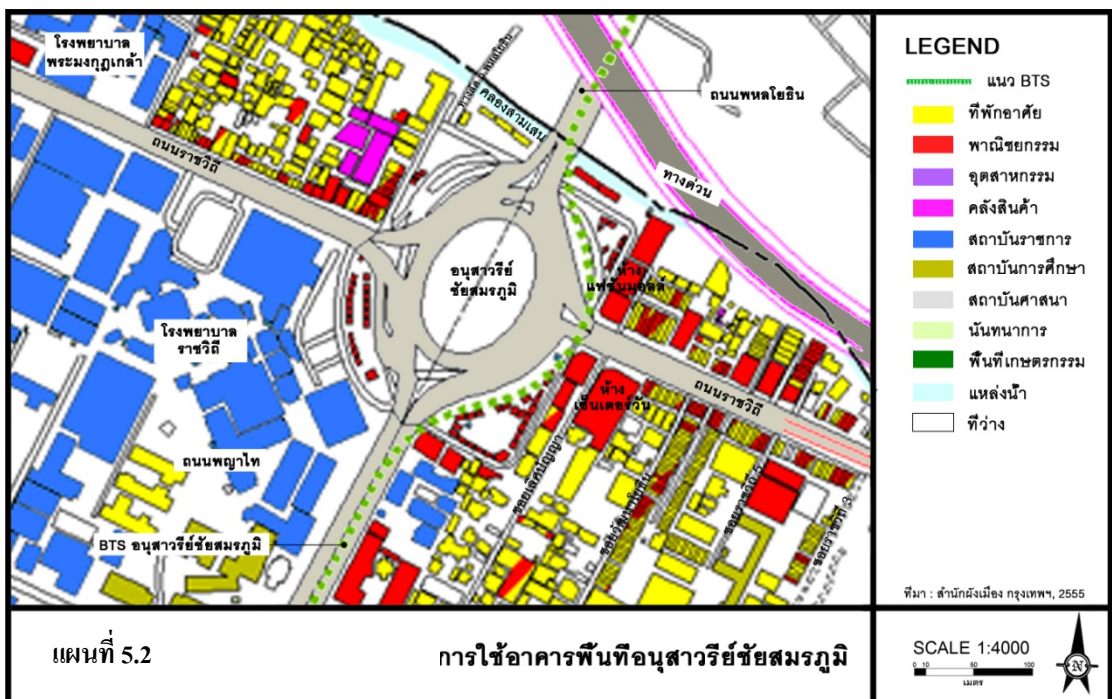
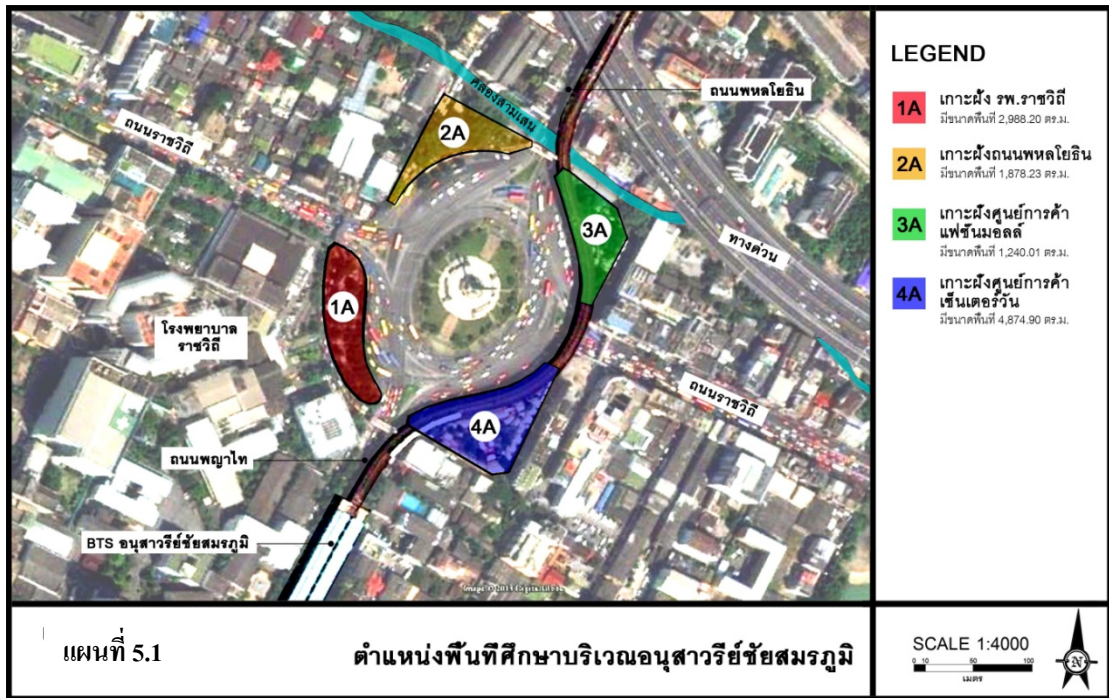
นอกจากจะเป็นเส้นทางผ่านที่สำคัญแล้ว อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิยังเป็นจุดจตุรรวมการขนส่งที่สำคัญของเมืองอีกด้วย ซึ่งมีทั้งท่าสถานีขนส่งรถตู้จากทั่วทั้งประเทศ สถานีรถไฟฟ้า BTS รวมไปถึงท่าสถานีรอรถโดยสารประจำทาง โดยช่วงเวลาของการเดินรถในระหว่างวัน จะเริ่มตั้งแต่ 04.30 น.-01.00 น. ทำให้พื้นที่มีการใช้งานเกือบตลอด 24 ชม.

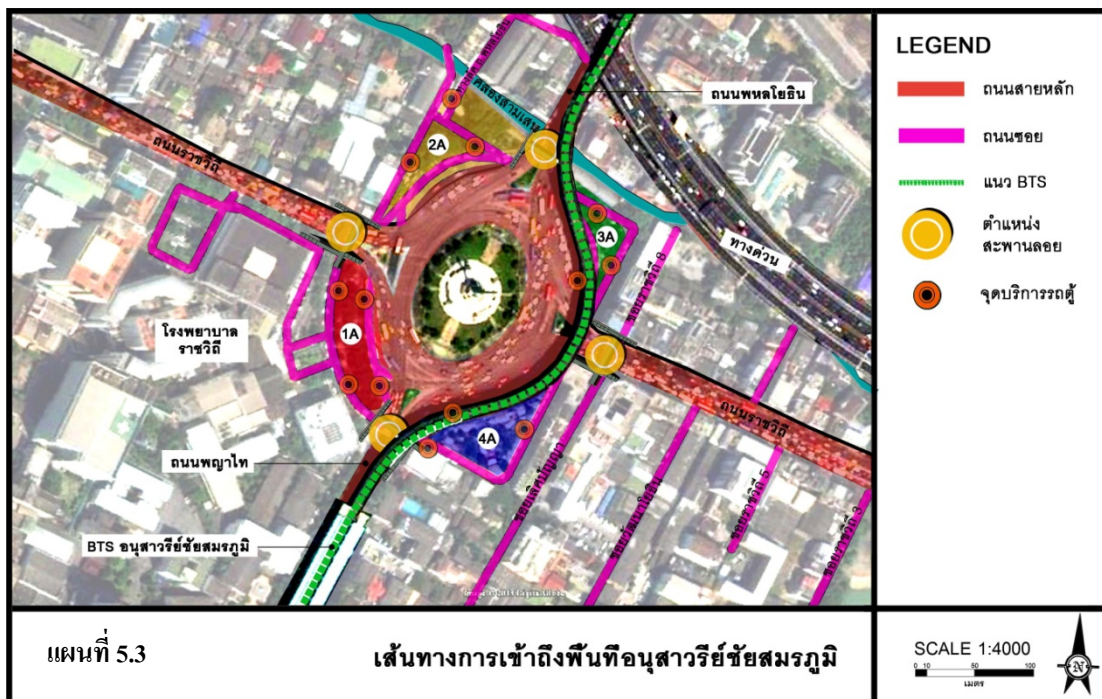

ภาพ 5.1 บรรยากาศของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ฟังก์ชันที่มีทางเชื่อม BTS ลอยฟ้า

ภาพ 5.2 บรรยากาศของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ฟังก์ชันที่ไม่มีทางเชื่อม BTS ลอยฟ้า

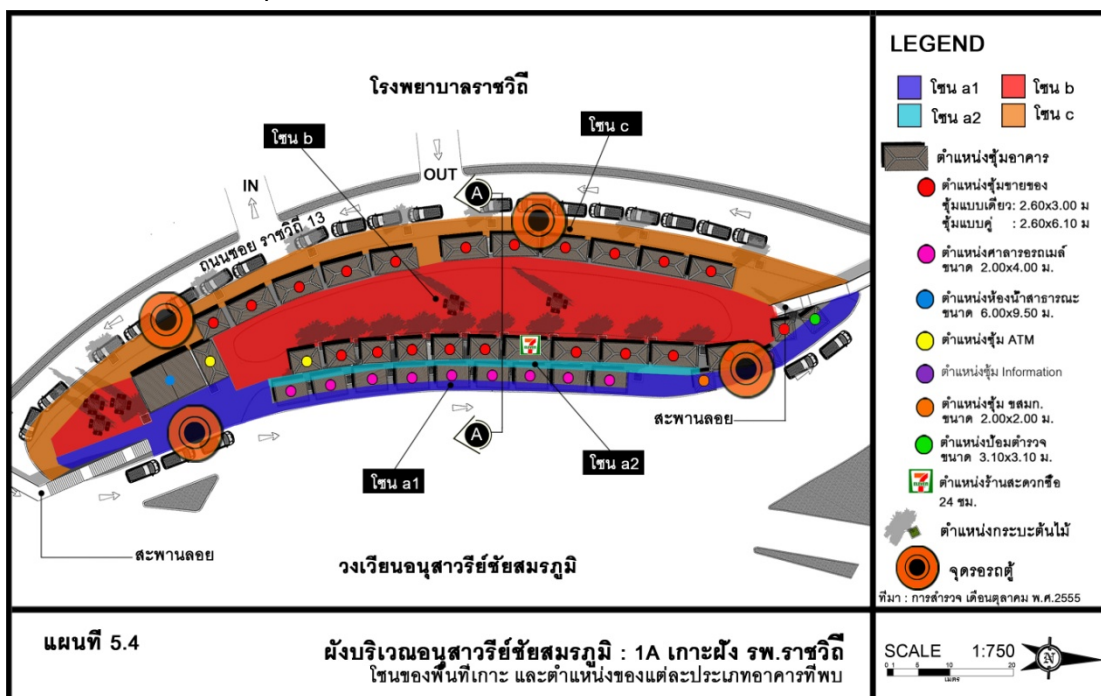

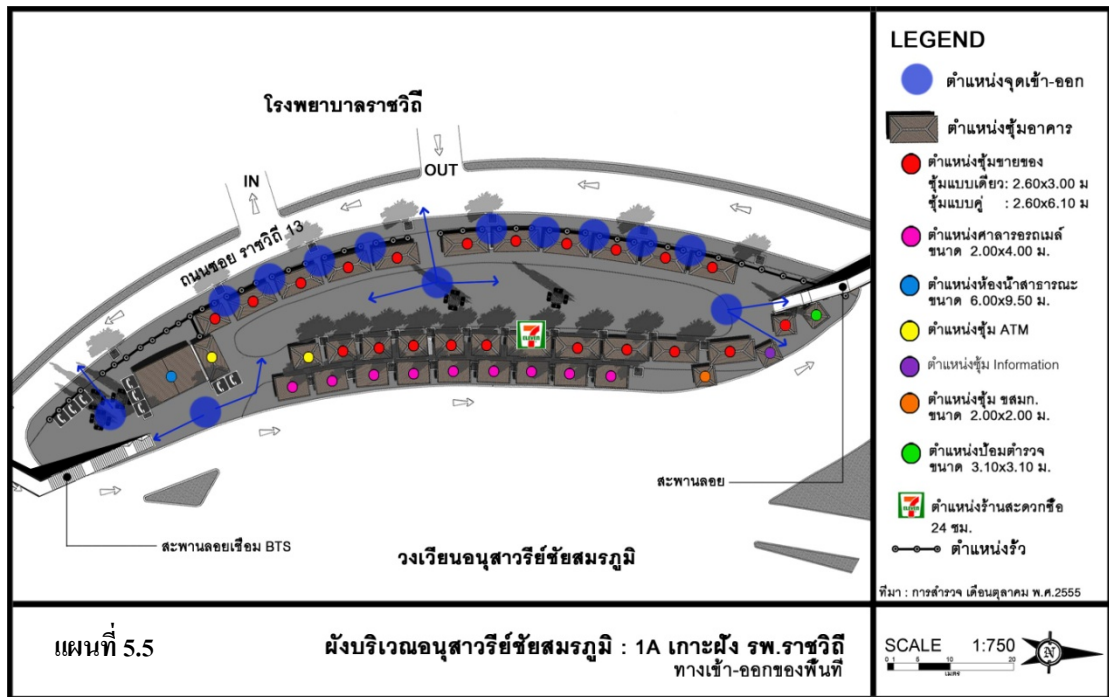
- การออกแบบวางผังในพื้นที่ของเกาะแต่ละเกาะของวงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ
 - พื้นที่ทั้ง 4 เกาะของวงเวียนอนุสาวรีย์ชัย จากการจัดวางตำแหน่งจุดบริการภายในพื้นที่ ทำให้เกาะทั้ง 4 เกาะเกิดลักษณะพื้นที่ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งทั้งหมดสามารถแบ่งพื้นที่ออกได้เป็น 5 โซน ด้วยกันคือ
 - โซน a: พื้นที่บริเวณด้านหน้าเกาะที่อยู่ติดกับวงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เป็นพื้นที่หลักสำหรับใช้จอดรถประจำทาง
 - โซน b: พื้นที่บริเวณสวนกลางเกาะ (court) การใช้งานหลักใช้สำหรับเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อน ออกกำลังกายเพื่อการค้าขาย
 - โซน c: พื้นที่บริเวณด้านหลังของเกาะ ใช้สำหรับเป็นทางเดินเท้า
 - โซน d: พื้นที่ทางเท้าด้านข้างของเกาะ ใช้สำหรับเป็นทางเดินเท้า
 - โซน e: พื้นที่ใกล้เคียงนอกเกาะ เป็นพื้นที่สำหรับให้เช่าตั้งซุ้มขายของ ทั้งนี้ จำนวน โซนที่พบอาจแตกต่างกันไปบ้างตามรายละเอียดปลีกย่อยของขนาดและรูปร่างของแต่ละเกาะ

5.2.1.1 พื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง โรงพยาบาลราชวิถี

- การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง

พื้นที่ภายในเกาะฝั่ง โรงพยาบาลราชวิถี ประกอบด้วยชั้มบริการ 9 ประเภท ได้แก่ 1) ชั้มรอรถประจำทาง 2) ชั้มขายของ 3) ชั้มห้องน้ำสาธารณะ 4) ป้อมตำรวจ 5) ชั้มประชาสัมพันธ์ 6) ชั้ม ข.ส.ม.ก. 7) ชั้ม ATM 8) ชั้มร้านสะดวกซื้อ 24 ชม. และ 9) จุดรอรถตู้ จากการจัดวางตำแหน่งชั้มบริการลงในพื้นที่ทำให้เกิดลักษณะพื้นที่ 4 โซน คือ โซน a1 โซน a2 โซน b และโซน c (ดูแผนที่ 5.4) โดยมีจุดทางเข้า-ออกของพื้นที่ ดังแผนที่ 5.5

- การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์ถนนทางเท้า

1) ลักษณะพื้นที่ทางเท้า ด้านกายภาพเป็นการสำรวจเกี่ยวกับขนาดทางเท้าภายในเกาะฝั่งรพ.ราชวิถีตามโซน 4 โซน มีรายละเอียด ดังนี้

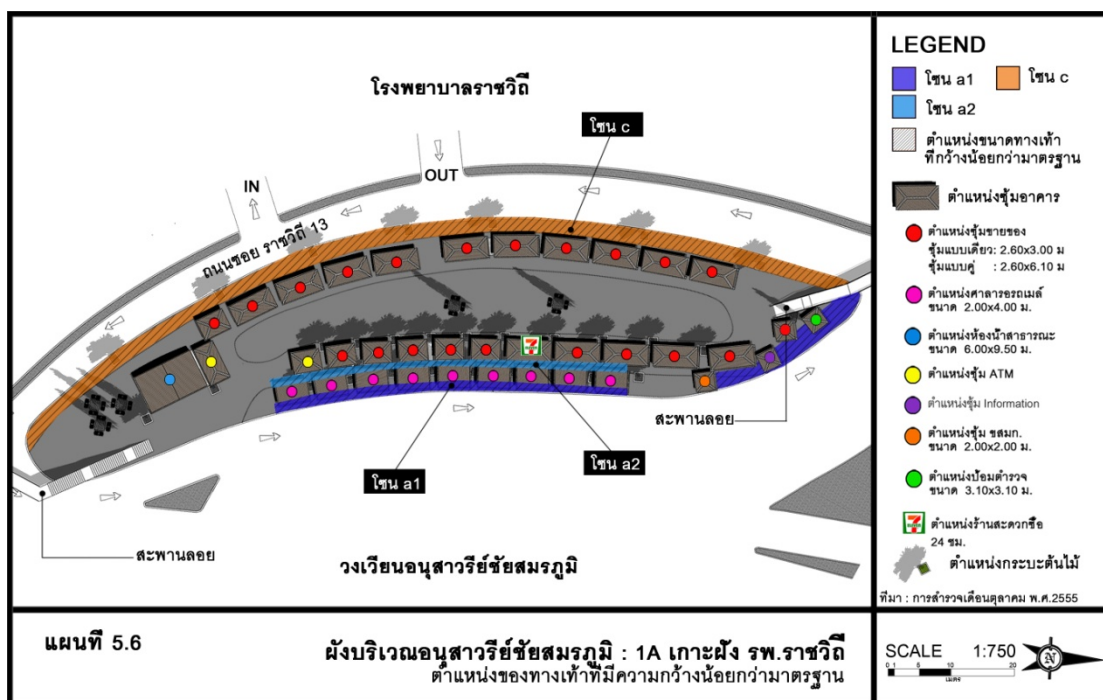
- โซน a1 และ a2 ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าเกาะ เป็นที่ตั้งของซุ้มศาลารอรถประจำทาง มีพื้นที่สำหรับขึ้นรถกว้าง 2.20 เมตร ซึ่งถือว่ามีความกว้างน้อยกว่าขนาดมาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง ทั้งยังใช้เป็นที่สำหรับคนเดินสัญจรอีกด้วย บริเวณด้านหลังซุ้มรถประจำทาง มีพื้นที่เป็นช่องแนวยาวขนานไปกับแนวซุ้มร้านค้า ซึ่งมีระยะความกว้างเท่ากับ 1.60 เมตร

- โซน b ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าบริเวณกลางเกาะ ในพื้นที่ ประกอบไปด้วยซุ้มอาคารร้านค้า ซึ่งเป็นอาคารชั้นเดียวขนาด 2.60 x 3.00 ม. ตั้งวางเรียงขนานไปกับแนวเส้นรอบรูปของเกาะโดยมีระยะห่างระหว่างอาคารเท่ากับ 1.90 ม. โอบล้อมพื้นที่ทำให้เกิดเป็นลักษณะสวนกลาง (Court) อยู่บริเวณตอนกลางของเกาะ ซึ่งใช้เป็นพื้นที่สัญจรหลักของคนเดินเท้า มีขนาดกว้าง 8 เมตร

- โซน c ใต้แก่ พื้นที่ทางเท้าบริเวณด้านหลังเกาะ อยู่ติดกับถนนซอย ราชวิถี 13 ซึ่งเป็นทางที่สามารถเชื่อม เข้า-ออก กับ โรงพยาบาลราชวิถีได้ มีขนาด ความกว้าง 2.30 ม. โดยความกว้างรวมหลุมปลูกต้นไม้ขนาด 1.20 x 1.20 ม.

ทั้งนี้ พื้นที่ทั้ง 4 โซนยังพบกิจกรรมประกอบทางเท้าโดยทั่วบริเวณ ประเภทเดินที่ขายของและหาบเร่แผงลอย ซึ่งมีทุกวันในช่วงเวลาตั้งแต่ 06.00-22.30 น. ทำให้กลายเป็นพื้นที่ที่ไม่ใช่ทางผ่านเพื่อการคมนาคมอย่างเดียว แต่ยังเป็นจุดหยุดเพื่อจับจ่ายใช้สอยด้วย ดึงดูดปริมาณคนที่เข้ามาใช้สอยพื้นที่ให้มี จำนวนที่มากยิ่งขึ้น

จากการวัดขนาดมาตรฐานความกว้างของทางเท้า ทำให้พื้นที่ โซน a1, a2 และ โซน c (แผนที่ 5.6) กลายเป็นพื้นที่ “ช่องโอกาส” ของพื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง โรงพยาบาลราชวิถี เนื่องจากเป็นบริเวณพื้นที่ที่มีขนาดทางเท้าต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐานของทางเท้าเมือง และเป็นพื้นที่หลักสำหรับรอรถประจำทาง ประกอบ กับมีกิจกรรมแบบหาบเร่แผงลอยเข้ามาแย่งเนื้อที่ที่มีขนาดน้อยกว่ามาตรฐานอยู่ แล้ว ทำให้ปริมาณคนที่เข้ามาใช้งานกับพื้นที่ไม่สัมพันธ์กัน นำมาซึ่งความ หนาแน่น

2) ไฟส่องสว่าง

แหล่งกำเนิดแสงในเวลากลางคืนเพื่อการส่องสว่างของเกาะนี้ มาจาก 4 แหล่งด้วยกัน คือ ไฟส่องสว่างจากไฟเสาสูงของรัฐ ไฟส่องสว่างจากหลอดไฟของซุ้มศาลารอรถประจำทาง ไฟส่องสว่างจากซุ้มร้านค้า 24 ชม. และไฟส่องสว่างจากซุ้มตู้ ATM (ดูแผน 5.7) ซึ่งบริเวณที่สำรวจแล้วพบว่าไม่มีไฟส่องสว่างพื้นที่สำหรับเวลากลางคืน คือ บริเวณโซน b และ โซน c ทำให้เกิดพื้นที่มืด เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น และสามารถเป็นที่ซ่อนตัวของคนร้ายได้

ถึงแม้ว่าบริเวณกลางโซน b จะมีตำแหน่งของร้านค้า 24 ชม. อยู่ก็ตาม แต่เส้นทางที่จะนำมาสู่ร้านไม่มีไฟ ก็สามารถนำมาซึ่งภัยอาชญากรรมได้เช่นกัน ส่วนโซน c นอกจากจะไม่มีไฟส่องสว่างแล้ว ยังมีแนวจอรถตู้บดบังไฟจากแหล่งกำเนิดอื่นด้วย เป็นการเพิ่มจุดอับสายตาให้แก่พื้นที่นอกจากรื่องไฟสว่าง

ภาพ 5.4 บรรยากาศที่ไม่มีไฟของโซน b

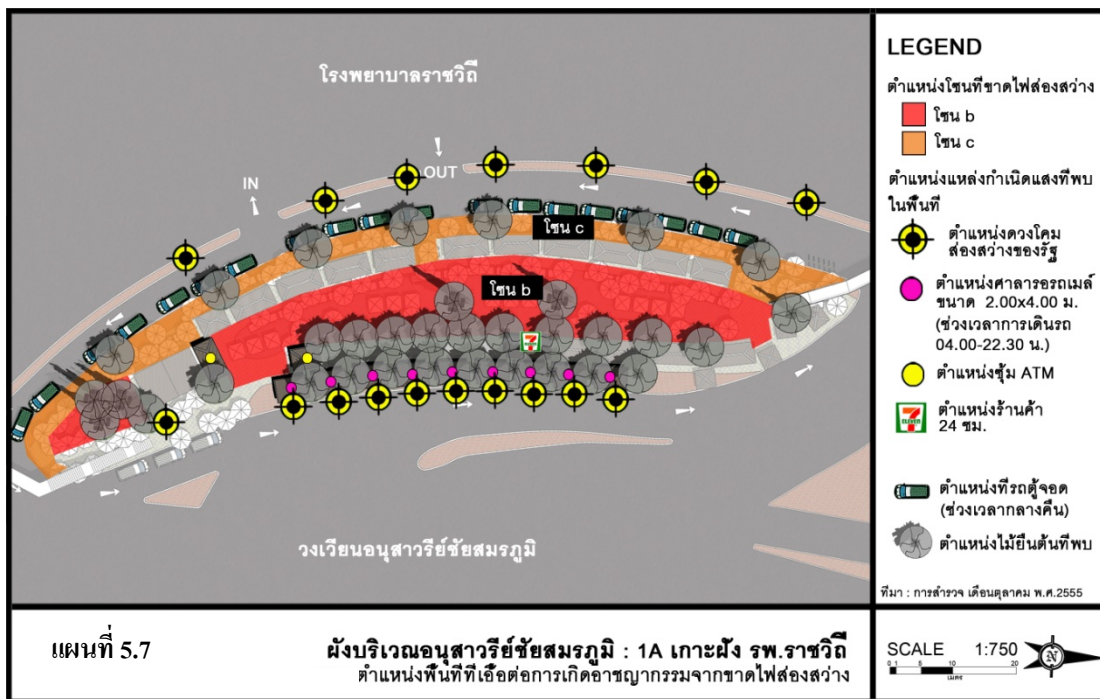

ภาพ 5.5 บริเวณที่ไม่มีไฟของโซน c

3) วิศดพิชพรรณ ที่พบเป็นไม้ยืนต้น ส่วนใหญ่อยู่บริเวณโซน a ของเกาะ โดยอยู่ในตำแหน่งระหว่างซุ้มอาคารขายของและซุ้มรอรถประจำทาง (ดูแผนที่ 5.7) ทำให้พื้นที่เกิดลักษณะแบบชอกมูม กีดขวางการมองเห็นและทางสัญจร

ภาพ 5.6 วิศดพิชพรรณบริเวณด้านหน้าของเกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี

4) เฟอร์นิเจอร์ถนน (ดูแผนที่ 5.8)

เฟอร์นิเจอร์ถนนที่พบในบริเวณเกาะฝั่งนี้ ได้แก่ ม้านั่งลอยตัว เสาไฟ เตี้ย ตู้โทรศัพท์สาธารณะ รั้วโปร่งกั้นบริเวณด้านหลังซุ้มอาคารขายของ และป้ายสัญลักษณ์บอกทาง โดยบริเวณที่สำรวจพบว่าเฟอร์นิเจอร์ถนนสามารถนำมาซึ่งช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ คือ โซน a และโซน b ดังนี้

- บริเวณโซน a จากการจัดวางซุ้มศาลารอดประจำทางเป็นแนวยาวต่อเนื่องกัน และมีองค์ประกอบเป็นแผ่นป้ายโฆษณาที่บดบังพื้นที่เกิดชอกมูมระหว่างอาคารกีดขวางการมองเห็น นำมาซึ่งช่องโอกาสจากจุดอับทางสายตา และตำแหน่งของไฟเสา ที่ตั้งกีดขวางพื้นที่ทางเท้าในบริเวณ a2 ผนวกกับแนวซุ้มศาลารอดประจำทาง ทำให้กีดขวางการมองเห็น นำมาซึ่งจุดอับทางสายตา

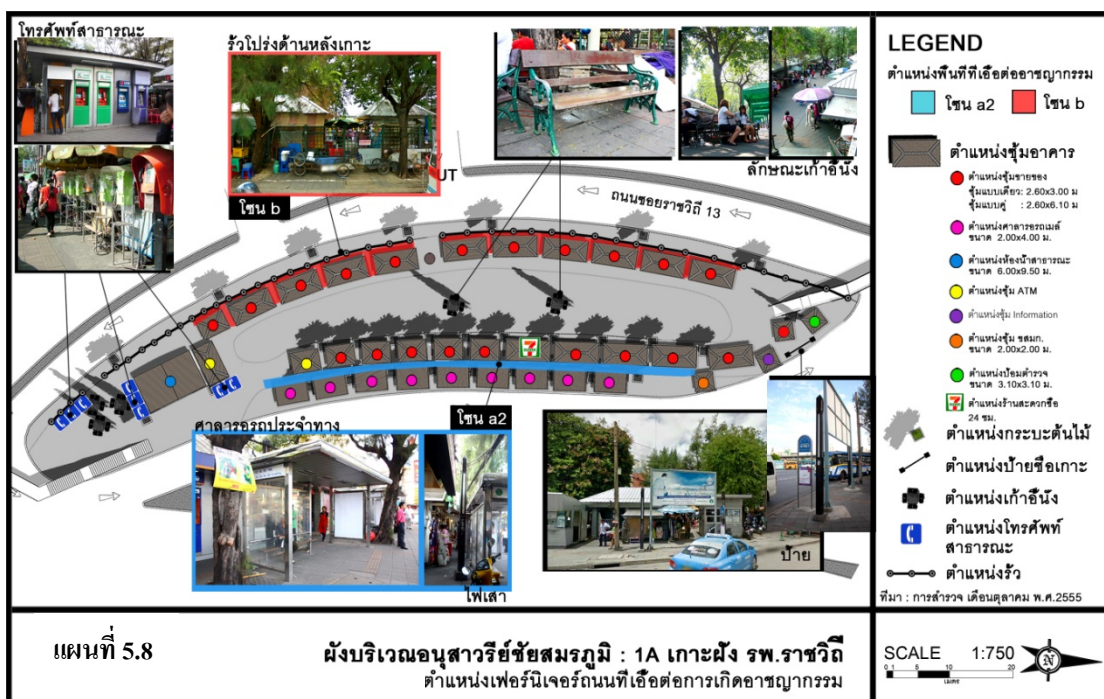
- บริเวณโซน b จากลักษณะของการจัดวางตำแหน่งซุ้มอาคารที่วางหันหลังให้กับพื้นที่ทางเท้า ระยะห่างระหว่างซุ้มอาคาร ผนวกกับแนวของรั้วกั้นที่ถึงแม้ว่าเป็นรั้วโปร่ง แต่ก็ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชอกมูม และเป็นจุดอับทางสายตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลากลางคืนที่กิจการร้านค้าได้ปิดตัวลงและมีคนใช้พื้นที่น้อย พื้นที่จะสามารถใช้เป็นที่ซ่อนตัวของคนร้ายได้

ภาพ 5.7 แผ่นป้ายโฆษณาที่บสามารถทำให้เกิดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้

ภาพ 5.8 แนวรั้วโปร่งที่กั้นระหว่างซุ้มขายของกับพื้นที่ทางเท้าโซน c

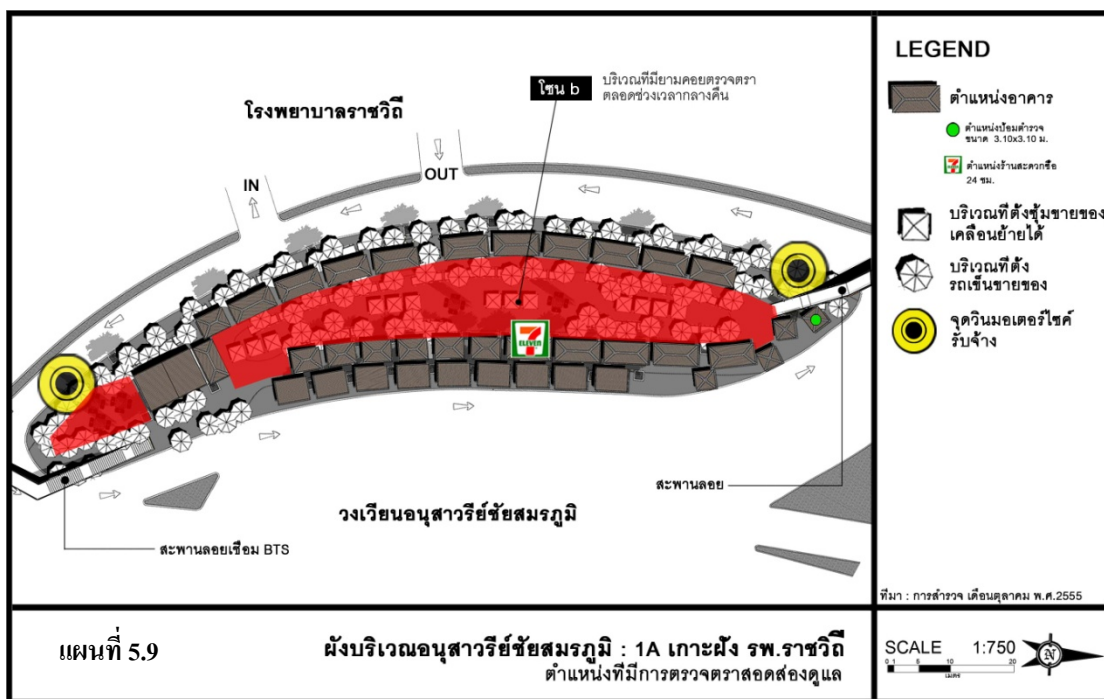
- การสำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่
การบริหารจัดการด้านการป้องกันอาชญากรรมของพื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง
โรงพยาบาลราชวิถี ที่สำรวจพบคือ (ดูแผนที่ 5.9)

- 1) การใช้กล้องวงจรปิด ในบริเวณพื้นที่โซน a
- 2) การจ้างเวรยามเฝ้าพื้นที่ในบริเวณพื้นที่โซน b
- 3) การใช้ประตูและรั้วกั้นทางเข้า-ออกในพื้นที่ปิดการใช้งาน
ได้แก่ บริเวณซุ้มอาคารห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น
- 4) จุดตรวจของตำรวจ (ป้อมตำรวจ)

ส่วนการสอดส่องและตรวจตราโดยธรรมชาติในพื้นที่ (Natural surveillance) พบมีกิจกรรมประกอบทางเท้าตลอดทั่วพื้นที่ทุกวัน ในช่วงเวลา 10.00-21.30 น. และมีซุ้มร้านค้า 24 ชม. อยู่บริเวณกลางเกาะ ของโซน b เป็นตัวแทนไฟส่องสว่างให้แก่พื้นที่ในเวลากลางคืน ช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยแก่ผู้ที่สัญจรผ่านไปมาด้วย นอกจากนี้ยังพบจุดจักรยานยนต์รับจ้างที่เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านในพื้นที่ 2 จุด โดยพบอยู่ประจำจุดทุกวันในช่วงเวลา 6.00-22.00 น.

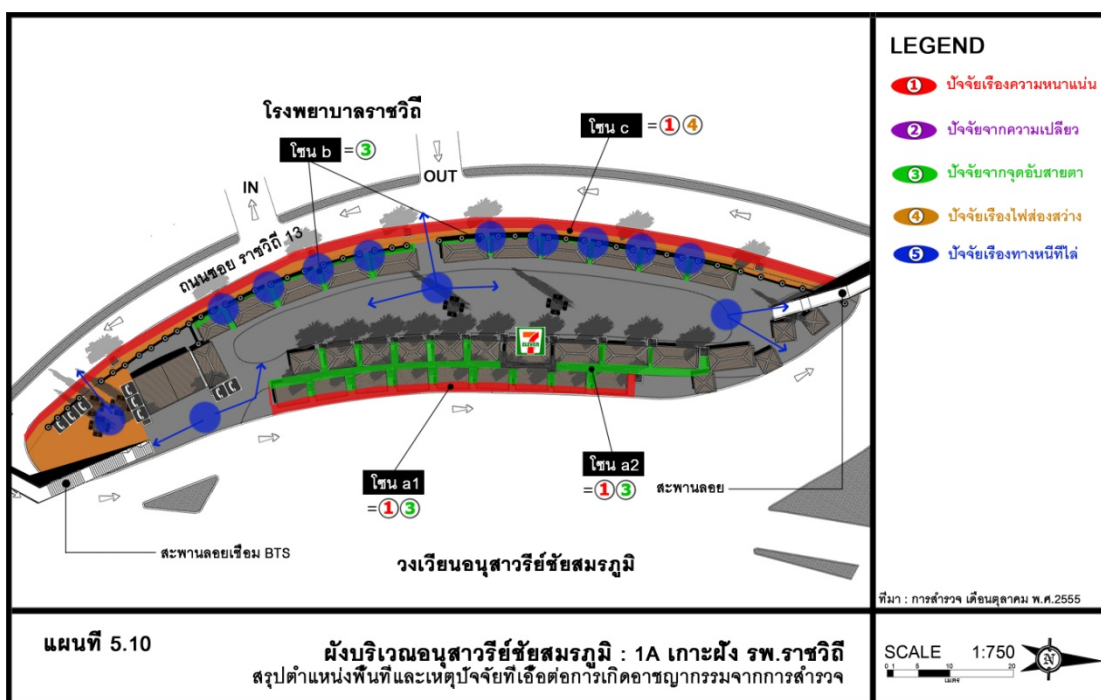

ภาพ 5.9 การจัดการด้านความปลอดภัยจากอาชญากรรม โดยใช้รั้วกั้นในพื้นที่สาธารณะที่ต่อแหลม เช่น ซุ้มอาคารห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น

• **สรุปตำแหน่งพื้นที่และลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ 1A**

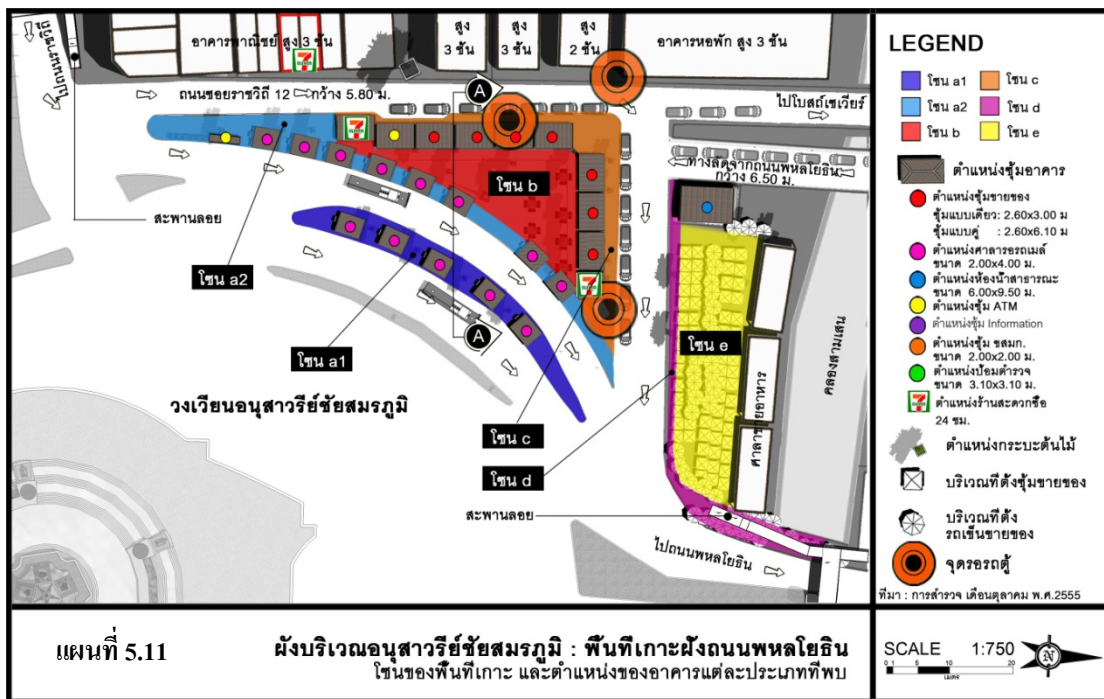
จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์กายภาพในพื้นที่พบว่ามีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ เรื่องความหนาแน่น จุดอับสายตา การขาดไฟส่องสว่าง และการมีช่องทางหนีที่ดีสำหรับคนร้ายในพื้นที่ โดยลักษณะดังกล่าวเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่มีเรื่องของมาตรการตรวจตราสอดส่องเข้ามาช่วยดูแลทำให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสรุปได้ดังแผนที่ 5.10

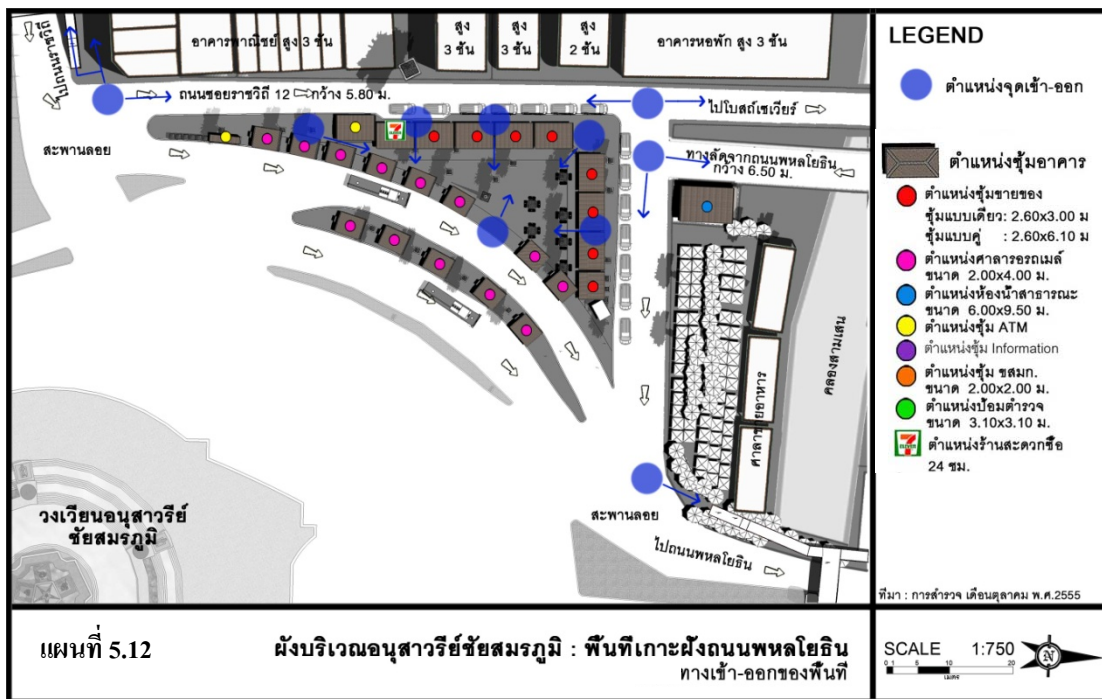
5.2.1.2 พื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน

• **การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง**

พื้นที่ภายในเกาะฝั่งถนนพหลโยธิน ประกอบด้วยชั้บริการ 6 ประเภท ได้แก่ 1) ชั้รถประจำทาง 2) ชั้ขายของ 3) ชั้ห้องน้ำสาธารณะ 4) ชั้ ATM 5) ชั้ร้านสะดวกซื้อ 24 ชม. และ 6) จุดจอดรถ จากการจัดวางตำแหน่งชั้บริการลงในพื้นที่ทำให้เกิดลักษณะพื้นที่ 6 โซน คือ โซน a1 โซน a2 โซน b โซน c โซน d และโซน e คู่มือแผนที่ที่ 5.11 โดยมีจุดทางเข้า-ออกของพื้นที่ดังแผนที่ 5.12

ภาพ 5.10 รูปตัด A-A ของพื้นที่เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน

● การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์ถนนทางเท้า

1) ลักษณะพื้นที่ทางเท้า ด้านกายภาพเป็นการสำรวจเกี่ยวกับขนาดทางเท้า ภายในเกาะฝั่งถนนพหลโยธิน ตามโซน 6 โซน มีรายละเอียด ดังนี้

- โซน a1 ได้แก่ พื้นที่เกาะด้านหน้าพื้นที่ a2 เป็นที่ตั้งของชั้มศาลารถประจำทาง ใช้สำหรับยื่นรอรถประจำทาง มีพื้นที่สำหรับยื่นรรถกว้าง 5.60 เมตร (รวมขนาดชั้มศาลารถรถประจำทาง) ซึ่งถือว่ามีความกว้างได้ขนาดตามมาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง

- โซน a2 ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าเกาะ เป็นที่ตั้งของชั้มศาลารถรถประจำทาง ใช้สำหรับยื่นรอรถประจำทางและเป็นทางเดินสัญจรผ่านไปยังเกาะอื่น มีพื้นที่สำหรับยื่นรรถกว้าง 3.00 เมตร ซึ่งถือว่ามีความกว้างได้ขนาดตามมาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง

- โซน b ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าบริเวณส่วนกลางเกาะ ประกอบด้วยชั้มอาคารร้านค้า ซึ่งเป็นอาคารชั้นเดียวขนาด 2.60 x 3.00 ม. ตั้งขนานไปกับแนวเส้นรอบรูปของเกาะโดยมีระยะห่างระหว่างอาคารเท่ากับ 1.90 ม. โอบล้อมพื้นที่ทำให้เกิดเป็นลักษณะสวนกลาง (Court) รูปร่างสามเหลี่ยมอยู่บริเวณตอนกลางของเกาะ ซึ่งใช้เป็นพื้นที่สัญจรหลักของคนเดินเท้า มีขนาดกว้าง 13.50 เมตร

- โซน c ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าบริเวณด้านหลังและด้านข้างเกาะ อยู่ติดกับซอยราชวิถี 12 ซึ่งเป็นทางที่สามารถเชื่อม เข้า-ออก กับโบสถ์เซเวียร์และทะลุไปถนนพหลโยธินได้ มีขนาดกว้าง 1.50 ม. ซึ่งน้อยกว่ามาตรฐานของทางเท้าเมือง
- โซน d ได้แก่ เป็นพื้นที่ทางเท้าบริเวณเกาะที่อยู่ถัดไปทางถนนพหลโยธิน ใช้เป็นทางผ่านสัญจรไปยังเกาะอื่น มีขนาดความกว้าง 1.00 เมตร ซึ่งถือว่ามีความกว้างน้อยกว่าขนาดมาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง อีกทั้งยังถูกรุกล้ำพื้นที่จากกิจกรรมประกอบทางเท้าประเภทหาบเร่แผงลอยอีกด้วย ทำให้ขนาดพื้นที่ที่แคบอยู่แล้วยิ่งแคบลงไปอีก ส่งผลให้คนเดินเท้าใช้พื้นที่ถนนเป็นทางเดินแทนพุ่มบาท ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการปะทะของรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ได้ โดยในด้านอาชญากรรมคดีประเภทวิ่งราวทรัพย์ที่พบโดยส่วนมากมักประกอบคดีโดยใช้ยานพาหนะ

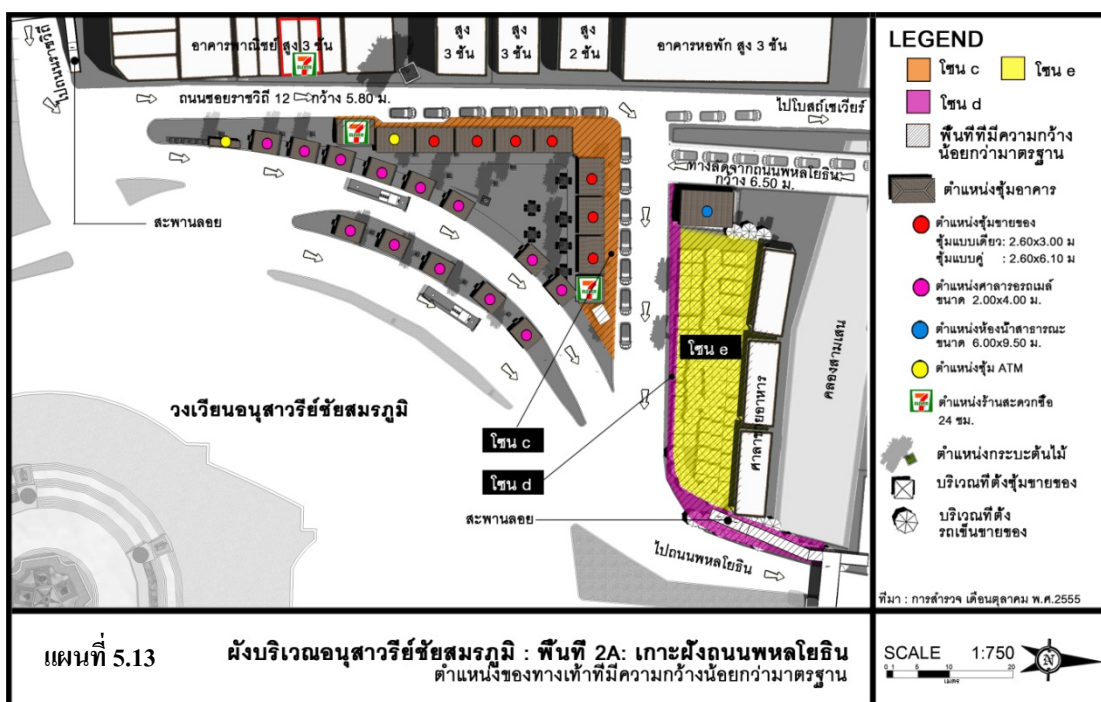
ภาพ 5.11 ลักษณะพื้นที่ทางเท้าของโซน d

- โซน e ได้แก่ พื้นที่ภายในบริเวณเกาะที่อยู่ถัดไปทางถนนพหลโยธิน มีขนาดความกว้าง 15.00 เมตร ใช้เป็นที่ตั้งของซุ้มสำหรับขายของ ซึ่งมีลักษณะเป็นแผงแบบจัดตั้งถาวร หลังคาทำด้วยผ้าใบ สูงจากพื้นประมาณ 2.20 ม. การตั้งแผงจัดเต็มพื้นที่ โดยช่องทางเดินสำหรับเดินซื้อของภายใน ขนาดกว้าง 1.00 ม. ซึ่งถือว่ามีความกว้างน้อยกว่าขนาดมาตรฐานสำหรับทางเท้าในเมือง ช่วงเวลาที่พบเปิดขายทุกวันตั้งแต่เวลา 09.00-21.30 น.

ภาพ 5.12 ลักษณะพื้นที่โซน e

จากลักษณะของพื้นที่ทางเท้าทั้ง 6 โซน พื้นที่ที่มีขนาดความกว้างของทางเท้าที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คือ บริเวณพื้นที่โซน c โซน d และโซน ซึ่งเป็นการอุปสรรคต่อการสัญจร และส่งผลต่อระยะของการมองเห็น กลายเป็นช่องโอกาสนำมาซึ่งการก่อให้เกิดภัยอาชญากรรมได้ (ดูแผนที่ 5.13)

2) ไฟส่องสว่าง

แหล่งกำเนิดแสงในเวลากลางคืนเพื่อการส่องสว่างของเกาะนี้ มาจาก 4 แหล่งด้วยกัน คือ ไฟส่องสว่างจากไฟเสาสูงของรัฐ ไฟส่องสว่างจากหลอดไฟของซุ้มศาลารอรถประจำทาง ไฟส่องสว่างจากซุ้มร้านค้า 24 ชม. และไฟส่องสว่างจาก

ซุ้มตู้ ATM (ดูแผนที่ 5.14) ซึ่งบริเวณที่สำรวจแล้วพบว่าไม่มีไฟส่องสว่างพื้นที่สำหรับเวลากลางคืนเลย คือ บริเวณ โซน e ทำให้เกิดพื้นที่มืด เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น ทำให้เกิดช่องโอกาสการเกิดอาชญากรรมได้ และเนื่องจากมีซุ้มขายของแบบจัดตั้งถาวรอยู่ในพื้นที่ ทำให้เพิ่มความสามารถเป็นที่ซ่อนตัวของคนร้ายได้

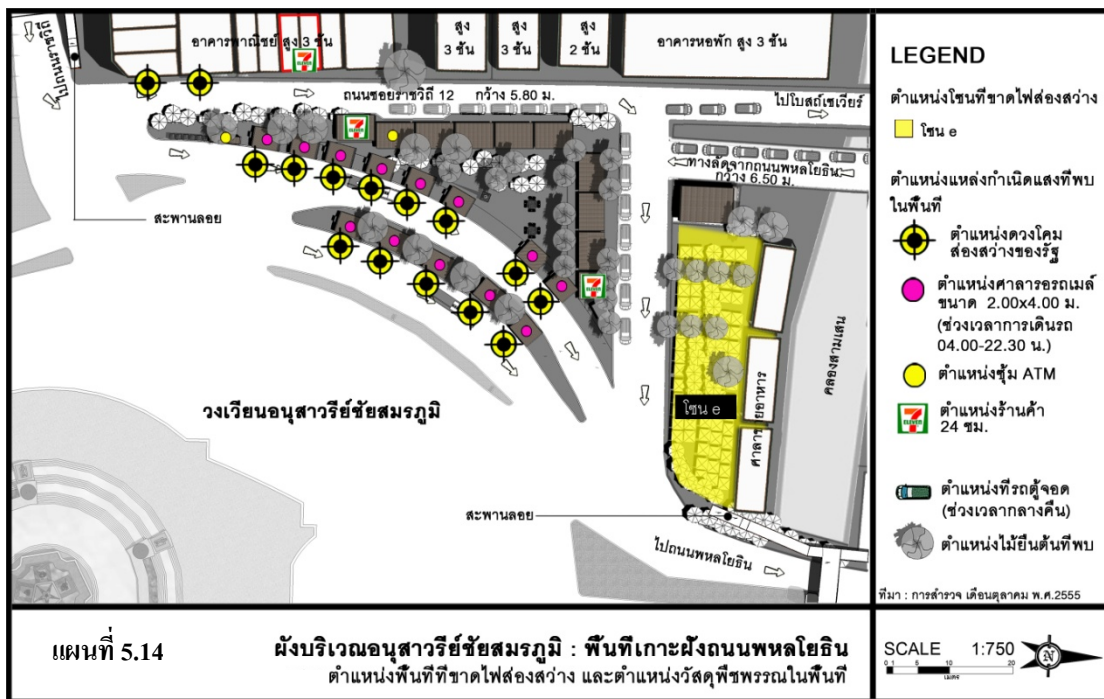

ภาพ 5.13 บรรยากาศพื้นที่โซน e ช่วงกลางคืน

3) วัสดุพืชพรรณ (ดูแผนที่ 5.13) ที่พบเป็นไม้ยืนต้นกระจายทั่วไปของพื้นที่เกาะ อยู่ในบริเวณระหว่างซุ้มศาลารอรถประจำทางของโซน a บริเวณส่วนกลางของโซน b หน้าซุ้มอาคารขายของ และกระจายแทรกตัวไปกับซุ้มแผงขายของบริเวณกลางพื้นที่ของโซน e โดยลักษณะของลำต้นตั้งตรง แดกกิ่งก้านและทรงพุ่มเหนือระดับสายตา จึงทำให้ไม่เกิดลักษณะที่เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น แต่จากลักษณะของทรงพุ่มที่มีใบและกิ่งห้อยเลื้อยลง ควรมีการดูแลรักษาตัดแต่งกิ่งให้ดูดีอยู่เสมอ

ภาพ 5.14 ลักษณะของไม้ยืนต้นที่พบในพื้นที่

4) เฟอร์นิเจอร์ถนน ที่พบในบริเวณเกาะฝั่งนี้ ได้แก่ ม้านั่งลอยตัว เสาไฟเตี้ย ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ป้ายสัญลักษณ์บอกทาง ป้ายโฆษณา และแผงขายของในบริเวณพื้นที่โซน e

ภาพ 5.15 ลักษณะเฟอร์นิเจอร์ถนนที่พบในพื้นที่เกาะ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน

โดยบริเวณที่สำรวจพบว่าเฟอร์นิเจอร์ถนนสามารถนำมาซึ่งช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ คือ โซน a1 a2 และ โซน e ดังนี้

- บริเวณโซน a1 และ a2 เป็นพื้นที่สำหรับขึ้นรถรถประจำทางและเป็นทางเดินผ่านไปยังเกาะอื่น จากการจัดวางซุ้มศาลารถประจำทางเป็นแนวยาว โดยเว้นระยะระหว่างอาคารเป็นช่วงสั้นๆเท่ากับ 2.50 เมตร โดยมีแนวไม้ยืนต้นอยู่ระหว่างกลาง และตัวซุ้มมีองค์ประกอบเป็นแผ่นป้ายโฆษณาทึบ ทำให้พื้นที่เกิดชอกมูมระหว่างอาคารกีดขวางการมองเห็น นำมาซึ่งช่องโอกาสจากจุดอับทางสายตา (ดูแผนที่ 5.15)

- บริเวณโซน e พื้นที่ประกอบด้วยแผงโครงเหล็กสำหรับตั้งขายของ ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่เจ้าของร้าน ทุกซุ้มมีหลังคาคลุมกันแดดและฝนทำด้วยร่มและผ้าใบทึบ แบ่งเรียงเป็นล๊อคเพื่อขายของเต็มพื้นที่ด้วยรูปแบบดังกล่าวทำให้บังคบังทัศนวิสัย และนำมาซึ่งช่องโอกาสในเกิดอาชญากรรมได้

- การสำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่
 การบริหารจัดการด้านการป้องกันอาชญากรรมของพื้นที่ 2A: เกาะฝั่ง
 ถนนพหลโยธิน ที่สำรวจพบคือ

- 1) การใช้กล้องวงจรปิด ในบริเวณพื้นที่โซน a1 a2 ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่สำหรับยื่นรอรถประจำ และบริเวณตำแหน่งตู้ ATM
- 2) การจ้างเจ้าหน้าที่เฝ้ายามในตำแหน่งที่ต่อแหลม ได้แก่ บริเวณห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งจะเปิดให้บริการถึง 22.00 น. เมื่อถึงเวลาปิดการใช้งาน จะมีการกันรั้วและล็อกประตูเพื่อความปลอดภัย

ในส่วนของการสอดส่องและตรวจตราโดยธรรมชาติในพื้นที่ โดยกิจกรรมประกอบทางเท้า พบว่ามีซุ้มร้านค้าเปิดตลอด 24 ชม. 2 อาคารภายในเกาะ ซึ่งจัดวางตำแหน่งไว้ใกล้กับซุ้มตู้ ATM นอกจากนี้จะช่วยให้พื้นที่มีประโยชน์ใช้สอย แล้วยังเป็นเสมือนไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนและช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยแก่พื้นที่ที่ใช้งานข้างเคียงด้วย นอกจากนี้ยังพบจุดจักรยานยนต์รับจ้างที่เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านในพื้นที่ 2 จุด (ดูแผนที่ 5.16)

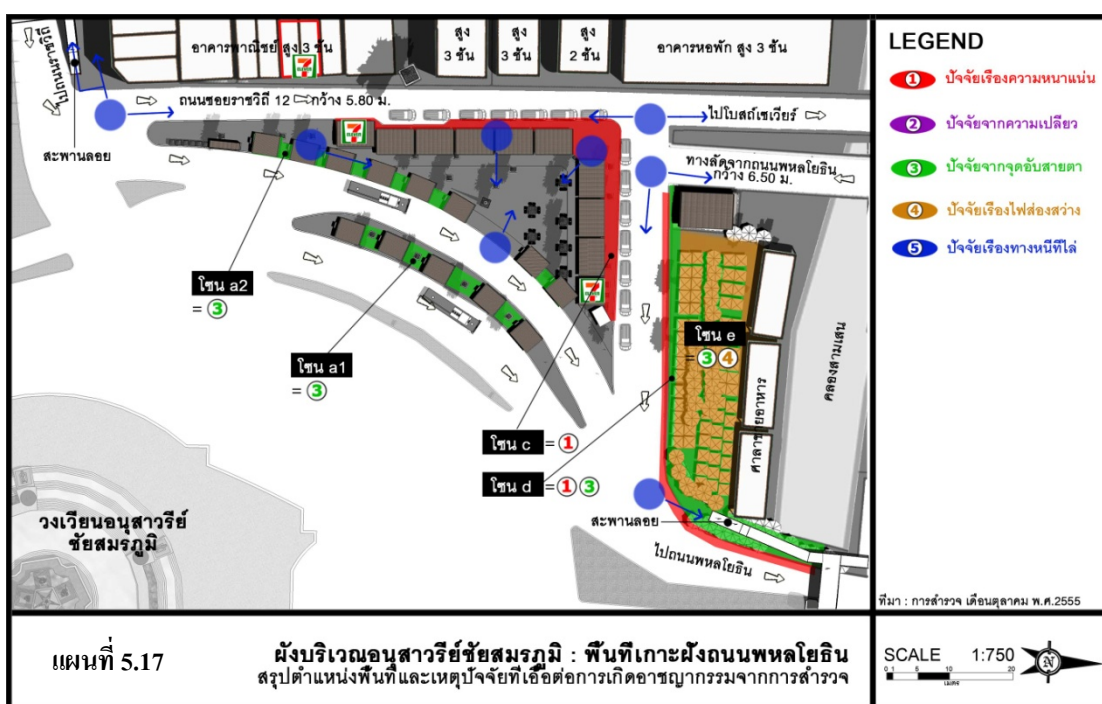

ภาพ 5.16 ซุ้มร้านค้า 24 ชม. ภายในเกาะ

• สรุปตำแหน่งพื้นที่และลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ 2A

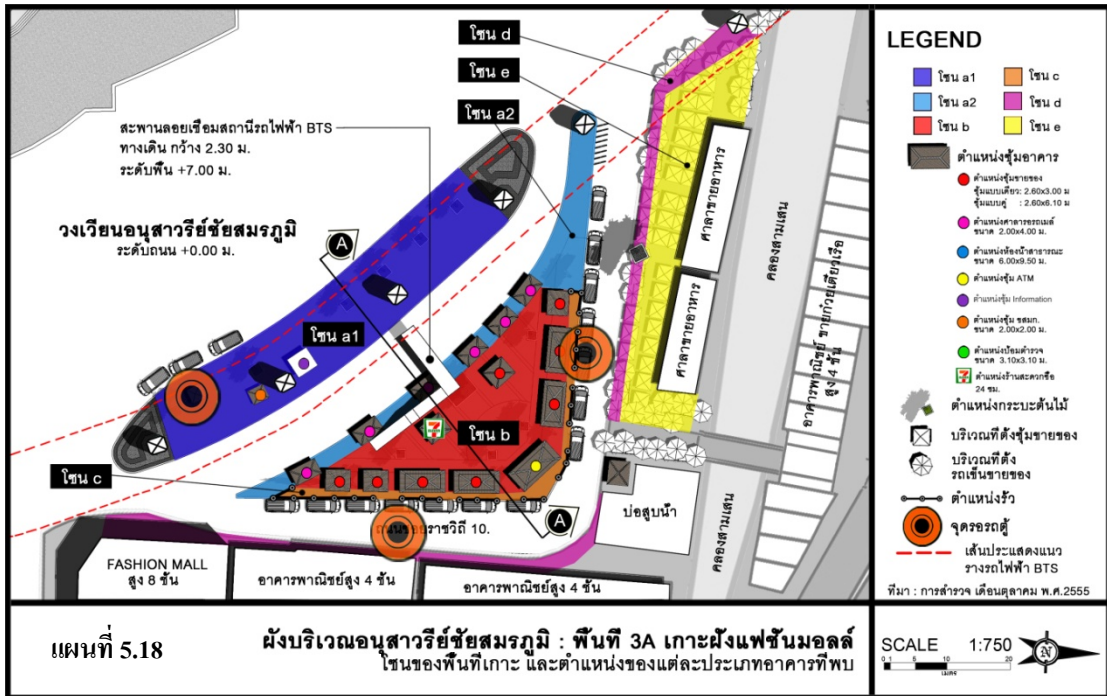
จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพในพื้นที่พบว่ามีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ เรื่องความหนาแน่น จุดอับสายตา การขาดไฟส่องสว่าง และการมีช่องทางหนีที่ดีสำหรับคนร้ายในพื้นที่ โดยลักษณะดังกล่าวเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่มีเรื่องของมาตรการตรวจตราสอดส่องเข้ามาช่วยดูแลทำให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสรุปได้ดังแผนที่ 5.17

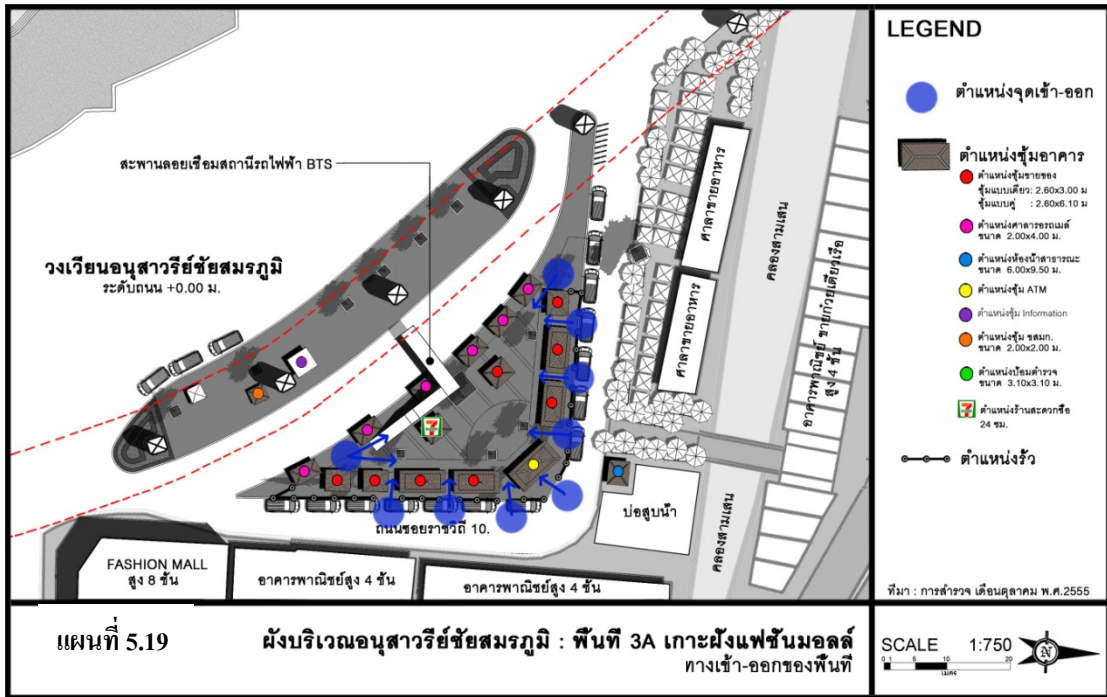
5.2.1.3 พื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์

• การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง

พื้นที่ภายในเกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์ประกอบด้วยซุ้มบริการ 8 ประเภท ได้แก่ 1) ซุ้มรถประจำทาง 2) ซุ้มขายของ 3) ซุ้มห้องน้ำสาธารณะ 4) ซุ้ม ATM 5) ซุ้มร้านสะดวกซื้อ 24 ชม. 6) ซุ้มประชาสัมพันธ์ 7) ซุ้ม ข.ส.ม.ก. และ 8) จุดจอดรถ จากการจัดวางตำแหน่งซุ้มบริการลงในพื้นที่ทำให้เกิดลักษณะพื้นที่ 6 โซน คือ โซน a1 โซน a2 โซน b โซน c โซน d และโซน e ดูแผนที่ที่ 5.18 โดยมีจุดทางเข้า-ออกของพื้นที่ ดังแผนที่ 5.19

ภาพ 5.17 รูปตัด A-A ของพื้นที่เกาะฝั่งแพชั่นมอลล์

• การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์ถนนทางเท้า

1) ลักษณะพื้นที่ทางเท้า เกะฝั่งแพชั่นมอลล์เป็นพื้นที่ที่มีแนววางรถไฟฟ้า BTS พาดผ่าน และมีทางเดินเชื่อมลอยฟ้าระหว่างเกาะ ด้านกายภาพของทางเท้าเป็นการสำรวจเกี่ยวกับขนาดทางเท้าภายในเกาะตามโซน 6 โซน มีรายละเอียด ดังนี้

- โซน a1 ได้แก่ พื้นที่เกาะด้านหน้าพื้นที่ a2 การใช้งานไม่มีจุดรอรถประจำทาง และไม่ได้เป็นเส้นทางหลักของคนเดินเท้า ใช้เป็นที่ตั้งของซุ้มข.ส.ม.ก. ซุ้มแนะนำการท่องเที่ยว และจุดท่าสถานีรถตู้บริเวณหัวเกาะ มีขนาดกว้าง 11.00 เมตรซึ่งถือว่ามีความได้มาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง

- โซน a2 ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าเกาะ เป็นที่ตั้งของซุ้มศาลารอรถประจำทาง ใช้สำหรับขึ้นรอรถประจำทางและเป็นทางเดินสัญจรผ่านไปยังเกาะอื่น มีพื้นที่สำหรับขึ้นรอรถกว้าง 2.00 เมตร (รวมซุ้มศาลารอรถประจำทาง) ซึ่งถือว่ามีความกว้างที่น้อยกว่ามาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง

- โซน b ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าบริเวณส่วนกลางเกาะ ประกอบด้วยซุ้มอาคารร้านค้า ซึ่งเป็นอาคารชั้นเดียวขนาด 2.60 x 3.00 ม. ตั้งเรียงไปตามแนวเส้นรอบรูปของเกาะ โอบล้อมพื้นที่ทำให้เกิดสวนกลาง โดยมีระยะห่างระหว่างอาคาร

เท่ากับ 1.90 ม. ซึ่งใช้เป็นพื้นที่สำหรับสัญจรผ่านของคนเดินเท้า เป็นจุดนั่งพักผ่อน สำหรับรอรถโดยสาร และเดินเล่น มีขนาดกว้าง 16.40 เมตร

- โซน c ได้แก่ พื้นที่สาธารณะที่อยู่ระหว่างส่วนด้านหลังของซุ้มอาคารขายของกับรั้วกันของเกาะ จนกลายเป็นเสมือนพื้นที่ที่ใช้เก็บของของซุ้มอาคารนั้นๆ อยู่ติดกับถนนซอยราชวิถี 10 ซึ่งเป็นทางอ้อมด้านหลังเกาะ และมีรถตู้จอดตลอดซอยทุกวัน มีขนาดความกว้าง 0.60 เมตร

ภาพ 5.18 ลักษณะพื้นที่ที่อยู่ระหว่างด้านหลังซุ้มขายของกับรั้วเกาะ และบรรยากาศถนนซอยราชวิถี 10

- โซน d ได้แก่ พื้นที่ฟุตบอล ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามของเกาะด้านหลัง อยู่ติดกับถนนซอยราชวิถี 10 มีขนาดกว้าง 1.00-2.30 ม. ซึ่งถือว่ามีความกว้างที่น้อยกว่ามาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง

ภาพ 5.19 ลักษณะพื้นที่ทางเท้าบริเวณโซน d ที่ติดกับโซน e

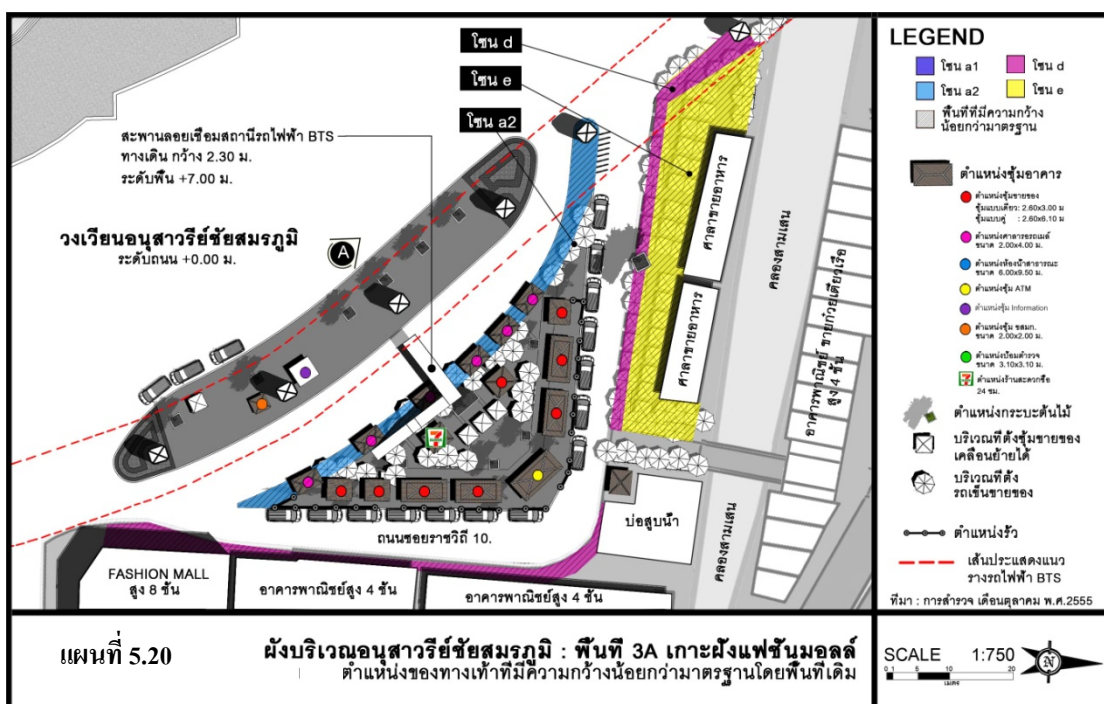
- โซน e ได้แก่ พื้นที่ภายในบริเวณเกาะที่อยู่ถัดไปทางถนนพหลโยธิน ติดกับคลองสามเสน มีขนาดพื้นที่กว้าง 7.50 เมตร ใช้เป็นที่ตั้งของซุ้มสำหรับขายของแบบเดียวกับของพื้นที่เกาะ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน ซึ่งมีลักษณะเป็นแผงแบบจัดตั้งถาวร หลังคาทำด้วยผ้าใบ สูงจากพื้นประมาณ 2.20 ม. การตั้งแผง

จัดเต็มพื้นที่ โดยช่องทางเดินสำหรับเดินซื้อของภายใน ขนาดกว้าง 1.00 ม. ซึ่งถือว่ามีความกว้างน้อยกว่าขนาดมาตรฐานสำหรับทางเท้าในเมือง ช่วงเวลาที่พบเปิดขายทุกวันตั้งแต่เวลา 09.00-21.30 น.

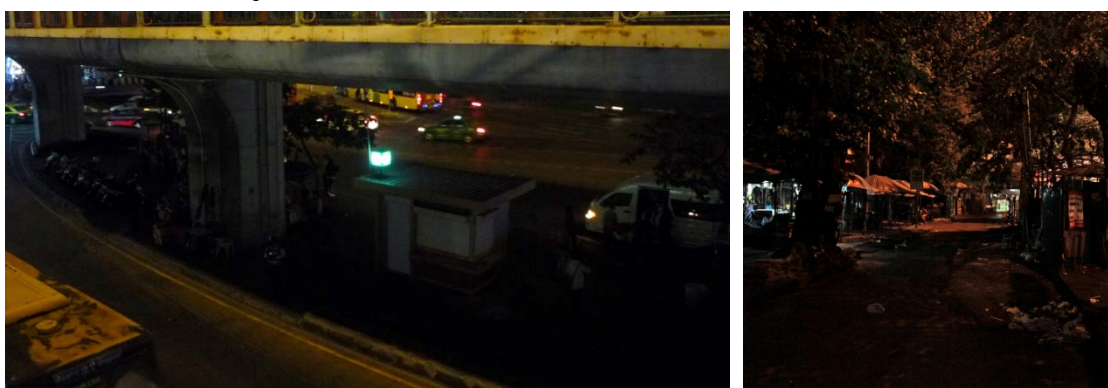

ภาพ 5.20 ลักษณะพื้นที่ทางเท้าบริเวณโซน e

จากลักษณะของพื้นที่ทางเท้าทั้ง 6 โซน พื้นที่ที่มีขนาดความกว้างของทางเท้าที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คือ บริเวณพื้นที่โซน a2 โซน d และโซน e (ดูแผนที่ 5.20) ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสัญจร และส่งผลต่อระยะของการมองเห็น กลายเป็นช่องโหว่โอกาสนำมาซึ่งการก่อให้เกิดภัยอาชญากรรมได้

2) ไฟส่องสว่าง แหล่งกำเนิดแสงในเวลากลางคืนเพื่อการส่องสว่างของเกาะนี้มาจาก 4 แหล่งด้วยกัน คือ ไฟส่องสว่างจากไฟเสาสูงของรัฐ ไฟส่องสว่างจากหลอดไฟของซุ้มศาลารอรถประจำทาง ไฟส่องสว่างจากซุ้มร้านค้า 24 ชม. และไฟส่องสว่างจากซุ้มตู้ ATM (ดูแผนที่ 5.19) ซึ่งบริเวณที่สำรวจแล้วพบว่าไม่มีไฟส่องสว่างพื้นที่สำหรับเวลากลางคืนเลย คือ บริเวณโซน a1 และบริเวณโซน d ทำให้เกิดพื้นที่มืด เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น ทำให้เกิดช่องโอกาสการเกิดอาชญากรรมได้

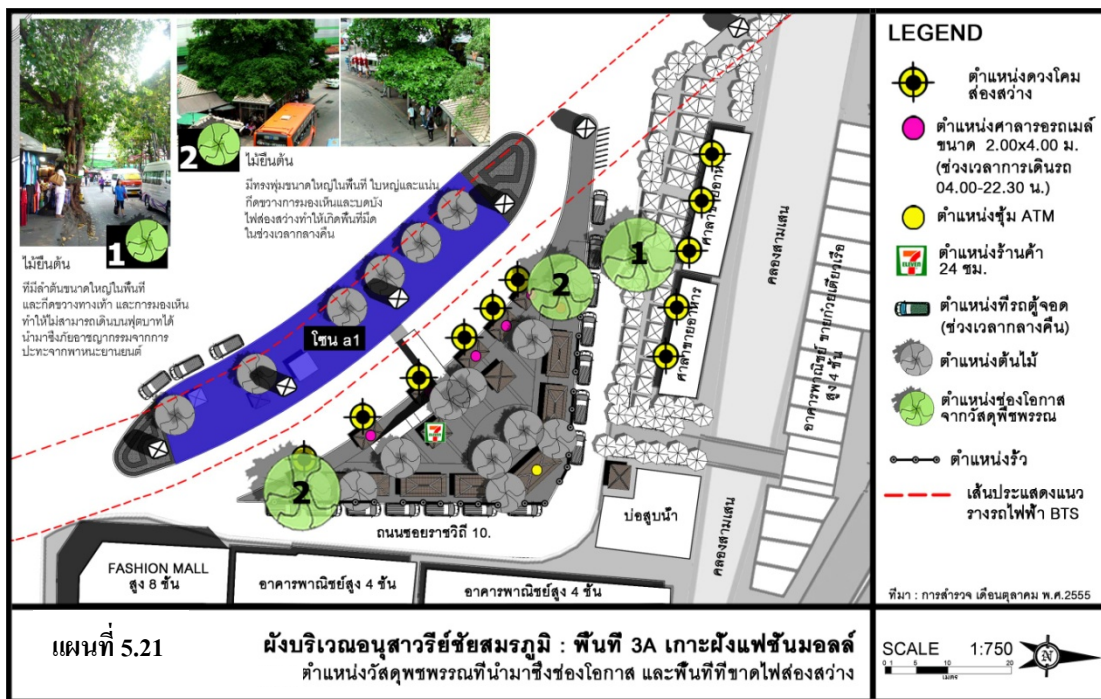

ภาพ 5.21 ลักษณะพื้นที่ทางเท้าบริเวณ โซน a1 และ โซน d ในช่วงเวลากลางคืน (23.00 น.)

3) วัสดุพืชพรรณ (ดูแผนที่ 5.21) พบบริเวณ 3 โซน ได้แก่ โซน a1 เป็นไม้ยืนต้นปลูกเป็นแนวเรียงตามแนวยาวของพื้นที่และเป็นไม้พุ่มตัดแต่งอยู่บริเวณส่วนหัวกับท้ายของพื้นที่ ถัดมาเป็นโซน b พบเป็นไม้ยืนต้นอยู่เป็นกลุ่มในบริเวณกลางของพื้นที่ และโซน d พบไม้ยืนต้น 1 จุดกีดขวางทางเท้าและมีขนาดลำต้นใหญ่ ซึ่งลักษณะไม้ยืนต้นที่พบทั้งหมดมีลำต้นตั้งตรง แดกกิ่งก้านและทรงพุ่มเหนือระดับสายตา จึงทำให้ไม่เกิดลักษณะที่เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น ยกเว้นตรงโซน d

ภาพ 5.22 ไม้ยืนต้นและไม้พุ่มของบริเวณ โซน a1 และ โซน b

4) เฟอร์นิเจอร์ถนน ที่พบในบริเวณเกาะฝั่งนี้ ได้แก่ ม้านั่งลอยตัว ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ป้ายโฆษณา และแผงขายของในบริเวณพื้นที่โซน e ซึ่งมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกันกับของพื้นที่ 2A

ภาพ 5.23 ลักษณะเฟอร์นิเจอร์ถนนที่พบในพื้นที่เกาะ 3A: เกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์

โดยบริเวณที่สำรวจพบว่าเฟอร์นิเจอร์ถนนสามารถนำมาซึ่งช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ คือ โซน a2 โซน c และ โซน e ดังนี้ (ดูแผนที่ 5.22)

- บริเวณ โซน a2 เป็นพื้นที่สำหรับยืนรอรถประจำทางและเป็นทางเดินผ่านไปยังเกาะอื่น จากองค์ประกอบของตัวซุ้มศาลารอรถที่มีแผ่นป้ายโฆษณาที่บอยอยู่ด้านหลัง และขนาดของเสาซุ้มศาลาที่มีขนาดใหญ่ ผนวกกับระยะห่างระหว่าง

ซุ้มอาคาร ที่ห่างกันช่วงละ 1.90 ม. และเป็นแนวโค้ง ทำให้ระยะของการมองไม่กว้างไกล เกิดจุดอับทางสายตา เป็นพื้นที่ช่องโอกาสนำมาซึ่งภัยอาชญากรรมได้

- บริเวณโซน c จากแนวรั้วไม้กั้นที่มีลักษณะสูง และอยู่ใกล้กับด้านหลังซุ้มอาคารขายของ ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชอกหลืบ ทั้งวัสดุยังทำจากแผ่นไม้ตีทแยงเว้นช่องขนาดเล็ก ทำให้บังทัศนวิสัยมองผ่านได้ยาก เกิดเป็นจุดอับทางสายตา สำหรับผู้สัญจรเดินเท้าที่ผ่านไปมา ทำให้เกิดพื้นที่ช่องโอกาสที่อาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้

- บริเวณโซน e พื้นที่ ซึ่งลักษณะเฟอร์นิเจอร์ถนนที่พบจะคล้ายกับพื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพลโยธิน คือ เป็นซุ้มแผงโครงเหล็กสำหรับตั้งขายของที่มีรูปแบบหลากหลายและมีขนาดร้านแตกต่างกันไป ทุกซุ้มมีหลังคาคลุมกันแดดและฝนทำด้วยร่มและผ้าใบทึบ แบ่งเรียงเป็นล็อกเพื่อขายของเต็มพื้นที่ ด้วยรูปแบบดังกล่าวทำให้บังทัศนวิสัย และนำมาซึ่งช่องโอกาสในเกิดอาชญากรรม

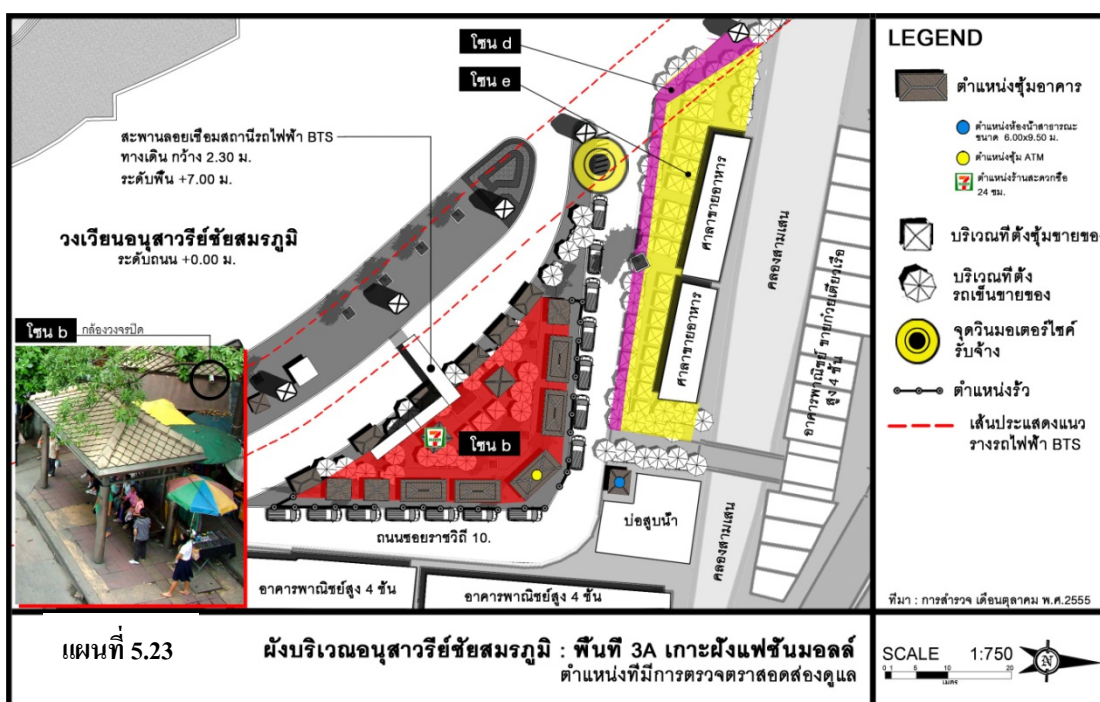

• การสำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่

การบริหารจัดการด้านการป้องกันอาชญากรรมของพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์ ที่สำรวจพบคือ

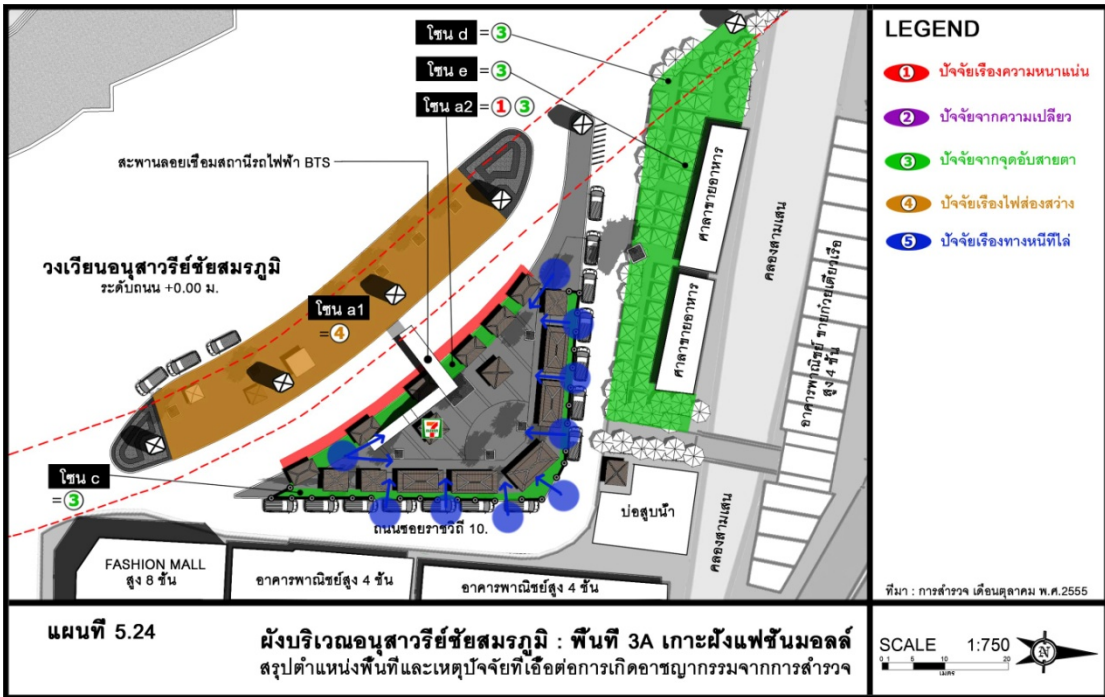
- 1) การใช้กล้องวงจรปิด บริเวณ โซน b พื้นที่ส่วนกลางของเกาะ

2) การจ้างเจ้าหน้าที่เฝ้ายามแก่พื้นที่โซน e ในช่วงเวลากลางคืน โดยกลุ่มอาคารพาณิชย์ร้านขายก๊วยเตี๋ยวเรอริมคลองสามเสน ในส่วนของการสอดส่องและตรวจตราโดยธรรมชาติในพื้นที่ โดยกิจกรรมประกอบทางเท้า พบว่ามีซุ้มร้านค้าเปิดตลอด 24 ชม. 1 อาคารภายในเกาะ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับพื้นที่ได้สะพานลอยทางเชื่อมรถไฟฟ้า นอกจากนี้จะช่วยให้พื้นที่มีประโยชน์ใช้สอย แล้วยังเป็นเสมือนไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนและช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยแก่ผู้ที่สัญจรผ่านไปมาด้วย นอกจากนี้ยังพบจุดจักรยานยนต์รับจ้างที่เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านในพื้นที่ 1 จุด (ดูแผนที่ 5.23)

- สรุปตำแหน่งพื้นที่และลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ 3A

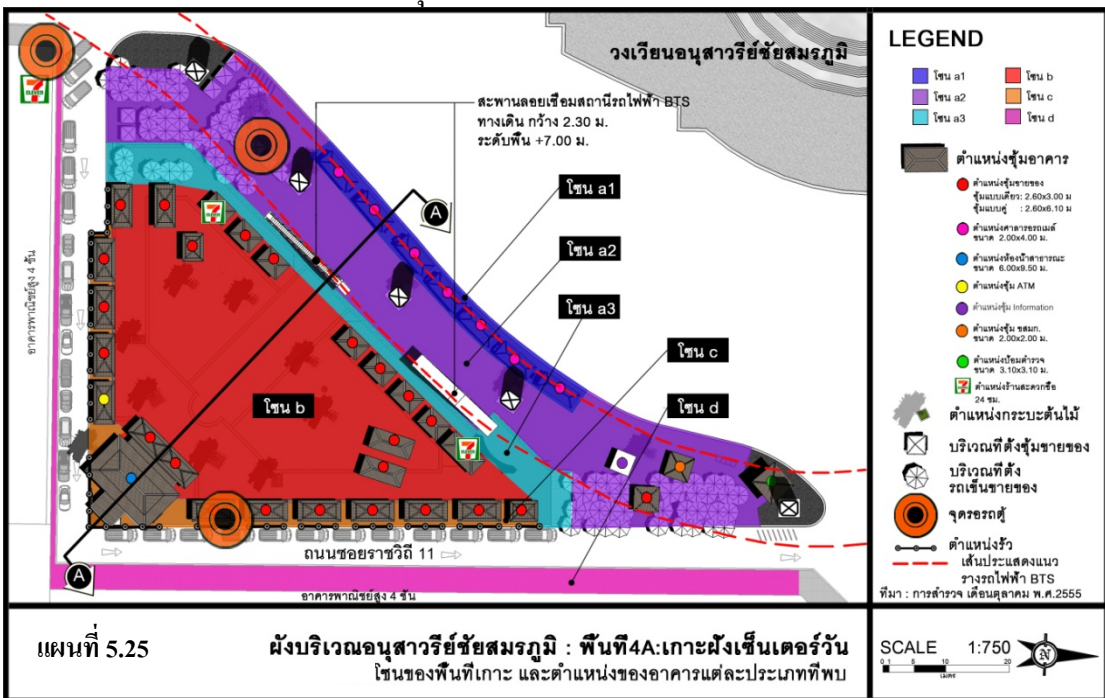
จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์ด้านกายภาพในพื้นที่พบว่ามีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ เรื่องความหนาแน่น จุดอับสายตา การขาดไฟส่องสว่าง และการมีช่องทางหนีที่ดีสำหรับคนร้ายในพื้นที่ โดยลักษณะดังกล่าวเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่มีเรื่องของการมาตรการตรวจตราสอดส่องเข้ามาช่วยดูแล ทำให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสรุปได้ดังแผนที่ 5.24

5.2.1.4 พื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

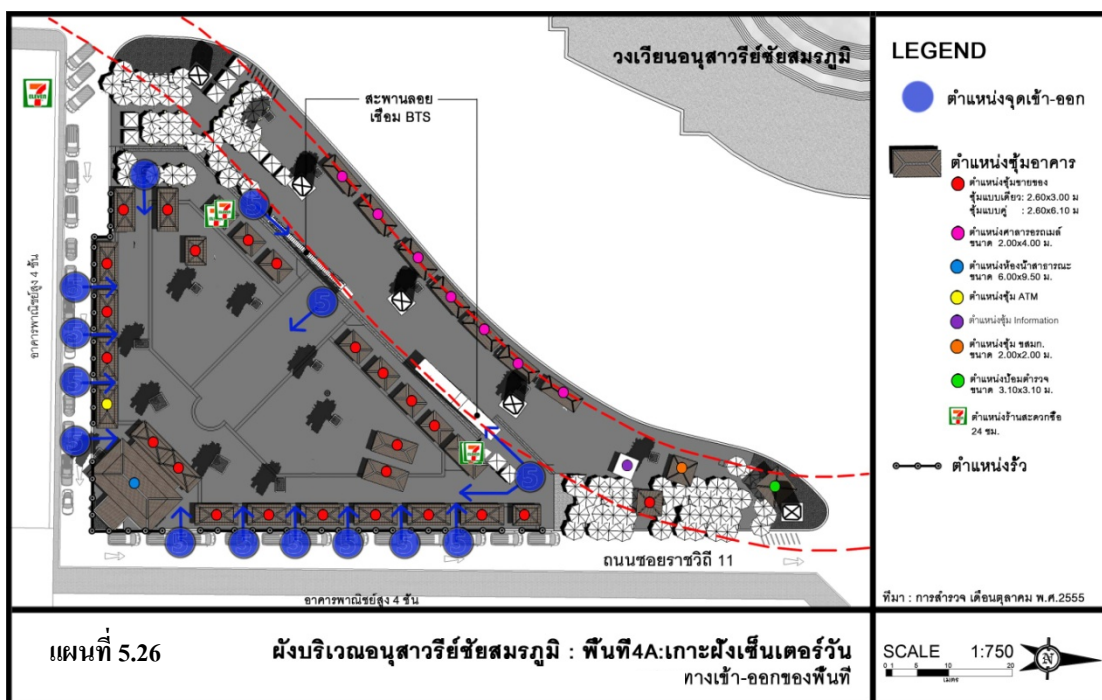
- การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง

พื้นที่ภายในเกาะฝั่งเซ็นเตอร์วันประกอบด้วยชั้มบริการ 9 ประเภท ได้แก่ 1) ชั้มรอรถประจำทาง 2) ชั้มขายของ 3) ชั้มห้องน้ำสาธารณะ 4) ป้อมตำรวจ 5) ชั้มประชาสัมพันธ์ 6) ชั้ม ข.ส.ม.ก. 7) ชั้ม ATM 8) ชั้มร้านสะดวกซื้อ 24 ชม. และ 9) จุครอรถตู้ จากการจัดวางตำแหน่งชั้มบริการลงในพื้นที่ทำให้เกิดลักษณะพื้นที่ 6 โซน คือ โซน a1 โซน a2 โซน a3 โซน b โซน c และโซน d คูแผนทีที่ 5.25 โดยมีจุดทางเข้า-ออกของพื้นที่ ดังแผนทีที่ 5.26

ภาพ 5.24 รูปตัด A-A ของพื้นที่เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

● การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์ถนนทางเท้า

1) ลักษณะพื้นที่ทางเท้า เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน เป็นพื้นที่ที่มีแนวรถไฟฟ้า BTS พาดผ่าน และมีทางเดินเชื่อมลอยฟ้าระหว่างเกาะเหนือพื้นที่ ภายในเกาะมี ชุมอาคารร้านค้าตั้งประกออบในพื้นที่ จากลักษณะพื้นที่ดังกล่าวและผังการจัดวาง กลุ่มอาคาร ทำให้สามารถแบ่งพื้นที่ออกได้เป็น 6 โซน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการสำรวจขนาดทางเท้า ดังนี้

- โชน a1 ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าเกาะ เป็นที่ตั้งของซุ้มศาลารอรถประจำทาง ใช้สำหรับยื่นรอรถประจำทาง มีขนาดกว้าง 3.00 เมตร (รวมซุ้มศาลารอรถประจำทาง) ซึ่งถือว่ามีความกว้างได้มาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง

ภาพ 5.25 ลักษณะพื้นที่โชน a1: พื้นที่รอรถประจำทาง ในเกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

- โชน a2 ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าเกาะ ใช้สำหรับเป็นทางเดินสัญจรผ่านไปยังเกาะอื่น มีขนาดกว้าง 8.80 เมตร ซึ่งถือว่ามีความกว้างที่ได้มาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง โดยในพื้นที่ตั้งแต่ช่วงเวลา 16.00-21.00 น. จะพบกิจกรรมประกอบทางเท้าประเภทหาบแร่แฝงลอย และซุ้มเต็นท์ขายของตั้งเต็มพื้นที่ ทำให้น้ำความกว้างของพื้นที่สำหรับคนเดินเท้าแคบลงจนไม่ถึงเกณฑ์ขนาดมาตรฐานทางเท้าในเมือง

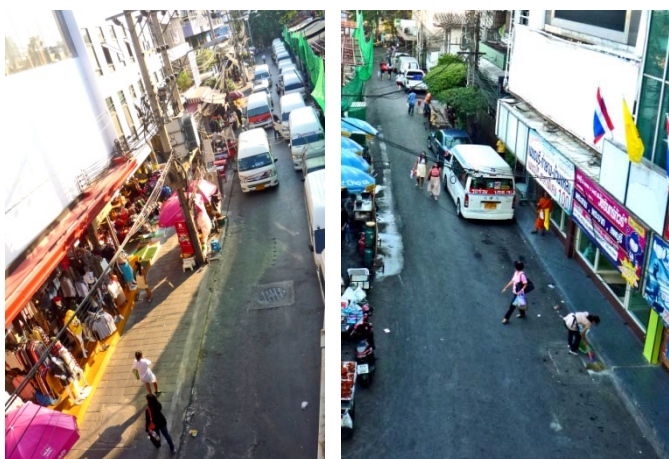
ภาพ 5.26 ลักษณะพื้นที่โชน a2 ในเกาะ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

- โชน a3 ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าบริเวณด้านหน้าเกาะ อยู่ด้านหน้าซุ้มอาคารขายของก่อนที่จะถึงโชน b มีขนาดกว้าง 0.50 เมตร ซึ่งถือว่ามีความกว้างที่น้อยกว่ามาตรฐานสำหรับทางเท้าในย่านใจกลางเมือง และยังพบมีการตั้งแผงขายของขนาดย่อมบริเวณพื้นที่ดังกล่าวด้วย

- โซน b ได้แก่ พื้นที่ทางเท้าบริเวณกลางเกาะ ประกอบด้วยซุ้มอาคารร้านค้า ซึ่งเป็นอาคารชั้นเดียวขนาด 2.60 x 3.00 ม. ตั้งเรียงไปตามแนวเส้นรอบรูปของเกาะแต่เว้นช่วงบริเวณด้านหน้าให้เป็นทางเข้าหลักและไม่มีประตูกั้น โดยมีระยะห่างระหว่างอาคารเท่ากับ 2.30 ม. โอบล้อมพื้นที่ทำให้เกิดสวนกลาง ซึ่งใช้เป็นพื้นที่สำหรับสัญจรผ่านของคนเดินเท้า เป็นจุดนั่งพักผ่อนสำหรับบรรเทาโดยสาร และเดินเล่น มีขนาดกว้าง 35.80 เมตร

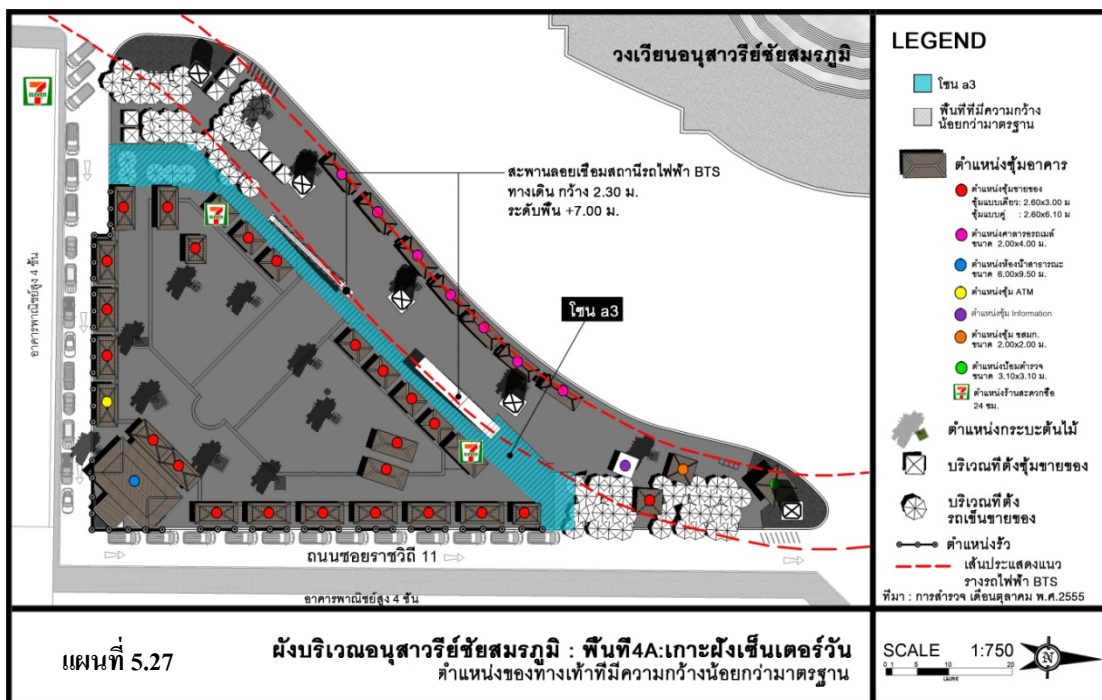
- โซน c ได้แก่ พื้นที่สาธารณะที่อยู่ระหว่างส่วนด้านหลังของซุ้มอาคารขายของกับรั้วกั้นของเกาะ จนกลายเป็นเสมือนพื้นที่ที่ใช้เก็บของของซุ้มอาคารนั้นๆ อยู่ติดกับถนนซอยราชวิถี 11 ซึ่งเป็นทางอ้อมด้านหลังเกาะ และมีรถตู้จอดเป็นแนวยาวตลอดซอยทุกวัน ตั้งแต่ 05.00-22.00 น.

- โซน d ได้แก่ พื้นที่ฟุตบอลสาธารณะของถนนถนนซอยราชวิถี 10 ซึ่งเป็นทางอ้อมด้านหลังเกาะ มีขนาดทางเท้ากว้าง 2.40-4.20 ม.

ภาพ 5.27 ลักษณะพื้นที่โซน d ในเกาะ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

จากลักษณะของพื้นที่ทางเท้าทั้ง 6 โซน พื้นที่ที่มีขนาดความกว้างของทางเท้าที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คือ บริเวณพื้นที่โซน a3 ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรเนื่องจากพื้นที่มีขนาดเล็กและแคบ และส่งผลต่อระยะของการมองเห็น กลายเป็นช่องโหว่โอกาสนำมาซึ่งการก่อให้เกิดภัยอาชญากรรมได้ (ดูแผนที่ 5.27)

2) ไฟส่องสว่าง แหล่งกำเนิดแสงในเวลากลางคืนเพื่อการส่องสว่างของเกาะนี้ มาจาก 4 แหล่งด้วยกัน คือ ไฟส่องสว่างจากไฟเสาสูงของรัฐ ไฟส่องสว่างจากหลอดไฟของซุ้มอาคารออร์แกนัล ไฟส่องสว่างจากซุ้มร้านค้า 24 ชม. และไฟส่องสว่างจากซุ้มตู้ ATM ซึ่งบริเวณที่สำรวจแล้วพบว่าไม่มีไฟส่องสว่างพื้นที่สำหรับเวลากลางคืนเลย คือ บริเวณโซน a2 (ดูแผนที่ 5.28) ทำให้เกิดพื้นที่มืด เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น นำมาซึ่งช่องโอกาสสำหรับอาชญากรรมได้ อีกทั้งในพื้นที่ยังพบซุ้มแผงขายของที่ไม่ได้รื้อเก็บ วางตั้งอยู่เป็นกลุ่ม ทำให้เกิดชอกมูมและเป็นจุดอับทางสายตาด้วย (ดูภาพ 5.28)

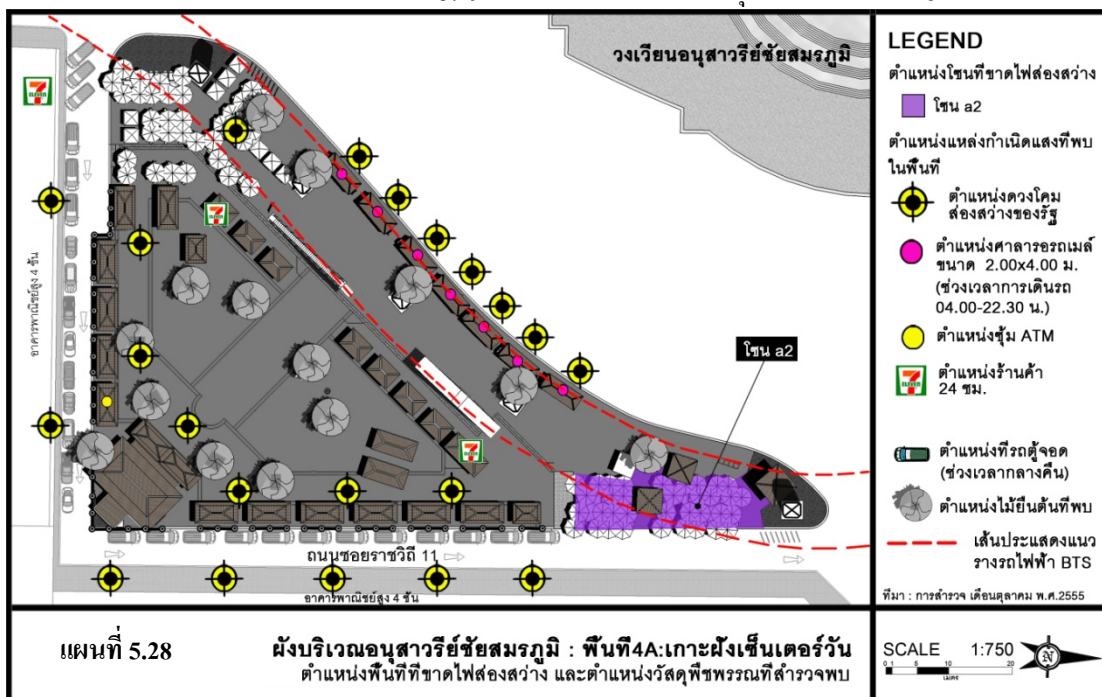

ภาพ 5.28 พื้นที่ขาดไฟส่องสว่างของโซน a2

3) วัสดุพืชพรรณ (ดูแผนที่ 5.28) พบบริเวณ 2 โซน ได้แก่ โซน a1 เป็นไม้ยืนต้นในปลูกเป็นแนวเรียงตามแนวยาวของพื้นที่ ด้านหลังซุ้มศาลารอรถประจำทาง และใน โซน b พบเป็นไม้ยืนต้นบริเวณหน้าซุ้มอาคารร้านขายของในพื้นที่ ปลูกอยู่ในกระบะยกขอบ ขนาด 2x2 เมตร ส่วนโคนต้นปลูกไม้พุ่มตัดแต่ง สูงประมาณ 0.30 ม. ซึ่งลักษณะไม้ยืนต้นที่พบทั้งหมดมีลำต้นตั้งตรง แดกกิ่งก้านและทรงพุ่มเหนือระดับสายตา จึงทำให้ไม่เกิดลักษณะที่เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น

ภาพ 5.29 ลักษณะไม้ยืนต้นและไม้พุ่มของบริเวณโซน b

4) เฟอร์นิเจอร์ถนน ที่พบในบริเวณเกาะฝั่งนี้ ได้แก่ ม้านั่งลอยตัว ป้ายโฆษณา และรั้วกั้นบริเวณด้านหลังเกาะ

ภาพ 5.30 ลักษณะเฟอร์นิเจอร์ถนน (ม้านั่ง) ที่พบในพื้นที่เกาะ

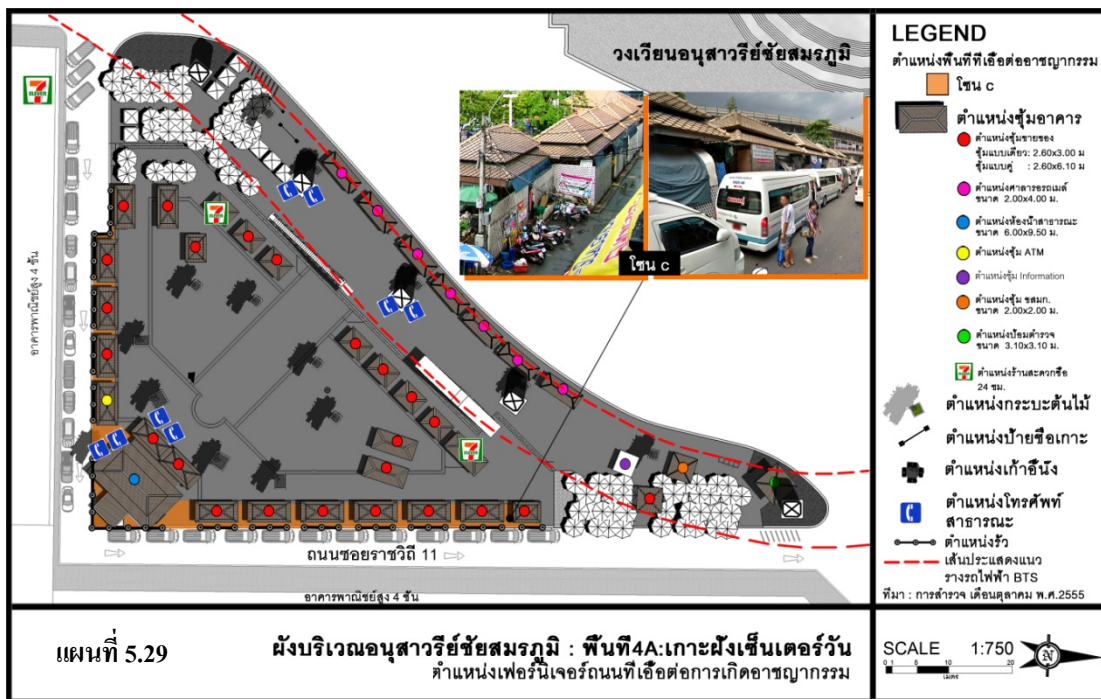

ภาพ 5.31 ป้ายโฆษณาหลังซุ้มศาลารอด

ภาพ 5.32 ตู้โทรศัพท์สาธารณะในโซน a2

โดยบริเวณที่สำรวจพบว่าเฟอร์นิเจอร์ถนนสามารถนำมาซึ่งช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ คือ โซน c ดังนี้ (ดูแผนที่ 5.29)

- พื้นที่โซน c ถูกขนาบด้วยแนวรั้วไม้กั้นสูง 2.30 ม. ทำจากแผ่นไม้ตีทแยงเว้นช่องขนาดเล็ก กับแนวมั่งซุ้มอาคารขายของ ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นซอกมุม อีกทั้งด้านบน ยังมีแนวผ้าใบกันสาดจากตัวซุ้มอาคารปิดคลุมเหนือพื้นที่ ทำให้บดบังทัศนวิสัยไม่สามารถมองเห็นได้ เกิดเป็นจุดอับทางสายตาสำหรับผู้สัญจรเดินเท้าที่ผ่านไปมา ทำให้เกิดพื้นที่ช่องโอกาสที่อาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้

• การสำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่

การบริหารจัดการด้านการป้องกันอาชญากรรมของพื้นที่ 4A: เกาะฝั่ง

เซ็นเตอร์วัน ที่สำรวจพบคือ (ดูแผนที่ 5.30)

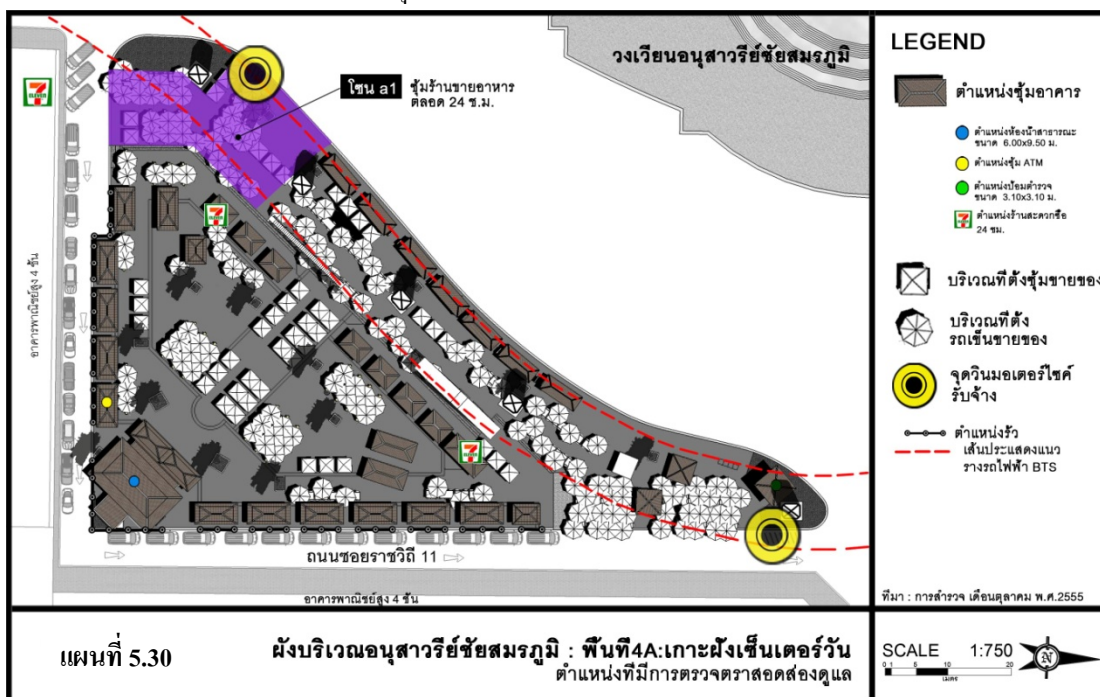
- 1) การใช้กล้องวงจรปิด บริเวณ โซน b พื้นที่ส่วนกลางของเกาะ
- 2) การใช้ประตูและรั้วกั้นทางเข้า-ออกในพื้นที่ปิดการใช้งานได้แก่ บริเวณซุ้มอาคารห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น
- 3) จุดตรวจของตำรวจ (ป้อมตำรวจ)

ในส่วนของการสอดส่องและตรวจตราโดยธรรมชาติในพื้นที่

โดยกิจกรรมประกอบทางเท้า พบว่ามีซุ้มร้านค้าเปิดตลอด 24 ชม. 2 อาคารภายในเกาะ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับพื้นที่ได้สะพานลอยทางเชื่อมรถไฟฟ้า ทำให้พื้นที่มีประโยชน์ใช้สอย และเป็นตัวแทนไฟส่องสว่างให้แก่พื้นที่ในเวลากลางคืน ช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยแก่ผู้ที่สัญจรผ่านไปมาด้วย นอกจากนี้ยังพบจุดจักรยานยนต์รับจ้างที่เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านในพื้นที่ 2 จุด โดยพบอยู่ประจำจุดในช่วงเวลา 6.00-22.00 น.

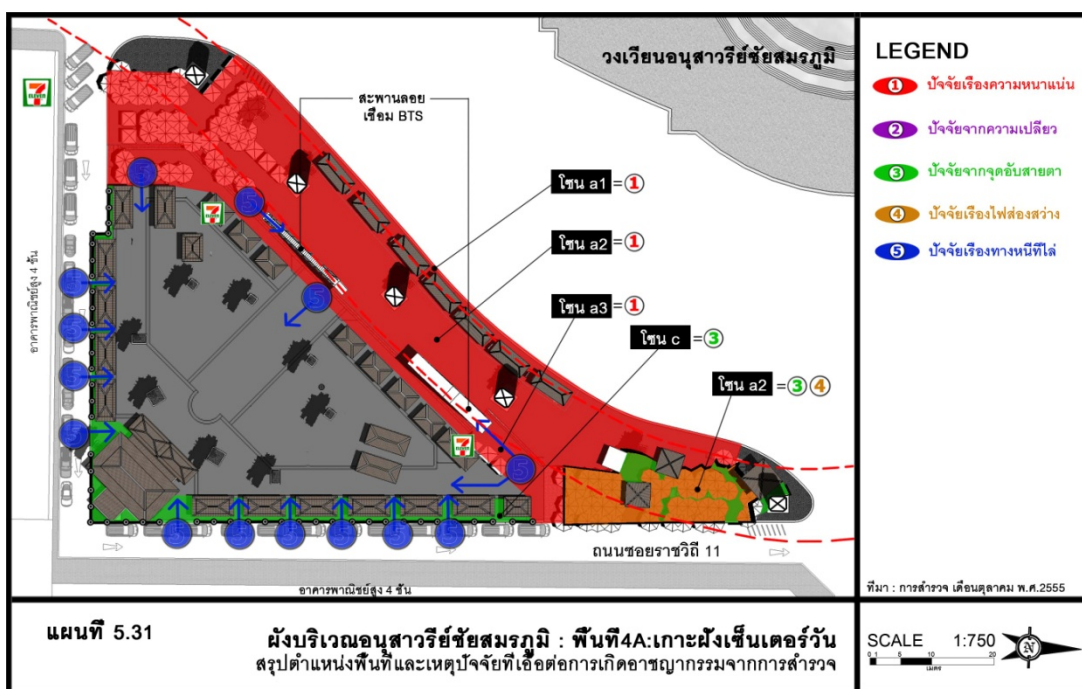

ภาพ 5.33 กลุ่มร้านค้าขายอาหาร 24 ชม. ในเกาะ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

• สรุปตำแหน่งพื้นที่และลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ 4A

จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพในพื้นที่พบว่า มีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ เรื่องความหนาแน่น จุดอับสายตา การขาดไฟส่องสว่าง และการมีช่องทางหนีที่ดีสำหรับคนร้ายในพื้นที่ โดยลักษณะดังกล่าวเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่มีเรื่องของมาตรการตรวจตราสอดส่องเข้ามาช่วยดูแล ทำให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสรุปได้ดังแผนที่ 5.31

5.2.2 พื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย

5.2.2.1 พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

- คดีอาชญากรรมตามบันทึกแจ้งความของพื้นที่ซอยรางน้ำ

จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทคดีที่พบในพื้นที่รอบ 5 ปีที่ผ่านมาในกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ คดีที่พบ ได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีวิ่งราวทรัพย์ คดีปล้นทรัพย์ และคดีทำให้เสียทรัพย์ (ดูตาราง 5.3)

พื้นที่	คดีที่พบ										TOTAL
	ลักทรัพย์		วิ่งราวทรัพย์		ชิงทรัพย์		ปล้นทรัพย์		ทำให้เสียทรัพย์		
	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	
B1-ซอยรางน้ำ											
คดีกลางวัน	16	-	2	-	-	-	-	-	-	-	18
คดีกลางคืน	-	12	-	2	-	-	-	2	-	-	16
TOTAL	16	12	2	2	-	-	-	2	-	-	34
	16		2		0		0		0		

ตาราง 5.3 คดีที่พบในพื้นที่ซอยรางน้ำจากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1 มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)

- การออกแบบวางผังในระดับภาพรวมของพื้นที่

การจัดเขตพื้นที่ (Territoriality) (ดูแผนที่ 5.34)

ในการใช้ที่ดินและอาคารของพื้นที่ซอยรางน้ำ มีการใช้ประโยชน์อาคารที่หลากหลาย ไม่เป็นสัดส่วนและปะปนกัน ทั้งอาคารร้านค้าพาณิชยกรรม ศูนย์การค้า (คิงเพาเวอร์และห้างเซ็นจูรี) อาคารที่อยู่อาศัย (บ้าน อพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียม) อาคารสำนักงาน อาคารสถานศึกษา (โรงเรียนศรีอยุธยา และ ราชภัฏสวนดุสิต) ผับ บาร์ โรงแรมมานูรูต ฯลฯ จากลักษณะของการใช้ที่ดินและอาคารดังกล่าว ทำให้ผู้ที่เข้ามาใช้งานในพื้นที่มีหลากหลาย และมีกิจกรรมประกอบพื้นที่แทบจะตลอดแทบจะทั้งวันและทั้งคืน ในแง่ของอาชญากรรมพื้นที่นี้จึงถือว่ามียุทธศาสตร์เป้าหมายของอาชญากร หรือ “เหยื่อ” แทบจะตลอดช่วงเวลา

ภาพ 5.34 ลักษณะการใช้อาคารในซอยรางน้ำ ประกอบด้วย ศูนย์การค้า สวนสาธารณะ โรงแรมมานูรูต

ภาพ 5.35 ลักษณะการใช้อาคารในซอยรางน้ำ ประกอบด้วย โรงเรียน อาคารพาณิชย์ ร้านอาหารแบบผับบาร์

เส้นทาง-การเข้าถึง (Accessibility)

ซอยรางน้ำเป็นถนนระดับสายรองของเมือง โดยติดต่อกับถนนสายหลัก โดยตรง 2 สาย คือ ถนนพญาไท และถนนราชปรารภ และมีถนนซอยแบบทะลุได้ เชื่อมต่อเป็นทางลัดไปถนนสายหลัก คือ ถนนราชวิถี และถนนศรีอยุธยาได้อีก 8 ซอย (ดูแผนที่ 5.32 และ 5.33)

พื้นที่ของซอยรางน้ำ มีขนาดเขตทางกว้าง 20.20 ม. เป็นพื้นที่ถนนสำหรับสัญจรทางรถยนต์ขนาด 4 เลน โดยมีฟุตบาทขนานทั้งสองฝั่งถนน ซึ่งพื้นที่ที่เป็น

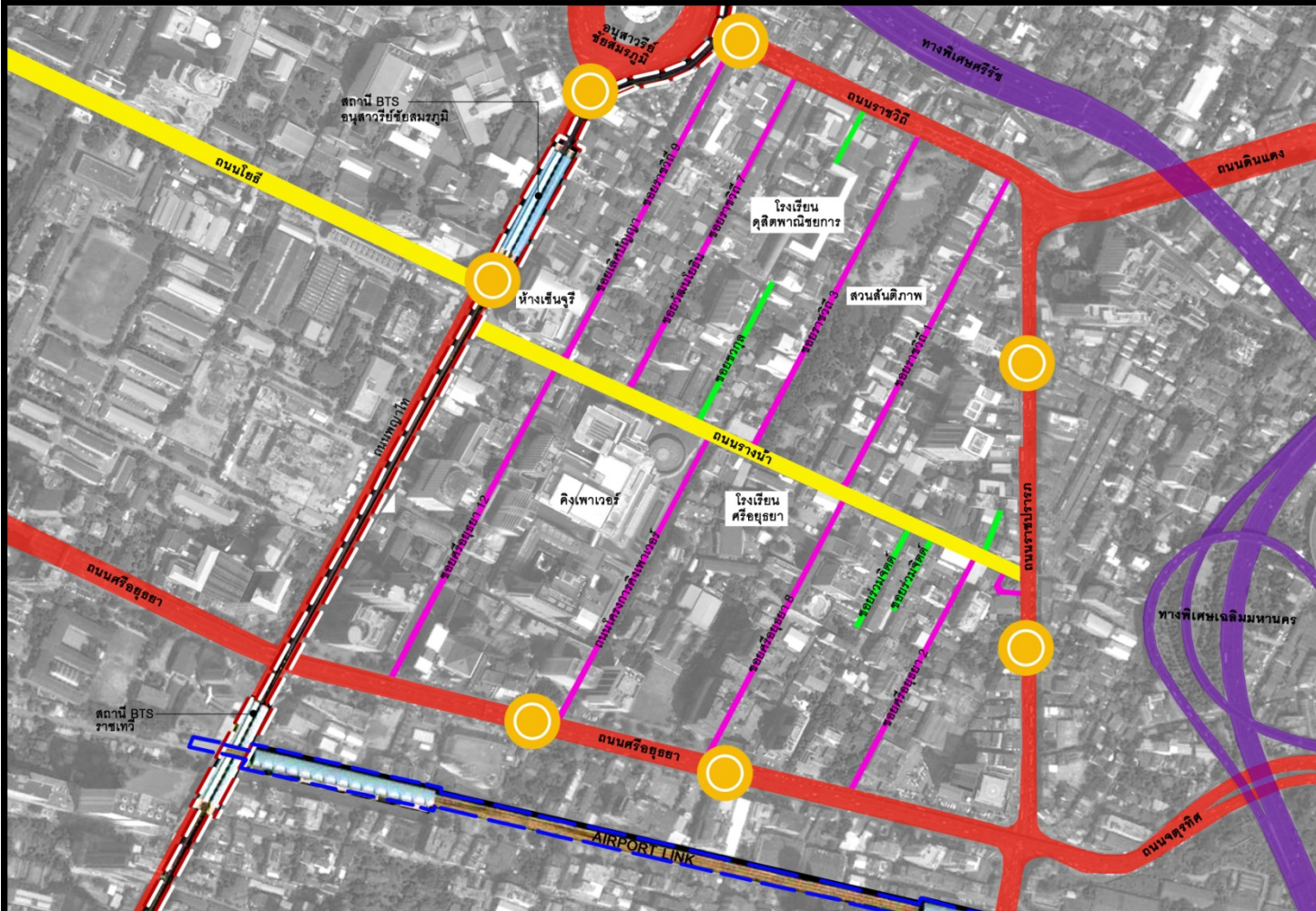
ช่องทางสำหรับคนเดินเท้าในซอยทั้งสองฝั่งที่สำรวจพบมีความกว้างที่ไม่แน่นอน และมีการเจาะหลุมเพื่อปลูกไม้ยืนต้น เป็นไม้ถนนประดับตลอดทั้งซอยด้วย

การใช้พื้นที่ฟุตบอลหน้าหลัก คือ เป็นทางผ่านสำหรับคนเดินเท้า ในบางช่วงของฟุตบอลพบมีการยึดพื้นที่ทางเท้าหน้าอาคารร้านค้าใช้สำหรับเป็นที่ตั้งโต๊ะและเก้าอี้ ทำให้ช่องทางเดินมีขนาดแคบลง

การใช้พื้นที่ถนน เป็นเส้นทางหลักสำหรับเชื่อมผ่านไปถนนพญาไทกับถนนราชปรารภ โดยขบวนพาหนะในพื้นที่มีตั้งแต่รถยนต์ขนาดเล็ก ไปจนถึงรถบัส นอกจากจะใช้ถนนเป็นทางผ่านของการสัญจรแล้ว ยังพบว่ามีการใช้พื้นที่ถนนเพื่อเป็นที่จอดรถด้วย โดยเฉพาะบริเวณถนนหน้าฟุตบอลช่วงกลางซอยหน้าสวนสันติภาพ พื้นที่ถนนถูกใช้เป็นที่จอดรถผู้ตลอดแนว

ภาพ 5.36 ลักษณะการใช้พื้นที่ถนนเพื่อเป็นที่จอดรถผู้

LEGEND

- เส้นประแสดงแนว
ทางรถไฟฟ้า BTS
- เส้นประแสดงแนว
ทางรถไฟฟ้า
AIRPORT LINK
- ทางพิเศษ
- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนซอย
- ถนนซอยคัน
- ตำแหน่ง
สะพานลอย

ที่มา : การสำรวจ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2555

แผนที่ 5.32

ผังบริเวณย่านชอยรางน้ำ
เส้นทางการเข้าถึง และการเชื่อมต่อกันของถนนสู่พื้นที่ชอยรางน้ำ

SCALE 1:5000

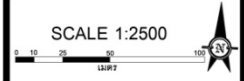

- LEGEND**
- เส้นประแสดงแนว
รางรถไฟฟ้า BTS
 - ตำแหน่งป้ายรถเมล์
 - ↔ ถนนสายรอง
เดินรถ ส่วนทาง
 - ↔ ถนนซอยทะลุ
เดินรถ ส่วนทาง
 - ↔ ถนนซอยทะลุ
เดินรถ ทางเดียว
 - ↔ ถนนซอยคัน
 - จุดเข้า-ออก
สาธารณะ

ที่มา : การสำรวจ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2555

แผนที่ 5.33

ผังบริเวณพื้นที่ 1B : ซอยรางน้ำ
ทิศทางการเดินรถ และจุดเข้า-ออก สาธารณะ

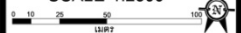
- LEGEND**
- เส้นประแสดงแนว
รางรถไฟฟ้า BTS
 - ที่อยู่อาศัย
 - ที่อยู่อาศัยผสม
พาณิชย์กรรม
 - อาคารพาณิชย์
 - สถาบันการศึกษา
 - สถานที่ราชการ,
รัฐวิสาหกิจ
 - จุดสวนกรรม
 - นันทนาการ
 - ที่ว่าง

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ

แผนที่ 5.34

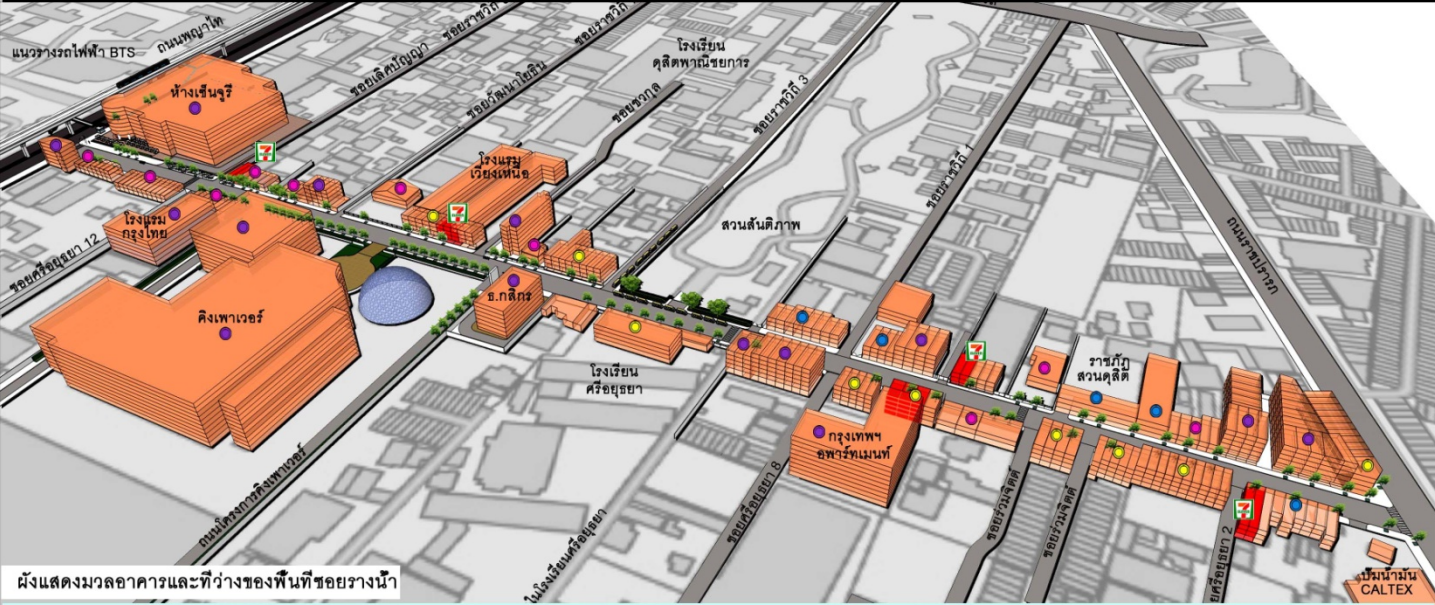
ผังบริเวณซอยรางน้ำ
การใช้ประโยชน์อาคาร

SCALE 1:2500

ภาพแสดงมวลอาคารและที่ว่างของทางเท้าฝั่งเซ็นจูรี

ผังแสดงมวลอาคารและที่ว่างของพื้นที่ซอยรางน้ำ

ภาพแสดงมวลอาคารและที่ว่างของทางเท้าฝั่งคิงเพาเวอร์

LEGEND

- ตำแหน่งร้านสะดวกซื้อ 24 ชม.
- ตำแหน่งอาคาร สูง 2 ชั้น
- ตำแหน่งอาคาร สูง 3 ชั้น
- ตำแหน่งอาคาร สูง 4 ชั้น
- ตำแหน่งอาคาร สูงตั้งแต่ 5 ชั้นขึ้นไป

แผนที่ 5.35

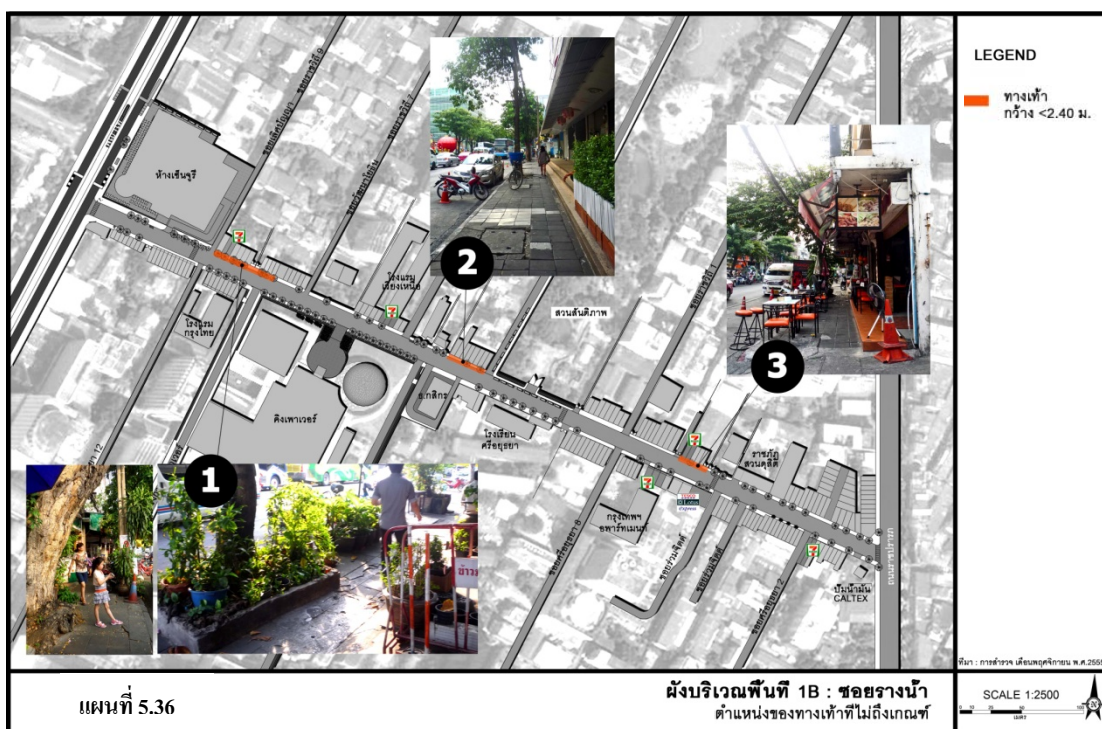
ผังบริเวณพื้นที่ 1B : ซอยรางน้ำ
มวลอาคารและที่ว่าง

ที่มา : การสำรวจ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2555

NOT TO SCALE

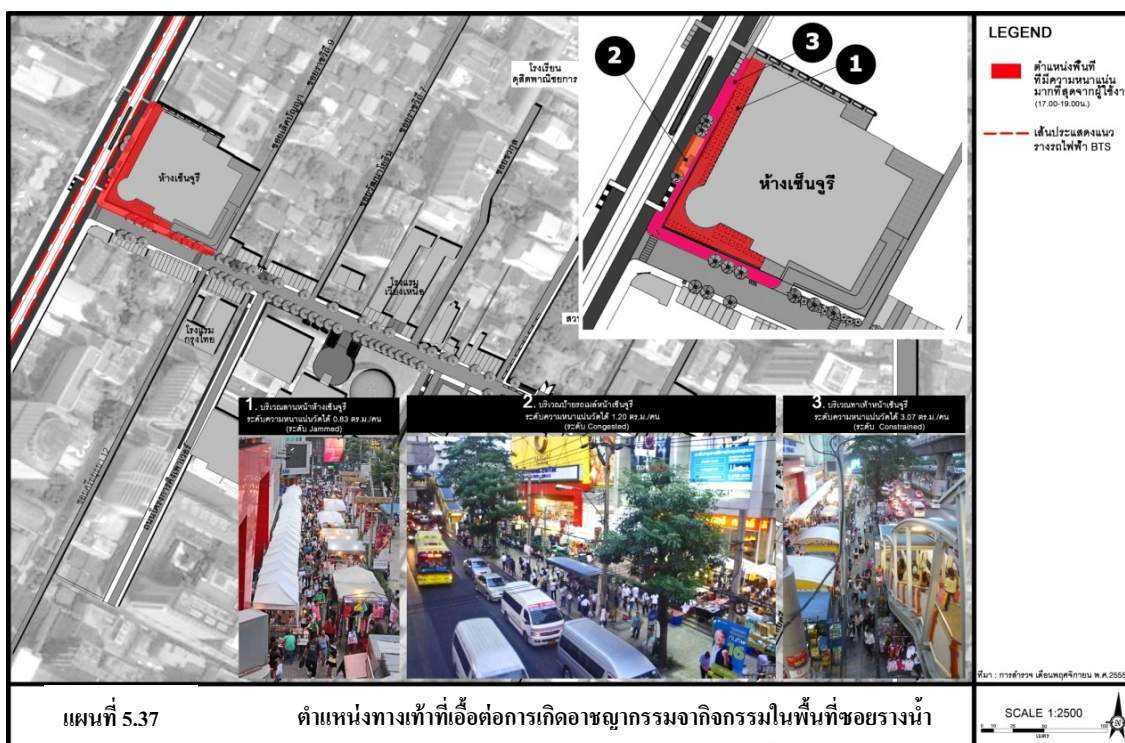
● การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์ถนนทางเท้าของซอยรางน้ำ

1) ลักษณะพื้นที่ทางเท้า มีทางเท้าเป็นฟุตบอลสำหรับคนสัญจรทางเท้าตลอด ทั้งสองฝั่งถนนภายในซอย จากการสำรวจพบว่าพื้นที่ทางเท้าที่มีขนาดช่องทางเดิน ที่แคบกว่ามาตรฐานทางเท้าในเขตเมือง (ขนาดความกว้างน้อยกว่า 2.40 เมตร โดย ไม่รวมส่วนประกอบของทางเท้า) มีอยู่ด้วยกัน 3 จุด (ดูแผนที่ 5.36)

พื้นที่ทั้ง 3 จุด มีขนาดความกว้าง อยู่ที่ 1.80 เมตร นอกจากจะแคบไป สำหรับทางเท้าที่ใช้งานในเขตเมืองแล้วยังมีผลต่อช่วงระยะของการมองเห็น โดยรอบของผู้ที่ใช้ทางสัญจรด้วย ทั้งนี้ ใน 3 พื้นที่ที่แคบดังกล่าว ยังพบว่ามีส่วนประกอบของทางเท้าร่วมอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันไปด้วย คือ จุดที่ 1 มีไม้ยืนต้นและหลุมปลูกไม้พุ่มเป็นส่วนประกอบพื้นที่ จุดที่ 2 เป็นทางเท้าโล่ง ไม่มีส่วนประกอบอื่นอยู่ในพื้นที่ และจุดที่ 3 มีโต๊ะและเก้าอี้เป็นส่วนประกอบเพิ่มเข้ามาในทางเท้า จากกิจการร้านค้าที่อยู่ติดกับทางเท้า ในจุดที่ 1 และ 3 เห็นได้ชัดว่า ส่วนประกอบที่เพิ่มเข้ามาในพื้นที่ส่งผลต่อช่วงระยะของการมองเห็น ไม่สามารถมองเห็นได้กว้างไกลเท่ากับพื้นที่ของจุดที่ 2 แม้ทางเท้าจะมีขนาดแคบเหมือนกัน

นอกจากทางเท้าที่แคบโดยพื้นที่เดิม และส่วนประกอบที่เป็นกายภาพในพื้นที่แล้วยังพบว่า ขนาดของทางเท้าที่แคบจะมีอีกลักษณะหนึ่งคือ ทางเท้าที่แคบจากกิจกรรมประกอบพื้นที่ โดยจากการสำรวจพื้นที่ของซอยรางน้ำทั้งในวันทำงาน(จันทร์-ศุกร์) และในวันหยุด (เสาร์-อาทิตย์) พบว่าพื้นที่ที่มีกิจกรรมเข้ามาเบียดเนื้อที่ของทางเท้าเดิมอย่างเห็นได้ชัดเป็นประจำในทุกวัน คือ พื้นที่ในแผนที่ 5.33 นำมาซึ่งผู้ใช้งานอย่างหนาแน่นในพื้นที่ อันเป็นส่วนประกอบหนึ่งในพื้นที่ทางเท้าที่มีผลต่อระยะการมองเห็นที่สามารถเอื้อให้เกิดอาชญากรรมได้ โดยบริเวณที่หนาแน่นมากที่สุดของซอยรางน้ำ คือ ลานหน้าห้างเซ็นจูรี โดยมีระดับความหนาแน่นวัดได้ 0.83 ตร.ม./คน ในช่วงเวลา 17.00-19.00 น. (ดูแผนที่ 5.37)

2) ไฟส่องสว่าง แหล่งกำเนิดแสงในเวลากลางคืนเพื่อการส่องสว่างของทางเท้าในซอยรางน้ำ มาจาก 3 แหล่งด้วยกัน คือ (ดูแผนที่ 5.38)

- ไฟส่องสว่างจากไฟเสาสูงของรัฐ ซึ่งมีระยะห่างระหว่างดวงโคมอยู่ที่ 14.00 ม. โดยเป็นดวงโคมยึดติดกับเสาไฟฟ้าที่มีอยู่ในทางเท้า

- ไฟส่องสว่างจากอาคารร้านค้าที่อยู่ติดกับพื้นที่ทางเท้า ซึ่งมี
 ช่วงเวลาในการเปิดไฟส่องสว่างแก่พื้นที่ที่ไม่แน่นอน

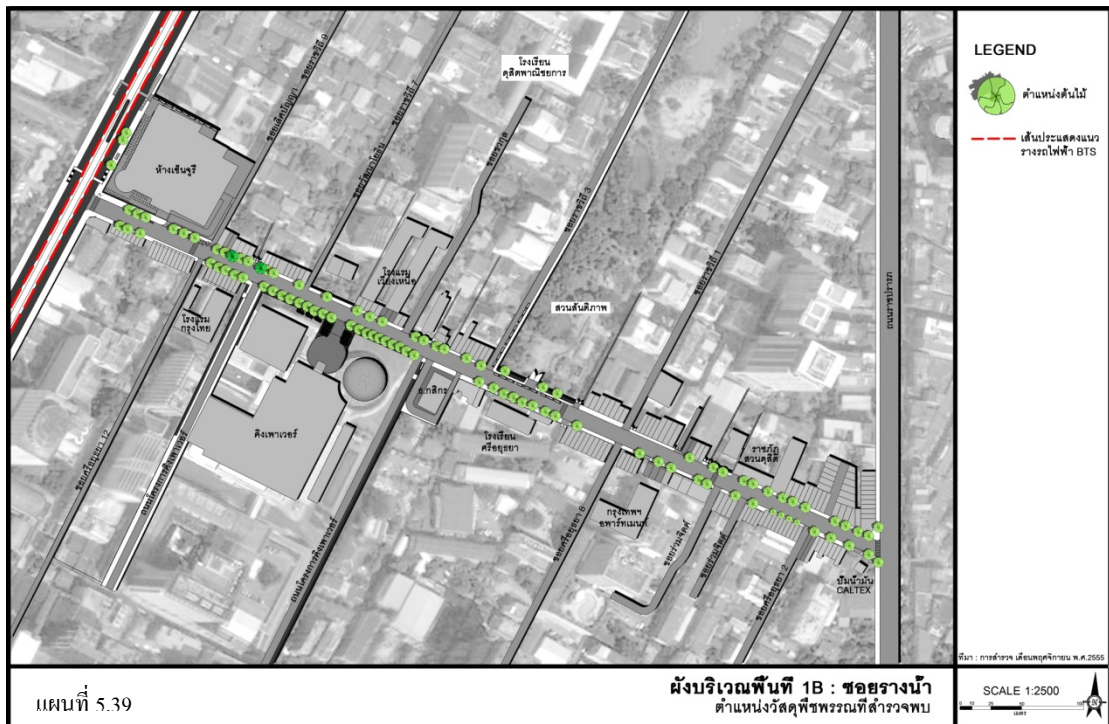
- ไฟส่องสว่างจากซุ้มร้านค้า 24 ชม.

จากการสำรวจบริเวณที่พบว่าไม่มีตำแหน่งของไฟเพื่อการส่องสว่าง
 พื้นที่สำหรับเวลากลางคืนเลย คือ บริเวณทางเท้าที่ 1 ฟังห้างเซ็นจูรี เกิดช่วง
 มืดของพื้นที่วัดระยะได้ 36 ม. และบริเวณที่ 2 ทางเท้าหน้าสวนสันติภาพ เกิด
 ช่วงมืดของพื้นที่วัดระยะได้ 67 ม. (ดูแผนที่ 5.38)

3) วัสดุพืชพรรณ ที่พบในขอยางน้ำเป็นไม้ประดับถนนแบบไม้ยืนต้น โดยมี
 ระยะห่างระหว่างต้นเท่ากับ 7.70 เมตร ปลูกเป็นแนวชิดฟุตบาทด้านติดกับถนน
 รางน้ำตลอดทั้งซอย และพบมีการใช้ไม้พุ่มประดับเป็นส่วนประกอบทางเท้าจาก
 เจ้าของอาคารหน้าพื้นที่ทางเท้านั้น ทำให้เกิดส่วนประดับทางเท้าจาก
 วัสดุพืชพรรณที่มีรูปแบบหลากหลายขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เป็นเจ้าของ
 อาคารหน้าทางเท้านั้น โดยตำแหน่งของวัสดุพืชพรรณที่พบ (ดูแผนที่ 5.39) และ
 พบลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากการวัสดุพืชพรรณทั้งหมด 5 จุด
 ด้วยกัน (ดูแผนที่ 5.40) โดยมีรายละเอียดดังนี้

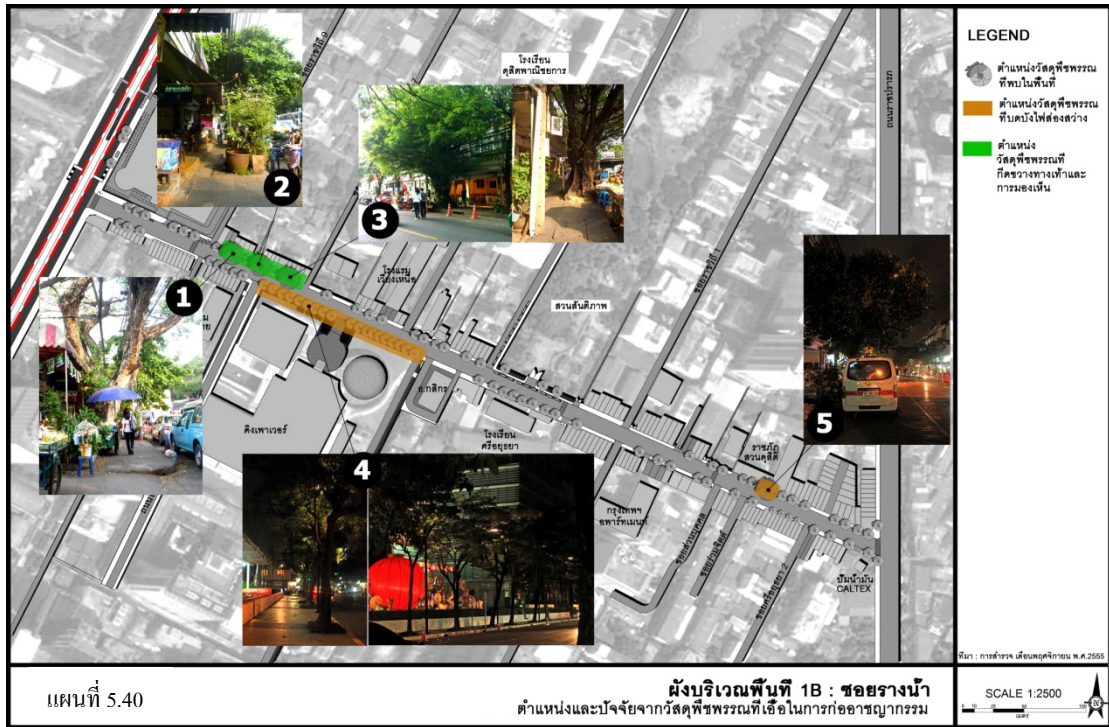
- บริเวณที่ 1 และ 3 วัสดุพืชพรรณที่พบเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเท่ากับ 1.50 ม. ทรงพุ่มแน่น ใบใหญ่ทึบ และสูงเท่ากับอาคาร 3 ชั้น ประกอบกับอยู่ในพื้นที่ทางเท้าที่มีขนาดแคบไม่ถึงเกณฑ์ จึงเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้ เนื่องจากขนาดของลำต้นทำให้เกิดจุดอับทางสายตา บดบังการมองเห็นจากผู้สัญจรทางเท้า
- บริเวณที่ 2 เป็นไม้พุ่มแน่นที่มีระดับความสูงทรงพุ่มอยู่ที่ 2.20 ม. ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าระดับการมองเห็นของผู้สัญจรทางเท้า อีกทั้งยังอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดทางเท้าแคบ ก่อให้เกิดจุดอับทางสายตาทั้งจากผู้ที่ใช้งานบนทางเท้านั้น และผู้ที่ยืนมองจากพื้นที่อื่นใกล้เคียง ทำให้เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้
- บริเวณที่ 4 และ 5 เป็นไม้ยืนต้นลำต้นตั้งตรงและมีขนาดรัศมีลำต้นเพียง 0.30 ม. แต่ระดับความสูงของทรงพุ่มอยู่ในระดับเดียวกันกับระดับของดวงโคมที่ให้ไฟส่องสว่างแก่พื้นที่ทางเท้า ในช่วงเวลากลางคืนจึงบดบังแสงจากดวงโคม และทำให้พื้นที่ทางเท้าที่อยู่ด้านล่างเกิดพื้นที่มืด เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้

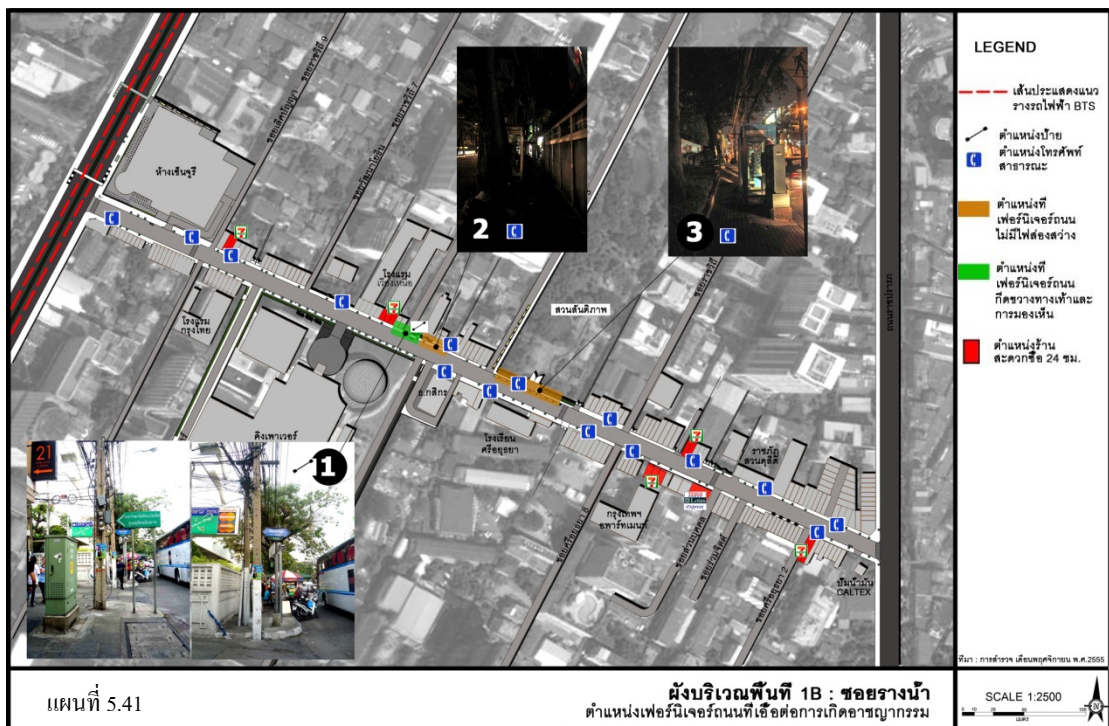
แผนที่ 5.39

ผังบริเวณพื้นที่ 1B : ซอยรางน้ำ
ตำแหน่งวัสดุพืชพรรณที่สำรวจพบ

SCALE 1:2500

4) เฟอร์นิเจอร์ถนน ที่สำรวจพบในพื้นที่ ได้แก่ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ป้ายสัญลักษณ์บอกทาง และเสาไฟฟ้า โดยสำรวจพบพื้นที่ที่เชื่อต่อการเกิดอาชญากรรมจากเฟอร์นิเจอร์ถนนทั้งหมด 3 บริเวณ (ดูแผนที่ 5.41) ดังนี้

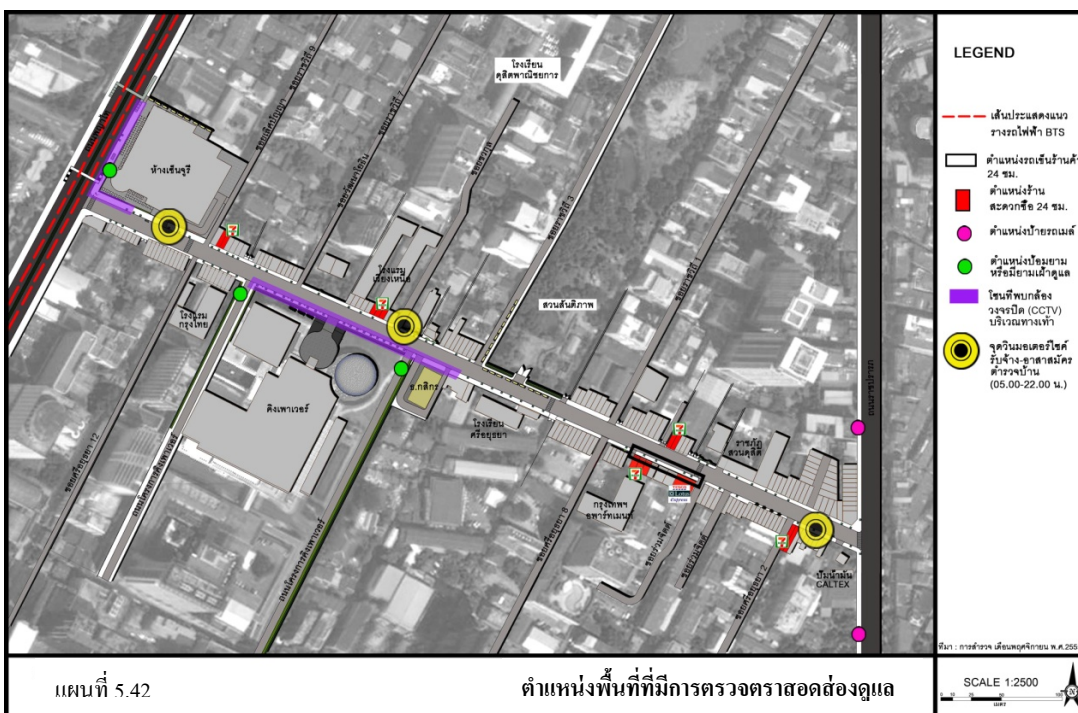
- บริเวณที่ 1 ป้ายสัญลักษณ์บอกทางและเสาไฟฟ้าบนทางเท้าอยู่ในตำแหน่งกลางช่องทางเดินและวางซ้อนเหลื่อมกัน ประกอบกับพื้นที่ทางเท้านั้นมีขนาดทางเท้าที่แคบกว่ามาตรฐาน ด้วยทิศทางของการสัญจรทางเท้าบังคับให้ต้องมีมุมมองในทิศทางที่ปะทะกับแนวป้ายและเสาไฟฟ้า ช่วงระยะของการใช้สายตาเห็นได้ไม่กว้างไกล ส่งผลให้เกิดขบวนการมองเห็น เป็นจุดอับทางสายตา เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้ในพื้นที่

- บริเวณที่ 2 และ 3 ตู้โทรศัพท์สาธารณะขาดดวงโคมส่องสว่างสำหรับเข้าไปใช้งานในเวลากลางคืน และอยู่ในตำแหน่งทางเท้าที่ไม่มีไฟส่องสว่างทำให้เกิดพื้นที่มืด เป็นช่องโอกาสเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้ อีกทั้งบริเวณดังกล่าวยังเป็นจุดจอร์คครดผู้ซึ่งจอดเป็นแนวยาว บดบังการมองเห็นสำหรับผู้สัญจรจากพื้นที่อื่นมองไปยังพื้นที่ดังกล่าว

● การสำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่

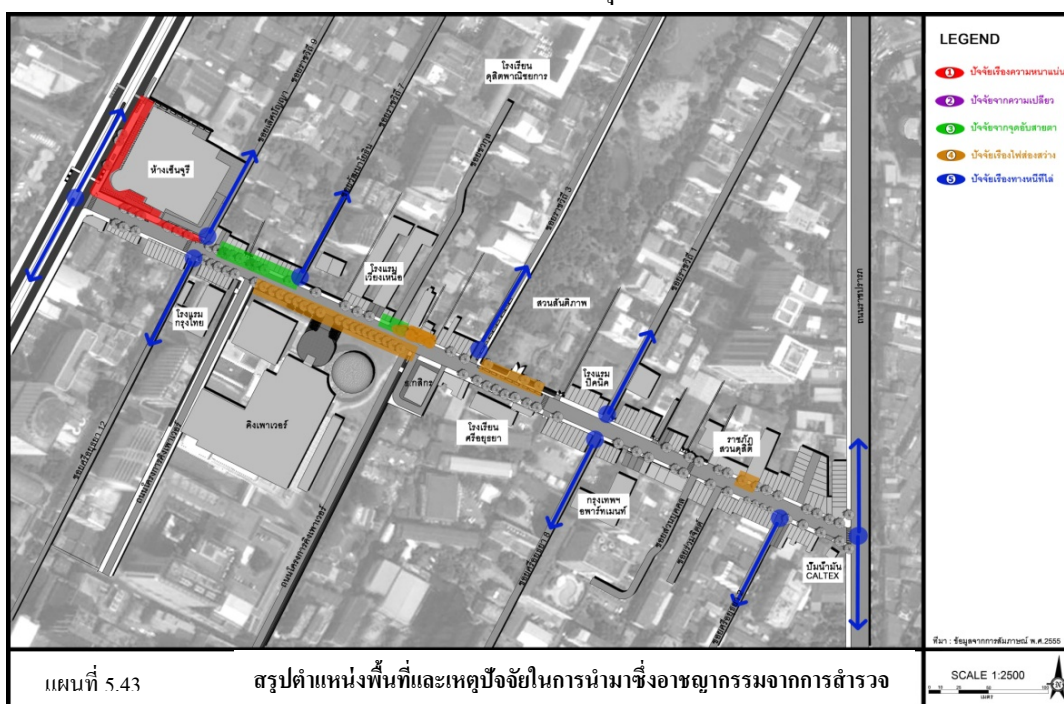
เนื่องจากพื้นที่ซอยรางน้ำเป็นพื้นที่ทางเท้าสาธารณะ การใช้พื้นที่เป็นเพียงแต่การสัญจรผ่านไปมาสำหรับคนเดินเท้า ดังนั้นเรื่องของการบริหารจัดการด้านการป้องกันอาชญากรรมของพื้นที่ที่สำรวจพบ (ดูแผนที่ 5.42) จะมาจากการรักษาความปลอดภัยเฉพาะจากแต่ละอาคารในซอยที่ส่งพลอยได้แก่พื้นที่ทางเท้าที่อยู่ใกล้เคียงด้วย ซึ่งจากการสำรวจพบว่า พื้นที่ทางเท้าหน้าอาคารที่อยู่ใกล้กับอาคารที่มีระดับ 5 ดาว หรือหรูหร่า (ในที่นี้ได้แก่อาคารคิงเพาเวอร์) จะยังมีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นกว่าเมื่อเทียบกับพื้นที่บริเวณอื่น เนื่องจากการใช้มาตรการโดยสิ่งต่างๆ อย่างเป็นระบบ และเป็นประจำตลอด 24 ชม. ดังนี้

- 1) การติดตั้งกล้องวงจรปิด ในจุดทางเข้า-ออก และทางเท้าหน้าอาคาร
- 2) การมีตำแหน่งป้อมยามในทุกๆจุดของทางเข้า-ออก และจ้างยามรักษาการตลอด 24 ชม.

● สรุปตำแหน่งพื้นที่และลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ 1B

จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพในพื้นที่ พบว่ามีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ เรื่องความหนาแน่น จุดอับสายตา การขาดไฟส่องสว่าง และการมีช่องทางหนีที่ดีสำหรับคนร้ายในพื้นที่ โดยลักษณะดังกล่าวเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่มีเรื่องขอมาตรการตรวจตราสอดส่องเข้ามาช่วยดูแล ทำให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสรุปได้ดังแผนที่ 5.43

5.2.2.2 พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)

- คดีอาชญากรรมตามบันทึกแจ้งความของพื้นที่ซอยเพชรบุรี 21

จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทคดีที่พบในพื้นที่รอบ 5 ปีที่ผ่านมาในกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ คดีที่พบได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีวิ่งราวทรัพย์ และคดีทำให้เสียทรัพย์ (ดูตาราง 5.4)

พื้นที่	คดีที่พบ										TOTAL
	ลักทรัพย์		วิ่งราวทรัพย์		ชิงทรัพย์		ปล้นทรัพย์		ทำให้เสียทรัพย์		
	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	
2B-ซ เพชรบุรี21											
คดีกลางวัน	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-	13
คดีกลางคืน	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	12
TOTAL	12	12	1	-	-	-	-	-	1	-	25
	24		1		0		0		1		

ตาราง 5.4 คดีที่พบในพื้นที่ซอยเพชรบุรี 21 จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (1 มกราคม 2550- 5 มิถุนายน 2555)

- การออกแบบวางผังในระดับภาพรวมของพื้นที่

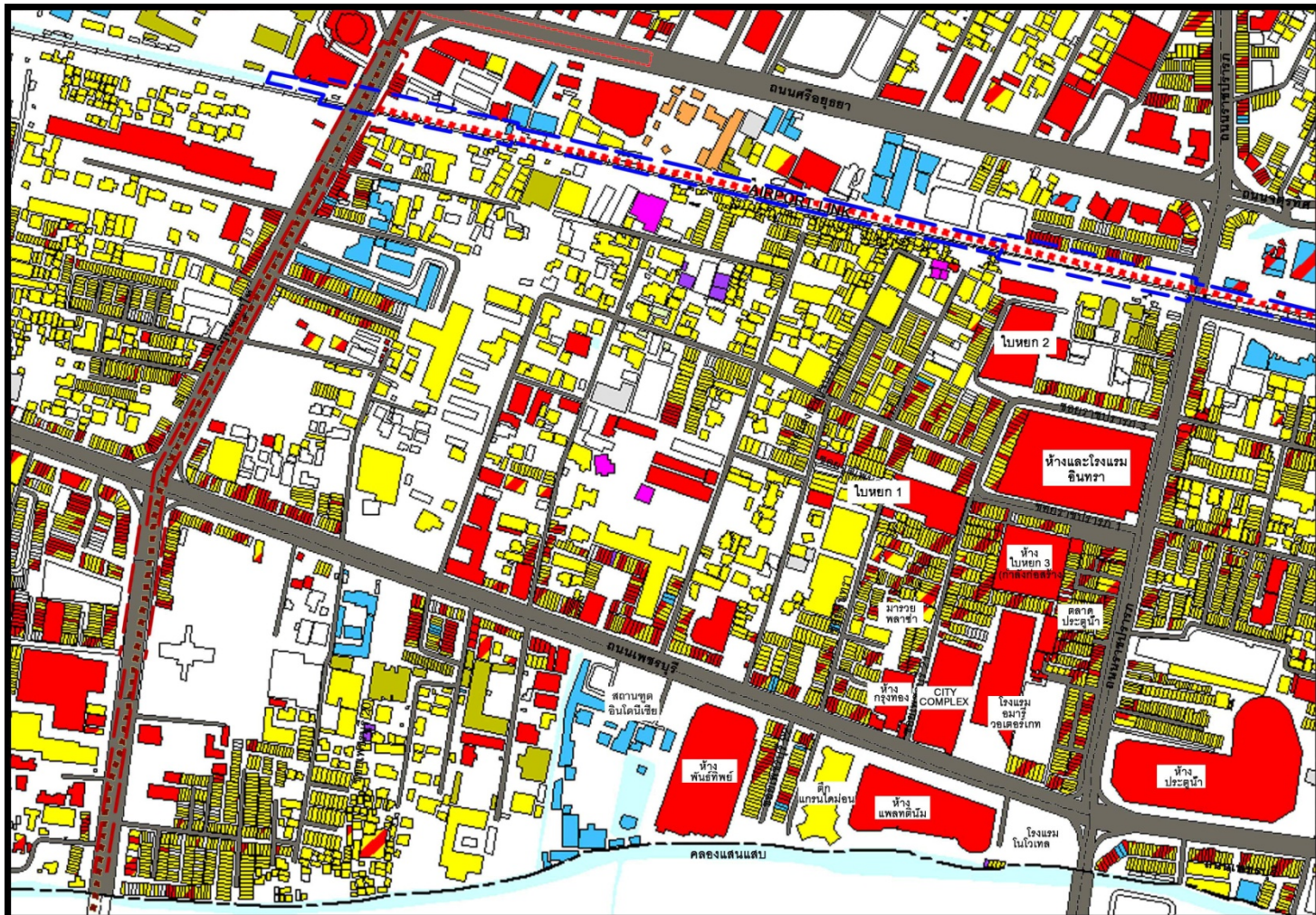
การจัดเขตพื้นที่ (Territoriality) (ดูแผนที่ 5.44)

พื้นที่บริเวณซอยกาญจนา ที่ดินที่ครอบครองเป็นของเอกชน(เจ้าของตึกโบยยก) การใช้ประโยชน์อาคารที่พบทั้งหมดเป็นแบบประเภทพาณิชย์กรรมและแบบประเภทพาณิชย์กรรมผสมผสานกับที่อยู่อาศัย ได้แก่ ตลาด ศูนย์การค้า ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ โรงแรม อาคารพาณิชย์ เป็นต้น โดยอาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เปิดพื้นที่ห้องด้านล่างสำหรับใช้ค้าขายเสื้อผ้า ห้องด้านบนใช้เก็บของและเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับลูกจ้าง ซึ่งโดยส่วนมากที่พบ สำหรับผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการจะไม่ได้อาศัยอยู่เอง จากความหลากหลายของลักษณะกิจการค้า ทำให้

ช่วงเวลาของกิจกรรมที่พบในพื้นที่มีสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนใช้พื้นที่ตลอดทั้งวัน ทั้งคืน จากลักษณะดังกล่าวจึงทำให้ผู้ที่ใช้งานในพื้นที่ที่มีความหลากหลายโดยพบ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

เส้นทาง-การเข้าถึง (Accessibility) (ดูแผนที่ 5.45)

พื้นที่เป็นย่านธุรกิจการค้าอยู่กลางใจเมือง เข้าถึงได้จากถนนสายหลักสองสายคือ ถนนเพชรบุรี และถนนราชปรารภ โดยภายในพื้นที่มีซอยลัดทะลุเชื่อมต่อพื้นที่ไปยังซอยเพชรบุรี 11 ซอยเพชรบุรี 13 ซอยเพชรบุรี 15 ซอยเพชรบุรี 17 ซอยราชปรารภ 1 และซอยราชปรารภ 3 ได้

LEGEND

- เส้นประแสดงแนว
ทางรถไฟ BTS
- เส้นประแสดงแนว
ทางรถไฟ
AIRPORT LINK
- ที่อยู่อาศัย
- ที่อยู่อาศัยผสม
พาณิชย์กรรม
- อาคารพาณิชย์
- สถาบันการศึกษา
- สถานที่ราชการ,
รัฐวิสาหกิจ
- จุดสาทรกรม
- คลังสินค้า
- นันทนาการ
- ที่ว่าง

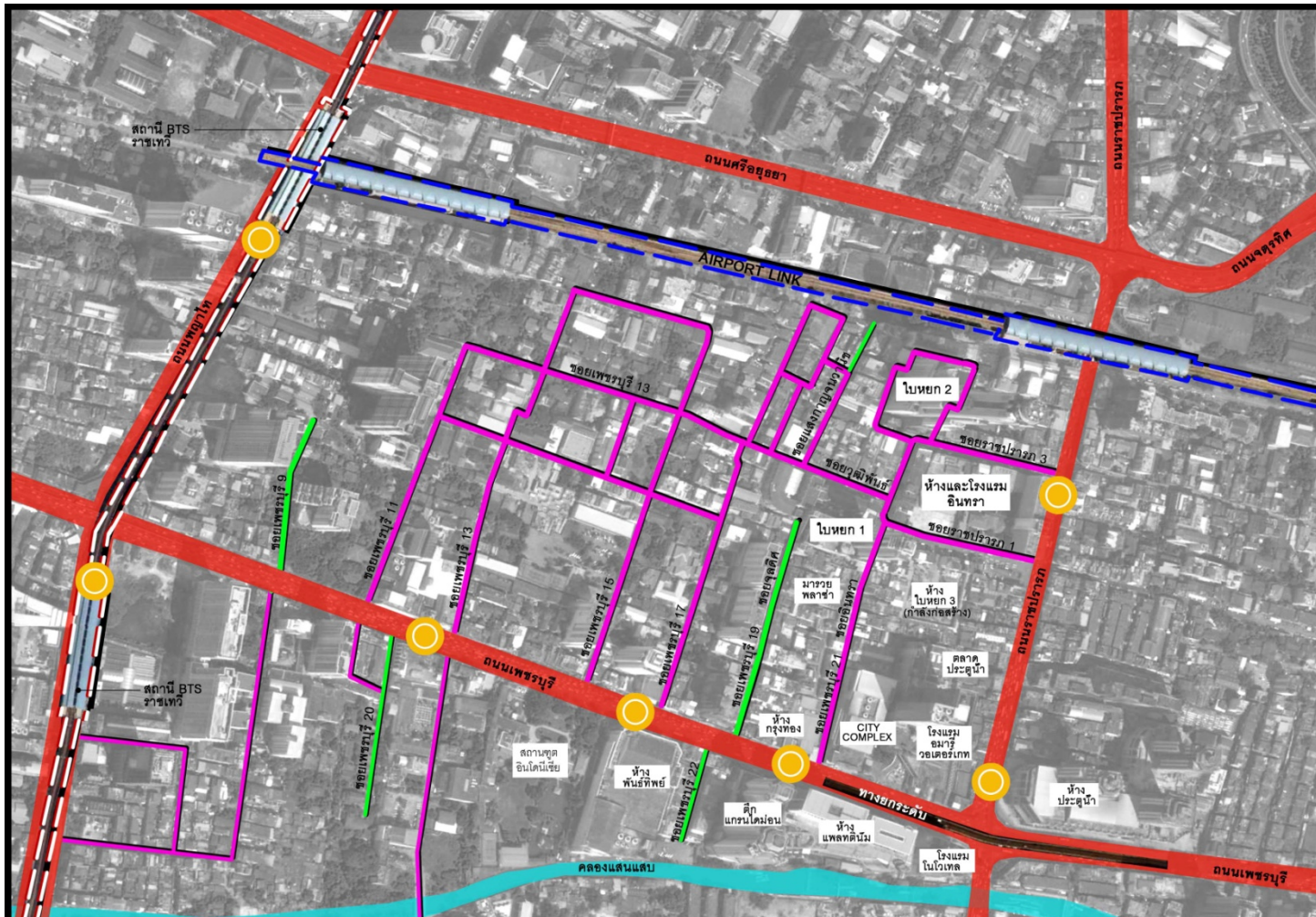
แผนที่ 5.44

ผังบริเวณย่านประตูน้ำ-พลตทินิม
การใช้ประโยชน์อาคาร พ.ศ.2552

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ

SCALE 1:5000

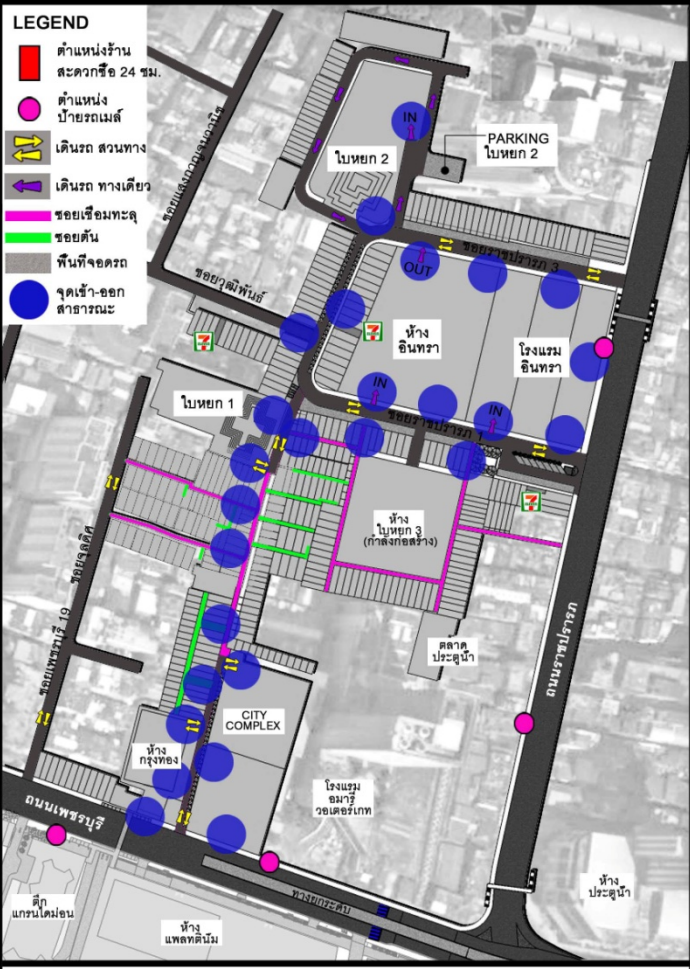
LEGEND

- เส้นประแสดงแนวรางรถไฟฟ้า BTS
- เส้นประแสดงแนวรางรถไฟฟ้า AIRPORT LINK
- ทางพิเศษ
- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนซอย
- ถนนซอยตัน
- ตำแหน่งสะพานลอย

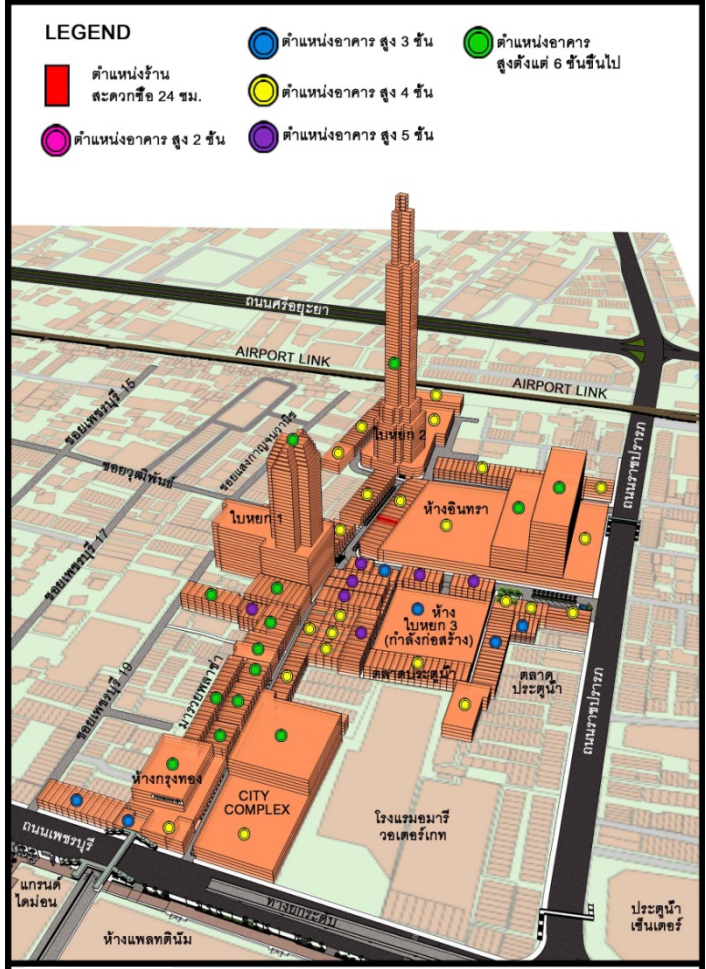
แผนที่ 5.45

ผังบริเวณย่านประตูน้ำ-พลตทินิม
 เส้นทางการเข้าถึง สุพิณที่ย่านประตูน้ำ-พลตทินิม

SCALE 1:5000

แผนที่ 5.46
ผังบริเวณพื้นที่ 2B:ชอยเพชรบุรี 21 (ชอยกาญจนา)
 ทิศทางการเดินรถ
 และจุดเข้า-ออกอาคารสาธารณะ
 SCALE 1:3000

แผนที่ 5.47
ผังบริเวณพื้นที่ 2B:ชอยเพชรบุรี 21 (ชอยกาญจนา)
 มวลอาคารและที่ว่าง
 SCALE 1:3000

● การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์ถนนทางเท้าของซอยเพชรบุรี 21

1) ลักษณะพื้นที่ทางเท้า การใช้ทางเท้าในพื้นที่มีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 เป็นทางเท้าที่ไม่มีฟุตบาทและไม่มีการสัญจรร่วมกับรถยนต์ มีขนาดความกว้าง 3 เมตร และลักษณะที่ 2 เป็นทางเท้าแบบมีฟุตบาทมีการสัญจรทางเท้าร่วมกับรถยนต์ โดยมีขนาดถนนกว้าง 8 เมตร และมีฟุตบาทขนาดข้าง 2 ฟุต กว้าง 3.00 ม.(ดูแผนที่ 5.48) ซึ่งถือว่าได้ขนาดมาตรฐานสำหรับทางเท้าในเมือง

ด้านกิจกรรมประกอบทางเท้าในพื้นที่ พบว่าพื้นที่ที่มีกิจกรรมเข้ามาเบียดเนื้อที่ของทางเท้าเดิม และทำให้ขนาดของทางเท้าลดความกว้างลง คือ บริเวณทางเท้าลักษณะที่ 1 ซึ่งจากการสำรวจเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนคนเข้ามาใช้งานหนาแน่นที่สุดวัดได้ 0.3 ตร.ม./คน ในช่วงเวลา 15.00-16.00 น. เป็นประจำทุกวัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อระยการมองเห็นที่สามารถเอื้อให้เกิดอาชญากรรมได้ (ดูแผนที่ 5.49)

2) ไฟส่องสว่าง แหล่งกำเนิดแสงในเวลากลางคืนเพื่อการส่องสว่างของพื้นที่มาจาก 3 แหล่งด้วยกัน คือ

- ไฟส่องสว่างจากไฟเสาสูงของรัฐ ซึ่งมีระยะห่างระหว่างดวงโคมอยู่ที่ 9.50 ม. โดยเป็นดวงโคมยึดติดกับเสาไฟฟ้าที่มีอยู่ในทางเท้า

- ไฟส่องสว่างจากอาคารร้านค้าที่อยู่ติดกับพื้นที่ทางเท้า ซึ่งมีช่วงเวลาในการเปิดไฟส่องสว่างแก่พื้นที่ที่ไม่แน่นอน

- ไฟส่องสว่างจากซุ้มร้านค้า 24 ชม.

จากการสำรวจบริเวณที่พบว่าไม่มีตำแหน่งของไฟเพื่อการส่องสว่างพื้นที่สำหรับเวลากลางคืนเลย คือ บริเวณพื้นที่ทางเท้ากว้าง 3 เมตร-ทางเท้าลักษณะที่ 1(ดูแผนที่ 5.50)

3) วัสดุพืชพรรณ ภายในซอยไม่พบวัสดุพืชพรรณ แต่เส้นทางเข้าถึงซอยเพชรบุรี 21 จากทางเท้าด้านถนนเพชรบุรีพบซุ้มไม้เลื้อยบริเวณปากซอย มีลักษณะเป็นพุ่มแน่น มีผลต่อมุมมองจากอาคารโดยรอบพื้นที่ทางเท้า ทำให้เกิดเป็นจุดอับสายตา เอื้อต่อการก่อให้เกิดอาชญากรรม (ดูแผนที่ 5.51)

4) เฟอร์นิเจอร์ถนน ที่สำรวจพบในพื้นที่ ได้แก่ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ป้ายโฆษณา และเสาไฟฟ้า โดยลักษณะที่เอื้อให้เกิดอาชญากรรมจากเฟอร์นิเจอร์ถนนดังกล่าว เป็นเรื่องของการกีดขวางทางการมองเห็นจากผู้ใช้พื้นที่ ก่อให้เกิดจุดอับทางสายตา เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้ ซึ่งพบทั้งหมด 4 บริเวณด้วยกัน (ดูแผนที่ 5.52) มีรายละเอียดดังนี้

- บริเวณที่ 1 ชุ่มชายของบนทางเท้า ที่มีรูปแบบของหลังคาและผนังคลุมด้วยผ้าใบทึบ ทำให้มุมมองจากพื้นที่อื่น ไม่สามารถมองเห็นถึงพื้นที่ทางเท้าบริเวณดังกล่าวได้

- บริเวณที่ 2 การใช้แผ่นป้ายที่มีขนาดใหญ่ ทึบ และสูงเกินระดับสายตาของผู้สัญจรทางเท้า ทำให้มุมมองหรือผู้สังเกตการณ์จากพื้นที่อื่นไม่สามารถมองเห็นถึงพื้นที่ทางเท้าด้านหลังป้ายนั้นได้

- บริเวณที่ 3 ชุ่มหรือลือคชายของในพื้นที่ มีการจัดวางตำแหน่งในลักษณะที่เอียงกัน ทำให้เกิดชอกมุมเป็นจุดอับทางสายตา และไม่มีป้ายบอกเส้นทางในพื้นที่ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดการหลงทิศสำหรับผู้ไม่ชินต่อการใช้พื้นที่ได้ ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นการเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้

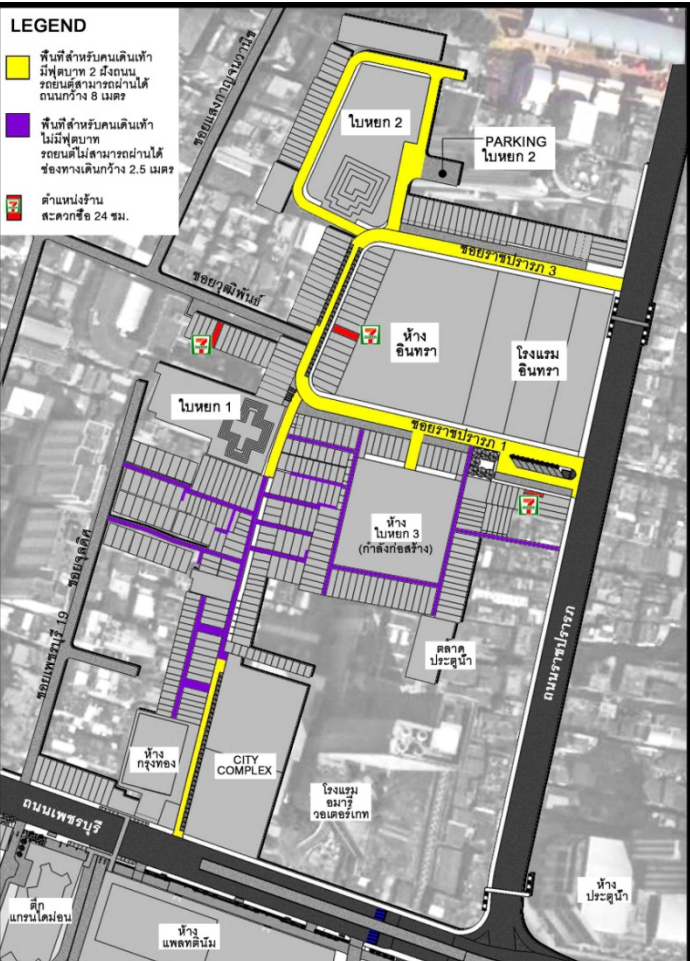
- บริเวณที่ 4 โครงป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้า และป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ในพื้นที่ อยู่ในตำแหน่งที่ซ้อนทับกัน กีดขวางทั้งทางเท้าและการมองเห็น

● **การสำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่**

บริเวณที่พบที่มีการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่ คือ บริเวณพื้นที่หน้าอาคารที่เป็นธนาคาร และโรงแรม ซึ่งจะมียามเฝ้ารักษาการอยู่ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน

LEGEND

- พื้นที่สำหรับคนเดินเท้า มีฟุตบาท 2 มังถนน รอยย่นสามารถผ่านได้ ถนนกว้าง 8 เมตร
- พื้นที่สำหรับคนเดินเท้า ไม่มีฟุตบาท รอยย่นไม่สามารถผ่านได้ ช่องทางเดินกว้าง 2.5 เมตร
- ตำแหน่งร้านสะดวกซื้อ 24 ชม.

แผนที่ 5.48
ผังบริเวณพื้นที่ 2B:ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)
 ลักษณะพื้นที่ทางเท้า
 SCALE 1:3000

LEGEND

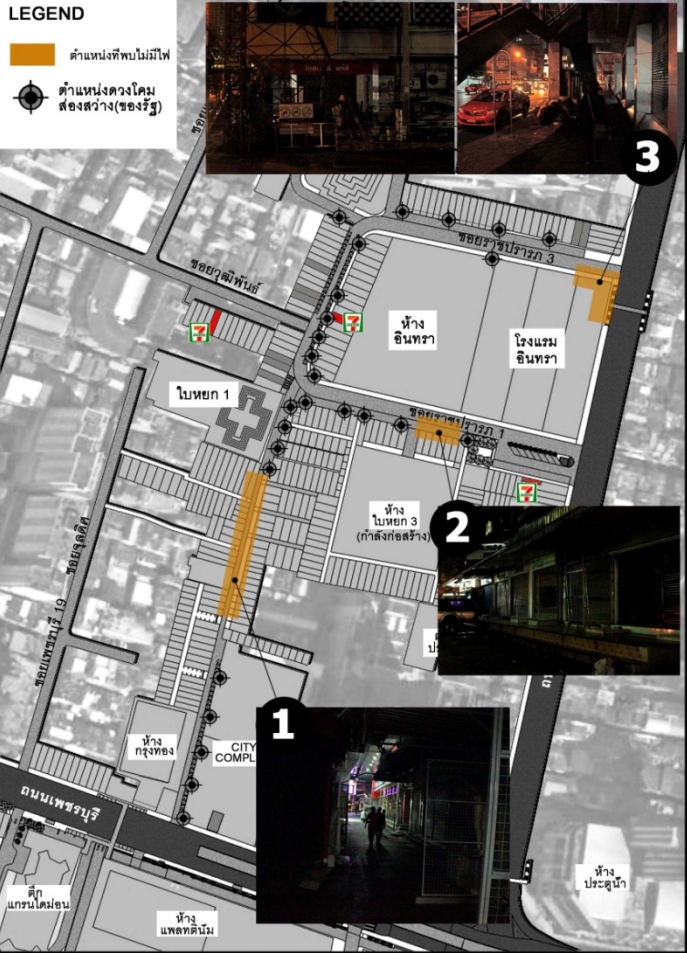
- ตำแหน่งพื้นที่ที่มีความหนาแน่นมากที่สุดจากผู้ใช้งาน (15.00-16.00น.)

แผนที่ 5.49
ผังบริเวณพื้นที่ 2B:ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)
 ตำแหน่งพื้นที่ที่พบว่ามี ความหนาแน่น จากผู้ใช้งานในพื้นที่มากที่สุด
 SCALE 1:3000

LEGEND

- ตำแหน่งที่พบไม่มีไฟ
- ตำแหน่งดวงโคมส่องสว่าง(ของวีซู)

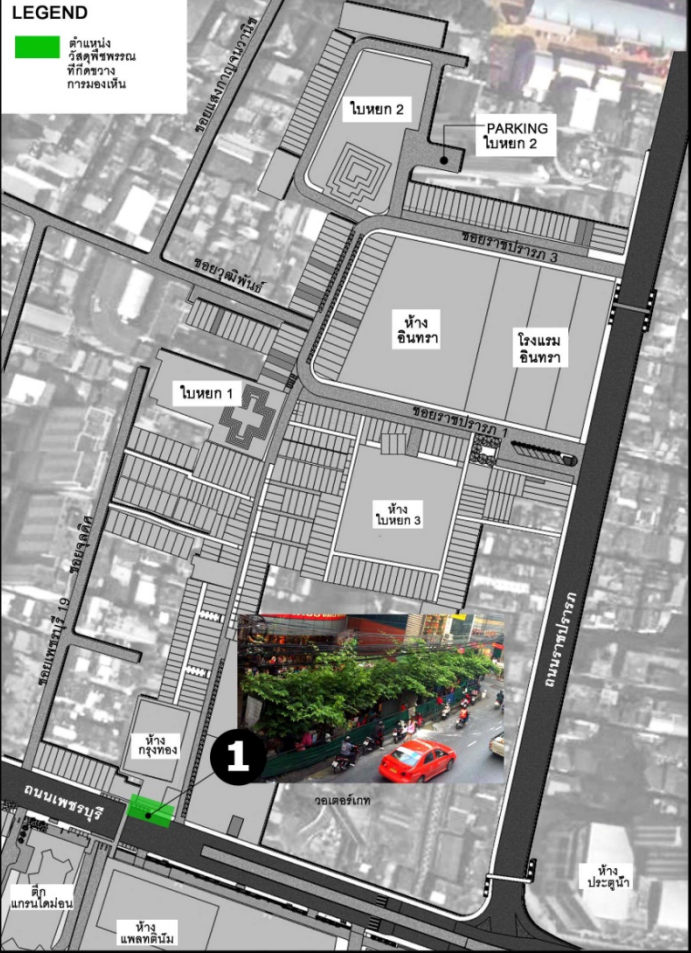

แผนที่ 5.50
ผังบริเวณพื้นที่ 2B:ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)
 ตำแหน่งพื้นที่ที่ขาดไฟส่องสว่าง

LEGEND

- ตำแหน่งวัสดุที่พรรณน ที่เกิดสว่าง การมองเห็น

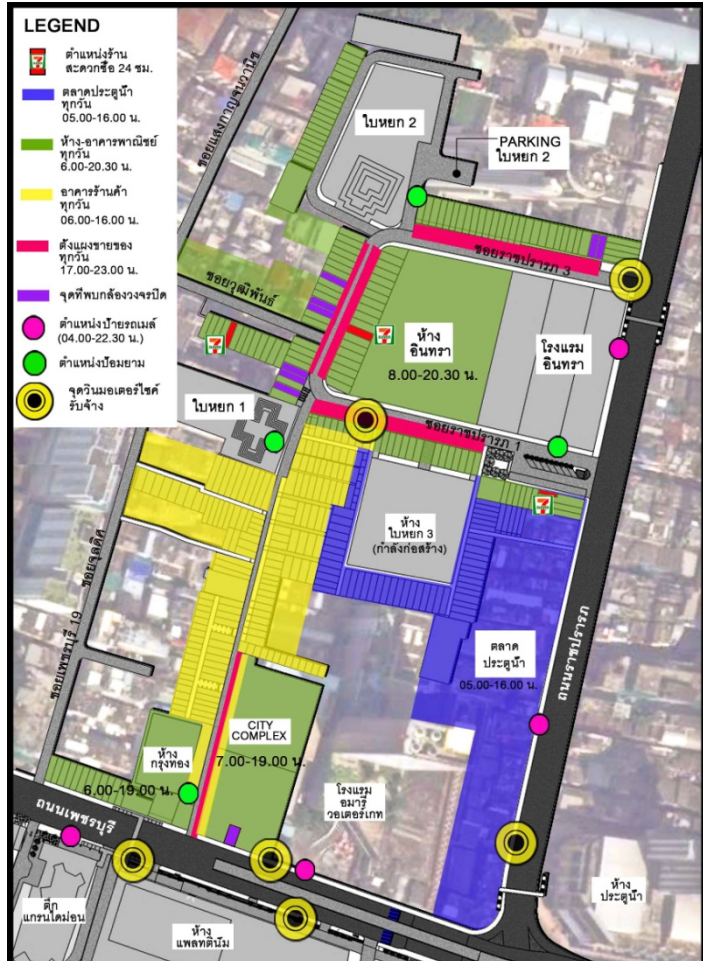

แผนที่ 5.51
ผังบริเวณพื้นที่ 2B:ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)
 ตำแหน่งวัสดุที่พรรณน ที่นำมาซึ่งช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรม

แผนที่ 5.52
ฝั่งบริเวณพื้นที่ 2B:ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)
 ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ถนน
 ที่นำมาซึ่งช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรม SCALE 1:3000

แผนที่ 5.53
ฝั่งบริเวณพื้นที่ 2B:ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)
 ลักษณะที่พบกิจกรรม
 และพื้นที่ที่มีการตรวจตราสอดส่องดูแล SCALE 1:3000

• สรุปตำแหน่งพื้นที่และลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ 2B

จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพในพื้นที่ พบว่ามีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ เรื่องความหนาแน่น จุดอับสายตา การขาดไฟส่องสว่าง และการมีช่องทางหนีที่ดีสำหรับคนร้ายในพื้นที่ โดยลักษณะดังกล่าวเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่มีเรื่องของมาตรการตรวจตราสอดส่องเข้ามาช่วยดูแลทำให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสรุปได้ดังแผนที่ 5.54

5.2.3 พื้นที่ C: พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ (Plaza)

- คดีอาชญากรรมตามบันทึกแจ้งความของพื้นที่

จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไทคดีที่พบในพื้นที่รอบ 5 ปีที่ผ่านมาในกลุ่มประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ คดีที่พบได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีวิ่งราวทรัพย์ และคดีทำให้เสียทรัพย์ (ดูตาราง 5.5 และ 5.6)

พื้นที่	คดีที่พบ										รวม
	ลักทรัพย์		วิ่งราวทรัพย์		ชิงทรัพย์		ปล้นทรัพย์		ทำให้เสียทรัพย์		
	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	
1C-แพลตฟอร์ม											
คดีกลางวัน	18	-	-	-	-	-	-	-	2	-	20
คดีกลางคืน	-	19	-	1	-	-	-	-	-	1	21
รวม	18	19	-	1	-	-	-	-	2	1	41
	37		1		0		0		3		

ตาราง 5.5 คดีที่พบในพื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไดมอนด์จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท

พื้นที่	คดีที่พบ										รวม
	ลักทรัพย์		วิ่งราวทรัพย์		ชิงทรัพย์		ปล้นทรัพย์		ทำให้เสียทรัพย์		
	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	กลางวัน	กลางคืน	
2C-พันธุ์ทิพย์											
คดีกลางวัน	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
คดีกลางคืน	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1	7
รวม	6	6	-	-	-	-	-	-	-	1	13
	12		1		0		0		1		

ตาราง 5.6 คดีที่พบในพื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์ จากบันทึกแจ้งความของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท

● การออกแบบวางผังของพื้นที่

การจัดเขตพื้นที่ (Territoriality)

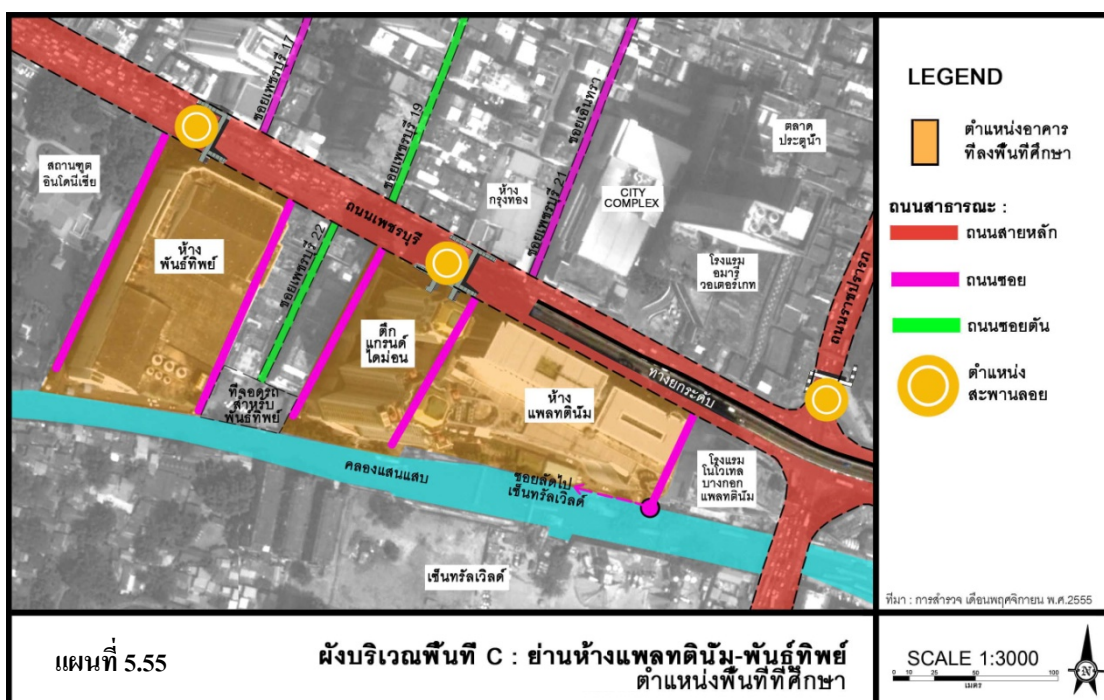
การใช้ประโยชน์อาคารย่านพื้นที่ C ที่พบเป็นแบบเดียวกับย่านพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 (ดูแผนที่ 5.44)

เส้นทาง-การเข้าถึง (Accessibility) (ดูแผนที่ 5.55)

พื้นที่เป็นลานหน้าอาคารประเภทศูนย์การค้าที่ตั้งอยู่กลางใจเมือง เข้าถึงได้จากถนนสายหลักคือ ถนนเพชรบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตตินัม-แกรนด์ไคมอน ลักษณะของพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้ 4 แยกประตูน้ำ ซึ่งนอกจากจะเข้าถึงได้จากถนนเพชรบุรีแล้ว ยังสามารถเข้าถึงได้จากถนนราชปรารภอีกด้วย และในพื้นที่ลานมีทางลงจากสะพานลอยที่ข้ามฝั่งมาจากห้างกรุงทอง เชื่อมต่อการเข้าถึงพื้นที่ บริเวณด้านหลังของลานหลังอาคารศูนย์การค้ามีทางเดินเชื่อมจากฝั่งเซ็นทรัลเวิลด์ข้ามคลองแสนแสบมายังพื้นที่ได้

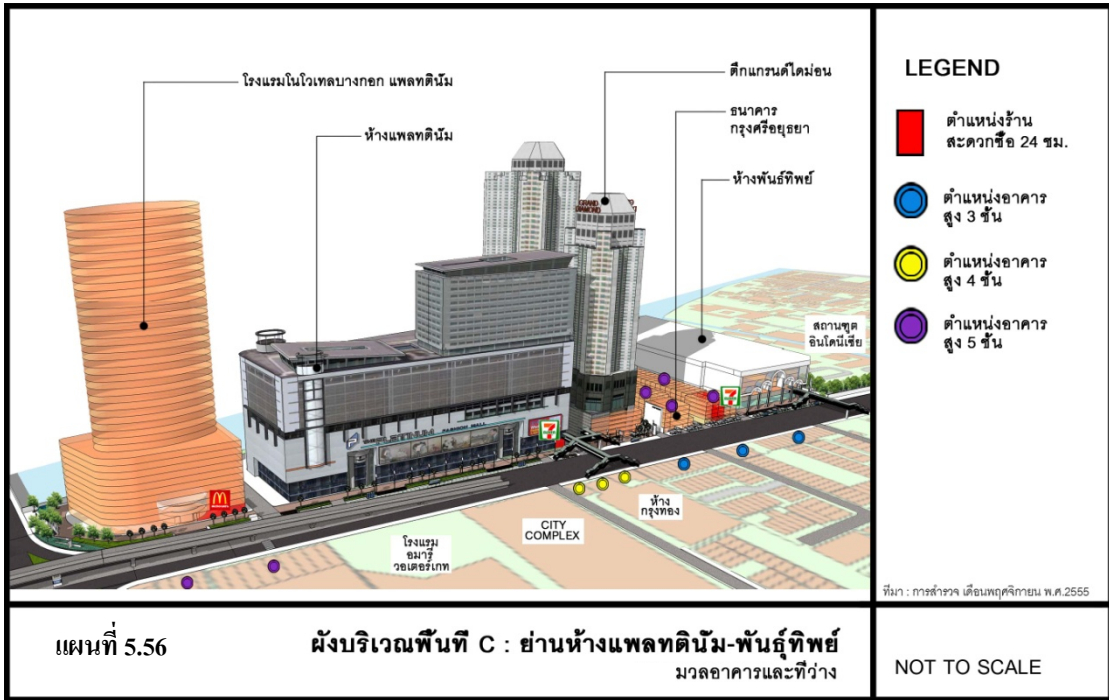
- พื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์ ลักษณะของพื้นที่ตั้งอยู่ติดกับถนนเพชรบุรี มีทางสะพานลอยเชื่อมจากอีกฝั่งของถนนมาลงในพื้นที่ ไม่มีทางเข้าจากด้านหลังอาคารศูนย์การค้า

แผนที่ 5.55

ผังบริเวณพื้นที่ C : ย่านห้างแพลตตินัม-พันธุ์ทิพย์ ตำแหน่งพื้นที่ศึกษา

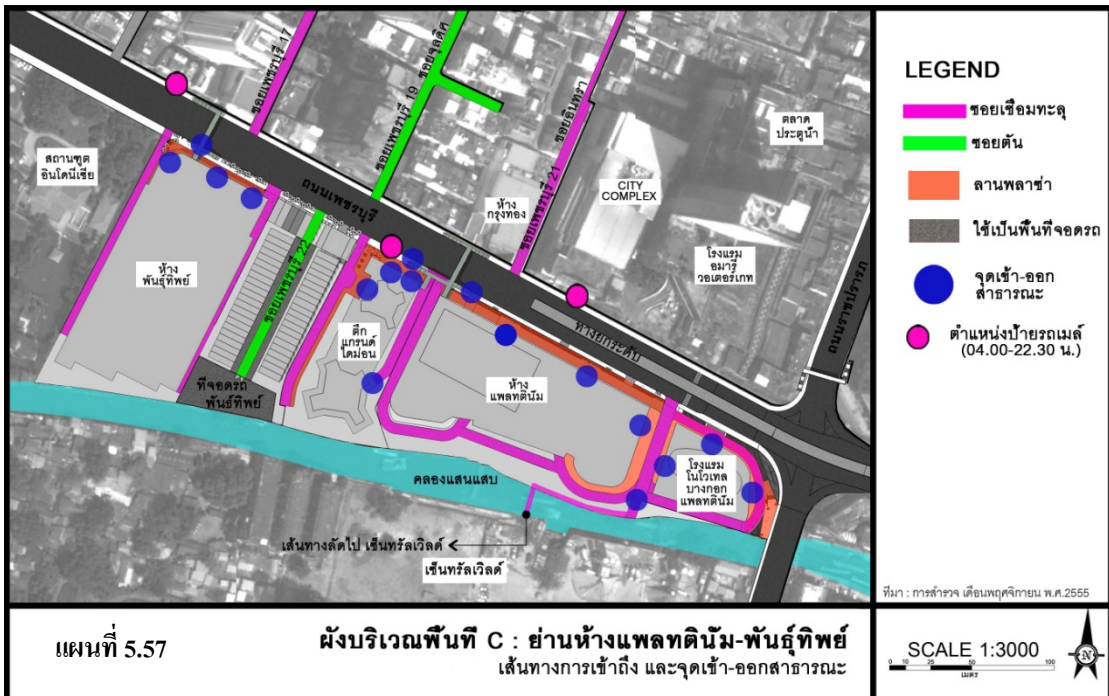
SCALE 1:3000

แผนที่ 5.56

ผังบริเวณพื้นที่ C : ย่านห้างแพลตตินัม-พันธุ์ทิพย์
มวลอาคารและที่ว่าง

NOT TO SCALE

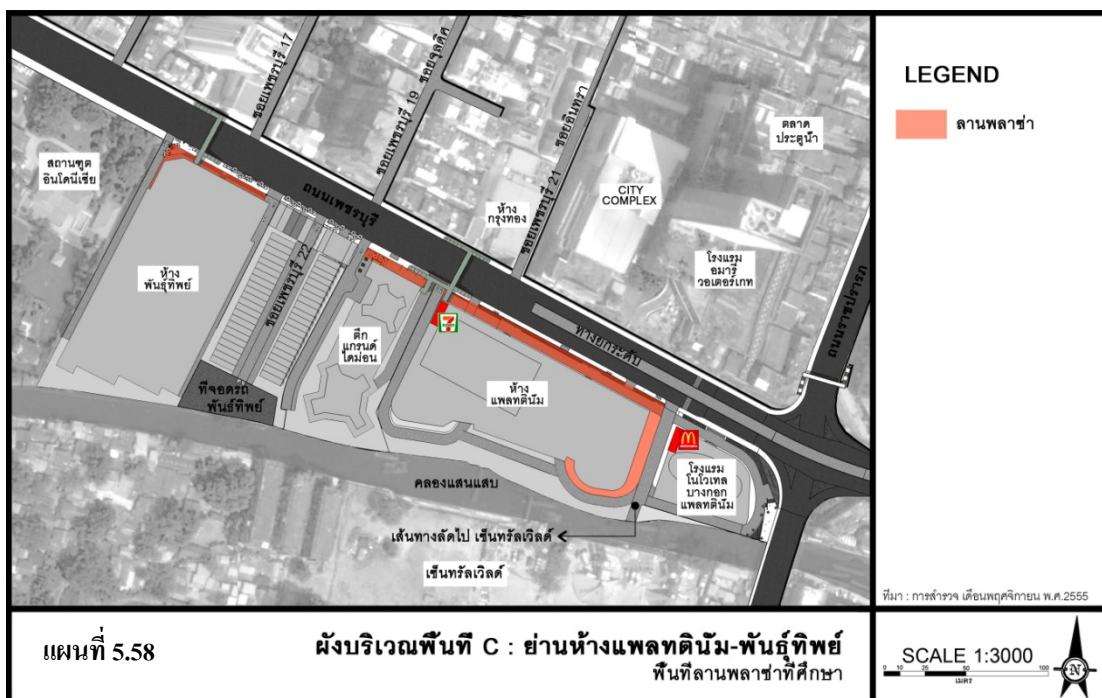
แผนที่ 5.57

ผังบริเวณพื้นที่ C : ย่านห้างแพลตตินัม-พันธุ์ทิพย์
เส้นทางการเข้าถึง และจุดเข้า-ออกสาธารณะ

SCALE 1:3000

- การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์ถนนทางเท้าของพื้นที่ C: พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ (Plaza)

1) ลักษณะพื้นที่ พื้นที่ศึกษาเป็นลานโล่งสาธารณะหน้าศูนย์การค้า แพลทตินัมและพันธุ์ทิพย์ ซึ่งที่อยู่ติดกับพื้นที่ทางเท้าของรัฐที่วางตัวขนานไปกับถนนเพชรบุรี โดยพื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าแพลทตินัมนั้นมีแนวกระยะต้นไม้เป็นตัวกั้นเขตตลอดพื้นที่ลาน แต่พื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์เป็นลานโล่งที่ใช้เพียงการยกระดับพื้นที่เป็นสิ่งบ่งบอกถึงอาณาเขตของพื้นที่ลาน ทำให้ทางเท้าด้านหน้ามีลักษณะที่เชื่อมต่อทางมุมมองเป็นพื้นที่เดียวกัน (ดูแผนที่ 5.58)

2) ไฟส่องสว่าง แหล่งกำเนิดแสงในเวลากลางคืนเพื่อการส่องสว่างของพื้นที่มาจาก 3 แหล่งด้วยกัน คือ

- ไฟส่องสว่างจากไฟเสาสูงของรัฐ ซึ่งมีระยะห่างระหว่างดวงโคมอยู่ที่ 9.50 ม. โดยเป็นดวงโคมยึดติดกับเสาไฟฟ้าที่มีอยู่ในทางเท้า
- ไฟส่องสว่างจากเสาไฟประดับในพื้นที่ลานสาธารณะ
- ไฟส่องสว่างจากซุ้มร้านค้า 24 ชม.

จากการสำรวจพบว่าบริเวณที่ไม่มีตำแหน่งของไฟเพื่อการส่องสว่างเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษา (ดูแผนที่ 5.59)

3) วัสดุพืชพรรณ พบเฉพาะบริเวณลานหน้าศูนย์การค้าแฟลทดินันท์เท่านั้น ซึ่งมีทั้งไม้ยืนต้นและไม้พุ่ม และพบลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากวัสดุพืชพรรณทั้งหมด 1 จุดด้วยกัน (ดูแผนที่ 5.60) คือ บริเวณลานหน้าศูนย์การค้าแฟลทดินันท์

4) เฟอร์นิเจอร์ถนน ที่สำรวจพบในพื้นที่ ได้แก่ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ป้ายโฆษณา และเสาไฟฟ้า โดยลักษณะที่เอื้อให้เกิดอาชญากรรมจากเฟอร์นิเจอร์ถนนดังกล่าว พบทั้งหมด 3 บริเวณด้วยกัน (ดูแผนที่ 5.61)

การสำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการสอดส่องตรวจตราในพื้นที่ลานหน้าอาคารศูนย์การค้าทั้งสองแห่งมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดและจัดเวรยามเฝ้าตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน โดยเฉพาะลานหน้าแพตททินิมมีจำนวนของยามเฝ้าหลายคนในหลายจุด อีกทั้งยังมีร้านค้า 24 ชม. (McDonald) อยู่ในพื้นที่ด้วย (ดูแผนที่ 5.62)

• สรุปตำแหน่งพื้นที่และลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ C

จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพในพื้นที่พบว่ามีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่ เรื่องความหนาแน่น จุดอับสายตา การขาดไฟส่องสว่าง และการมีช่องทางหนีที่ดีสำหรับคนร้ายในพื้นที่ โดยลักษณะดังกล่าวเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่มีเรื่องของมาตรการตรวจตราสอดส่องเข้ามาช่วยดูแลทำให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสรุปได้ดังแผนที่ 5.63

แผนที่ 5.63

ผังบริเวณพื้นที่ C : ย่านห้างแพลตตินั่ม-พันธุ์ทิพย์
สรุปตำแหน่งพื้นที่และเหตุปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากการสำรวจ

5.3 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ตัวแทนศึกษา

5.3.1 วัตถุประสงค์ในการจัดทำสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ในครั้งนี้จัดทำขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับตำแหน่งคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ตัวแทนศึกษาจากประสบการณ์ตรงของผู้ใช้งานจริงในพื้นที่ ที่ประกอบอาชีพหรืออาศัยอยู่ในบริเวณนั้น และทัศนคติที่มีต่อสภาพทางกายภาพในพื้นที่ โดยข้อมูลที่ได้นำมาใช้เป็นส่วนสนับสนุนเพิ่มเติมในบทวิเคราะห์และขั้นตอนสรุปสุดท้ายของวิทยานิพนธ์

5.3.2 จำนวนของผู้สัมภาษณ์ที่ต้องการจากผู้ใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา

- สัมภาษณ์จำนวน 3 คน ต่อ 1 พื้นที่ตัวแทนศึกษา เนื่องจากวัตถุประสงค์หลัก เพียงเพื่อต้องการทราบจุดเกิดเหตุในพื้นที่ศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งในแต่ละพื้นที่จุดที่เคยเกิดคดีขึ้นจะมีตำแหน่งที่เหมือนกันอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องสอบถามโดยใช้คนจำนวนมาก

5.3.3 เกณฑ์ในการเลือกสัมภาษณ์ผู้ใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา

- ต้องเป็นบุคคลที่มีสติสัมปชัญญะครบถ้วนสมบูรณ์
- ต้องเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว (อายุครบ 20 ปี บริบูรณ์)
- เป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หรือประกอบอาชีพใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับพื้นที่มาไม่น้อยกว่า 1 ปี
- ต้องมีเวลาในการให้สัมภาษณ์ อย่างน้อย 15 นาที
- อาชีพของผู้ที่เลือกมาสัมภาษณ์ ต้องไม่ซ้ำกัน (ถ้าเป็นไปได้)

5.3.4 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

5.3.4.1 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี

<u>คดีที่พบ</u>	<u>ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ</u>
- ลักทรัพย์ (ล้วงกระเป๋า, กรีดกระเป๋า)	- 15.00-20.00 น.
- วิ่งราวทรัพย์	- หลัง 22.00 น.ขึ้นไป

ตาราง 5.7 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี

• พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ		
1A:เกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. บริเวณทางเท้า โชนกลางของเกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี	1.1 คนหนาแน่น (15.00-19.00) 1.2 จุดอับสายตา มีแนวพุ่มต้นไม้ใหญ่ ทำให้ทึบ
	2. บริเวณด้านหน้าป้ายรถเมล์	2.1คนหนาแน่น (15.00-19.00)
	3. บริเวณด้านหลังป้ายรถเมล์	3.1คนหนาแน่น (15.00-19.00) 3.2 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม
กลางคืน	1. บริเวณทางเท้า โชนกลางของเกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี	1.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 -23.00น. ขึ้นไป) 1.2 มีพื้นที่ชอกชอยเชื่อมหลายจุด
	2. บริเวณด้านหลังป้ายรถเมล์	2.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 -23.00น. ขึ้นไป) 2.2 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม
	3. บริเวณชอกระหว่างอาคาร	3.1 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม
	4. บริเวณด้านหน้ารพ.ราชวิถี (หัวถนนซอยราชวิถี13-ทางเท้ารพ.ราชวิถีฝั่งถนนพญาไท)	4.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 -23.00น. ขึ้นไป) 4.2 จุดอับสายตา เพราะมีรถตู้จอดขนานทางเท้า และมีด/ความสว่างไม่เพียงพอ (ช่วงหลังเวลา 22.00 -23.00น. ขึ้นไป)

- ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ 1A: เกาะฝั่ง รพ.ราชวิถี เพื่อให้พื้นที่ที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม มีข้อเสนอแนะดังนี้
 1. เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด ให้ครอบคลุม โดยเฉพาะบริเวณทางเท้าตรงป้ายรอรถโดยสารประจำทาง
 2. เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น โดยเฉพาะบริเวณหลังป้ายรถเมล์ และบริเวณซอกระหว่างอาคารร้านค้า

5.3.4.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน

คดีที่พบ	ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ
- ลักทรัพย์ (ล้วงกระเป๋า, กรีดกระเป๋า)	- 15.00-20.00 น.
- วิ่งราวทรัพย์	- หลัง 22.00 น.ขึ้นไป

ตาราง 5.8 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน

• พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ		
พื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. บริเวณป้ายรถเมล์	1.1 คนหนาแน่น-พลุกพล่าน(15.00-19.00)
	2. บริเวณห้องน้ำสาธารณะ	2.1 จุดอับสายตาแหล่งมั่วสุมของกลุ่มคนไม่พึงประสงค์
กลางคืน	1. บริเวณโซนเดินเท้าขายของ	1.1 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 24.00น.)
	2. บริเวณทางลัดมาจากถนนพหลโยธิน	2.1 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 22.00น.)
	3. บริเวณถนนซอยไปโบสถ์เซเวียร์	3.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 -23.00น. ขึ้นไป) 3.2 จุดอับสายตา เพราะมีรถตู้จอดขนานทางเท้า

- ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ 2A: เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน เพื่อให้พื้นที่ที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 1. เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด ให้ครอบคลุม โดยเฉพาะบริเวณทางเท้า
 2. เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น โดยเฉพาะบริเวณต้นที่ขายของ และสาลาขายอาหาร
 3. เพิ่มความถี่ในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้บ่อยขึ้น หรือให้มี รปภ. มาเฝ้าดูแล

5.3.4.3 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์

คดีที่พบ

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

- ลักทรัพย์ (ถ่วงกระเป๋า, กรีดกระเป๋า)	- 15.00-20.00 น.
- วิว่งราวทรัพย์	- หลัง 22.00 น. ขึ้นไป

ตาราง 5.9 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแพชั้นมอลล์

• พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ		
พื้นที่ 3A: เกาะฝั่งศูนย์การค้าแพชั้นมอลล์		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. บริเวณป้ายรถเมล์	1.1 คนหนาแน่น (15.00-19.00)
	2. บริเวณทางเท้าด้านหลังเกาะ (ถนนซอยราชวิถี 10)	2.1 มีพื้นที่ซอกซอยเชื่อมหลายจุด
	3. บริเวณตอม่อ บน SKY WALK	3.1 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นซอกมุม

ตาราง 5.9 (-ต่อ-) พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิด
ความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์

• พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ		
พื้นที่ 3A: เกาะฝั่งศูนย์การค้าแฟชั่นมอลล์		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. บริเวณป้ายรถเมล์	1.1 คนจรจัด (ช่วงหลังเวลา 22.00 -23.00น. ขึ้นไป)
	2. บริเวณทางเท้าด้านหลังเกาะ (ถนนซอยราชวิถี 10)	2.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 -23.00น. ขึ้นไป)
		2.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 22.00น.)
3. บริเวณต่อม่อ บน SKY WALK	3.1 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม	

- ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ 3A: เกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์ เพื่อให้พื้นที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม มีดังนี้
 1. เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น
 2. เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด ให้ครอบคลุม โดยเฉพาะบริเวณทางเท้า
 3. ไม่ให้มีคนจรจัด/คนเร่ร่อน
 4. เพิ่มความถี่ในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้บ่อยขึ้น โดยเฉพาะกลางวัน

5.3.4.4 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน
คดีที่พบ	ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ
- ลักทรัพย์ (ล้วงกระเป๋า, กรีดกระเป๋า)	- 15.00-20.00 น.
- วิวรรพทรัพย์	- หลัง 22.00 น.ขึ้นไป

ตารางที่ 5.10 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน

• พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ		
พื้นที่ 4A: เกาะฝั่งศูนย์การค้าเซ็นเตอร์วัน		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. บริเวณป้ายรถเมล์	1.1 คนหนาแน่น (15.00-19.00)
	2. บริเวณหลังป้อมตำรวจ (สูง 3 ชั้น)	2.1 คนหนาแน่น (15.00-19.00) 2.2 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม
	3. บริเวณด้านหลังซุ้มขายของ	3.1 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม
กลางคืน	1. บริเวณหลังป้อมตำรวจ (สูง 3 ชั้น)	1.1 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม
		1.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 22.00น.)
	2. บริเวณถนนซอยหลังเกาะ	2.1 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 22.00น.) 2.2 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00)

- ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ 4A: เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน เพื่อให้พื้นที่ที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ในด้านอาชญากรรม มีข้อเสนอแนะดังนี้
 1. เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น
 2. เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด ให้ครอบคลุม โดยเฉพาะบริเวณทางเท้า
 3. ไม่ให้มีคนจรจัด/คนเร่ร่อน
 4. เพิ่มความถี่ในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้บ่อยขึ้น โดยเฉพาะกลางคืน

5.3.5 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย

5.3.5.1 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

คดีที่พบ

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

- ลักทรัพย์ (ล้วงกระเป๋า, กรีดกระเป๋า) - 18.00-21.00 น.
- วิ่งราวทรัพย์ - หลัง 22.00 น.ขึ้นไป

- ลักษณะความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

- ต่างคนต่างอยู่ แต่ถ้าเป็นคนที่มาอาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในซอยรางน้ำ เมื่อได้พบเจอจะคุ้นหน้า และรู้ว่าใครเป็นใคร

ตาราง 5.11 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

• พื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย		
พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. บริเวณต้นซอยรางน้ำ ฟังเซ็นจูรี่	1.1 คนหนาแน่น (17.00-19.00)
	2. บริเวณช่วงกลางซอย (หน้าสวนสันติภาพ-หน้าโรงแรมปิคนิค)	2.1 จุดอับสายตาจากแนวการจราจรคู่
	3. ซอยราชวิถี 1	3.1 เปลี่ยว คนสัญจรน้อย และซอยแคบ
	4. ซอยราชวิถี 3	4.1 เปลี่ยว คนสัญจรน้อย และซอยแคบ

ตาราง 5.11 (-ต่อ-) พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

• พื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย		
พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางคืน	1. บริเวณต้นซอยรางน้ำ ฟังเซ็นจูรี่	1.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00)
		1.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 21.00น.)
		1.3 จุดอับสายตา เพราะมีซอกมุม เช่น พื้นที่ใต้บันไดสะพานลอย, พื้นที่หลังอาคาร ประชาสัมพันธ์เป็นต้น
	2. บริเวณช่วงกลางซอย (หน้าสวนสันติภาพ-หน้าโรงแรมปิคนิค)	2.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 น.)
		2.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 20.30น.)
		2.3 จุดอับสายตา จากแนวการจอดรถตู้
		2.4 สิ่งกีดขวางบนทางเท้า (กองขยะ)
	3. ซอยราชวิถี 1	3.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 น.)
		3.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 21.00น.)
	4. ซอยราชวิถี 3	4.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 22.00 น.)
		4.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 21.00น.)

- ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่1B: ซอยรางน้ำ

เพื่อให้พื้นที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม มีดังนี้

1. เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น โดยเฉพาะบริเวณหน้าสวนสันติภาพ
2. เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด ให้ครอบคลุม โดยเฉพาะบริเวณทางเท้า และจุดต่อแหลม เช่น ซอยเชื่อมต่อต่างๆ เป็นต้น
3. เพิ่มความถี่ในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้บ่อยขึ้น โดยเฉพาะกลางคืน (ปัจจุบันพบว่ามียุคตรวจของตำรวจภายในซอย)

5.3.5.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21

(ซอยกาญจนา)

<u>คดีที่พบ</u>	<u>ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ</u>
- ลักทรัพย์ (ล้วงกระเป๋า)	- ช่วง 06.00-07.00 น.และ 15.00-18.00 น.
- วิ่งราวทรัพย์	- หลัง 22.00 น.ขึ้นไป

- ลักษณะความสัมพันธ์ของคนในซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)

เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่แบบพาณิชยกรรม จึงทำให้มีคนที่แปลกหน้า หมุนเวียนเข้ามาภายในพื้นที่ตลอดเวลา ความผูกพันกันของคนในพื้นที่จึงมีน้อยมาก

ตาราง 5.12 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21(ซอยกาญจนา)

• พื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย		
พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. บริเวณตรอก 3 เมตร	1.1 คนหนาแน่น (15.00-18.00)
		1.2 มีพื้นที่ซอกซอยเชื่อมหลายจุด
กลางคืน	1. บริเวณตรอก 3 เมตร	1.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 21.30-05.00 น.)
		1.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 21.30น.)
	2. บริเวณหลังห้างอินทรา	2.1 คนหนาแน่น (19.30-21.30)

- ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา)

เพื่อให้พื้นที่ที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด ให้ครอบคลุมในจุดพื้นที่ที่ต่อแหลม เป็นซอกมุม

****หมายเหตุ:** จากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 3 ราย มีเพียง 1 รายที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการป้องกันเพื่อความปลอดภัยจากอาชญากรรม

5.3.6 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ C (Plaza): พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ

5.3.6.1 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 1C: หน้าแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 1C: หน้าแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน

คดีที่พบ

- ลักทรัพย์
- วิวร้าวทรัพย์

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

- ช่วง 13.00-18.00 น.
- ช่วง 20.00 น. เป็นต้นไป

ตาราง 5.13 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1C: แพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน

• พื้นที่ C (Plaza): พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ		
พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1. ลานด้านหน้าแพลตฟอร์ม	1.1 คนหนาแน่น (13.00-18.00)
	2. ทางเท้าสาธารณะด้านหน้าแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน	2.1 คนหนาแน่น (13.00-18.00)
	3. ทางเท้าด้านหลังแพลตฟอร์ม บริเวณตรอกทะลุไปฝั่งเซ็นทรัลเวิลด์	3.1 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกมุม และมีอาคารบ้านเก่าหนาแน่น
กลางคืน	1. ลานด้านหน้าแพลตฟอร์ม	1.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 21.00 น.)
	2. ทางเท้าสาธารณะด้านหน้าแพลตฟอร์ม	2.1 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 22.00 น.)
		2.2 จุดอับสายตา เพราะพื้นที่มีลักษณะเป็นชอกแคบ เนื่องจากแนวกระบะไม้ตัดแต่ง

ตาราง 5.13 (-ต่อ-) พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1C: ลานแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน

• พื้นที่ C (Plaza): พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ		
พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม
กลางคืน	3. ทางเท้าด้านหลังแพลตฟอร์ม	3.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 21.00 น.)
	4. ทางเท้าด้านหลังแพลตฟอร์ม	4.1 เปลี่ยว (ช่วงหลังเวลา 21.00 น.)
	บริเวณตรอกทะลุไปฝั่งเซ็นทรัลเวิลด์	4.2 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวงโคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 21.00 น.)

*หมายเหตุ: หลัง 22.00 น. ไฟฟ้าเสาสูงของศูนย์การค้าแพลตฟอร์ม บริเวณลานด้านหน้าจะปิด

- ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ 1C: ลานหน้าแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน

เพื่อให้พื้นที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด บริเวณทางเท้าด้านหน้าแกรนด์ไทม่อน จนถึงบริเวณทางเท้าหน้า ซอยเพชรบุรี 22
2. เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น โดยเฉพาะบริเวณตรอกด้านหลังแพลตฟอร์ม ที่มีสะพานเชื่อมต่อไปยังฝั่งเซ็นทรัลเวิลด์ได้
3. เพิ่มจุดตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในตรอกด้านหลังแพลตฟอร์ม

5.3.6.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 2C: ลานหน้าพันธุ์ทิพย์

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 2C: ลานหน้าพันธุ์ทิพย์

คดีที่พบ

- ลักทรัพย์
- วิวร้าวทรัพย์

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

- ช่วง 11.00-16.00 น.
- ช่วง 20.00 น. เป็นต้นไป

ตาราง 5.14 พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมและลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่
เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1C: ลานหน้าพันธู์ทิพย์

• พื้นที่ C (Plaza): พื้นที่ลานหน้าอาคารสาธารณะ		
พื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธู์ทิพย์		
ช่วงเวลา	บริเวณพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัย ด้านอาชญากรรม	ลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่เกิดความไม่ปลอดภัย ด้านอาชญากรรม
กลางวัน	1.ทางเข้าด้านหน้าพันธู์ทิพย์	1.1 คนหนาแน่น (11.00-16.00)
กลางคืน	1.ทางเข้าถัดจากด้านหน้า พันธู์ทิพย์ ไปทางสถานทูต อิน โคนีเซีย-สี่แยกพญาไท	1.1 จุดมืด/ความสว่างไม่เพียงพอ เพราะไม่มีดวง โคมส่องสว่าง (ช่วงหลังเวลา 21.00น.)

• ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ 2C: พันธู์ทิพย์

เพื่อให้พื้นที่มีความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม มี
ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เพิ่มความถี่ในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้บ่อยขึ้นและให้อยู่นานขึ้นด้วย โดยเฉพาะกลางคืน (ปัจจุบันพบว่าจุดตรวจของตำรวจอยู่บริเวณด้านหลังห้างพันธู์ทิพย์ แต่ตำรวจให้ระยะเวลาสั้นในการอยู่เพื่อตรวจตราพื้นที่)
2. ให้มีป้อมตำรวจถาวรและมีตำรวจประจำป้อมรักษาความปลอดภัยในช่วงระหว่างสะพานลอยหน้าพันธู์ทิพย์ ไปจนถึง หน้าห้างแพลตทินัม
3. เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น โดยเฉพาะบริเวณทางเข้าถัดจากด้านหน้าพันธู์ทิพย์ไปทางสถานทูตอิน โคนีเซีย

5.3.7 สรุปสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา

1. สามารถยืนยันได้ว่า คดีที่พบในพื้นที่ตัวแทนศึกษาจากสถิติที่รวบรวมได้จากกองบัญชาการตำรวจนครบาล(บช.น.) มีการเกิดคดีขึ้นจริงในพื้นที่ และพบว่าจำนวนคดีที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ตัวแทนศึกษา ทั้ง 3 ประเภท มีปริมาณจำนวนคดีมากกว่าสถิติที่รวบรวมได้จากบันทึกที่มีการรับแจ้งคดีความของสถานีตำรวจ โดยคดีและช่วงเวลาที่มักพบเป็นส่วนใหญ่ในพื้นที่ตัวแทนศึกษา มีดังนี้

คดีลักทรัพย์

- ลักษณะที่พบ ได้แก่ ล้วงกระเป๋าและกรีดกระเป๋าบริเวณป้ายรถประจำทาง ลักเล็กขโมยน้อยในร้านค้า และลักรถจักรยานยนต์(พบบริเวณรพ.ราชวิถี)
- ช่วงเวลาที่พบ สำหรับช่วงกลางวัน คือ ช่วงเวลาหลังเที่ยง และช่วงเวลาหลังเลิกเรียน/งาน (15.00-17.00 น.) สำหรับช่วงกลางคืน คือ ช่วงเวลาที่สถานประกอบการต่างๆกำลังปิดร้าน และช่วงเวลาเลิกงานของคนทำงาน รอบดึก (22.00-01.00 น.)

คดีวิ่งราวทรัพย์

- ลักษณะที่พบ ได้แก่ วิ่งราวทรัพย์โดยไม่ใช้ยานพาหนะ และใช้ยานพาหนะ เช่น จักรยานยนต์ เป็นต้น
- ช่วงเวลาที่พบ จะเป็นช่วงเวลากลางคืน คือ 20.30-01.00 น.

2. ทำให้ทราบถึงบริเวณของพื้นที่ตัวแทนศึกษา ที่เป็นจุดเกิดเหตุ หรือเป็นจุดที่มีโอกาสสูงในการเกิดคดีอาชญากรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สำหรับพื้นที่ A: อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ บริเวณพื้นที่มีโอกาสเกิดเหตุ คือ

- บริเวณพื้นที่รอรถประจำทางของทั้ง 4 เกาะ ซึ่งเป็นบริเวณที่พบการเกิดคดีมากที่สุดเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นของเกาะ
- บริเวณพื้นที่ที่มีการตั้งรถเข็น/เต็นท์ขายของที่ไมใช่อาคารถาวร
- บริเวณช่องว่างระหว่างอาคาร โดยเฉพาะเกาะ รพ.ราชวิถี
- บริเวณถนนซอยที่เป็นแนวจอดรถคู่
- บริเวณทางเดินเชื่อมลอยฟ้าไปยังสถานี BTS

สำหรับพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ บริเวณพื้นที่มีโอกาสเกิดเหตุ คือ

- บริเวณทางเท้าหน้าสวนสันติภาพ-บริเวณทางเท้าหน้าโรงแรมปิคนิค
- บริเวณซอยเชื่อมทะเลคู่ไปยังถนนหรือซอยอื่น คือ ซอยราชวิถี 1 และซอยราชวิถี 3
- บริเวณทางเท้าหน้าห้างเซ็นจูรี่

สำหรับพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21(ซอยกาญจนา)บริเวณพื้นที่มีโอกาสเกิดเหตุ คือ

- บริเวณกลางซอยเพชรบุรี 21 (ช่วงที่มีเขตทางกว้าง 3 เมตร)
- บริเวณด้านหลังห้างอินทรา ที่มีการตั้งเต็นท์ขายของ(19.00-21.00 น.)

สำหรับพื้นที่ 1C: แพลตทินัม-แกรนด์ไดมอนด์ บริเวณพื้นที่มีโอกาสเกิดเหตุ คือ

- บริเวณทางเข้าสาธารณะด้านหน้า
- บริเวณลานด้านหน้า
- บริเวณตรอกด้านหลัง ทางเชื่อมไปเซ็นทรัลเวิลด์

โดยจากข้อมูลการสัมภาษณ์ คดีที่พบโดยส่วนใหญ่จะเกิดจากภายในห้าง มากกว่าพื้นที่สาธารณะนอกอาคาร

สำหรับพื้นที่ 2C: พันธุ์ทิพย์ บริเวณพื้นที่มีโอกาสเกิดเหตุ คือ

- บริเวณทางเข้าสาธารณะถัดจากด้านหน้าพันธุ์ทิพย์ไปทางสถานทูตอินโดนีเซีย

3. ทำให้ทราบถึงลักษณะที่ส่งผลให้พื้นที่ตัวแทนศึกษาเกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรม โดยลักษณะที่พบมีดังนี้

- ลักษณะพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น
- ลักษณะจุดอับสายตา เช่น พื้นที่ที่เป็นซอกมุม ความทึบจากแนวพุ่มไม้ เป็นต้น
- ลักษณะพื้นที่เปลี่ยว ไม่มีคนใช้งานหรือสัญจรผ่านในพื้นที่
- ลักษณะพื้นที่ที่เป็นช่องทางหนีที่ไล่ ได้แก่ พื้นที่ที่มีชอยหรือทางทะลุเชื่อมต่อหลายจุด ในบริเวณเดียวกัน

นอกจากนี้ ยังพบลักษณะอื่นที่น่าสนใจ เช่น เรื่องของคนจร/เร่ร่อนในพื้นที่ เรื่องสิ่งกีดขวางที่พบบนทางเท้า (กองขยะ) และเรื่องการขาดการบำรุงรักษาภูมิทัศน์ถนนทางเท้า เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะจากความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ตัวแทนศึกษาเพื่อเกิดความรู้สึกปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในด้านอาชญากรรม โดยรวมแล้วในพื้นที่ทั้ง 3 ประเภท จะมีข้อเสนอแนะและสิ่งที่ต้องการคล้ายๆกัน ดังนี้

- เพิ่มความสว่างในพื้นที่ เช่น เพิ่มจำนวนดวงโคมให้มากยิ่งขึ้น
- ไม้ให้มีสิ่งกีดขวางแสง เช่น พุ่มไม้ แนวกำแพง เป็นต้น
- เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิด ในบริเวณจุดต่อแหลม เช่น บริเวณป้ายรถประจำทาง บริเวณตรอก/ทางเท้าที่คนสัญจรน้อย หรือมีแนวกำแพงทึบสูง เป็นต้น

- เพิ่มความถี่ในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้บ่อยขึ้นและให้ผู้นานขึ้นด้วย โดยเฉพาะกลางคืน

5.3.8 ปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์บุคคลที่ใช้งานประจำในพื้นที่ตัวแทนศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลที่ขัดแย้งในตัวเอง พบเฉพาะในพื้นที่ตัวแทนศึกษา 1B: ซอยเพชรบุรี 21 (ซอยกาญจนา) อันมีลักษณะพื้นที่เป็นอาคารแหล่งค้าส่งและปลีก ผู้ใช้งานประจำในพื้นที่ที่ครอบครองอาคาร ใช้อาคารเป็นเพียงแค่สถานประกอบการเพื่อธุรกิจการค้า มิได้ใช้พื้นที่เพื่ออยู่อาศัยเป็นบ้านของตนเองความผูกพันต่อพื้นที่และความสัมพันธ์ต่อคนในพื้นที่ด้วยกันเองจึงมีน้อยมาก กรณีที่ให้ข้อมูลขัดแย้ง ยกตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุถึงคดีที่ตนเองเคยพบเห็นและรู้ว่าเคยเกิดในพื้นที่เฉลี่ย 1 ครั้ง/เดือน ซึ่งนับได้ว่าเป็นปริมาณที่สูงมากเมื่อนำมาเทียบกับจำนวนสถิติที่ได้จากบันทึกที่มีการรับแจ้งคดีไว้ที่สถานีตำรวจ แต่เมื่อสัมภาษณ์ถึงเรื่องของจุดบอดในพื้นที่ที่มีโอกาสจะนำมาซึ่งการเกิดคดีอาชญากรรม และเรื่องข้อเสนอแนะในสิ่งที่อยากจะได้เพิ่มเติม เช่น การเพิ่มจำนวนของตำรวจสายตรวจ กล้องวงจรปิด ฯลฯ เพื่อให้พื้นที่เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในการใช้ชีวิตประจำวัน กลับไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและให้ความเห็นเกี่ยวกับพื้นที่ว่ามีความเป็นอยู่คืออยู่แล้ว ไม่ต้องการการปรับปรุงใดเพิ่ม

ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้ว่า เกิดความระแวงไม่ไว้วางใจและกลัวในคำตอบของตนจะส่งผลกระทบต่อตนเองและต่อสถานที่ที่ตนใช้ประกอบอาชีพหรือต่อการใช้ชีวิตประจำวันในภายหลัง

5.4 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ตัวแทนศึกษา

5.4.1 วัตถุประสงค์ในการจัดทำบทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ในครั้งนี้จัดทำขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมที่พบในพื้นที่ตัวแทนศึกษาจากประสบการณ์ตรงของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแลและปราบปราม พร้อมทั้งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของตำรวจที่มีต่องานภูมิทัศน์ในด้านการป้องกันอาชญากรรม และนำข้อมูลที่ได้มาสนับสนุนเพิ่มเติมในส่วนของบทวิเคราะห์และขั้นตอนสรุปสุดท้ายของวิทยานิพนธ์

โดยตำรวจผู้ให้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พ.ต.ท.สามารถ ศรีม่วงกลาง รองผู้กำกับป้องกันปราบปราม สน.พญาไท (อายุงานรับผิดชอบพื้นที่ 20 ปี)

5.4.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ A: อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ A: อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

<u>คดีที่พบ</u>	<u>ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ</u>
- ลักทรัพย์(ล้วงกระเป๋า, ลักรถจักรยานยนต์)	- ช่วง 12.00-18.00 น.
- วิวร้าวทรัพย์	- ช่วงกลางคืน (19.00-03.00น.)

กลุ่มคนที่ก่อเหตุในพื้นที่มีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยลักษณะของผู้ก่อเหตุชาวไทยมีทั้งที่เป็นคนในพื้นที่และนอกพื้นที่ของที่สน.พญาไท ซึ่ง 90% ตั้งกลุ่มกันเป็นแก๊งแบ่งอาณาเขตในการออกหาเหยื่อและมักพบมาจากชุมชนแออัด อันได้แก่ ชุมชนจากรัตน์ (ชุมชนในพื้นที่ สน.พญาไท) ชุมชนอโศก (ชุมชนนอกพื้นที่ สน.พญาไท) และผู้ก่อเหตุชาวต่างชาติ จากที่จับกุมได้ที่พบส่วนใหญ่ คือ ชาวกัมพูชา โดยเหยื่อส่วนมากจะเป็นชาวต่างชาติ และมักไม่มาแจ้งคดีต่อตำรวจ เนื่องจาก 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) ไม่มีเวลามาให้ปากคำ 2) ไม่มีเวลามาขึ้นศาล และ 3) มีประกันในทรัพย์สินของตนอยู่แล้ว

- พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ A: อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

- บริเวณพื้นที่รอรถโดยสารประจำทาง
- บริเวณทางเท้าที่มีการตั้งรถเข็นขายของ
- บริเวณพื้นที่ที่มีการตั้งซุ้มขายของที่ไม่ใช่ซุ้มถาวร (พบในเกาะฝั่งชุมชนวัดมะกอก และเกาะฝั่งแพชั้นมอลล์)

- ลักษณะที่ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ A :

อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

- ลักษณะพื้นที่ที่มีคนและการตั้งซุ้มร้านค้าหรือหาบเร่แผงลอยหนาแน่น
- ลักษณะจุดอับสายตา ทำให้เกิดพื้นที่ล่อแหลมบดบังทัศนวิสัยในการมองเห็น เช่น ความชิดกันของอาคารร้านค้า และระดับชายคาอาคาร บริเวณซอยที่มีการจอดเรียงแถวของรถตู้ เป็นต้น
- ลักษณะของพื้นที่ที่มีทางหนีทีไล่ที่ดี ได้แก่ พื้นที่ที่มีซอยหรือทางทะลุเชื่อมต่อหลายจุด ในบริเวณเดียวกัน

- ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสำหรับพื้นที่ A :

อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

- เพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างในขอบบริเวณหลังเกาะให้สว่างมากยิ่งขึ้น
- ตัดแต่งพุ่มต้นไม้ใหญ่อยู่เสมอ ไม่ให้บดบังแสงสว่างของไฟฟ้า
- บริหารจัดการจุดจอดและลักษณะการจอดของรถตู้
- บริหารจัดการร้านค้าภายในบริเวณพื้นที่ทั้ง 4 เกาะ โดยไม่ให้มีการตั้งร้านขายของมุงผลประโยชน์เพื่อการพาณิชย์เป็นหลัก หรือลดจำนวนผู้ขายของจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้สัมพันธ์กับขนาดพื้นที่ทางเดินเท้า

5.4.3 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย

5.4.3.1 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

- ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

คดีที่พบ

- วิวร้าวทรัพย์

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

- ช่วงกลางคืน

(18.00-21.00น.และช่วง 24.00 น.)

- พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

- บริเวณช่วงกลางซอยรางน้ำ(หน้าสวนสันติภาพและ โรงเรียนศรีอยุธยา)
- บริเวณพื้นที่ปากซอยรางน้ำฝั่งถนนราชปรารภ

- ลักษณะที่ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ

- ลักษณะของพื้นที่ที่มีผู้เข้ามาใช้งานสลับเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดเวลาทั้งวันทั้งคืน ซึ่งกิจกรรมที่พบส่วนใหญ่เป็นการใช้อาคารประเภทพาณิชย์กรรม-ค้าขาย ศูนย์การค้า สถานบันเทิง โรงแรมม่านรุศ
- ลักษณะจุดอับสายตา ทำให้เกิดพื้นที่ล่อแหลม เช่น บริเวณซอยตัดแยกจากซอยรางน้ำหรือทางเท้าที่มีการจอดรถตู้เป็นแนวยาว

(ส่วนใหญ่พบหน้าสวนสันติภาพและชอยราชาติ 1 และชอย-
ราชาติ 3) เป็นต้น

- ลักษณะของพื้นที่ที่เป็นทางหนีทีไล่ที่ดีสำหรับคนร้าย ได้แก่
พื้นที่ที่มีชอยหรือทางทะลุเชื่อมต่อหลายจุด ในบริเวณเดียวกัน
(ชอยราชาติ 1 และ ชอยราชาติ 3)

● ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อพื้นที่

1B: ชอยรางน้ำ

- เพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างในชอยบริเวณหลังเกาะให้สว่างมากยิ่งขึ้น
- ตัดแต่งพุ่มต้นไม้ใหญ่อยู่เสมอไม่ให้บังแสงสว่างของไฟฟ้า
- บริหารจัดการจุดจอดและลักษณะการจอดของรถตู้
- ประชาสัมพันธ์เพื่อหาอาสาสมัครตำรวจบ้านให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น
(อาสาสมัครที่พบคือ กลุ่มจักรยานยนต์รับจ้าง)

5.4.3.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 2B: ชอยเพชรบุรี 21(ชอยกาญจนนา)

● ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 2B:ชอยเพชรบุรี 21

(ชอยกาญจนนา)

คดีที่พบ	ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ
- ลักทรัพย์(ล้วงกระเป๋า)	- 10.00-21.00 น.
- วิวร้าวทรัพย์	- 10.00-02.00 น.

กลุ่มคนที่ก่อเหตุในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ได้แก่
ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และกัมพูชา

● พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 2B:ชอยเพชรบุรี

21 (ชอยกาญจนนา)

เนื่องจากลักษณะของพื้นที่เป็นแหล่งศูนย์กลางพาณิชยกรรมและ
เป็นแหล่งงานที่สำคัญของแรงงานจากที่ต่างๆ อีกทั้งยังมีกิจกรรมภายใน
พื้นที่หมุนเวียนเกือบตลอด 24 ชม. ผู้เข้ามาใช้งานในพื้นที่ส่วนใหญ่

เป็นผู้ที่ถือเงินเป็นก้อนใหญ่เพื่อเข้ามาจับจ่ายใช้สอย ในลักษณะซื้อสินค้า เพื่อไปขายส่ง มีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังนั้นพื้นที่ที่ตลอดทั้งซอยจึงรองรับกลุ่มคนและกิจกรรมดังกล่าวอย่างหนาแน่นโดยทั่วกันตลอดทั้ง ซอย ทำให้ตลอดทั้งซอยเป็นพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดความไม่ปลอดภัยด้าน อาชญากรรมได้เท่าๆกัน

- **ลักษณะที่ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21(ซอยกาญจนา)**

- ลักษณะพื้นที่ที่มีคนใช้งานและการตั้งร้านค้าประเภทหาบเร่ แพงลอยอย่างหนาแน่น

- **ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อพื้นที่ 2B:ซอยเพชรบุรี 21(ซอยกาญจนา)**

- เพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างในซอยให้สว่างมากยิ่งขึ้น
- ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์เตือนให้ระมัดระวังทรัพย์สินจากภัย อาชญากรรม

พื้นที่ในซอยเพชรบุรี 21(ซอยกาญจนา) สามารถทำการปรับปรุงได้ ยากมาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ของเอกชนและเป็นพื้นที่สำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์

5.4.4 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ C: ลานหน้าอาคารสาธารณะ

5.4.4.1 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 1C: ลานแพลตฟอร์ม-แกรนด์ไทม่อน

- **ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 1C: แพลตฟอร์ม- แกรนด์ไทม่อน**

<u>คดีที่พบ</u>	<u>ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ</u>
- ลักทรัพย์(ล้วงกระเป๋า)	- 15.00-19.00 น.
- วิวร้าวทรัพย์	- ช่วงหลัง 20.00 น.

- **พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 1C: แพลตฟอร์ม- แกรนด์ไทม่อน**

- บริเวณตรอกด้านหลังแพลตฟอร์ม เชื่อมไปยังเซ็นทรัลเวสต์
- **ลักษณะที่ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ 1C: แพลตฟอร์ม-แกรนด์ไคม่อน**
 - ลักษณะจุดอับสายตา ทำให้เกิดพื้นที่ล่อแหลม เนื่องจากความสว่างไม่เพียงพอ เช่น บริเวณตรอกด้านหลังแพลตฟอร์ม เป็นต้น
 - ลักษณะของพื้นที่ที่เป็นทางหนีทีไล่ที่ดีสำหรับคนร้าย ได้แก่ พื้นที่ที่มีชอยหรือทางทะเลเชื่อมต่อกับหลายจุด ในบริเวณ
- **ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อพื้นที่ 1C: แพลตฟอร์ม-แกรนด์ไคม่อน**
 - เพิ่มไฟฟ้าบริเวณทางเท้าสาธารณะให้มีความสว่างมากยิ่งขึ้น
 - เพิ่มการบริหารจัดการต่อภูมิทัศน์ถนนที่พบภายในพื้นที่ เช่น การซ่อมบำรุงและทำความสะอาดตู้โทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น

5.4.4.2 สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์บริเวณพื้นที่ 2C: ลานหน้าพันธุ์ทิพย์

- **ลักษณะของคดีและช่วงเวลาเกิดเหตุที่พบในพื้นที่ 2C: ลานหน้าพันธุ์ทิพย์**

<u>คดีที่พบ</u>	<u>ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ</u>
- ลักทรัพย์(ล้วงกระเป๋า)	- 15.00-19.00 น.
- วิ่งราวทรัพย์	- ช่วงหลัง 20.00 น.
- **พื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมของพื้นที่ 2C: พันธุ์ทิพย์**
 - บริเวณทางเท้าสาธารณะตั้งแต่ชอยเพชรบุรี 22-สี่แยกพญาไท โดยเฉพาะบริเวณด้านหน้าสถานทูตอินโดนีเซียเกิดเหตุกระชากกระเป๋าบ่อยครั้งในช่วงกลางคืน
- **ลักษณะที่ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ 2C: ลานหน้าพันธุ์ทิพย์**
 - ลักษณะจุดอับสายตา ทำให้เกิดพื้นที่ล่อแหลม เนื่องจากความสว่างไม่เพียงพอ เช่นบริเวณด้านหน้าสถานทูตอินโดนีเซีย เป็นต้น

- ลักษณะของพื้นที่ที่เป็นทางหนีทีไล่ที่ดีสำหรับคนร้าย ได้แก่พื้นที่ที่มีซอยหรือทางทะลุเชื่อมต่อหลายจุด ในบริเวณเดียวกัน
 - ลักษณะพื้นที่เปลี่ยว ไม่มีผู้สัญจรผ่านในพื้นที่
- ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อพื้นที่

2C: ลานหน้าพันธุ์ทิพย์

- เพิ่มไฟฟ้าบริเวณทางเท้าสาธารณะให้มีความสว่างมากยิ่งขึ้น
- เพิ่มการบริหารจัดการต่อเฟอร์นิเจอร์ถนนที่พบภายในพื้นที่ เช่น การซ่อมบำรุงและทำความสะอาดตู้โทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น

บทที่ 6

ลักษณะขององค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

6.1 องค์ประกอบของภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ศึกษา

จากการเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 ประเภท สำหรับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ที่พบในพื้นที่ประเภทถนน-ตรอก-ซอย (ในที่นี่มีพื้นที่ของซอยรางน้ำและซอยเพชรบุรี 21 เป็นพื้นที่ตัวแทนศึกษา) และพื้นที่ประเภทลานหน้าอาคารสาธารณะ (ในที่นี่มีพื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าแพลดทินัม-แกรนด์ไคม่อนและลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์เป็นพื้นที่ตัวแทนศึกษา) จะมีประเภทขององค์ประกอบภูมิทัศน์ที่พบคล้ายคลึงกัน

แต่ในพื้นที่ประเภทที่เป็นวงเวียนจุดศูนย์รวมของการสัญจร (ในที่นี่มีพื้นที่วงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเป็นพื้นที่ตัวแทนศึกษา อันประกอบด้วยพื้นที่เกาะ 4 เกาะ) พบว่ามีองค์ประกอบของภูมิทัศน์ที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น คือ เรื่องของซุ้มบริการต่างๆ (ในหมวดเฟอร์นิเจอร์ถนน) ที่พบเป็นองค์ประกอบหลักของพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ประเภทอื่นในเรื่องของซุ้มบริการไม่ใช่องค์ประกอบหลัก หรือไม่พบเลยในพื้นที่

จากผลการศึกษาทุกประเภทพื้นที่ตัวแทนศึกษาอันเป็นพื้นที่ที่ติดอันดับ 1 ที่มีสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมมากที่สุดของกรุงเทพมหานคร และเป็นอาณาบริเวณที่มีการเกิดคดีขึ้นอย่างหนาแน่น ทำให้ทราบถึงตำแหน่งของพื้นที่และองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางกายภาพจากตำแหน่งพื้นที่นั้นที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม และจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม ด้านตำแหน่งของพื้นที่ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมพบว่าในบริเวณตำแหน่งที่เคยมีการเกิดคดีขึ้น หรือตำแหน่งที่มีโอกาสจะเกิดคดีได้ มีองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางกายภาพที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมอยู่ในพื้นที่นั้น

ซึ่งในแต่ละตำแหน่งพื้นที่ที่พบว่ามีความเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 ประเภท มีเรื่องขององค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม สรุปได้ดังตาราง 6.1

สรุปองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ศึกษา								
องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่สำรวจพบ ในพื้นที่ศึกษา	พื้นที่ A (Node): อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ				พื้นที่ B (Linear Open Space): ถนน-ตรอก-ซอย		พื้นที่ C (Plaza): พื้นที่ถนนหน้าอาคารสาธารณะ	
	1A. ราชวิถี	2A. ถนนพหลโยธิน	3A. ม.พหลโยธิน	4A. วนรศ.ราม	1B. ซอยรามคำแหง	2B. ซอยพหลโยธิน 21	C.1. ถนนพหลโยธิน	2C. ถนนรัชดาภิเษก
1. ขนาดทางเท้า								
ขนาดไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด	●	●	●	●	●	●	●	●
ขนาดไม่ถึงเกณฑ์โดยพื้นที่เดิม	●	●	●	●	●			
2. เฟอร์นิเจอร์รอน								
2.1. ชุมบริการ								
ชั้นรอดประจำทาง	●	●	●	●				
ชั้นขายของ	●	●	●	●		●		
ชั้นห้องนำสาธารณะ	●	●	●	●				
ชั้นป้อมตำรวจ	●			●				
ชั้นประชาสัมพันธ์	●			●				
ชั้น ข.ส.ม.ก.	●		●	●				
ชั้น ATM	●	●	●	●				
ชั้นป้อมยาม							●	●
จุดจอดรถ	●	●	●	●				
2.2. เก้าอี้	●	●	●	●				
2.3. ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	●	●	●	●	●	●	●	●
2.4. ป้ายโฆษณา	●	●	●	●		●	●	●
2.5. ป้ายสัญลักษณ์บอกทาง		●	●	●	●			●
2.6. รั้วกั้นเขต	●		●	●			●	
2.7. เสาไฟฟ้า	●	●	●	●	●	●	●	●
2.8. เสาตั้งกั้นเขต(bollard)							●	●
3. วัสดุที่ขรุขระ								
3.1. ไม้ยืนต้น	●	●	●	●	●		●	
3.2. ไม้พุ่ม			●	●	●		●	
3.3. ไม้เลื้อย						●		
4. ไฟส่องสว่าง								
4.1. ไฟเสาสูง	●	●	●	●	●		●	●
4.2. ไฟเสาเตี้ย	●	●	●				●	

● แทนองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่พบในพื้นที่ศึกษา

● แทนองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่พบในพื้นที่ศึกษาและพบว่าเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

ตาราง 6.1 สรุปองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่าลักษณะอันเป็นช่องโหว่โอกาสที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ มี 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 : ลักษณะช่องโหว่โอกาสไม่ถูกจับกุมเนื่องจากไม่มีผู้มองเห็นหรือสังเกตเห็นเนื่องจากสภาพทางกายภาพในพื้นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการมองเห็น ทำให้เกิดขวางหรือบดบังการมองจากผู้ใช้งานพื้นที่นั้น

แบบที่ 2 : ลักษณะช่องโหว่โอกาสไม่ถูกจับกุมเนื่องจากสามารถหลบหนีได้ ด้วยสภาพทางกายภาพในพื้นที่มีสภาวะแวดล้อมอันเป็นช่องทางหนีที่ดีสำหรับอาชญากร

ซึ่งจากการเก็บข้อมูลภาคสนามทั้งจากการสำรวจและสัมภาษณ์ พบลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพในพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท มีอยู่ 5 เรื่องหลัก ดังนี้

1) ลักษณะพื้นที่ที่มีความหนาแน่น

เกี่ยวข้องกับเรื่องขนาดทางเท้า ซึ่งจากการศึกษาตำแหน่งของพื้นที่ตัวแทนศึกษาที่มีการเกิดคดีขึ้นในพื้นที่ พบว่าทางเท้าอันนำมาซึ่งลักษณะหนาแน่นที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม จัดได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ขนาดทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์โดยพื้นที่เดิม และมีองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นร่วมในพื้นที่

ประเภทที่ 2 ขนาดทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์โดยกิจกรรมประกอบพื้นที่ เช่น หาบเร่ แผงลอย การตั้งโต๊ะขายของครอบครองพื้นที่ทางเท้า การตั้งโต๊ะเป็นท่ารถตู้

2) ลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตา

เกี่ยวข้องกับเรื่องเฟอร์นิเจอร์ถนน และวัสดุพืชพรรณ ด้วยเรื่องของระยะการจัดวางตำแหน่งที่ตั้ง ขนาด ระดับความสูง และการใช้วัสดุ

3) ลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่าง

เกี่ยวข้องกับเรื่องวัสดุพืชพรรณ และเรื่องดวงโคมส่องสว่างในพื้นที่ ด้วยตำแหน่งที่ตั้ง ระยะห่าง และระดับความสูง

4) ลักษณะพื้นที่เปลี่ยว

ลักษณะนี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงจากเรื่องขององค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ แต่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการออกแบบวางผังด้านการจัดเขตพื้นที่ (การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร) และความยากง่ายของเส้นทางการเข้าถึงพื้นที่ ประกอบกับเรื่องของการขาดการดูแลรักษาสภาพพื้นที่ให้สะอาดดูดี

5) ลักษณะพื้นที่มีช่องทางหลบหนี

ลักษณะนี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงจากเรื่องขององค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ แต่จะเกี่ยวข้องกับการออกแบบวางผัง ด้วยตำแหน่งของเส้นทางที่เชื่อมต่อสู่พื้นที่อื่น และจำนวนของทางเข้า-ออกในพื้นที่

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปเป็นตารางแสดงถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพได้ดังตารางที่ 6.2

ลักษณะโอกาส สำหรับอาชญากร	ลักษณะของพื้นที่ที่เอื้อ ต่อการเกิด อาชญากรรม	ความเกี่ยวข้องกับ	
		องค์ประกอบภูมิทัศน์	การวางผัง
โอกาสไม่ถูก จับกุมเนื่องจากไม่ มีผู้มองเห็นหรือ สังเกตเห็น	1. ความหนาแน่น	ขนาดทางเท้า	จัดเขตพื้นที่
	2. จุดอับสายตา	เฟอร์นิเจอร์ถนน	ระยะของการวางอาคาร
		วัสดุพืชพรรณ	ตำแหน่งการวางอาคาร
	3. การขาดไฟส่อง สว่าง	ดวงโคมส่องสว่าง	-
		วัสดุพืชพรรณ	
4. ความเปลี่ยว	-	จัดเขตพื้นที่	
โอกาสไม่ถูก จับกุมเนื่องจาก หลบหนีได้ รวดเร็ว	5. ช่องทางหลบหนี	-	ลักษณะเส้นทางการเข้าถึงในพื้นที่
			การกำหนดจุดเข้า-ออกในพื้นที่

ตาราง 6.2 สรุปความเกี่ยวข้องกันระหว่างลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม
กับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ

ทั้ง 5 ลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น ข้อ 1-4 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการมองเห็นที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากองค์ประกอบภูมิทัศน์ ส่วน ข้อ 5 เป็นเรื่องของช่องทางหนีของอาชญากรที่เกี่ยวข้องกับการวางผัง การใช้ประโยชน์อาคาร และช่องทางการเข้า-ออกพื้นที่

โดยเรื่องของความเปลี่ยวเป็นลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมที่ได้เพิ่มเติมจากข้อคิดเห็นและทัศนคติจากการสัมภาษณ์ทั้งตำรวจและผู้ใช้งานประจำในพื้นที่ศึกษา ซึ่งนอกจากจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการวางผังด้านการใช้ประโยชน์อาคารและความยากง่ายของเส้นทางการเข้าถึงในพื้นที่ ยังเกี่ยวข้องกับเรื่องของการจัดการดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่นั้นๆด้วย ยกตัวอย่างเช่น พื้นที่ทางเท้าบริเวณกลางซอยรายน้ำหน้าสวนสันติภาพ (สวนสาธารณะ) นอกจากพื้นที่จะทำหน้าที่หลักเพื่อการสัญจรของคนเดินเท้าแล้วนั้นยังถูกใช้เป็นจุดทิ้งขยะของคนในซอยด้วยวิธีนำขยะใส่ถุงและตั้งไว้รอรถขยะ ส่งกลิ่นเหม็นและสกปรก ทำให้มีคนสัญจรผ่านน้อย โดยเฉพาะผู้ที่คุ้นเคยพื้นที่อยู่แล้วจะหลีกเลี่ยงเส้นทางดังกล่าวโดยปริยาย

อีกประการหนึ่ง จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม เมื่อลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมดังกล่าวอยู่ในอาณาบริเวณพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการสอดส่องดูแลด้วยการมียามรักษาการณ์ การติดตั้งกล้องวงจรปิด การมีกิจกรรมประกอบทางเท้าตลอด 24 ชม. เช่น ร้านสะดวกซื้อประเภทเซเว่นอีเลฟเว่น (7-11) โลตัสเอ็กซ์เพรส เป็นต้น จะสามารถช่วยให้พื้นที่ที่มีลักษณะเอื้อต่ออาชญากรรมดังกล่าวมีความเบาบางลงก่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยสำหรับผู้สัญจรทางเท้าในพื้นที่สาธารณะนั้นมากยิ่งขึ้น

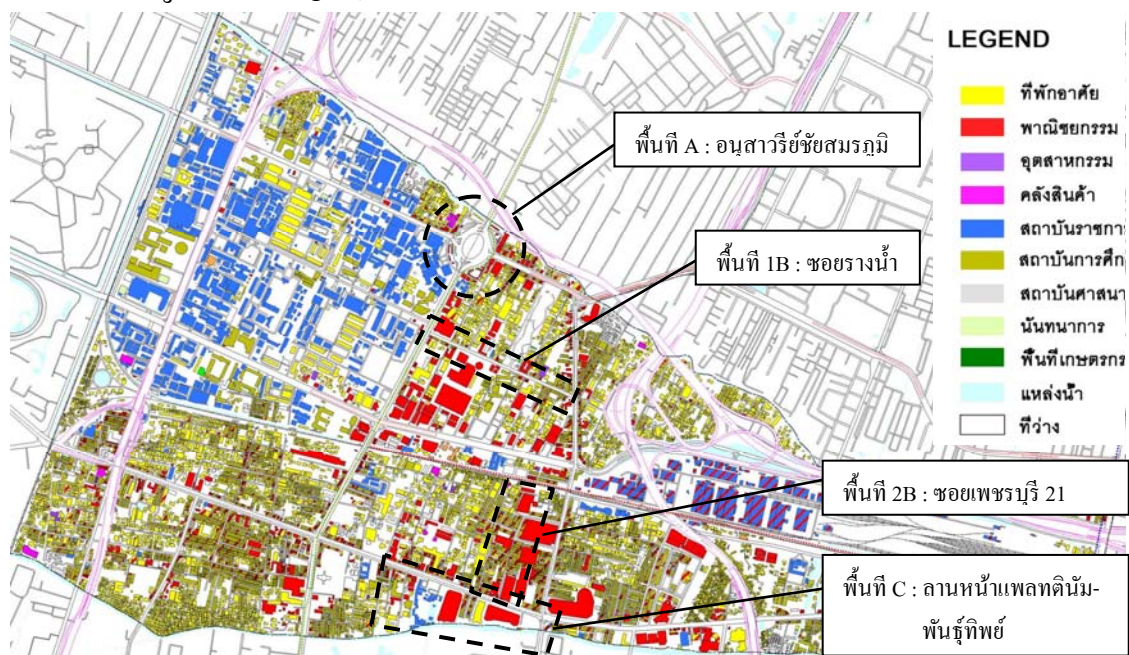
6.2 ลักษณะจากองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

สำหรับลักษณะองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมทั้งหมดที่พบจากพื้นที่ตัวแทนศึกษา มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

6.2.1 ลักษณะพื้นที่ที่มีความหนาแน่น

- ด้านการวางผัง: เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดเขตพื้นที่

จากการศึกษาภาพรวมด้านการวางผัง พบว่าในทุกย่านของพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภทมีการจัดเขตพื้นที่ด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบปะปนกัน และมีการใช้อาคารที่หลากหลาย ได้แก่ อาคารที่อยู่อาศัย อาคารคลังสินค้า อาคารเพื่อการพาณิชย์กรรม สถานศึกษา สถานที่ราชการ วัด สวนสาธารณะ ฯลฯ ทำให้มีคนแปลกหน้าหมุนเวียนเข้ามาใช้พื้นที่ในปริมาณมาก ก่อให้เกิดความหนาแน่นในพื้นที่อันเป็นลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม (Burgess, 1929)

แผนที่ 6.1 การใช้อาคารของพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท

ที่มา : สำนักงานเขตราชเทวี, 2555

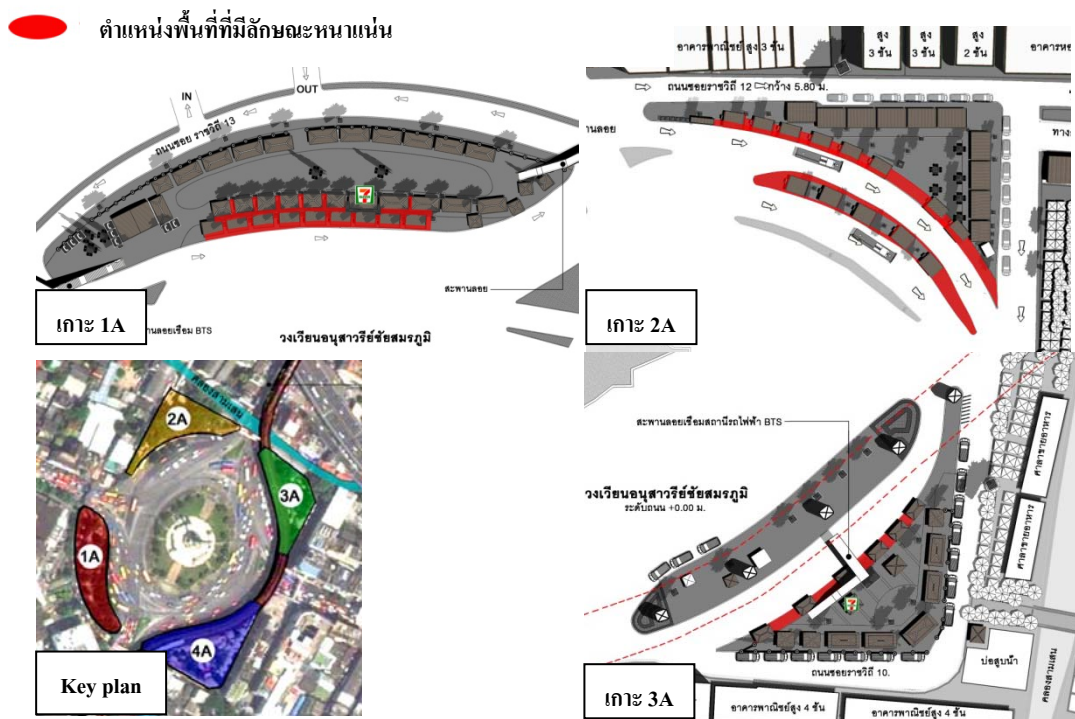
- ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์: เกี่ยวข้องกับเรื่องขนาดทางเท้า

พื้นที่ที่หนาแน่นอันเป็นลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากองค์ประกอบภูมิทัศน์มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องขนาดความกว้างของทางเท้า และจากการทบทวนวรรณกรรมขนาดช่องทางสัญจรสำหรับคนเดินเท้าเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณของผู้ใช้งานในพื้นที่ ซึ่งทางเท้าที่มีขนาดความกว้างที่พอดีกับปริมาณผู้ใช้งานจะไม่ก่อให้เกิดความหนาแน่น โดยมาตรฐานความกว้างของพื้นที่ทางเท้าในเขตเมืองควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และต้องไม่มีส่วนประกอบพื้นที่ทางเท้าอื่นกีดขวางในช่องทางสัญจร เช่น เฟอร์นิเจอร์ถนน วัสดุพืชพรรณ ดวงโคมส่องสว่าง เป็นต้น (PEDSAFE, 2012) อีกทั้งขนาดทางเท้าที่กว้างหรือแคบยังเป็นสิ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระยะการมองเห็นของผู้สัญจรทางเท้านั้นอันก่อให้เกิดช่องโอกาสสำหรับอาชญากรในการก่อคดีด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีประเภทลักทรัพย์ ได้แก่ การล้วงกระเป๋า การกรีดกระเป๋า เป็นต้น

จากการศึกษาในทุกประเภทของพื้นที่ศึกษา พบว่าความหนาแน่นที่เกิดจากขนาดของทางเท้าในพื้นที่มาจากทางเท้า 2 ลักษณะ อันได้แก่

- ลักษณะที่ 1: ขนาดของทางเท้าในพื้นที่เดิมที่มีขนาดความกว้างแคบกว่ามาตรฐานทางเท้าในเขตเมือง โดยมีองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นร่วมอยู่ในพื้นที่ทางเท้านั้น เช่น วัสดุพืชพรรณ เฟอร์นิเจอร์ถนน ดวงโคมส่องสว่าง ส่วนหน้าอาคารร้านค้าที่อยู่ติดกับทางเท้า

ซึ่งจากการสำรวจ พบทางเท้าแบบลักษณะที่ 1 ในทุกประเภทพื้นที่ศึกษา โดยพื้นที่ทางเท้าที่เข้าข่ายลักษณะแบบนี้ พบทางเท้ามีความกว้างเพียง 1.60-2.20 เมตร ซึ่งถือว่าแคบเมื่อเทียบกับปริมาณผู้ใช้งานในพื้นที่ ส่งผลต่อความสามารถในการรองรับปริมาณผู้ใช้งานในพื้นที่นำมาซึ่งความหนาแน่น กรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ พื้นที่ตัวแทนศึกษาที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่รอรถประจำทางของเกาะแทบทุกเกาะ(ในที่นี้คือพื้นที่เกาะ 1A 2A และ 3A) ส่วนมีพื้นที่ทางเท้าแบบลักษณะที่ 1 และเมื่อดูด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกิดคดีในพื้นที่นั้นก็พบว่าพื้นที่รอรถประจำทางที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เป็นพื้นที่ที่มีสถิติคดีเกิดมากที่สุดเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นภายในเกาะ โดยเฉพาะคดีประเภทลักทรัพย์แบบล้วงกระเป๋า และกรีดกระเป๋า เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

แผนที่ 6.2 ตัวอย่างตำแหน่งของทางเท้าแบบลักษณะที่ 1 ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่บริเวณ
 รอรถประจำทางของเกาะ 3 เกาะ ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

ภาพ 6.1 ลักษณะทางเท้าบริเวณพื้นที่รอรถประจำทางเกาะ 1A

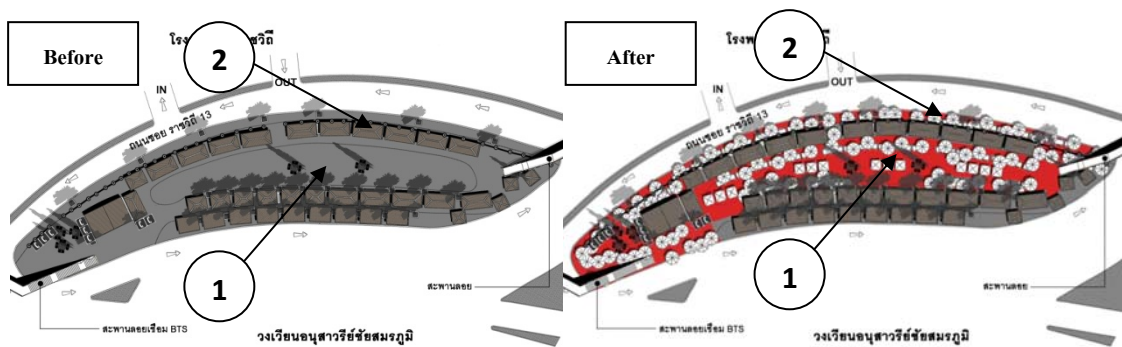

ภาพ 6.2 ลักษณะทางเท้าบริเวณพื้นที่รอรถประจำทางเกาะ 2A

ภาพ 6.3 ลักษณะทางเท้าบริเวณพื้นที่รอรถประจำทางเกาะ 3A

- **ลักษณะที่ 2:** พื้นที่ทางเท้ามีขนาดแคบกว่ามาตรฐานทางเท้าในเขตเมืองด้วยกิจกรรมประกอบพื้นที่ เช่น หาบเร่แผงลอย การตั้งโต๊ะขายของหน้าอาคารยึดครองพื้นที่ทางเท้าสาธารณะ การตั้งโต๊ะเป็นท่ารถตู้ เป็นต้น โดยกิจกรรมเหล่านี้เข้ามาแทนที่ฟังก์ชันการใช้งานหลักของทางเท้าที่ใช้สัญจรสำหรับคนเดินเท้า หรือพื้นที่ที่มีไว้สำหรับจอดรถประจำทางกลับกลายเป็นพื้นที่ที่ทำหน้าที่เพื่อการจับจ่ายซื้อของแทนฟังก์ชันเดิม ทำให้ขนาดทางเท้าแคบลงจนไม่สัมพันธ์กับปริมาณผู้ใช้พื้นที่ทางเท้า นั้นนำมาซึ่งความหนาแน่นที่เอื้อต่อการเกิดคดีอาชญากรรม ซึ่งจากข้อมูลสถิติคดีและจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในทุกๆทางเท้าที่เข้าข่ายลักษณะที่ 2 จากพื้นที่ตัวแทนศึกษา ล้วนเคยมีคดีเกิดขึ้นในพื้นที่ทั้งสิ้น

แผนที่ 6.3 ตัวอย่างลักษณะพื้นที่ทางเท้าที่มีขนาดไม่ถึงเกณฑ์โดยกิจกรรมในพื้นที่ (หาบเร่แผงลอย) ของเกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี พื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

ภาพ 6.4 ตำแหน่งที่ 1 ทางเท้าบริเวณโซนกลางเกาะ ก่อนมีหาบเร่แผงลอย

ภาพ 6.5 ตำแหน่งที่ 1 ทางเท้าบริเวณโซนกลางเกาะ หลังมีหาบเร่แผงลอย

ภาพ 6.6 ตำแหน่งที่ 2 ทางเท้าบริเวณ
ด้านหลังเกาะ ก่อนมีหาบเร่แผงลอย

ภาพ 6.7 ตำแหน่งที่ 2 ทางเท้าบริเวณด้านหลังเกาะ
หลังมีหาบเร่แผงลอย

ภาพ 6.8 พื้นที่ทางเท้าที่ถูกแทนที่การใช้งานหลักด้วยการยึดพื้นที่ตั้งโต๊ะเป็นท่ารถตู้
บริเวณพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

ภาพ 6.9 พื้นที่ทางเท้าที่ถูกแทนที่การใช้งานหลักด้วยการยึดพื้นที่ตั้งโต๊ะขายของหน้าอาคาร
บริเวณพื้นที่ซอยรางน้ำ

โดยพื้นที่ที่พบว่ามีระดับความหนาแน่นที่สุดในแต่ละประเภทพื้นที่ตัวแทนศึกษาที่วัดได้ โดยยึดตามเกณฑ์การให้บริการบนทางเท้า (Level of Service) ของ Pushkarev (1975) (ดูเทียบตารางที่ 2.1) มีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ 1B: ซอยรางน้ำ ได้แก่ บริเวณลานและทางเท้าหน้าห้างเซ็นจูรี มีความหนาแน่น 0.83 ตร.ม./คน อยู่ในระดับ Jammed ในช่วงเวลา 17.00-19.00 น.

พื้นที่ 2B: ซอยเพชรบุรี 21 ได้แก่ บริเวณพื้นที่ทางเท้าที่ไม่มีพุดบาทและไม่มีการสัญจรร่วมกับรถยนต์ มีขนาดความกว้าง 3 เมตร มีความหนาแน่น 0.3 ตร.ม./คน อยู่ในระดับ Jammed ในช่วงเวลา 15.00-16.00 น.

พื้นที่ 1C: ลานหน้าศูนย์การค้าแพลดทินัม-แกรนด์ไคมอน มีความหนาแน่น 1.4 ตร.ม./คน อยู่ในระดับ Congested ในช่วงเวลา 17.00-18.00 น.

พื้นที่ 2C: ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์ มีความหนาแน่น 2.07 ตร.ม./คน อยู่ในระดับ Crowded ในช่วงเวลา 17.00-18.00 น.

หมายเหตุ : เนื่องจากพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ทำการปิดปรับปรุงพื้นที่ในช่วงสำรวจความหนาแน่น จึงไม่สามารถวัดระดับของความหนาแน่นในพื้นที่ดังกล่าวได้ แต่จากข้อมูลสำรวจเบื้องต้น และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งจากตำรวจและผู้ใช้พื้นที่ ตำแหน่งพื้นที่ที่มีลักษณะหนาแน่นมากที่สุด คือ บริเวณป้ายรถเมล์ของทั้ง 4 เกาะ

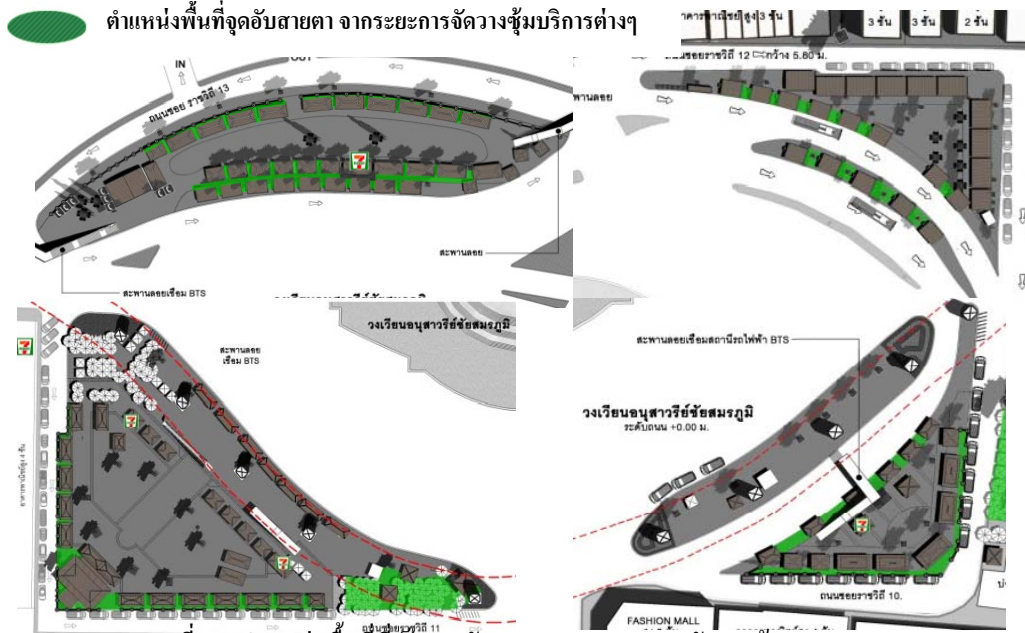
6.2.2 ลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตา

- ด้านการวางผัง: เกี่ยวข้องกับเรื่องระยะในการจัดวางและตำแหน่งของการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพในพื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

1) ลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตาจากเรื่องระยะการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์

จากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท พบว่า การจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ที่มีการเว้นระยะที่น้อยจนเกินไปจนเกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชอกมุม อีกทั้งยังอยู่ในแนวที่ตำแหน่งมุมมองหลักจากผู้ที่สัญจรในพื้นที่ไม่สามารถมองเห็นได้ จะนำมาซึ่งลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตาที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากเรื่องระยะในการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพ ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ ระยะการจัดวางซุ้มบริการต่างๆ อันได้แก่ ซุ้มอาคารขายของ ซุ้มศาลารอรถประจำทาง เป็นต้น ภายในพื้นที่เกาะของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ที่มีการเว้นระยะระหว่างซุ้มอาคาร (1.50 ม.) ที่ใกล้กันจนเกิด

เป็นพื้นที่ที่อัปсайตา โดยตำแหน่งมุมมองที่มองเห็นเป็นจุดอัปทางสายตาคะยึดตามทิศทางหลักของการสัญจรจากผู้ใช้งานในพื้นที่

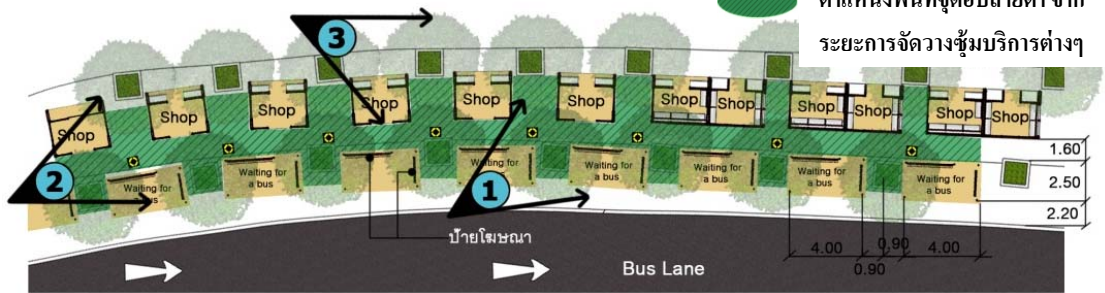
แผนที่ 6.4 ตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอัปไซตาจากระยะการจัดวางผังอาคารขายของ

พื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

จากพื้นที่ทั้ง 4 เก้าของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ตำแหน่งพื้นที่ที่พบว่ามีลักษณะจุดอัปไซตาเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม มีอยู่ด้วยกัน 3 บริเวณ คือ

- 1) บริเวณป้ายรถเมล์ อันเป็นจุดอัปไซตาจากการจัดวางผังรอรถประจำทาง ชุมขายของ ป้ายโฆษณา กระบะปลูกไม้ยืนต้น และไฟประดับเสาสูง
- 2) บริเวณพื้นที่ระหว่างและด้านหลังชุมขายของที่มีรั้วกัน อันเป็นจุดอัปไซตาจากการจัดวางตำแหน่งชุมขายของที่หันหลังให้พื้นที่ กั้นสาดทึบที่บังช่องจากรั้วโปร่ง และจุดรอรถตู้ที่มีการนำรถตู้มาจอดเป็นแนวยาวนานบนพื้นที่ทางเท้าด้านหลัง
- 3) บริเวณพื้นที่ให้เช่าสำหรับตั้งชุมขายของ อันเป็นจุดอัปไซตาจากรูปแบบของชุม ที่ทำกันสาดและหลังคาคลุมด้วยวัสดุปิดทึบซึ่งทั้งหมดมีรายละเอียด ดังนี้

ภายในเกาะ ตำแหน่งพื้นที่จุดอัปไซตาจากระยะการจัดวางผังบริการต่างๆ

แผนที่ 6.5 ตัวอย่างบริเวณป้ายรถเมล์พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอัปทางสายตจากระยะการจัดวางผังอาคารพร้อมกับแสดงตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลักในพื้นที่

ภาพ 6.10 บรรยากาศพื้นที่ที่เกิดเป็นจุดอับสายตาในมุมมองที่ 1 บริเวณป้ายรถเมล์ จากระยะการจัดวางซุ้มศาลารอรถประจำทาง ผนวกกับแนวการจัดวางเรียงต่อกันตามแนวเส้นรอบรูปของตัวเกาะที่โค้งทำให้ซ้อนเหลื่อมกัน

ภาพ 6.11 บรรยากาศพื้นที่ที่เกิดเป็นจุดอับสายตา ในมุมมองที่ 2 บริเวณป้ายรถประจำทาง จากระยะการจัดวางซุ้มศาลารอรถ กับซุ้มอาคารขายของที่เว้นความห่างน้อยจนเกิดเป็นพื้นที่ชอกมูม

ภาพ 6.12 บรรยากาศพื้นที่ที่เกิดเป็นจุดอับสายตาในมุมมองที่ 3 จากบริเวณ โชนกลางเกาะ

แผนที่ 6.6 ฟังแสดงตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลักในบริเวณพื้นที่ระหว่างอาคารกับด้านหลังซุ้มอาคารขายของที่มีรั้วกัน และตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตา

ตำแหน่งพื้นที่จุดอันตราย จากระยะการจัดวางตู้บริการ

ภาพลักษณะที่เกิดเป็นพื้นที่จุดอันตรายเมื่อต่อการเกิดอาชญากรรม จากการให้ระยะในการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์

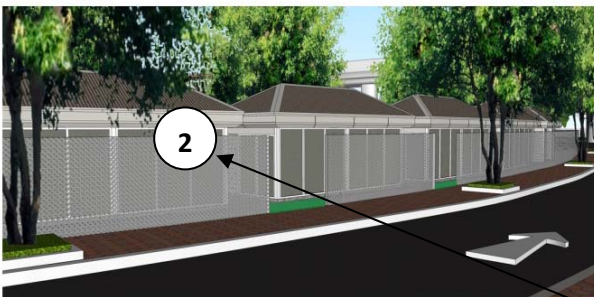
ภาพระยะห่างระหว่างตู้อาคารขายของที่มีความกว้างเท่ากับ 1.20 ม.

ภาพตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอันตรายในมุมมอง 1 จากบริเวณโซนกลางเกาะ

ภาพ 6.13 ระยะการวางตู้อาคารขายของที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นจุดอันตรายเมื่อต่อการเกิดอาชญากรรม ในมุมมองที่ 1

ภาพจุดจอดรถตู้และทางเท้าเมื่อมีกิจกรรมประกอบพื้นที่ ในมุมมอง 2

ภาพรั้วกันพื้นที่ สูง 2 เมตร ที่ทำจากไม้ตีทแยงเว้นร่อง และเว้นช่องกว้าง 1 เมตร ให้เป็นทางเข้า-ออกพื้นที่ โดยไม่มีประตูกัน ในมุมมอง 2

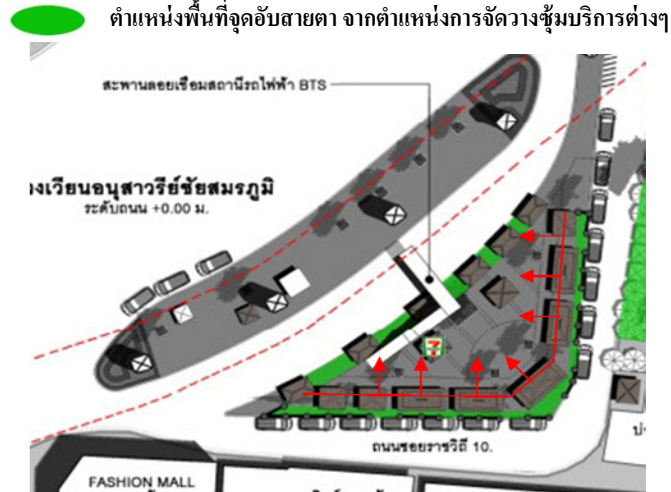
ภาพตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอันตรายในมุมมอง 2

ภาพ 6.14 ระยะการวางตู้อาคารขายของกับรั้วกันที่เกิดลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอันตรายเมื่อต่อการเกิดอาชญากรรมในมุมมองที่ 2 จากบริเวณถนนซอยด้านหลังเกาะ

2) ลักษณะพื้นที่จุดอับทางสายตาจากเรื่องตำแหน่งการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์

จากการทบทวนวรรณกรรม กล่าวว่า การวางอาคารหันหลังให้สู่ทางเท้า หรือทางเดินหลัก จะส่งผลให้มีผู้ที่คอยเฝ้ามองในพื้นที่ลดลง (การมองเห็นกันลดลง) ทำให้เกิดเป็นพื้นที่จุดอับสายตาขึ้น (Newman, 1973)

จากผลการศึกษาพื้นที่ตัวแทนทั้งสามประเภท ในพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ จะพบลักษณะพื้นที่จุดอับทางสายตาจากเรื่องตำแหน่งการจัดวางมุมอาคารชายของที่หันหน้าสู่พื้นที่สวนกลาง แต่หันด้านหลังอาคารให้พื้นที่ทางเท้าด้านหลังซึ่งเป็นพื้นที่ทางสัญจรสำหรับคนเดินเท้าสาธารณะ และมีการกั้นด้วยรั้วของเกาะทำให้เกิดเป็นพื้นที่ด้านหลังอาคารที่ผู้เฝ้ามองในพื้นที่ไม่สามารถมองเห็นได้ กลายเป็นจุดอับสายลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

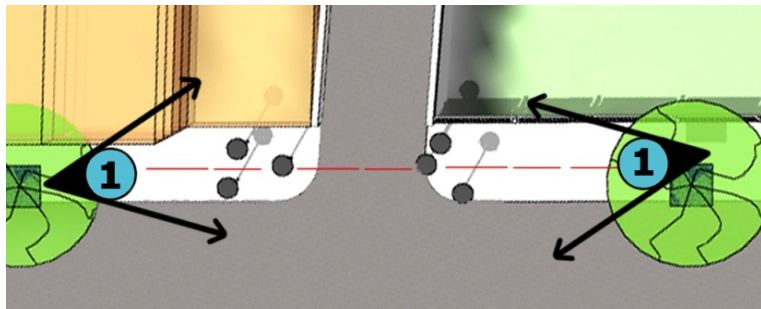

แผนที่ 6.7 ตัวอย่างการวางตำแหน่งของมุมอาคารชายของพื้นที่เกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์ ที่หันด้านหลังอาคารให้กับทางเท้า ผนวกกับมีรั้วกั้นสายตาก่อให้เกิดลักษณะพื้นที่จุดอับสายตาขึ้น

ภาพ 6.15 ลักษณะพื้นที่ด้านหลังที่เป็นจุดอับสายตาผนวกกับมีแนวการจอดของรถตู้บับังสายตาจากผู้สัญจรทางเท้าด้านหลัง

ในพื้นที่ตัวแทนศึกษาอื่น อย่างพื้นที่ประเภทซอยที่มีสถิติคืออาชญากรรมเกิดขึ้นมากที่สุดในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจพญาไท สิ่งที่เกี่ยวข้องการเกิดอาชญากรรมในลักษณะที่เป็นจุดอับสายตาจากเรื่องตำแหน่งการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์ ซึ่งที่พบโดยส่วนใหญ่จะมาจากเฟอร์นิเจอร์ถนนจำพวกป้ายสัญลักษณ์บอกทาง เสาไฟฟ้า และตู้โทรศัพท์สาธารณะ ที่มีการจัดวางซ้อนเหลื่อมกันและกีดขวางในพื้นที่ทางเท้า อันบดบังมุมมองจากทิศทางการมองหลักของผู้สัญจรในพื้นที่ทางเท้า

แผนที่ 6.8 ตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลักในทางเท้าซอยรางน้ำ ที่ เป็นจุดอับสายตาจากตำแหน่งการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ไม่เป็นระเบียบกีดขวางทางเท้าและการมองเห็น

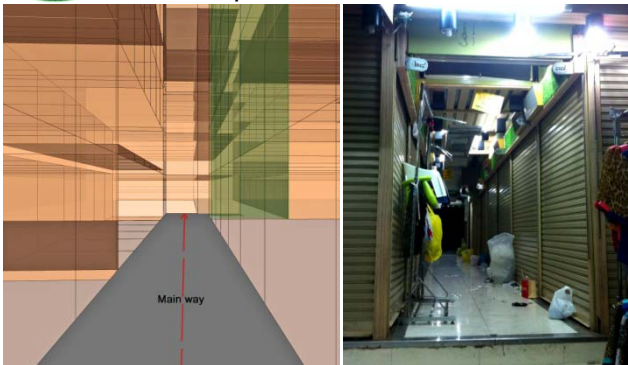

ภาพ 6.16 จุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนนคือ ป้ายสัญลักษณ์บอกทางและเสาไฟฟ้า

แผนที่ 6.9 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตาและทิศทางมุมมองหลักในทางเท้าบริเวณชุมชนชายของซอยเพชรบุรี 21

ตำแหน่งพื้นที่จุดอับสายตา

ภาพ 6.17

การวางตำแหน่งของซุ้มขายของ ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะซอกซอย เป็นซอกมุม จากทิศทางมุมมองหลักของการสัญจร(มุมมอง 1 คู่มือที่ 6.9) จึงเกิดลักษณะของจุดอับสายตาเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้

เนื่องจากมุมมองที่มีต่อเฟอร์นิเจอร์ถนนในพื้นที่ศึกษาประเภทซอย มีทิศทางหลักของทางสัญจรเป็นแนวเส้นตรงตามรูปลักษณะของพื้นที่ที่มีลักษณะขนานไปกับอาคารและถนน ดังนั้นปัญหาที่พบส่วนใหญ่ของลักษณะจุดอับทางสายตา จึงเป็นเรื่องของตำแหน่งในการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนนที่กีดขวางช่องทางหลักของทางเดินเท้าอย่างไม่เป็นระเบียบ และเรื่องของขนาดกับวัสดุในตัวเฟอร์นิเจอร์ถนนนั้นๆ

ภาพ 6.18 บรรยากาศตู้โทรศัพท์สาธารณะบริเวณซอยเพชรบุรี 21 ที่อยู่ได้สะพานลอย และมีระยะการติดตั้งใกล้กัน ก่อให้เกิดซอกมุมเป็นจุดอับสายตา อีกทั้งสำหรับช่วงเวลากลางคืนไม่มีดวงโคมเพื่อการส่องสว่างในพื้นที่ดังกล่าวยิ่งเพิ่มช่องโอกาสให้แก่อาชญากรในการก่อคดีได้มากขึ้น

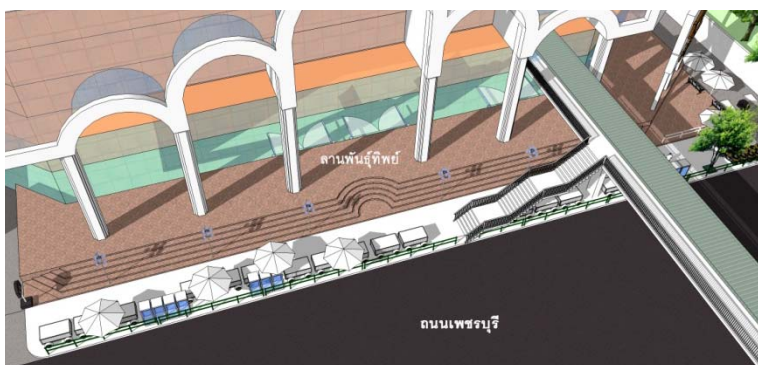
สำหรับพื้นที่ตัวแทนศึกษาประเภท C: ลานหน้าอาคารสาธารณะ ได้แก่ ลานหน้าศูนย์การค้าแพดทินัม-แกรนด์ไคม่อน และลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์ ซึ่งมีพื้นที่ทางเท้าของรัฐผ่านหน้าลานทั้งสองพื้นที่ ในเรื่องของตำแหน่งพื้นที่ที่เคยเกิดคดีทั้งจากข้อมูลจากสถิติของตำรวจและการสัมภาษณ์ระบุเพียงคำว่า เกิดคดี ณ พื้นที่หน้าอาคารของศูนย์การค้า ในการศึกษาขอบเขตพื้นที่จึงดูรวมไปถึงพื้นที่ทางเท้าที่เชื่อมต่อกับลานสาธารณะด้วย

ซึ่งลักษณะของพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกันในเรื่องการเชื่อมต่อกับพื้นที่ทางเท้าของรัฐ ทำให้เฟอร์นิเจอร์ถนนกับลักษณะการมองเห็นที่พบในพื้นที่ มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพ 6.19 ลักษณะองค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตตินั่ม

ลักษณะของลานยกระดับที่ใช้การแบ่งเขตด้วยกระบะต้นไม้กั้นเขต ส่งผลต่อมุมมองของผู้ที่ใช้ทางสัญจรในพื้นที่ทางเท้าที่อยู่ติดกัน

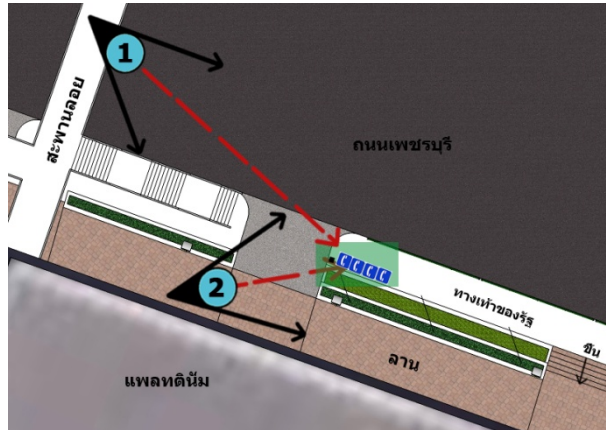
ภาพ 6.20 ลักษณะองค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์

ลักษณะของลานใช้วิธีการยกระดับแบ่งเขตพื้นที่ส่งผลต่อมุมมองของผู้ที่ใช้งานในพื้นที่ ทำให้การมองเห็นพื้นที่ลานกับทางเท้าของรัฐเชื่อมต่อเป็นเนื้อเดียวกัน

จากรูปลักษณะของพื้นที่ดังกล่าวทำให้ลานหน้าอาคารพันธุ์ทิพย์เสมือนมีขอบเขตกว้างมากขึ้นด้วยพื้นที่ทางเท้าของรัฐที่อยู่เชื่อมต่อกัน มุมของการมองเห็นจึงกว้างมากขึ้นด้วย ปัญหาที่พบจากมุมมองในพื้นที่จึงน้อยกว่าบริเวณพื้นที่หน้าแพลตตินั่ม โดยเฟอร์นิเจอร์ถนนในพื้นที่หน้าอาคารศูนย์การค้าทั้งสองแห่งพบว่ามีคล้ายกันได้แก่ ป้ายสัญลักษณ์บอกทาง เสาไฟฟ้า และตู้โทรศัพท์สาธารณะ แตกต่างเพียงหน้าแพลตตินั่มมีแนวกระบะปลูกต้นไม้

จากลักษณะของพื้นที่ที่เป็นลานโล่งสาธารณะ ทำให้จุดมุมมองในพื้นที่มาจากหลายทิศทางด้วยกันไม่มีทางหลักทางรอง ทำให้ยากต่อการระบุถึงจุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนนที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม แต่จากการศึกษาพื้นที่ประเภทลานที่มีลานหน้าแพลตตินั่มและพันธุ์ทิพย์เป็นกรณีศึกษา บริเวณที่พบว่ามีลักษณะจุดอับทางสายตา

จากเฟอร์นิเจอร์ถนน เกิดจากการวางตำแหน่งของเฟอร์นิเจอร์ถนนแต่ละตัวไว้ในที่เดียวกัน โดยมีระยะห่างระหว่างกันน้อย ทำให้เกิดเป็นชอกมูม อีกทั้งยังมีฟังก์ชันที่คนเข้าไปใช้งานได้ด้วย (ดูภาพ 6.21)

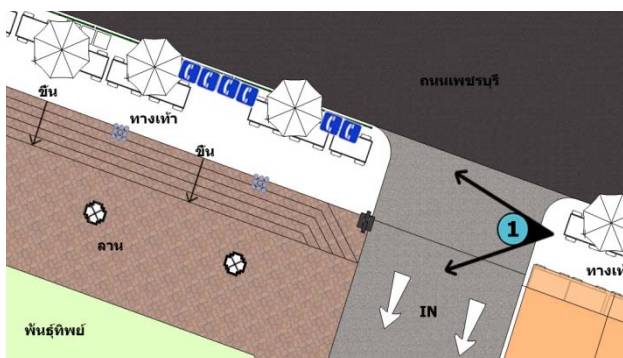
แผนที่ 6.10 ตำแหน่งทิศทางมุมมองจากสะพานลอยหน้าแพลตฟอร์มที่เป็นจุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนน

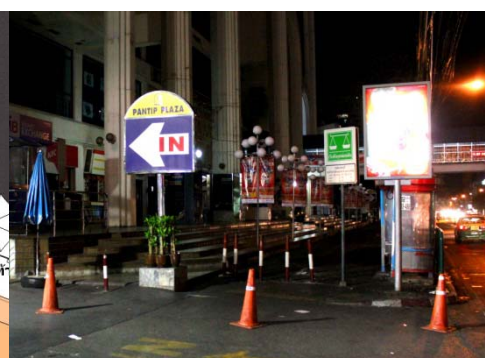
ภาพ 6.21 การเกิดชอกมูมในพื้นที่จากตำแหน่งการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนนบริเวณทางเท้าหน้าแพลตฟอร์ม ในมุมมองที่ 1

ภาพ 6.22 จุดอับสายตาจากตำแหน่งการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนนทางเท้าหน้าแพลตฟอร์ม ในมุมมองที่ 2

แผนที่ 6.11 ฝั่งตำแหน่งทิศทางมุมมองจากทางเท้าหน้าพื้นที่พืชม์

ภาพ 6.23 ลักษณะที่เป็นจุดอับสายตาจากตำแหน่งการวางเฟอร์นิเจอร์ถนน จากมุมมอง 1 (แผนที่ 6.11)

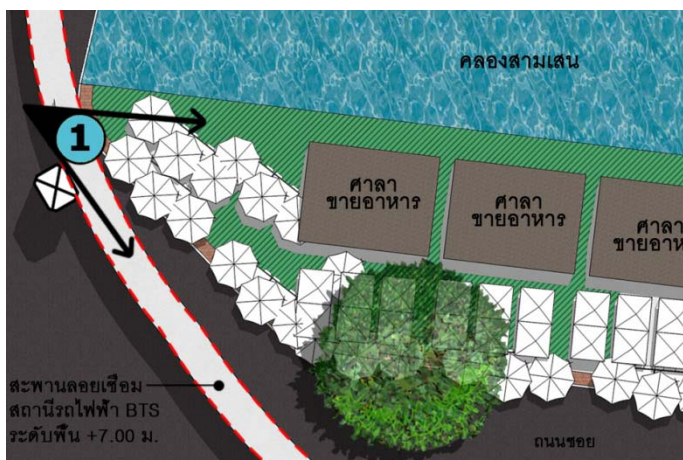
• ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์: เกี่ยวข้องกับเรื่องเฟอร์นิเจอร์ถนน และ วัสดุพืชพรรณ ด้วยเรื่องของระยะการจัดวางตำแหน่งที่ตั้ง ขนาด ระดับความสูง และการใช้ วัสดุ มีรายละเอียดดังนี้

1) ลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนน

จากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท อันเป็นพื้นที่ที่เกิดคดีขึ้นมากที่สุด เป็นอันดับ 1 ของกรุงเทพมหานคร โดยในตำแหน่งที่พบว่าเคยเกิดคดีขึ้นพบ เฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมอันก่อให้เกิดพื้นที่ที่เป็น จุดอับสายตาด้วยเรื่องของขนาด ระดับ และวัสดุที่ใช้ โดยมีรายละเอียดที่สรุปได้ ดังนี้

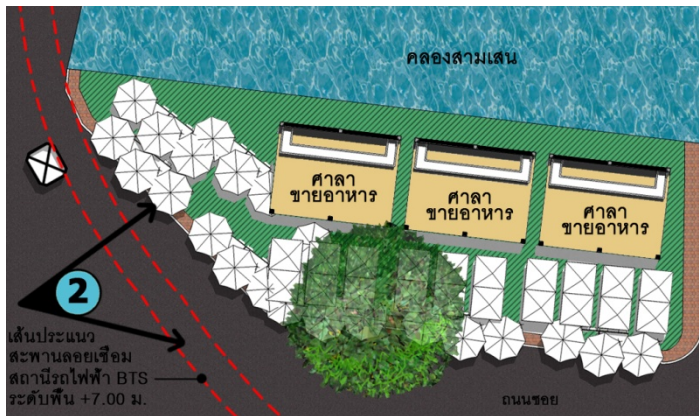
- การจัดสร้างซุ้มบริการ โดยเฉพาะซุ้มขายของประเภทจัดตั้งกันเองในพื้นที่ให้เช่า ขาย (พบบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ) วัสดุที่เป็นองค์ประกอบของผนังทำด้วยวัสดุทึบ และมีรูปแบบของซุ้มที่ไม่แน่นอนอย่างไม่เป็นระเบียบ มีการลুক้ำในพื้นที่ทางเท้า ทำให้ กีดขวางทางเดินเท้าและกีดขวางสายตาในการมองเห็น (ภาพ 6.25)

- การใช้วัสดุทึบทำกันสาดของซุ้มขายของ ซึ่งมีใช้แค่เพียงเพื่อกันแดดกันฝน ให้กับตัวซุ้มแต่ยังครอบคลุมทั่วทั้งบริเวณรวมทั้งทางเดินเท้าสาธารณะด้วย ทำให้พื้นที่ ทางเท้ามีลักษณะที่ปิดทึบ ไม่สามารถมองเห็นได้โดยสะดวกทั้งจากผู้ใช้งานในพื้นที่และผู้ ที่เฝ้ามองจากพื้นที่อาคารโดยรอบ (ภาพ 6.24)

ภาพ 6.24 รูปแบบของซุ้มเช่าขายของ ที่มีกันสาดปิดทึบคลุมพื้นที่ทางเท้า จากมุมมองที่ 1

แผนที่ 6.12 ตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากวัสดุกันสาดทึบที่ครอบคลุมพื้นที่ทางเดินเท้าสาธารณะด้านล่าง จากทิศทางของมุมมองหลัก มุมมองที่ 1 บริเวณทางเดินลอยฟ้ามองลงมายังบริเวณพื้นที่ให้เช่าตั้งซุ้มขายของ

ตำแหน่งพื้นที่จุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์ถนน

แผนที่ 6.13 ผังตำแหน่งทิศทางของมุมมองหลัก มุมมองที่ 2

ในบริเวณพื้นที่ให้เช่าตั้งซุ้มขายของและตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา

ภาพ 6.25 รูปแบบของซุ้มเช่าขายของที่มีกันสาดและทำผนังปิดทึบ จากมุมมอง 2 ในแผนที่ 6.16

- การติดตั้งป้ายโฆษณาบริเวณที่รอรถประจำทาง ด้วยการจัดทำป้ายที่มีขนาดใหญ่และใช้วัสดุทึบ จนกีดขวางการมองเห็นและสามารถบดบังตัวคนได้มิดชิดซึ่งอาจกลายเป็นช่องโอกาสสำหรับคนร้ายใช้เป็นที่พักซ่อนตัวและเป็นพื้นที่ลงมือในการก่อคดีอาชญากรรมได้ โดยพื้นที่ที่ตัวแทนศึกษาที่พบลักษณะดังเช่นนี้ คือ พื้นที่รอรถประจำทางบริเวณเกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน และเกาะฝั่งแฟชั่นมอลล์ ของพื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งนอกจากจะมีลักษณะการติดตั้งป้ายโฆษณาตามลักษณะดังกล่าวแล้ว การจัดวางตำแหน่งของตัวป้ายประกอบไปกับตัวซุ้มศาลารอรถประจำทางที่วางเรียงตัวเป็นแนวโค้งตามเส้นรอบรูปของเกาะที่เป็นวงเวียน ทำให้เกิดการซ้อนเหลื่อมกัน เกิดเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตาขึ้น (ภาพ 6.26)

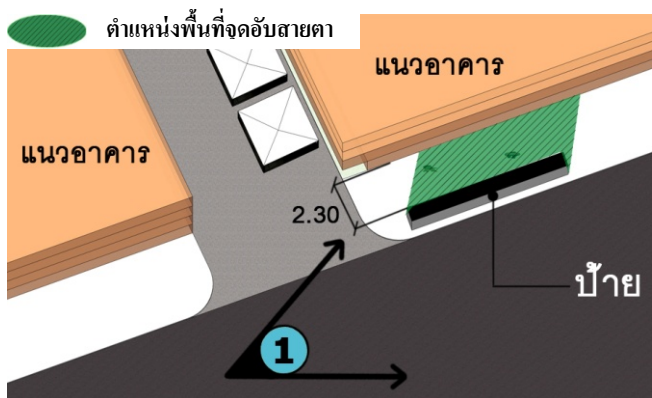

ภาพ 6.26 บรรยากาศพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากการติดตั้งป้ายโฆษณาบริเวณพื้นที่รอรถประจำทาง

- การติดตั้งป้ายโฆษณา หรือป้ายประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่มีขนาดความสูงมากกว่าขนาดความกว้างของช่องทางเดินเท้า ทำด้วยวัสดุทึบ และมีความยาวจนสามารถบดบังผู้สัญจรทางเท้าด้านหลัง และบดบังมุมมองของผู้เฝ้ามองในพื้นที่จนกลายเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะอับสายตา (ภาพ 6.27 และภาพ 6.28)

- การใช้รั้วสูงทึบกั้นอาณาเขต ทำให้บดบังสายตาของผู้ใช้งานในพื้นที่สาธารณะนั้นจนไม่สามารถมองเห็นกันได้ ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับทางสายตาขึ้น

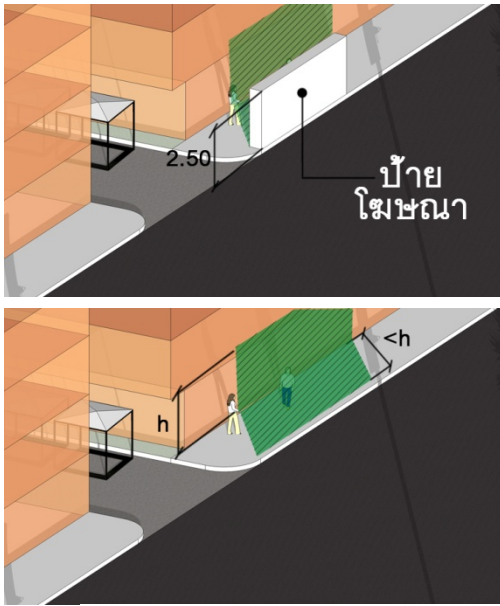
กรณีตัวอย่าง การใช้รั้วกั้นอาณาเขตของศูนย์การค้าแพลทตินั่ม ระหว่างลานสาธารณะด้านหลังกับตรอกทางเดินลัดไปยังฝั่งศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ (ภาพ 6.29 - 6.31)

แผนที่ 6.14 ตำแหน่งที่เป็นจุดอับสายตาจากเฟอร์นิเจอร์รถถนน จากทิศทางมุมมองหลักในทางเท้าหน้าซอยเพชรบุรี 21

ภาพ 6.27 บรรยากาศพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาในช่วงเวลากลางคืน

เฟอร์นิเจอร์ถนนที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม ด้วยการใช่วัตถุที่ทึบตาและมีขนาดใหญ่

ภาพป้ายประชาสัมพันธ์ ที่ทำจากวัสดุทึบขนาด 2x2.5 เมตร ในมุมมอง 1 (แผนที่ 6.14)

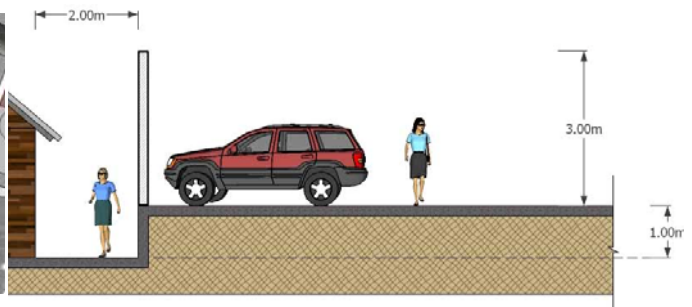
ภาพตำแหน่งพื้นที่ทางเท้าที่เป็นจุดอับสายตา โดยทางเท้าในที่นี้มีความกว้างเท่ากับ 2.40 เมตร จากความสูงและที่บของป้ายประชาสัมพันธ์ ในมุมมอง 1 (แผนที่ 6.14)

ตำแหน่งพื้นที่จุดอับสายตา จากเฟอร์นิเจอร์ถนน

ภาพ 6.28 พื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากป้ายประชาสัมพันธ์ที่มีขนาดใหญ่ และที่บ

แผนที่ 6.15 ตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากระดับความสูงและความที่บของรั้วบริเวณลานและตรอกถัดด้านหลังแพลทตินั่ม

ภาพ 6.29 รูปตัดพื้นที่บริเวณลานและตรอกด้านหลังแพลทตินั่ม

ภาพ 6.30 บรรยากาศพื้นที่ตรอกหลังรั้วที่บสูง 3 เมตร

ภาพ 6.31 บรรยากาศพื้นที่ลานด้านหลังแพลทตินั่มที่มีรั้วกันที่บสูง 3 เมตร

2) ลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตาจากวัสดุพืชพรรณ

เรื่องจุดอับทางสายตาจากวัสดุพืชพรรณ นอกจากตัวมันเองจะต้องมีคุณสมบัติที่ไม่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม เช่น ระดับกิ่งหรือพุ่มใบไม่อยู่ในแนวระดับสายตา ขนาดของลำต้นต้องไม่ใหญ่จนบดบังพื้นที่ด้านหลัง เป็นต้น (Virginia Beach City, 2000) เรื่องตำแหน่งที่ตั้งของมันจะต้องไม่กีดขวางในช่องทางสัญจรหลักของผู้ใช้งานพื้นที่นั้นด้วย เพราะทางสัญจรหลักหมายถึงทิศทางหลักของมุมมองจากผู้ใช้พื้นที่ ทั้งนี้ขนาดของช่องทางสำหรับสัญจรดังกล่าวต้องไม่แคบกว่าขนาดมาตรฐานของทางเท้าด้วย

จากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท อันเป็นพื้นที่ที่เกิดคดีขึ้นมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของกรุงเทพมหานคร โดยในตำแหน่งที่พบว่าเคยเกิดคดีขึ้นพบวัสดุพืชพรรณที่มีลักษณะเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมอันก่อให้เกิดพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาในพื้นที่ด้วย เรื่องของขนาดลำต้น และทรงพุ่ม ทั้งจากไม้ยืนต้นและไม้พุ่ม มีรายละเอียดที่สรุปได้ ดังนี้

ไม้ยืนต้น ปัญหาที่พบจากไม้ยืนต้น ที่ก่อให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตาจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนาดของลำต้นที่ใหญ่ ทรงพุ่มของไม้ยืนต้นมีใบที่หนาทึบและมีลักษณะห้อยย้อย จนบดบังมุมมองของผู้ใช้พื้นที่ และบดบังมุมมองจากอาคารข้างเคียงที่มองลงมายังพื้นที่ทางเท้าสาธารณะนั้น

ภาพ 6.32 ไม้ยืนต้นบริเวณซอยรางน้ำที่มีขนาดลำต้นใหญ่ และทรงพุ่มหนาทึบบดบังการมองเห็นและกีดขวางทางเท้า

ภาพ 6.33 ไม้อื่นต้นบริเวณชอชมอเตอร์ที่มีขนาดลำต้นใหญ่ บดบังการมองเห็นและกีดขวางทางเท้า

ภาพ 6.34 บริเวณพื้นที่เกาะอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ลักษณะของทรงพุ่มแน่นทึบ ส่งผลต่อพื้นที่ทางเท้าด้านล่าง กลายเป็นจุดอับสายตาจากมุมมองบนทางเชื่อม BTS

ภาพ 6.35 บริเวณพื้นที่เกาะอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ที่ไม้อื่นต้นมีลักษณะของพุ่มใบและกิ่งห้อยลง ซึ่งถ้าไม่มีการดูแลรักษาที่ดี จะก่อให้เกิดการบดบังสายตาผู้ใช้งานในพื้นที่ อันเป็นช่องโอกาสในการก่อคดีได้

ไม้พุ่ม ส่วนใหญ่ไม้พุ่มที่พบจะเป็นไม้กระถางที่เจ้าของอาคารติดกับทางเท้านำมาตั้งแสดงอาณาเขตของตนในพื้นที่ทางเท้า นั้น โดยปัญหาที่พบจากไม้พุ่มที่ก่อให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตา จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนาดของทรงพุ่มที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความสูงที่สูงจนบดบังระดับสายตาของผู้ใช้งานในพื้นที่

ภาพ 6.36 ไม้พุ่มกระถางบริเวณชอชรางน้ำที่มีขนาดทรงพุ่มสูงทึบ บดบังการมองเห็นและกีดขวางทางเท้า

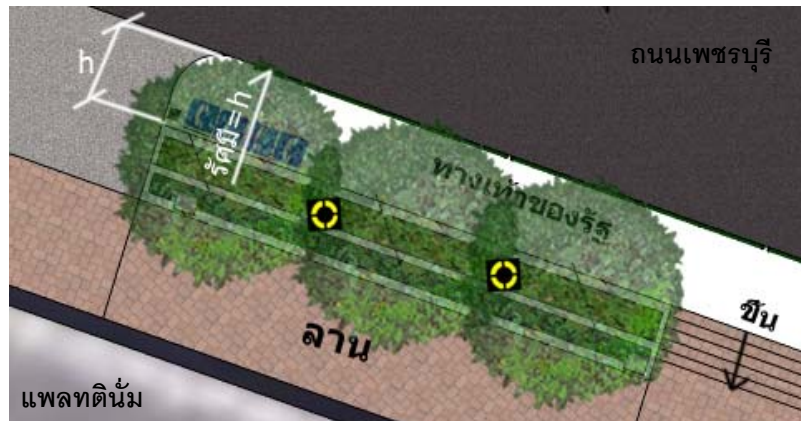
6.2.3 ลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่าง

• ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์: เกี่ยวข้องกับเรื่องวัสดุพืชพรรณ และดวงโคมส่องสว่าง ด้วยเรื่องระยะการจัดวาง ตำแหน่งที่ตั้ง และระดับความสูง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่างจากวัสดุพืชพรรณ

จากการศึกษาดำเนินพื้นที่ที่เคยเกิดคดีขึ้นในพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้งหมด ด้านลักษณะการขาดไฟส่องสว่างจากวัสดุพืชพรรณ พบสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องนี้ คือ

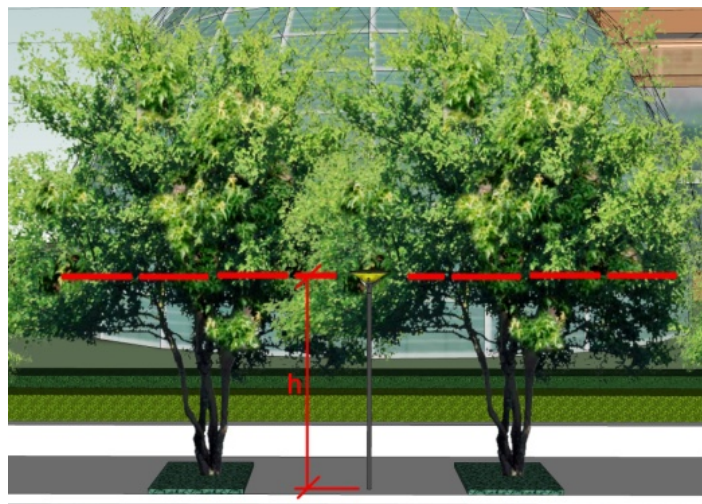
- ตำแหน่งทรงพุ่มของวัสดุพืชพรรณอยู่ใต้ตำแหน่งของจุดให้กำเนิดแสง โดยรัศมีของทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ และทึบ บดบังแสงไฟ ก่อให้เกิดพื้นที่ที่มีมืดด้านล่าง (ดูภาพ 6.37)
- ตำแหน่งทรงพุ่มของวัสดุพืชพรรณอยู่ในระดับเดียวกับตำแหน่งของจุดให้กำเนิดแสง และรัศมีของทรงพุ่มบดบังแสงไฟ ก่อให้เกิดพื้นที่ที่มีมืดด้านล่าง (ดูภาพ 6.38-6.39)

แผนที่ 6.16 ตำแหน่งไม้ยืนต้น (ปาล์ม) ที่อยู่ได้แหล่งกำเนิดของแสงไฟ อันมีทรงพุ่มหนาทึบ และมีขนาดรัศมีของทรงพุ่มเท่ากับความกว้างของช่องทางสัญจร หรือมีขนาดที่มากกว่า ทำให้คบังแสงที่มาจากดวงโคมส่องสว่าง ครอบคลุมพื้นที่ทางเท้าสาธารณะด้านล่างจนเกิดเป็นพื้นที่มืดที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้

ภาพ 6.37 บรรยากาศทรงพุ่มของไม้ยืนต้นบริเวณหน้าศูนย์การค้าแพลตตินั่ม

ภาพ 6.38 ไม้ยืนต้นมีรัศมีของทรงพุ่มเหลื่อมกัน โดยมีระดับความสูงของทรงพุ่มอยู่ในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่าระดับของดวงโคมส่องสว่าง

ภาพ 6.39 บรรยากาศทรงพุ่มของไม้ยืนต้นบริเวณหน้าคิงเพาเวอร์ในซอยรางน้ำ ที่มีลักษณะแบบภาพ 6.38

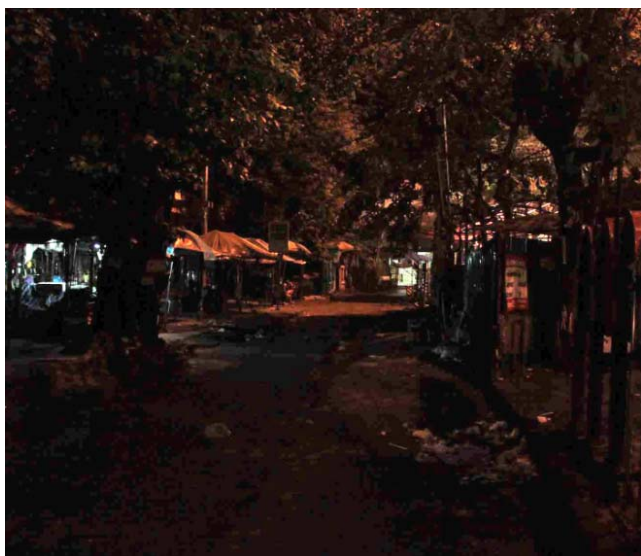
2) ลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่างจากดวงโคมส่องสว่าง

จากการศึกษาตำแหน่งพื้นที่ที่เคยเกิดคดีขึ้นในพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้งหมด ด้านลักษณะการขาดไฟส่องสว่างจากดวงโคมส่องสว่าง พบว่ามีสาเหตุมาจาก

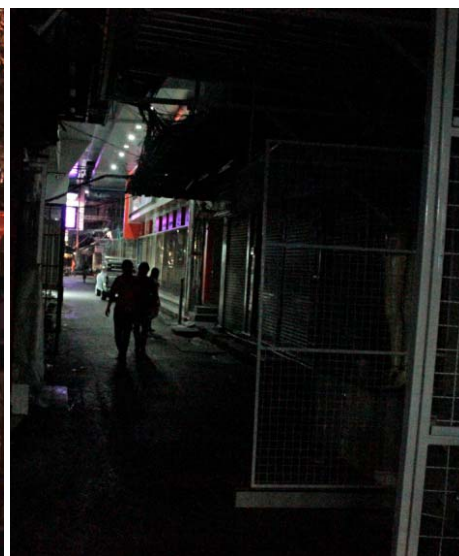
- ประเภทของการติดตั้งดวงโคมส่องสว่างในพื้นที่ จากที่ศึกษาพื้นที่ตัวแทนทั้ง 3 ประเภทอันเป็นพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร โดยเฉพาะพื้นที่สาธารณะที่ถือครองโดยรัฐ ไม่พบดวงโคมของรัฐสำหรับใช้เพื่อส่องสว่างแก่ผู้ใช้งานในพื้นที่ทางเท้าเลย (ไฟระดับล่าง) แหล่งกำเนิดแสงที่ให้ความสว่างแก่พื้นที่ทางเท้าจะมาจากไฟประดับรั้วหรือไฟจากฝ้ายกั้นสอดคล้องอาคารบ้านเรือนที่อยู่ใกล้ทางเท้านั้น ซึ่งการเปิดปิดมีความไม่แน่นอน ดวงโคมที่พบ พบแต่ดวงโคมไฟเสาสูงของรัฐ ซึ่งมีลักษณะเป็นดวงโคมยึดติดกับเสาไฟฟ้าในระดับสูง ทำให้ในบางพื้นที่ทางเท้าเกิดจุดมืดเพราะไม่มีตำแหน่งเสาไฟฟ้า ณ บริเวณนั้น อันมีหน้าที่ใช้สอยเพื่อส่องสว่างแก่พื้นที่ถนนสำหรับผู้ขับขี่ยานยนต์เป็นหลัก ก่อให้เกิดพื้นที่มืดในบางพื้นที่ที่ไฟส่องสว่างไม่ทั่วถึง และเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

- ดวงโคมส่องสว่างมีตำแหน่งการติดตั้งที่ทำให้แสงไฟจากดวงโคมถูกบดบังจากองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นที่อยู่ต่ำกว่าหรืออยู่ในระดับเดียวกันกับดวงโคม

- ความห่างของดวงโคมในพื้นที่มีระยะที่ไกลกันจนขาดช่วง เกิดเป็นพื้นที่มืด (ดูภาพ 6.40 - 6.41)

ภาพ 6.40 ทางเท้าซอยด้านหลังบริเวณเกาะฝั่งแพชั่นมอลล์
ของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

ภาพ 6.41 ทางเท้าซอยเพชรบุรี 21 บริเวณ
ตรอกคนเดินกว้าง 3 เมตร

นอกจากนี้ ลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่างอันเป็นช่องโอกาสที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมอันเกิดจากเรื่องของดวงโคมส่องสว่าง และวัสดุพืชพรรณที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ในบางพื้นที่ศึกษาพบลักษณะดังกล่าวพร้อมกับเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีฟังก์ชันที่คนต้องเข้าไปใช้งาน เช่น ตู้โทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น อีกทั้งคุณสมบัติในตัวของผู้โทรศัพท์เองไม่มีดวงโคมเพื่อการส่องสว่างสำหรับพื้นที่ภายใน สิ่งเหล่านี้จึงยิ่งเพิ่มความเสี่ยงในด้านการเกิดภัยอาชญากรรมต่อผู้ใช้งานพื้นที่มากยิ่งขึ้น

6.2.4 ลักษณะพื้นที่เปลี่ยน

จากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท พบว่าลักษณะนี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการออกแบบวางผังด้านการจัดเขตพื้นที่ (การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร) ทำให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและการใช้งานพื้นที่เกิดการขาดช่วง และความยากง่ายของเส้นทางการเข้าถึงพื้นที่ ประกอบกับเรื่องของการขาดการดูแลรักษาสภาพพื้นที่ให้สะอาดดูดี

โดยกรณีตัวอย่าง ได้แก่ พื้นที่บริเวณกลางซอยรางน้ำ ซึ่งเป็นตำแหน่งพื้นที่ทางเท้าที่เคยเกิดคดีประเภทวิ่งราวทรัพย์ขึ้นเป็นประจำ โดยบริเวณนี้มีการจัดเขตที่ดินให้เป็นโซนที่ตั้งของสวนสาธารณะ(สวนสันติภาพ) และสถานศึกษา (โรงเรียนศรีอยุธยา) อันมีช่วงเวลาเปิด-ปิด ในช่วงเวลาเดียวกัน เมื่ออยู่ในช่วงเวลาที่ไม่มีการใช้งานของพื้นที่ ทำให้พื้นที่ทางเท้าสาธารณะภายนอกมีลักษณะพื้นที่เปลี่ยน และเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้

แผนที่ 6.17 ตำแหน่งพื้นที่ทางเท้าที่เกิดลักษณะพื้นที่เปลี่ยนจากการจัดเขตพื้นที่ ในชอขอรางน้ำ

ภาพ 6.42 บรรยากาศพื้นที่ทางเท้าที่เกิดลักษณะพื้นที่เปลี่ยน คนในพื้นที่หลีกเลี่ยงการใช้เส้นทางจากการขาดการดูแลรักษาสภาพพื้นที่ให้สะอาดคูติในชอขอรางน้ำ

6.2.5 ลักษณะพื้นที่มีช่องทางหลบหนี

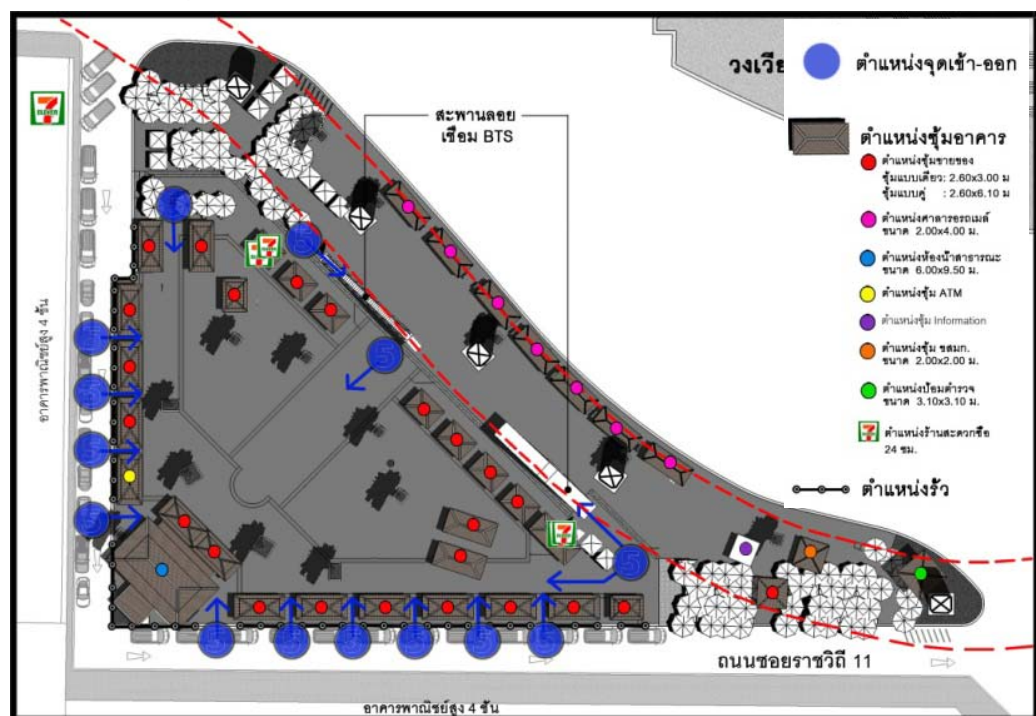
จากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท พบว่าพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นช่องทางหลบหนี ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของลักษณะเส้นทางการเข้าถึงในพื้นที่ และจำนวนจุดเข้า – ออกพื้นที่ อันเป็นเรื่องของการออกแบบวางผัง

โดยทั้ง 3 พื้นที่ตัวแทนมีลักษณะของเส้นทางการเชื่อมต่อในพื้นที่แบบทางทะลุสามารถลัดเลาะไปได้ทั่วถึงกันหมด (ดูแผนที่ 5.3 แผนที่ 5.32 และแผนที่ 5.45) และมีจำนวนจุดทางเข้า – ออกในพื้นที่หลายจุดด้วยกันยกต่อการควบคุม

กรณีตัวอย่าง พื้นที่เกาะ 4 เกาะของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ มีการกำหนดจุดเข้า – ออกพื้นที่เกาะ ตามการเว้นระยะห่างของช่วงชั้มอาคารขายของ โดยทุกๆ 1 ช่วงอาคาร

(อาคารขนาดยาว 3 เมตร) จะเป็นจุดเข้า - ออกของพื้นที่ ไม่มีประตูกั้น และไม่มียามประจำจุด ทำให้พื้นที่ขาดประสิทธิภาพในการควบคุม เป็นช่องโอกาสในการหลบหนีสำหรับอาชญากรได้

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมระยะทางของคนเดินเท้า อันเป็นระยะที่ไม่ไกลเกินสามารถเดินได้โดยไม่เหนื่อย คือ ระยะทางยาวได้ถึง 200 เมตร และอาจเดินได้ไกลกว่านั้น (ได้ถึง 1-1.5 กิโลเมตร) ถ้าทางเดินนั้นมีบรรยากาศที่ดีและมีสภาพการใช้งานที่สะดวกสบาย (รายงานฉบับสมบูรณ์-การปรับปรุงภูมิทัศน์ริมถนนเชื่อมสัมพันธ์, 2552) ดังนั้น การเดินเพื่อพบทางเข้า-ออกของพื้นที่ ในทุกๆระยะ 3 เมตร จึงเป็นระยะที่สั้นมาก และทำให้เกิดจำนวนจุดทางเข้า-ออกมากมาย อีกทั้งยังไม่สัมพันธ์กับปริมาณของยามที่เฝ้าตรวจตราควบคุมในพื้นที่ด้วย

แผนที่ 6.18 ตัวอย่างการกำหนดจุดเข้า-ออกพื้นที่ ตามการเว้นช่วงห่างของอาคาร พื้นที่เกาะฝั่งเซ็นเตอร์วัน
วงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

จากการแจกแจงผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าลักษณะส่วนใหญ่ที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม จากองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพ (ขนาดทางเท้า เฟอร์นิเจอร์ถนน วัสดุพืชพรรณ และดวงโคมส่องสว่าง) คือ เรื่องของลักษณะพื้นที่ที่มีความหนาแน่น ลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตา และลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่าง ซึ่งล้วนแต่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการมองเห็นของ

ผู้ใช้งานในพื้นที่เป็นหลัก และเป็นสิ่งที่สามารถวางแผนปรับปรุงแก้ไขเพื่อการป้องกันภัยจากอาชญากรรมได้โดยง่าย ถ้าคำนึงถึงและไม่ละเลย เพราะเรื่องขององค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพเป็นงานภูมิทัศน์ในระดับเล็กเฉพาะพื้นที่ สามารถเคลื่อนย้ายได้ ปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ แต่ในเรื่องลักษณะที่เป็นช่องโอกาสหลบหนีที่ดีต่ออาชญากร และลักษณะพื้นที่เปลี่ยว เป็นเรื่องของงานภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการวางผังอันเป็นภาพรวมของพื้นที่ในระดับใหญ่ การแก้ไขทำได้ยากกว่าแต่ไม่ควรละเลยเพราะเป็นอีกลักษณะหนึ่งที่สำคัญต่อการเอื้อในการก่อคดีอาชญากรรม

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปด้านลักษณะคดียี่งักเกิดในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร

จากข้อมูลสถิติและข้อมูลการสัมภาษณ์คืออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ในพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 ประเภทมีโอกาสเกิดได้ทั้งกลางวันและกลางคืน โดยคดีประเภทลักทรัพย์เกิดขึ้นเป็นสัดส่วนสูงกว่าคดีประเภทอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ การล้วงกระเป๋า การกรีดกระเป๋า รองลงมาเป็นคดีวิ่งราวทรัพย์ ส่วนคดีประเภทชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และทำให้เสียทรัพย์ เกิดขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่ามาก และพบว่าคดีที่เกิดช่วงกลางวันเป็นประเภทคดีล้วงกระเป๋าและกรีดกระเป๋า ในขณะที่มกเกิดในช่วงเวลากลางคืน คือ คดีวิ่งราวทรัพย์

คดีที่เกิดช่วงกลางวันส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของคนในพื้นที่ ในขณะที่ช่วงเวลาอื่นสัมพันธ์กับความเปลี่ยว จุดอับสายตา และการขาดความสว่างในพื้นที่ และทุกประเภทจะเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีทางหนีทีไล่ที่ดี สามารถหลบหนีออกได้หลายทิศทาง

7.2 สรุปด้านตำแหน่งพื้นที่ที่เกิดคดีมากที่สุด

จากพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้งหมด 3 ประเภท 8 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ (ประกอบด้วยพื้นที่เกาะโคยรอบ 4 เกาะ) พื้นที่ชอยรางน้ำ พื้นที่ชอยเพชรบุรี 21 พื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าแพลตตินั่ม-แกรนด์ไคมอน และพื้นที่ลานหน้าศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์ ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นพื้นที่ที่มีสถิติระบุแล้วว่าอยู่ในพื้นที่ที่มีการเกิดคดีอาชญากรรมหนาแน่นที่สุดของเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท อันเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจที่มีสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมมากที่สุดของกรุงเทพมหานคร

โดยในทุกพื้นที่ตัวแทนศึกษา ที่มีข้อมูลระบุถึงตำแหน่งในพื้นที่ว่าเคยเกิดคดีขึ้น(ข้อมูลจากสถิติคดีตามแบบรายงานคดีอาญาที่ได้จากกองบัญชาการตำรวจนครบาล พ.ศ.2555 และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ใช้งานประจำในพื้นที่) พบว่ามีองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพ คือ ทางเท้า วัสดุพืชพรรณ เฟอร์นิเจอร์ถนน และดวงโคมส่องสว่าง ปรากฏให้เห็นอยู่ในพื้นที่ พร้อมกับมีลักษณะที่เอื้อต่อการเปิดช่องโอกาสให้แก่อาชญากร

สำหรับตำแหน่งพื้นที่ที่เกิดคดีมากที่สุด และมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางกายภาพ คือ พื้นที่บริเวณรถประจำทาง อันเกี่ยวกับขนาดของพื้นที่ทางเท้าที่แคบเกินกว่าที่จะจุจำนวนคนได้พอจนนำมาซึ่งความหนาแน่น นอกจากทางเท้าจะแคบแล้วยังพบว่าวัสดุพืชพรรณ และเฟอร์นิเจอร์ถนนเป็นส่วนประกอบในพื้นที่ที่มีลักษณะการจัดวางที่ซ้อนเหลื่อมกันร่วมอยู่ด้วย

ได้แก่ ไมย่นต้น ชุ่มศาลารอรถประจำทาง ป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่และมีการใช้วัสดุที่ทึบตา ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตาขึ้น และเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

โดยจากข้อมูล คดีที่เกิดในตำแหน่งพื้นที่เช่นนี้มากที่สุด คือ คดีประเภทลักทรัพย์ แบบ ล้วงกระเป๋า และกรีดกระเป๋า และจากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนศึกษาที่มีองค์ประกอบภูมิทัศน์อันมีลักษณะเอื้อต่อการเกิดคดีตามลักษณะข้างต้นมากที่สุดและมีปัญหาการเกิดคดีดังกล่าวมากที่สุด คือ พื้นที่บริเวณรอรถประจำทางของเกาะ 3 เกาะ ได้แก่ เกาะฝั่งโรงพยาบาลราชวิถี เกาะฝั่งถนนพหลโยธิน และเกาะฝั่งแพชั้นมอลล์ ของวงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ อันเป็นพื้นที่แบบจุดศูนย์รวมการสัญจรที่อยู่กลางใจเมืองของกรุงเทพมหานคร

7.3 สรุปลักษณะช่องโอกาสจากองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

จากผลการศึกษาในเรื่องขององค์ประกอบภูมิทัศน์กายภาพที่มีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม สามารถสรุปได้ 5 ปัจจัยหลัก คือ

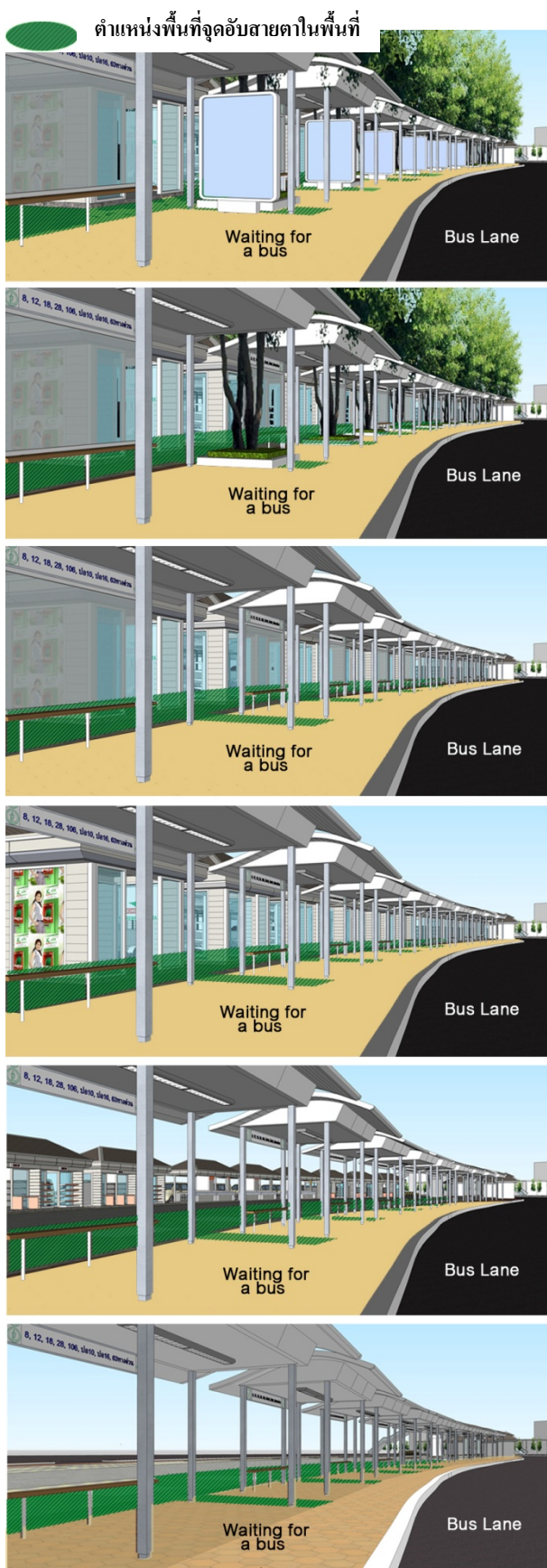
7.3.1 สรุปลักษณะพื้นที่ที่มีความหนาแน่น

เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ในเรื่องของพื้นที่ทางเท้า ด้วยขนาดทางเท้ามีความสัมพันธ์กับปริมาณของผู้ใช้งานในพื้นที่ ซึ่งจากการศึกษาพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 ประเภทในตำแหน่งที่เกิดคดีอาชญากรรม พบพื้นที่ที่มีขนาดทางเท้าแคบกว่ามาตรฐานจะนำมาซึ่งลักษณะของความหนาแน่น ทำให้บดบังการมองเห็นจากระยะที่ใกล้เคียง ไปของการมองในพื้นที่ที่แคบ โดยสามารถจัดทางเท้าอันจะนำมาซึ่งความหนาแน่น ได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ขนาดทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์โดยพื้นที่เดิม และมีองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นร่วมในพื้นที่
- 2) ขนาดทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์โดยกิจกรรมประกอบพื้นที่ เช่น หาบเร่แผงลอย การตั้งโต๊ะขายของครอบครองพื้นที่ทางเท้า การตั้งโต๊ะเป็นท่ารถตู้

7.3.2 สรุปลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา

จากการศึกษาในพื้นที่ที่พบว่ามีการเกิดอาชญากรรมขึ้น พบว่า ในหนึ่งตำแหน่งที่เป็นช่องโอกาสอันมีลักษณะที่เป็นจุดอับสายตา จะมีองค์ประกอบของภูมิทัศน์มากกว่า 1 สิ่งเสมอ ประกอบกันจนก่อให้เกิดลักษณะที่เอื้อต่อภัยอาชญากรรมดังกล่าว โดยองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางกายภาพที่พบว่าเกี่ยวข้องกับลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา มี 2 เรื่อง คือ 1) เฟอร์นิเจอร์ถนน และ 2) วัสดุพืชพรรณ

ภาพ 7.1 ตัวอย่างตำแหน่งพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตาจากองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่มีการวางตำแหน่งที่
ซ้อนเหลื่อมกัน บริเวณพื้นที่รอลประจำทาง

ลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม จาก
เฟอร์นิเจอร์ถนนและวัสดุพืชพรรณ ที่ทำให้
พื้นที่เกิดจุดอับสายตา

ภาพตำแหน่งของป้ายโฆษณาที่บ้ที่อยู่
ระหว่างชุ้มศาลารอลประจำทาง

ภาพตำแหน่งของกระบะปลูกไม้ยืนต้นที่
อยู่ระหว่างชุ้มศาลารอลประจำทาง

ภาพผนังติดป้ายโฆษณาขนาดใหญ่
เท่าผนังด้านหลังของชุ้มศาลารอล
ประจำทาง และยึดติดเป็นส่วนหนึ่งของ
ชุ้ม

ภาพชุ้มอาคารขายของด้านหลังที่ขนาน
กับชุ้มศาลารอลประจำทางไปตามแนว
โค้งของเกาะ มีขนาด 2.60 x 3.00 เมตร
ความสูงจากพื้นถึงชายคาเท่ากับ 2.20
เมตร

ภาพขนาดของพื้นที่ทางเท้าที่อยู่ระหว่าง
ชุ้มขายของกับชุ้มศาลารอลประจำทาง
มีความกว้างเท่ากับ 1.60 เมตร

ภาพพื้นที่บริเวณป้ายรถเมล์
โดยตำแหน่งสีเขียวเป็นตัวแทนพื้นที่ที่
เป็นจุดอับสายตา

1) **เฟอร์นิเจอร์ถนอม** จากการศึกษาพื้นที่ทั้ง 3 ประเภท เฟอร์นิเจอร์ถนอมที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมสรุปได้ 3 ลักษณะด้วยกันคือ

- เฟอร์นิเจอร์ถนอมมีการจัดวางตำแหน่งบนทางเท้าอย่างไม่เป็นระเบียบ
- ซ้อนเหลื่อมกัน และกีดขวางทางเท้าทำให้บดบังการมองเห็นของผู้สัญจรในพื้นที่
- ตำแหน่งที่ตั้งของเฟอร์นิเจอร์ถนอมอยู่ในจุดที่อับสายตา เช่น ตู้โทรศัพท์สาธารณะอยู่ใต้พื้นที่สะพานลอยและมีแนวผนังอาคารทึบขนานด้านหลังเป็นต้น
- ขนาดและการใช้วัสดุสำหรับเฟอร์นิเจอร์ถนอมก่อให้เกิดการบดบังการมองเห็น

2) **วัสดุพืชพรรณ** จากการศึกษาพื้นที่ทั้ง 3 ประเภท วัสดุพืชพรรณที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมสรุปได้ 3 ลักษณะด้วยกันคือ

- ขนาดลำต้นของไม้ยืนต้นที่มีขนาดใหญ่มากจนบดบังการมองเห็น สามารถใช้เป็นที่ซ่อนตัวของคนร้ายได้ และกีดขวางทางสัญจรหลักของคนเดินเท้า
- ลักษณะทรงพุ่มของไม้ยืนต้นที่แน่นทึบ ทำให้บดบังการมองเห็นของผู้ใช้งานพื้นที่
- ทรงพุ่มของไม้ยืนต้นที่มีลักษณะทรงที่ห้อยย้อย เมื่อขาดการดูแลรักษาที่ดีทำให้บดบังการมองเห็นของผู้สัญจรในพื้นที่
- ระดับความสูงของไม้พุ่มที่สูงพอดีกับระดับสายตาทำให้บดบังการมองเห็น และมีขนาดใหญ่ก่อให้เกิดพื้นที่ซ่อนตัวสำหรับคนร้ายได้

7.3.3 สรุปลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่าง

จากการศึกษาในพื้นที่ที่พบว่าการเกิดอาชญากรรมขึ้น พบว่าลักษณะพื้นที่ที่ขาดความสว่าง มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางกายภาพ 2 เรื่อง คือ

1) **วัสดุพืชพรรณ** จากการศึกษาพื้นที่ทั้ง 3 ประเภท วัสดุพืชพรรณที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมสรุปได้ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

- ระดับของทรงพุ่มอยู่ในระดับที่พอดีกับระดับของดวงโคม ทำให้บดบังแสงไฟ

- ทรงพุ่มแน่นทึบและมีรัศมีขนาดใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ทางเท้าที่อยู่ด้านล่าง ประกอบกับตำแหน่งของดวงโคมที่ให้แสงสว่างในพื้นที่ที่อยู่สูงกว่าระดับพุ่มใบ ทำให้บดบังแสงไฟและเกิดพื้นที่มืดครอบคลุมทางเท้าด้านล่าง

2) ดวงโคมส่องสว่าง จากการศึกษาพื้นที่ทั้ง 3 ประเภท ดวงโคมส่องสว่างที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมสรุปได้ 3 ลักษณะด้วยกันคือ

- ความห่างของดวงโคมในพื้นที่ มีระยะที่ไกลกันจนเกิดเป็นพื้นที่มืด
- การติดตั้งดวงโคมอยู่ในตำแหน่งที่ทำให้แสงไฟถูกบดบังจากองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นที่อยู่ต่ำกว่าหรืออยู่ในระดับเดียวกันกับดวงโคม
- การไม่มีดวงโคมส่องสว่างในระดับล่างเพื่อคนเดินเท้า แหล่งกำเนิดแสงสว่างสำหรับพื้นที่สาธารณะในเวลากลางคืนมาจากไฟเสาสูงของรัฐที่เน้นส่องสว่างเพื่อการสัญจรของรถในถนน และอาคารร้านค้าที่มีการเปิดไฟตลอดในช่วงเวลากลางคืนเท่านั้น ทำให้ขาดความสว่างอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอสำหรับพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร

7.3.4 สรุปลักษณะพื้นที่เปลี่ยว

จากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนศึกษาในตำแหน่งที่มีการเกิดคดี ลักษณะพื้นที่เปลี่ยวอันหมายถึง พื้นที่ไม่มีผู้ใช้งาน หรือมีผู้เข้าใช้งานน้อย เกี่ยวข้องกับเรื่องของการวางผัง ด้วยการจัดเขตพื้นที่ ทำให้กิจกรรมและการใช้งานของพื้นที่เกิดการขาดช่วงนำมาซึ่งความเปลี่ยวที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมซึ่งส่วนใหญ่ลักษณะนี้มักจะพบในพื้นที่ช่วงเวลากลางคืนมากกว่ากลางวัน ประกอบกับพื้นที่มีลักษณะที่เสื่อมโทรมสกปรกก็มีส่วนทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงการเข้าใช้งานในพื้นที่ นำมาซึ่งความเปลี่ยวของพื้นที่ได้

7.3.5 สรุปลักษณะพื้นที่ที่มีช่องทางการหลบหนี

จากพื้นที่ตัวแทนศึกษาทั้ง 3 ประเภท อันเป็นพื้นที่ที่มีการเกิดคดีอาชญากรรมในปริมาณที่หนาแน่น สิ่งที่ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นช่องทางการหลบหนีที่ดี คือ การออกแบบวางผัง ที่มีลักษณะเส้นทางการเข้าถึงและจำนวนจุดเข้าออกในพื้นที่หลายจุด อันไม่สัมพันธ์กับจำนวนของเวรยามในการเฝ้าระวังด้านความปลอดภัย ทำให้ยากต่อการควบคุมพื้นที่

จากข้างต้น ข้อ 7.3.1 - 7.3.4 เป็นลักษณะช่องโอกาสสำหรับอาชญากร อันส่งผลในเรื่องของประสิทธิภาพการมองเห็นกันในพื้นที่ที่ทำให้ไม่มีผู้มองเห็นหรือสังเกตเห็นเมื่ออาชญากรกระทำความผิด ส่วนข้อ 7.3.5 เป็นลักษณะช่องโอกาสสำหรับอาชญากร ที่ลดภาวะความเสี่ยงในการถูกจับกุมช่วยให้สามารถหลบหนีได้รวดเร็ว จะเห็นได้ว่า 4 ใน 5 ของลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม เป็นเรื่องของการมองเห็น ดังนั้นการออกแบบงานภูมิทัศน์อันเกี่ยวกับการสร้างสรรค์องค์ประกอบของภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพเพื่อการป้องกันการเกิดอาชญากรรมสำหรับพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร ให้มีลักษณะที่ส่งเสริมการมองเห็นกันในพื้นที่จึงเป็นเรื่องที่ควรคำนึงมากที่สุด นอกจากเรื่องของความสวยงามและประโยชน์ใช้สอย

ทั้งนี้ แม้ว่าผลการศึกษจะสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพที่มีลักษณะที่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการเปิดช่องโอกาสให้อาชญากรในการก่อคดีอาชญากรรมได้ก็ตาม แต่ไม่เสมอไปทุกกรณี เพราะไม่ใช่ว่าทุกพื้นที่ที่พบว่ามีความเสี่ยงดังกล่าวจะต้องเกิดคดีขึ้นเสมอไป เนื่องจากสาเหตุของการเกิดคดีอาชญากรรมในหนึ่งพื้นที่ ยังมีปัจจัยอื่นอีกที่นอกเหนือจากปัจจัยทางด้านกายภาพที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน นั่นคือ ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ ลักษณะชุมชน การเมือง การศึกษา ฯลฯ ที่จะส่งผลต่อจิตใจและความคิดของอาชญากรในการผลักดันให้ก่อคดีขึ้น

7.4 เสนอแนวทางการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อลดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบในการลดช่องโอกาสของการเกิดอาชญากรรมจากองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางกายภาพ สรุปได้ดังนี้

7.4.1 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดความหนาแน่น จากลักษณะของพื้นที่ทางเท้าที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม แยกพิจารณาเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขเป็น 2 เรื่อง คือ

1) ขนาดทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์โดยพื้นที่เดิมและมีองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นร่วมในพื้นที่ มีข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ดังนี้

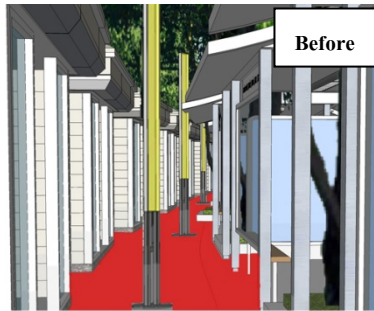
- ควรย้ายตำแหน่งขององค์ประกอบภูมิทัศน์ออกจากพื้นที่ทางเท้า เพื่อให้พื้นที่ทางเท้ามีขนาดที่กว้างขึ้น และทำให้เกิดระยะการมองเห็นสำหรับผู้ใช้งานอยู่ในพื้นที่ที่มีการมองเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น
- สำหรับทางเท้าที่ยังมีพื้นที่โดยรอบเหลือ ควรขยายขนาดทางเท้าให้กว้างขึ้น โดยให้ขนาดมีความสัมพันธ์กับปริมาณของผู้ที่ใช้งานในพื้นที่ด้วย

2) ขนาดทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์โดยกิจกรรมประกอบพื้นที่ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

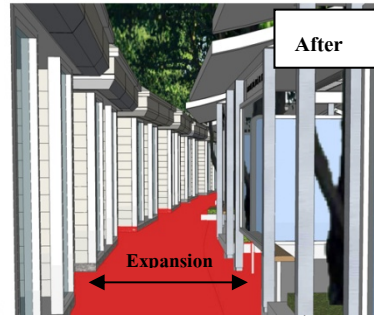
ควรมีการตั้งกฎระเบียบทางสังคมเข้ามาเป็นมาตรการในการจัดการกับพื้นที่ เพื่อให้ลักษณะกิจกรรมประกอบถนนที่มีในพื้นที่ เช่น หาบเร่แผงลอย การตั้งโต๊ะขายของ หน้าอาคาร การตั้งจตุรอรตตู้ ฯลฯ เป็นไปอย่างมีระเบียบ และควรมีการควบคุมจำนวนของ กิจกรรมให้มีปริมาณที่พอดีกับขนาดพื้นที่นั้นด้วย

ภาพ 7.2 บรรยากาศพื้นที่ทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์ และมีเสาไฟประดับ กีดขวางในพื้นที่ (จากการสำรวจ พบว่าไม่สามารถใช้งานได้)

ภาพตำแหน่งของเสาไฟประดับที่อยู่กีดขวางในพื้นที่ทางเท้า ทำให้ทางเท้ามีขนาดแคบลง

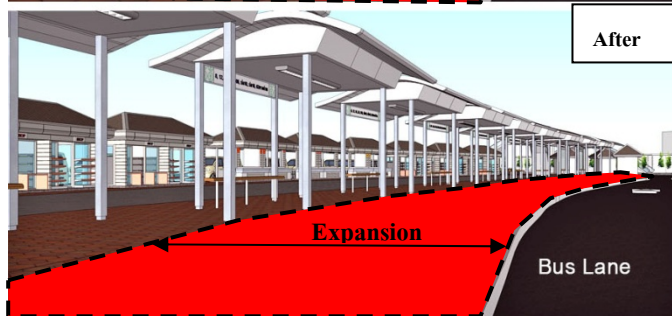

ภาพขนาดพื้นที่ทางเท้าที่กว้างขึ้นหลังนำเสาไฟประดับที่อยู่กีดขวางในพื้นที่ออกไป

ภาพ 7.3 บรรยากาศจำลองของพื้นที่ทางเท้าที่กว้างขึ้นเมื่อเคลื่อนย้ายองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่กีดขวางพื้นที่ออกไป ทำให้สามารถรองรับปริมาณผู้ใช้งานในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น

Before

After

ภาพ 7.4 บรรยากาศจำลองพื้นที่ทางเท้าที่ไม่ถึงเกณฑ์ บริเวณป้ายรถเมล์ ที่ยังมีพื้นที่เหลือ โดยรอบสามารถขยายขนาดให้กว้างขึ้นได้ เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการรองรับปริมาณผู้ใช้งานในพื้นที่

7.4.2 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดจุดอับทางสายตา พิจารณาจากองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง 2 เรื่อง คือ 1) เฟอร์นิเจอร์ถนน และ 2) วัสดุพืชพรรณ โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ดังนี้

1) เฟอร์นิเจอร์ถนน มีสิ่ง ที่ควรคำนึงถึง 3 เรื่องดังนี้

- การจัดวางตำแหน่งควรเป็นระเบียบและไม่กีดขวางทางเท้า โดยเฉพาะในพื้นที่สาธารณะที่มีลักษณะเป็นแนวยาว และควรคำนึงถึงตำแหน่งที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นที่มีร่วมอยู่ในพื้นที่ที่ไม่เกิดการซ้อนเหลื่อมหรือเป็นชอกมุมด้วย
- ควรคำนึงถึงการให้ระยะในการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ถนน ให้มีความห่างที่พอดี ไม่ให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชอกมุม บดบังการมองเห็นกันของคนใช้งานในพื้นที่ จนกลายเป็นพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตา
- ตำแหน่งที่ตั้งของเฟอร์นิเจอร์ถนนต้องไม่หันหลังให้กับพื้นที่ทางเท้าหลัก และต้องไม่อยู่ในจุดที่ล่อแหลมและอับสายตา โดยเฉพาะเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีฟังก์ชันให้คนเข้าไปใช้งานได้ เช่น ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ชุ้ม ATM เป็นต้น
- ควรคำนึงถึงการให้ขนาดของเฟอร์นิเจอร์ถนนบางประเภท เช่น เสาชุ้มศาลา ป้ายโฆษณา ฯลฯ ต้องไม่ใหญ่จนกีดขวางการมองเห็น
- ควรคำนึงถึงการเลือกใช้วัสดุในเฟอร์นิเจอร์ถนนบางประเภท เช่น รั้วกัน ป้ายประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ต้องไม่ทึบจนบดบังการมองของผู้ที่ใช้งานในพื้นที่

ภาพ 7.5 ตัวอย่างการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ให้มีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตาจากการจัดวางองค์ประกอบภูมิทัศน์

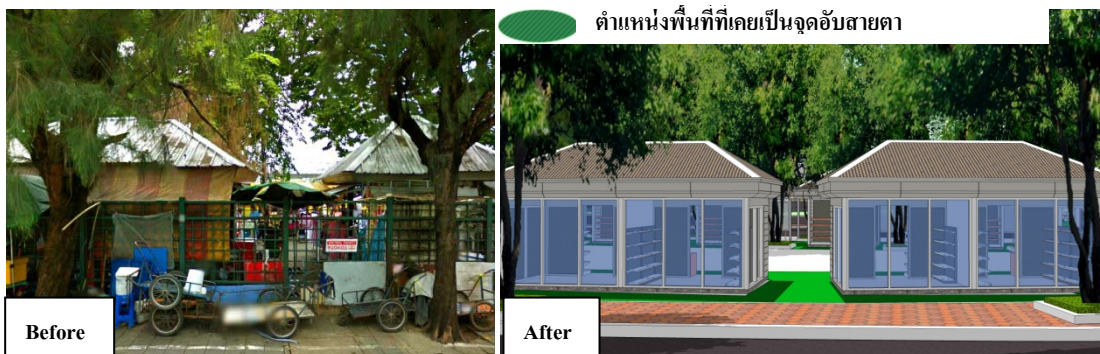
แผนที่ 7.1 ตำแหน่งพื้นที่ที่เป็นจุดอับทางสายตาจากระยะการจัดวางชุ้มอาคารที่ใกล้กันเกินไป และทิศทางของมุมมองจากพื้นที่ภายในเกาะของอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

ภาพตำแหน่งของกระบะปลูกไม้ยืนต้นที่อยู่ระหว่างชุ้มอาคารขายของ ที่มีระยะการจัดวางที่ใกล้กันจนเกิดพื้นที่ซอกหลืบ

ภาพระยะห่างของชุ้มอาคารขายของที่มีความกว้างเท่ากับ 1.90 เมตร ในมุมมอง 1

ภาพตำแหน่งพื้นที่ที่เคยเป็นจุดอับสายตาในมุมมอง 1 จากระยะการจัดวางชุ้มอาคารขายของ

ภาพ 7.6 เฟอร์นิเจอร์ถนนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นจุดอับสายตาเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในมุมมองที่ 3

ภาพ 7.7 การลดลักษณะพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา ด้วยการหันหน้าอาคารให้กับพื้นที่ทางเท้า เพื่อเพิ่มผู้เฝ้ามองโดยธรรมชาติในพื้นที่ และส่งเสริมให้มีการมองเห็นกันในพื้นที่สาธารณะ

ภาพ 7.8 ป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่ที่บริเวณพื้นที่รอรถประจำทาง ก่อให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นจุดอับสายตา

ภาพ 7.9 การเอาป้ายออกเพื่อเพิ่มการมองเห็นกันในพื้นที่

ภาพ 7.10 การย้ายตำแหน่งป้าย เพื่อให้พื้นที่ทางเท้าเปิดโล่ง และยังคงไว้ซึ่งประโยชน์การใช้งานด้านการโฆษณาทั้งสำหรับคนที่สัญจรทางรถและคนเดินเท้า

2) วัสดุพืชพรรณ มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง 2 เรื่องดังนี้

- การเลือกใช้ประดับในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารควรคำนึงถึงคุณสมบัติของวัสดุพืชพรรณที่เมื่อโตเต็มที่แล้ว ต้องมีขนาดลำต้นที่ไม่ใหญ่ จนเป็นที่ซ่อนตัวของคนร้ายได้และมีทรงพุ่มในลักษณะตั้ง ไม่ห้อยย้อย จนเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรในพื้นที่ และเป็นอุปสรรคต่อการมองเห็นกันในพื้นที่
- เมื่อมีการปลูกพืชพรรณในพื้นที่สาธารณะควรมีการจัดการดูแลรักษา ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่มให้อยู่ในสภาพที่ดูดีอยู่เสมอ

ภาพ 7.11 การใช้พรรณไม้ที่มีทรงกิ่งใบที่ไม่ห้อยย้อย และมีการดูแลตัดแต่งพุ่มใบให้ไม่เป็นจุดอับสายตา

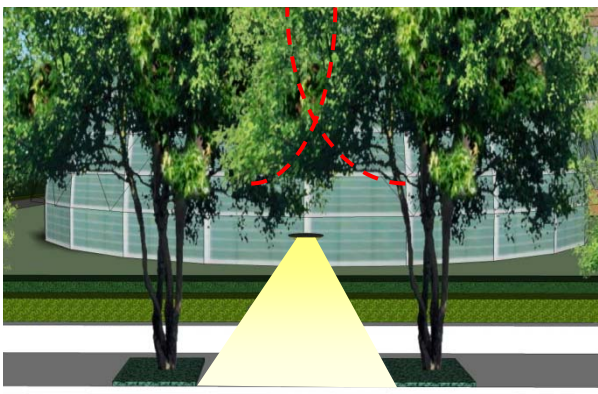
7.4.3 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดการขาดไฟส่องสว่างในพื้นที่ พิจารณาจาก องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง 2 เรื่อง คือ 1) วัสดุพืชพรรณ และ 2) ดวงโคมส่องสว่าง โดยมี ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ดังนี้

1) วัสดุพืชพรรณ มีสิ่ง ที่ควรคำนึงถึง 2 เรื่องดังนี้

- การเลือกพรรณไม้ที่จะใช้ปลูกประดับในพื้นที่สาธารณะต้องคำนึงถึง คุณสมบัติของต้นไม้ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมจากการขาดไฟส่องสว่างในพื้นที่ ด้วยการใช้นไม้ที่มีขนาดรัศมีของทรงพุ่มที่ใหญ่เกินไปจนครอบคลุมพื้นที่ทางเท้าด้านล่างได้มิด มีพุ่มใบที่โปร่ง และเมื่อโตเต็มที่ต้องมีระดับความสูงของทรงพุ่ม ที่ไม่ก่อให้เกิดการบดบังแสงจากดวงโคมที่อยู่ใกล้เคียง
- เมื่อมีการปลูกพืชพรรณในพื้นที่สาธารณะควรมีการจัดการดูแลรักษาให้ดูดี อยู่สม่ำเสมอ ด้วยการตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่มไม่ให้บดบังแสงไฟ

2) ดวงโคมส่องสว่าง มีสิ่ง ที่ควรคำนึงถึง 3 เรื่องดังนี้

- การติดตั้งดวงโคมควรคำนึงถึงระยะความห่างของรัศมีของการส่องสว่าง เพื่อให้พื้นที่ได้รับแสงสว่างต่อเนื่องกันตลอดในพื้นที่
- เมื่อติดตั้งดวงโคมควรคำนึงถึงตำแหน่งของดวงโคมกับความเกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นที่อยู่โดยรอบ เพื่อระแวดระวังมีส่วนบดบังแสงสว่าง จากดวงโคมที่จะติดตั้งนั้นๆ
- รูปแบบของดวงโคมที่ใช้สำหรับให้ความส่องสว่างสำหรับคนเดินเท้าในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร ควรมีระดับที่ไม่สูงเกินไป (จากการสำรวจพื้นที่ตัวแทนศึกษารูปแบบดวงโคมที่พบเป็นไฟเสาสูง โดยดวงโคมอยู่ที่ระดับสูง 6 เมตร และส่องเฉพาะพื้นที่ถนนเพื่อรถยนต์) จนทำให้พื้นที่ทางเท้า มีความสว่างไม่เพียงพอ

ภาพ 7.12 การเลือกประเภทดวงโคมในการติดตั้ง สำหรับพื้นที่ที่วัสดุพืชพรรณในพื้นที่ โดยหลีกเลี่ยง การใช้ดวงโคมที่มีความสูงในระดับเดียวกับพุ่มใบที่แน่นทึบ และมีรัศมีที่ซ้อนเหลื่อมกัน

ภาพ 7.13 การเลือกใช้ดวงโคมประเภทไฟเสาเดี่ยวติดตั้งในพื้นที่ เพื่อให้ความสว่างในระดับล่าง สำหรับส่องทางเพื่อคนสัญจรในพื้นที่ทางเท้าสาธารณะช่วงเวลากลางคืน

7.4.4 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดความเปลี่ยว ลักษณะความเปลี่ยวเกี่ยวข้องกับเรื่องของการวางผังจัดเขตพื้นที่ ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ควรมีการวางผังจัดเขตพื้นที่ให้เกิดการใช้อาคารที่มีกิจกรรมในพื้นที่อย่างทั่วถึง ไม่ขาดช่วง เพื่อกระจายพื้นที่ใช้งาน ยกตัวอย่างเช่น การเพิ่มจุดร้านค้า 24 ชม. ในพื้นที่ใกล้ทางเท้าสาธารณะที่เป็นส่วนที่พักอาศัย สวนสาธารณะกลางใจเมือง ที่มีเวลาปิดทำการในช่วงกลางคืน เป็นต้น และควรมีการดูแลรักษาสภาพพื้นที่ให้ดูดีอยู่เสมอ ไม่สกปรกหรือเป็นที่น่ารังเกียจ เพื่อเชื้อเชิญให้มีผู้เข้ามาใช้งานในพื้นที่ อันเป็นการเพิ่มผู้เฝ้ามองและสอดส่องแก่พื้นที่ไปในตัวด้วย

7.4.5 องค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ไม่เอื้อให้เกิดช่องทางหลบหนี ลักษณะพื้นที่ที่ก่อให้เกิดช่องทางหนีสำหรับคนร้าย มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของการวางผัง 2 เรื่องด้วยกัน คือ 1) ลักษณะเส้นทางการเข้าถึง และ 2) การกำหนดจุดเข้า-ออกของพื้นที่ โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ดังนี้

1) ลักษณะเส้นทางการเข้าถึง

การวางเส้นทางเพื่อการเข้าออกในพื้นที่ไม่ควรทำลายพื้นที่ที่เป็นที่ซ่อนที่อยู่อาศัยเดิมเพราะจะนำมาซึ่งบุคคลแปลกหน้าในพื้นที่ ทำให้ยากต่อการควบคุมและอาจนำมาซึ่งภัยอาชญากรรมได้

2) การกำหนดจุดเข้า-ออกของพื้นที่

การกำหนดจำนวนจุดเข้าออกในพื้นที่ควรสัมพันธ์กับกำลังการตรวจตราในพื้นที่ เพื่อให้การควบคุมพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการลดช่องโอกาสที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมด้านช่องทางหลบหนีแก่อาชญากร

จากข้อเสนอแนะที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นการลดช่องโอกาสด้วยการออกแบบองค์ประกอบ ภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพให้มีลักษณะที่ไม่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม อันเป็นสิ่งสำคัญในการ เริ่มต้นเพื่อให้เกิดความยั่งยืนด้านการป้องกันจากอาชญากรรมสำหรับพื้นที่สาธารณะภายนอก อาคาร

แต่ทั้งนี้นอกจากเรื่องของ การออกแบบภูมิทัศน์ทางด้านกายภาพแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการ ช่วยลดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ คือ เรื่องของการใช้มาตรการต่างๆ ทั้งทางด้าน กฎหมายและทางด้านสังคม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เข้ามามีบทบาทในการช่วยลด ภัยจากอาชญากรรม เช่น การมีเวรยาม การมีตำรวจสายตรวจ การมีโครงการชุมชนเข้มแข็ง โครงการตำรวจบ้านอาสา การมีร้านสะดวกซื้อเปิด 24 ชม. ในพื้นที่ การมีกล้องวงจรปิด การติดตั้ง เสาสัญญาณเตือนภัยในพื้นที่ เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากการศึกษาพื้นที่ตัวแทนที่มีสถิติการเกิดคดี อาชญากรรมในพื้นที่หนาแน่น และพบว่า มีสภาพทางกายภาพขององค์ประกอบภูมิทัศน์ประกอบ กันทำให้พื้นที่เกิดลักษณะที่เอื้อต่ออาชญากรรม คือ ลักษณะความหนาแน่น ลักษณะที่เป็นจุดอับ สายตา ลักษณะที่ขาดความสว่าง ลักษณะเปลี่ยว หรือลักษณะที่มีทางหนีทีไล่ที่ดีสำหรับอาชญากร แต่ถ้า ณ จุดนั้นมีเรื่องของมาตรการสอดส่องตรวจตรา มีผู้คอยเฝ้ามองในพื้นที่ด้วยสายตาที่ รับผิดชอบต่อชุมชน และมีระบบด้านการป้องกันอาชญากรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ปัญหาอาชญากรรมที่ เกิดจากปัจจัยเหล่านี้จะลดลง เช่น บริเวณพื้นที่ที่มีความสว่างไม่เพียงพอ แต่มีจุดรักษาการที่มี เจ้าหน้าที่ตำรวจดูแล เป็นต้น ทั้งยังก่อให้เกิดความรู้สึกที่ปลอดภัยจากภัยอาชญากรรมสำหรับผู้ใช้งาน ในพื้นที่ได้ด้วย แม้ว่าจะยังไม่ได้มีการเริ่มแก้ไขปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางด้าน กายภาพ

อย่างไรก็ตาม แนวทางที่ได้เสนอไว้ทั้งทางด้าน การออกแบบสภาพทางกายภาพ การใช้ มาตรการต่างๆ การมีการดูแลรักษาสภาพพื้นที่ให้สะอาดดูดีอยู่เสมอ และการใช้เทคโนโลยีด้านการ ป้องกันอาชญากรรม ทั้งหมดล้วนเป็นแนวทางในการลดช่องโอกาสการเกิดอาชญากรรม ที่ควรจะมี การกระทำไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้การป้องกันภัยจากอาชญากรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ยั่งยืน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ชาย เสวีกุล.พล.ต.ต. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.

เดชา บุญค้ำ. การวางผังบริเวณและงานบริเวณ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

พรรคชล ปัญญาทรง. แนวทางการออกแบบเพื่อพัฒนาทางเท้าในย่านพาณิชย์กรรมอโศก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

บริหาร เลียงอารมณ์.ร.ต.ต. การวางผังถนนในชุมชนพักอาศัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์สาขาวิชาเคหะการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ปราณระฟ้า พรหมประวิติ. สนามทัศน์และรูปแบบการใช้พื้นที่ว่างของชุมชนเมือง : กรณีศึกษาชุมชนย่านเสาชิงช้า กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาการวางผังและเมือง สาขาวิชาการวางผังชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.

เพชร ศรีแสงทอง. รศ. การลงโทษและการแก้ไขผู้กระทำผิด (Punishment and Correction). พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: บริษัทจามจุรีโปรดักส์, 2555.

ไฟฟ้าแสงสว่างแห่งประเทศไทย, สมาคม. มาตรฐานการให้แสงสว่างถนนสำหรับการจราจรด้วยรถยนต์และทางเดินเท้า. กรุงเทพฯ: สมาคมไฟฟ้าแสงสว่างแห่งประเทศไทย, 2555.
(อัดสำเนา)

วิชา จำปาวัลย์.ร.ต.ท. แนวทางการวางผังเมืองเพื่อป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชนชานเมืองของกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลหนองแขม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาการวางผังและเมือง

สาขาวิชาการวางผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

วิศวกร, สถา.มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพเรื่องแนวทางการปฏิบัติด้านประสิทธิผลทางพลังงานของ
โคมไฟถนน. กรุงเทพฯ: สถาวิศวกร, 2554. (อัครสำเนา)

สกุลชัย ดันติเสรณี. แนวทางพัฒนาด้านกายภาพของพื้นที่โล่งว่างเพื่อการพาณิชย์ภายในย่านถนน
ข้าวสาร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
ภาคการวางแผนภาคและเมือง สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

สุดสงวน สุธีสร.รศ. อาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2554.

สุทธิชัย เทียนโพธิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ “ชุมชนเข้มแข็ง” : ศึกษากรณีสถานี
ตำรวจนครบาลปากคลองรังสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

สุวิทย์ นิ่มน้อย , เดชา ศิริเจริญ และ อัญญาภัค ปาณิกบุตร . อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา . พิมพ์
ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนศึกษา, 2520.

สำนักผังเมือง. รายงานขั้นสุดท้ายโครงการบูรณาการแผนผังพัฒนาเขตเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ:กลุ่ม
วิภาวดี. กรุงเทพฯ: สำนักผังเมือง, 2548.

อรรถวุฒิ อ่อนทรัพย์.พ.ด.ท. การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อป้องกันอาชญากรรมในเขต
พื้นที่เมืองซึ่งมีความหนาแน่นสูง : กรณีศึกษาพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาล
บางรัก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาคการวางแผนภาค
และเมือง สาขาวิชาการวางผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อัญญา ชูบำรุง. รศ. ดร. และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล.ดร. อาชญากรรมและอาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

เอกรินทร์ สิกขากุล.ร.ด.ท. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพในเขตชุมชนเมืองกับ
การเกิดคดีอาชญากรรม: กรณีศึกษาพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลสุทธิสาร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาคการวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชาการวางผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ภาษาอังกฤษ

Clarke,L& Gilbertson,A. Addressing Crime and Disorder in Public Places Through Planning and Design [Online]. 2011.

Available from: www.ciria.org/service/.../ContentDisplay.aspx?[2012, November5]

Clifford Shaw and Henry Mckay, Juvenile delinquency and urban Areas. Chicago: University of Chicago Press, 1942.

Davies, Llewelyn. Safer Places: The Planning System and Crime Prevention[Online].2004.

Available from: www.../safer-places.pdf [2013, February 8]

Hall, Edward.T. The hidden dimension. New York: A Doubleday, 1966.

Jacobs, Jane. The death and life of the great american city. Harmondsworth: Penguin Book, 1965.

Jeffey,C.R.,Crime prevention through environmental design. Beverly Hills:Sage, 1971.

Lynch, Kelvin. Site planning. 2nd.ed. Cambridge: The M.I.T Press, 1973.

Morris,R.N. and John, Mogeey. The sociology of housing : Studies at Berinsfield. 2 nd.ed. Oxford: Alden&Mobray, 1968.

Newman, Oscar. Defensible space:Crime prevention through urban design. 2nd.ed. New York: Macmillian, 1976.

Painter, Kate &Farrington, David P. Street Lighting and Crime: Diffusion of Benefit In The Stoke-On-Trent Project [Online]. 1999. Available from:

www.estreetlight.com/Documents/.../lci%20lowres.pdf [2013, February 8]

PEDSAFE. Pedestrian Safety Guide and Countermeasure Selection System[Online].2012.

Available from: http://www.walkinginfo.org/pedsafe/moreinfo_sidewalks.cfm[2013, January 28]

Pushkarev,B.and Zupan,J.Urban space for pedestrians: A report for the regional plan association.Rep.MIT Press.Cambridge.Mass, 1975.

Schefflen, Albert E. Human territories : How we behave in spacetime. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1976.

Stockmar, Axel. Adaptive road lighting according to CIE 115:2007[Online]. 2007.

Available from: www.e-streetlight.com/Documents/.../lci%20lowres.pdf

[2013, February 8]

Siegel, Larry J. Criminology. Belmont: Wadsworth, 2007.

Sutherland, Edwin H. and Donald, R. Cressey. Criminology. Philadelphia: J.B. Lippincott, 1970.

Taft, Donald R., and Ralph ,W. England. Criminology. New York: the Macmillan Company, 1964.

Whisenand, P.M. Crime prevention. New Jersey: Prentice-Hall, 1977.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

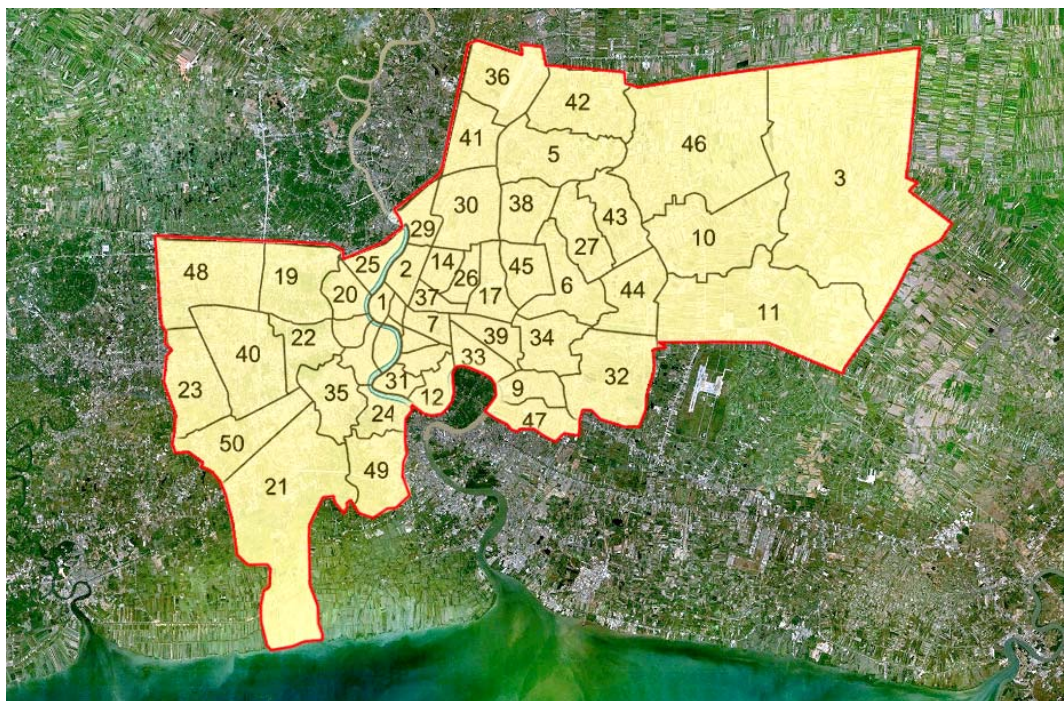
ลักษณะการแบ่งเขตของพื้นที่ศึกษา: กรุงเทพมหานคร

พื้นที่ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พื้นที่ของกรุงเทพมหานคร มีขนาด 1,568.7 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นเมืองหลวงของประเทศ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่จุดศูนย์กลางในทุกๆด้าน ทั้งทางด้าน การปกครอง การพาณิชย์ การศึกษา และการคมนาคม มีอัตราความหนาแน่นและจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศ (จำนวนประชากร 5,674,843 คน อัตราความหนาแน่น 3,617.46 คน/ตารางกิโลเมตร) (ที่มา: สำนักงานกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2555)

การแบ่งเขตของพื้นที่ตามหน่วยการปกครองของกรุงเทพมหานคร

มีการแบ่งอาณาเขตพื้นที่ตามหน่วยการปกครองของกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 50 เขต ตามรายชื่อดังต่อไปนี้ (ที่มา: สำนักงานกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2555)

1.เขตพระนคร	2.เขตดุสิต	3.เขตหนองจอก	4.เขตบางรัก
5.เขตบางเขน	6.เขตบางกะปิ	7.เขตปทุมวัน	8.เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
9.เขตพระโขนง	10.เขตมีนบุรี	11.เขตลาดกระบัง	12.เขตยานนาวา
13.เขตสัมพันธวงศ์	14.เขตพญาไท	15.เขตธนบุรี	16.เขตบางกอกใหญ่
17.เขตห้วยขวาง	18.เขตคลองสาน	19.เขตตลิ่งชัน	20.เขตบางกอกน้อย
21.เขตบางขุนเทียน	22.เขตภาษีเจริญ	23.เขตหนองแขม	24.เขตราษฎร์บูรณะ
25.เขตบางพลัด	26.เขตดินแดง	27.เขตบึงกุ่ม	28.เขตสาทร
29.เขตบางซื่อ	30.เขตจตุจักร	31.เขตบางคอแหลม	32.เขตประเวศ
33.เขตคลองเตย	34.เขตสวนหลวง	35.เขตจอมทอง	36.เขตดอนเมือง
37.เขตราชเทวี	38.เขตลาดพร้าว	39.เขตวัฒนา	40.เขตบางแค
41.เขตหลักสี่	42.เขตสายไหม	43.เขตคันนายาว	44.เขตสะพานสูง
45.เขตวังทองหลาง	46.เขตคลองสามวา	47.เขตบางนา	48.เขตทวีวัฒนา
49.เขตทุ่งครุ	50.เขตบางบอน		

แผนที่แสดงพื้นที่ 50 เขตตามการแบ่งหน่วยพื้นที่การปกครองของกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงานกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2555

3.1.2 การแบ่งเขตพื้นที่ตามพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานกรมตำรวจ

การแบ่งเขตพื้นที่ตามสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้แบ่งหน่วยงานรับผิดชอบออกเป็น 9 เขต เรียกว่า กองบังคับการตำรวจนครบาล (บก.น.) ซึ่งแต่ละเขต กองบังคับการตำรวจนครบาล จะมีสถานีตำรวจนครบาล (สน.) เป็นหน่วยงานในสังกัด ซึ่งทั้งกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น 88 สถานี โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.2.1 กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 (บก.น. 1)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 9 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล นางเลิ้ง
2. สถานีตำรวจนครบาล ชนะสงคราม
3. สถานีตำรวจนครบาล สามเสน
4. สถานีตำรวจนครบาล ดุสิต
5. สถานีตำรวจนครบาล พญาไท
6. สถานีตำรวจนครบาล มักกะสัน
7. สถานีตำรวจนครบาล ห้วยขวาง
8. สถานีตำรวจนครบาล ดินแดง

9. สถานีตำรวจนครบาล บางโพ

3.1.2.2 กองบังคับการตำรวจนครบาล 2 (บก.น. 2)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 11 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล เตาปูน
2. สถานีตำรวจนครบาล ประชาชื่น
3. สถานีตำรวจนครบาล บางซื่อ
4. สถานีตำรวจนครบาล สุทธิสาร
5. สถานีตำรวจนครบาล พหลโยธิน
6. สถานีตำรวจนครบาล บางเขน
7. สถานีตำรวจนครบาล ดอนเมือง
8. สถานีตำรวจนครบาล คันนายาว
9. สถานีตำรวจนครบาล ทุ่งสองห้อง
10. สถานีตำรวจนครบาล โคกคราม
11. สถานีตำรวจนครบาล สายไหม

3.1.2.3 กองบังคับการตำรวจนครบาล 3 (บก.น. 3)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 11 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล มีนบุรี
2. สถานีตำรวจนครบาล หนองจอก
3. สถานีตำรวจนครบาล ลำผักชี
4. สถานีตำรวจนครบาล ลำหิน
5. สถานีตำรวจนครบาล จรเข้น้อย
6. สถานีตำรวจนครบาล ลาดกระบัง
7. สถานีตำรวจนครบาล นิคมใหม่
8. สถานีตำรวจนครบาล ประชาสำราญ
9. สถานีตำรวจนครบาล หนองกรุง
10. สถานีตำรวจนครบาล ร่มเกล้า
11. สถานีตำรวจนครบาล สุวินทวงศ์

3.1.2.4 กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 (บก.น. 4)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 8 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล หัวหมาก

2. สถานีตำรวจนครบาล ลาดพร้าว
3. สถานีตำรวจนครบาล บางชัน
4. สถานีตำรวจนครบาล ประเวศ
5. สถานีตำรวจนครบาล บึงกุ่ม
6. สถานีตำรวจนครบาล โชคชัย
7. สถานีตำรวจนครบาล วังทองหลาง
8. สถานีตำรวจนครบาล อุดมสุข

3.1.2.5 กองบังคับการตำรวจนครบาล 5 (บก.น. 5)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 9 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล ท่าเรือ
2. สถานีตำรวจนครบาล ลุมพินี
3. สถานีตำรวจนครบาล ทุ่งมหาเมฆ
4. สถานีตำรวจนครบาล บางโพธิ์พาง
5. สถานีตำรวจนครบาล วัดพระยาไกร
6. สถานีตำรวจนครบาล พระโขนง
7. สถานีตำรวจนครบาล บางนา
8. สถานีตำรวจนครบาล คลองตัน
9. สถานีตำรวจนครบาล ทองหล่อ

3.1.2.6 กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 (บก.น. 6)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 8 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล ตำราญราษฎร์
2. สถานีตำรวจนครบาล พระราชวัง
3. สถานีตำรวจนครบาล จักรวรรดิ
4. สถานีตำรวจนครบาล พลับพลาไชย1
5. สถานีตำรวจนครบาล พลับพลาไชย2
6. สถานีตำรวจนครบาล ปทุมวัน
7. สถานีตำรวจนครบาล บางรัก
8. สถานีตำรวจนครบาล ยานนาวา

3.1.2.7 กองบังคับการตำรวจนครบาล 7 (บก.น. 7)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 11 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล บวรมงคล
2. สถานีตำรวจนครบาล บางกอกน้อย
3. สถานีตำรวจนครบาล บางกอกใหญ่
4. สถานีตำรวจนครบาล ท่าพระ
5. สถานีตำรวจนครบาล บางเสาธง
6. สถานีตำรวจนครบาล บางพลัด
7. สถานีตำรวจนครบาล บางยี่ขัน
8. สถานีตำรวจนครบาล ตลิ่งชัน
9. สถานีตำรวจนครบาล บางขุนนนท์
10. สถานีตำรวจนครบาล ศาลาแดง
11. สถานีตำรวจนครบาล ธรรมศาสตร์

3.1.2.8 กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 (บก.น. 8)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 11 สถานี คือ

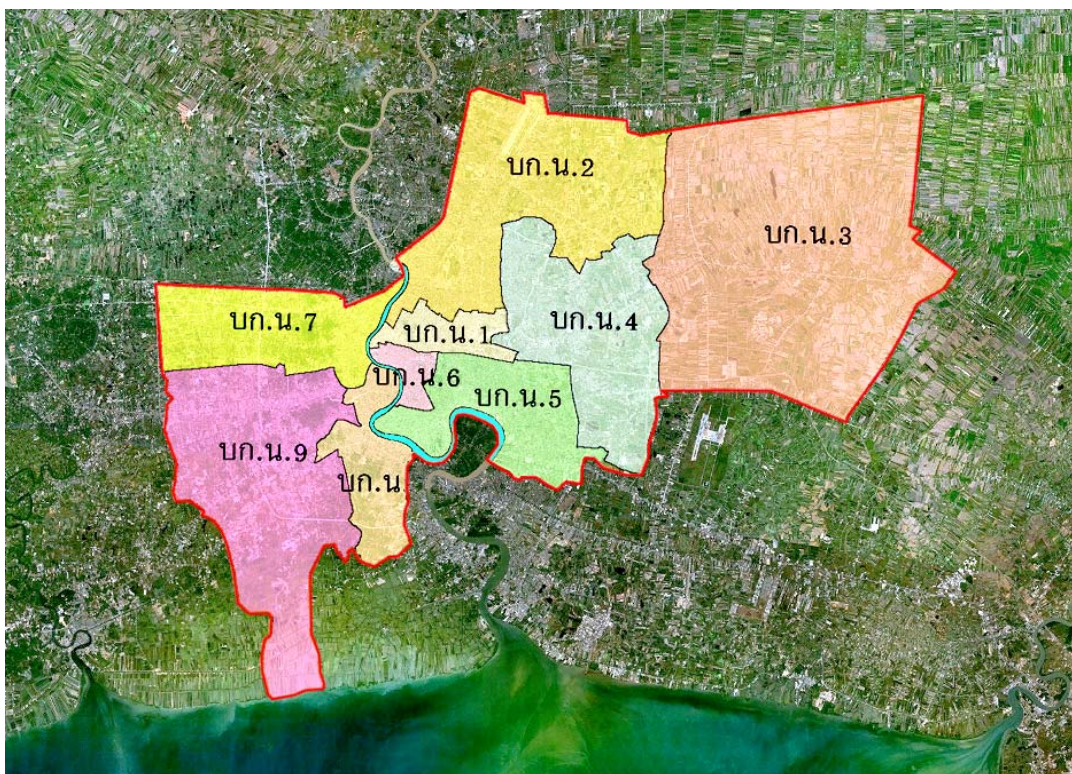
1. สถานีตำรวจนครบาล บางยี่เรือ
2. สถานีตำรวจนครบาล ตลาดพลู
3. สถานีตำรวจนครบาล บุปผาราม
4. สถานีตำรวจนครบาล สำเหร่
5. สถานีตำรวจนครบาล นุคคโธ
6. สถานีตำรวจนครบาล สมเด็จเจ้าพระยา
7. สถานีตำรวจนครบาล ราษฎร์บูรณะ
8. สถานีตำรวจนครบาล ทุ่งครุ
9. สถานีตำรวจนครบาล บางมด
10. สถานีตำรวจนครบาล ปากคลองสาน
11. สถานีตำรวจนครบาล บางคอแหลม

3.1.2.9 กองบังคับการตำรวจนครบาล 9 (บก.น. 9)

มีสถานีตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานในสังกัด ทั้งหมด 10 สถานี คือ

1. สถานีตำรวจนครบาล บางขุนเทียน
2. สถานีตำรวจนครบาล ท่าข้าม
3. สถานีตำรวจนครบาล ภาษีเจริญ
4. สถานีตำรวจนครบาล หลักสอง

5. สถานีตำรวจนครบาล หนองแขม
6. สถานีตำรวจนครบาล บางบอน
7. สถานีตำรวจนครบาล เพชรเกษม
8. สถานีตำรวจนครบาล หนองค้างพลู
9. สถานีตำรวจนครบาล แสมดำ
10. สถานีตำรวจนครบาล เทียนทะเล

แผนที่ การแบ่ง 9 เขตกองบังคับการตำรวจนครบาล ตามพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ที่มา : กองบัญชาการตำรวจนครบาล พ.ศ.2555

3.2.2 สถิติคดีที่พบในพื้นที่ศึกษา: กรุงเทพมหานคร

เขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ตามการแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากการรวบรวมข้อมูลคดี พบลักษณะการเกิดอาชญากรรมในแต่ละเขตพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดัง ต่อไปนี้

ตาราง แสดงจำนวนคดีที่พบในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคารทั้งหมด
ของแต่ละสถานีตำรวจนครบาล (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 – วันที่ 30 มิถุนายน 2555)

จำนวนคดีที่พบในพื้นที่สาธารณะของแต่ละสถานีตำรวจนครบาลในกรุงเทพฯ						
เขต บก.น	สน.	ประเภทพื้นที่สาธารณะ				รวม
		ถนน/ ตรอก/ ซอย	ป้ายรถ ประจำ ทาง	สะพานลอย คนข้าม	สวน สาธารณะ	
กองบังคับการตำรวจนครบาล 1	1. นางเลิ้ง	41	0	0	1	42
	2. ชนะสงคราม	40	0	1	12	53
	3. สามเสน	68	1	1	0	70
	4. คูสิต	11	2	0	1	14
	5. พญาไท	546	10	0	2	558
	6. มกกะสัน	25	0	0	0	25
	7. ห้วยขวาง	111	2	3	0	116
	8. ดินแดง	82	5	4	0	91
	9. บางโพ	0	0	2	0	2
กองบังคับการตำรวจนครบาล 2	2.1 เตาปูน	136	4	1	0	141
	2.2 ประชาชื่น	36	0	0	0	36
	2.3 บางซื่อ	86	4	1	6	97
	2.4 สุทธิสาร	21	0	0	0	21
	2.5 พหลโยธิน	122	3	1	7	133
	2.6 บางเขน	213	9	2	0	224
	2.7 ดอนเมือง	165	1	0	1	167
	2.8 คันนายาว	278	1	2	0	281
	2.9 ทุ่งสองห้อง	158	3	2	0	163
	2.10 โศกนคร	114	6	1	1	122
	2.11 สายไหม	15	1	0	1	17

ตาราง (ต่อ) จำนวนคดีที่พบในพื้นที่สาธารณะของแต่ละสถานีตำรวจนครบาลในกรุงเทพฯ						
เขต บก.น	สน.	ประเภทพื้นที่สาธารณะ				รวม
		ถนน/ ตรอก/ ซอย	ป้ายรถ ประจำ ทาง	สะพานลอย คนข้าม	สวน สาธารณะ	
กองบังคับการตำรวจนครบาล 3	3.1 มีนบุรี	32	0	0	0	32
	3.2 หนองจอก	113	1	0	2	116
	3.3 ลำผักชี	33	0	0	0	33
	3.4 ลำหิน	2	0	0	0	2
	3.5 จรเข้ไฉย	7	0	0	0	7
	3.6 ลาดกระบัง	6	0	0	0	6
	3.7 นิimitใหม่	53	0	0	0	53
	3.8 ประชาสำราญ	18	0	0	0	18
	3.9 หนองกรุง	26	0	0	0	26
	3.10 ร่มเกล้า	23	0	3	3	29
	3.11 สุวินทวงศ์	3	0	0	0	3
กองบังคับการตำรวจนครบาล 4	4.1 หัวหมาก	16	0	0	1	17
	4.2 ลาดพร้าว	43	0	1	2	46
	4.3 บางชัน	228	2	1	0	231
	4.4 ประชาเส	202	8	0	5	215
	4.5 บึงกุ่ม	146	6	0	5	157
	4.6 โชคชัย	51	0	0	0	51
	4.7 วังทองหลาง	97	0	1	0	98
	4.8 อุดมสุข	83	2	0	0	85

ตาราง (ต่อ) จำนวนคดีที่พบในพื้นที่สาธารณะของแต่ละสถานีตำรวจนครบาลในกรุงเทพฯ						
เขต บก.น	สน.	ประเภทพื้นที่สาธารณะ				รวม
		ถนน/ ตรอก/ ซอย	ป้ายรถ ประจำ ทาง	สะพานลอย คนข้าม	สวน สาธารณะ	
กองบังคับการตำรวจนครบาล 5	5.1 ท่าเรือ	68	0	0	0	68
	5.2 ลุมพินี	100	3	3	22	128
	5.3 ทูมมหาเมฆ	75	1	2	0	78
	5.4 บางโพธิ์พวง	168	7	1	2	178
	5.5 วัดพระยาไกร	152	1	0	0	153
	5.6 พระโขนง	313	4	2	0	319
	5.7 บางนา	245	4	0	1	250
	5.8 คลองตัน	70	2	1	1	74
	5.9 ทองหล่อ	242	3	0	4	249
กองบังคับการตำรวจนครบาล 6	6.1 ตำราญราษฎร์	200	0	0	0	200
	6.2 พระราชวัง	33	1	0	0	34
	6.3 จักรวรรดิ	136	2	0	2	140
	6.4 พลับพลาไชย1	44	0	0	0	44
	6.5 พลับพลาไชย2	12	0	1	0	13
	6.6 ปทุมวัน	98	3	3	0	104
	6.7 บางรัก	195	3	0	0	198
	6.8 ยานนาวา	63	0	0	0	63

ตาราง (ต่อ) จำนวนคดีที่พบในพื้นที่สาธารณะของแต่ละสถานีดำรวจนครบาลในกรุงเทพฯ						
เขต บก.น	สน.	ประเภทพื้นที่สาธารณะ				รวม
		ถนน/ ตรอก/ ซอย	ป้ายรถ ประจำ ทาง	สะพานลอย คนข้าม	สวน สาธารณะ	
กองบังคับการตำรวจนครบาล 7	7.1 บวรมงคล	1	1	0	0	2
	7.2 บางกอกน้อย	30	1	0	0	31
	7.3 บางกอกใหญ่	8	0	0	0	8
	7.4 ท่าพระ	29	1	1	0	31
	7.5 บางเสาธง	37	0	0	0	37
	7.6 บางพลัด	142	2	0	0	144
	7.7 บางยี่ขัน	77	6	2	2	87
	7.8 คลิ่งชัน	193	7	4	1	205
	7.9 บางขุนนนท์	14	0	0	0	14
	7.10 ศาลาแดง	29	0	0	0	29
	7.11 ธรรมศาลา	70	3	1	0	74
กองบังคับการตำรวจนครบาล 8	8.1 บางยี่เรือ	49	0	0	0	49
	8.2 ตลาดพลู	25	0	0	0	25
	8.3 นุปผาราม	183	1	1	4	189
	8.4 สำเหร่	15	2	0	0	17
	8.5 นุคคโล	125	2	1	1	129
	8.6 สมเด็จเจ้าพระยา	35	3	0	0	38
	8.7 ราษฎร์บูรณะ	358	14	2	2	376
	8.8 ทุ่งครุ	57	1	0	0	58
	8.9 บางมด	534	3	1	0	538
	8.10 ปากคลองสาน	0	0	0	0	0
	8.11 บางคอแหลม	0	0	0	0	0

ตาราง (ต่อ) จำนวนคดีที่พบในพื้นที่สาธารณะของแต่ละสถานีตำรวจนครบาลในกรุงเทพฯ						
เขต บก.น.	สน.	ประเภทพื้นที่สาธารณะ				รวม
		ถนน/ ตรอก/ ซอย	ป้ายรถ ประจำ ทาง	สะพานลอย คนข้าม	สวน สาธารณะ	
กองบังคับการตำรวจนครบาล 9	9.1 บางขุนเทียน	260	0	3	3	266
	9.2 ท่าข้าม	48	0	0	0	48
	9.3 ภาษีเจริญ	409	9	1	0	419
	9.4 หลักสอง	132	3	1	1	137
	9.5 หนองแขม	27	1	0	0	28
	9.6 บางบอน	2	0	0	0	2
	9.7 เพชรเกษม	22	0	3	0	25
	9.8 หนองค้างพลู	135	1	1	0	137
	9.9 แสมดำ	5	0	0	0	5
	9.10 เทียนทะเล	0	0	0	0	0

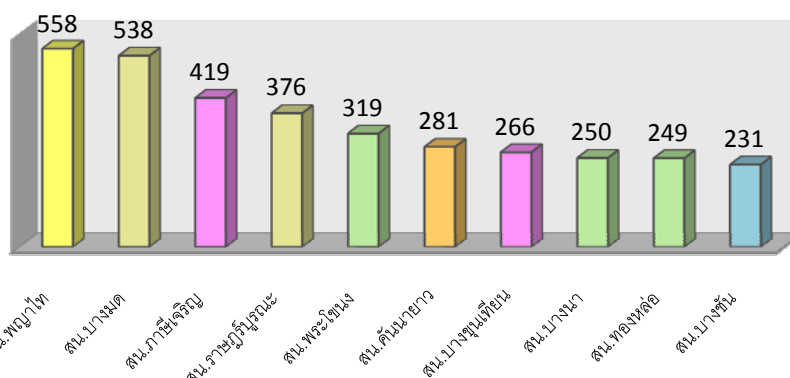
จากตารางข้างต้น จำนวนคดีที่แสดงในตาราง หมายถึงคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ทั้งหมดที่ได้รับการร้องทุกข์และมีลงบันทึกประจำวันไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลเท่านั้น โดยนำมาจัดอันดับพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลที่พบคดีมากที่สุด 10 อันดับ เพื่อนำไปสู่การหาพื้นที่ศึกษา ต่อไป

3.2.3 สรุปผลการจัดอันดับพื้นที่เพื่อเลือกพื้นที่ศึกษา

สรุปการจัดอันดับพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาล ในกรุงเทพมหานคร ที่พบคดีในพื้นที่สาธารณะมากที่สุด 10 อันดับ ดังนี้

อันดับที่ 1: สถานีตำรวจนครบาล พญาไท	(บก.น.1)	จำนวนคดีที่พบ 558	คดี
อันดับที่ 2: สถานีตำรวจนครบาล บางมด	(บก.น.8)	จำนวนคดีที่พบ 538	คดี
อันดับที่ 3: สถานีตำรวจนครบาล ภาษีเจริญ	(บก.น.9)	จำนวนคดีที่พบ 419	คดี

อันดับที่ 4 : สถานีตำรวจนครบาล ราษฎร์บูรณะ	(บก.น.8)	จำนวนคดีที่พบ	376	คดี
อันดับที่ 5 : สถานีตำรวจนครบาล พระโขนง	(บก.น.5)	จำนวนคดีที่พบ	319	คดี
อันดับที่ 6 : สถานีตำรวจนครบาล คันนายาว	(บก.น.2)	จำนวนคดีที่พบ	281	คดี
อันดับที่ 7 : สถานีตำรวจนครบาล บางขุนเทียน	(บก.น.9)	จำนวนคดีที่พบ	266	คดี
อันดับที่ 8 : สถานีตำรวจนครบาล บางนา	(บก.น.5)	จำนวนคดีที่พบ	250	คดี
อันดับที่ 9 : สถานีตำรวจนครบาล ทองหล่อ	(บก.น.5)	จำนวนคดีที่พบ	249	คดี
อันดับที่ 10 : สถานีตำรวจนครบาล บางชัน	(บก.น.4)	จำนวนคดีที่พบ	231	คดี

แผนภูมิ การเปรียบเทียบจำนวนคดีของแต่ละสถานีตำรวจนครบาล
ที่ติดอันดับ 1 ใน 10

จากการจัดอันดับ พื้นที่ที่พบการเกิดคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในพื้นที่สาธารณะนอกรถที่มีจำนวนมากที่สุด ในรอบ 5 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 – วันที่ 30 มิถุนายน 2555) คือ “พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท” ซึ่งอยู่ในเขตของหน่วยกองบังคับการตำรวจนครบาล 1(บก.น.1)

ประวัติความเป็นมาของสถานีตำรวจนครบาลพญาไท

เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2450 กรมตำรวจได้ก่อตั้งสถานีตำรวจนครบาลพญาไท พื้นที่ตำบลทุ่งพญาไท อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร เลขที่ 220 ถนนศรีอยุธยา (ในขณะนั้นยังไม่มีถนนศรีอยุธยา) มีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งสิ้น 20.97 ตารางกิโลเมตร มีกิ่ง สน.ห้วยขวางขึ้นตรงด้วย 1 สถานี

ต่อมา ปีพ.ศ. 2510 ได้มีคำสั่งกรมตำรวจที่ 1251/2510 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2510 ให้แยกกิ่ง สน.ห้วยขวางขึ้นเป็น สน. ไม่ขึ้นตรงกับ สถานีตำรวจนครบาลพญาไทอีกต่อไปและแบ่งแยกพื้นที่รับผิดชอบของ สถานีตำรวจนครบาลพญาไทออกไปอีก 12.50 ตารางกิโลเมตร

ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2510 สถานีตำรวจนครบาลพญาไท จึงเหลือพื้นที่รับผิดชอบในขณะนั้นเพียง 8.29 ตารางกิโลเมตร

และ เมื่อ พ.ศ. 2520 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยให้จัดตั้ง สถานีตำรวจนครบาลเพิ่มเติม โดยพิจารณาแบ่งแยกจาก สถานีตำรวจนครบาลที่มีสถานภาพอาชญากรรมสูงและมีเขตพื้นที่รับผิดชอบกว้างขวาง แยกออกเป็น 2 – 3 สถานีตำรวจนครบาลและมีการยกฐานะจากกิ่งสถานีตำรวจนครบาล ขึ้นเป็นสถานีตำรวจนครบาล ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 94 ลงวันที่ 1 พ.ย. 2520 ให้จัดตั้ง สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบจาก สน.พญาไท อีก 3.29 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบัน สถานีตำรวจนครบาลพญาไท จึงเหลือพื้นที่รับผิดชอบจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 5 ตารางกิโลเมตร โดยมีสถานที่ตั้ง อยู่เลขที่ 320 ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร (ที่มา : สถานีตำรวจนครบาลพญาไท พ.ศ. 2555)

ภาคผนวก ข

สภาพทั่วไปของเขตราชเทวี

- ประวัติความเป็นมาของเขตราชเทวี

ในปีพ.ศ. 2531 ได้มีประกาศกรุงเทพมหานครเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตปกครองเดิมของเขตพญาไท โดยแยกแขวงทุ่งพญาไท แขวงถนนพญาไท แขวงถนนเพชรบุรี และแขวงมักกะสัน ขึ้นเป็น “เขตราชเทวี” เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2532 โดยชื่อเขตตั้งตามสี่แยกราชเทวี ซึ่งเป็นจุดตัดระหว่างถนนพญาไทกับถนนเพชรบุรี โดยคำว่าราชเทวีนั้นมาจากพระนามของสมเด็จพระนางเจ้าสุกุมลมารศรี พระอัครราชเทวี พระนางเธอในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) สะพานข้ามคลองประแจจีน ซึ่งปัจจุบันได้ถูกถมไปแล้ว (ที่มา: ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตราชเทวี พ.ศ. 2555)

- แผนพัฒนาของเขตราชเทวี

สำนักงานเขตราชเทวี ได้วางแผนการพัฒนาเขตราชเทวีตามแนวทางของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ.2556-2559) และแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2556 ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งมีทั้งสิ้น 5 ยุทธศาสตร์ด้วยกัน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงการสร้างพื้นฐานแบบบูรณาการเพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพกรุงเทพมหานครเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยการพัฒนาส่งเสริมโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว สังคมและสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาด้านการกีฬาและนันทนาการ การพัฒนาสุขภาพ พัฒนาความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง เสริมสร้างเสน่ห์กรุงเทพมหานครเพื่อเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานครเพื่อมอบบริการที่ดีที่สุดแก่ประชาชน การเสริมสร้างให้บุคลากรของกรุงเทพมหานครมีความพร้อมทั้งด้านศักยภาพ คุณภาพชีวิต และความภาคภูมิใจในการเป็นบุคลากรของกรุงเทพมหานครเพื่อร่วมพัฒนามหานครให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น

จาก 5 ยุทธศาสตร์หลัก ข้างต้น ในปี 2555-2556 เขตราชเทวีได้ให้ความสำคัญกับ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นหลัก โดยเน้นในเรื่องของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและการ สร้างพื้นที่ที่มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการสัญจรของประชาชน
2. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เขตราชเทวี
3. เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย
4. เพื่อเพิ่มระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักงานเขต ราชเทวี

จากที่ทางเขตได้ยกยุทธศาสตร์ที่ 4 ของแผนพัฒนาจากกรุงเทพมหานคร มาเป็น ยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาเขต ทั้งนี้ เพราะได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องของ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน อันเป็นรากฐานที่สำคัญของการนำมาซึ่งความเจริญ และการ พัฒนาในทุกๆด้าน ซึ่งรวมไปไปถึงด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีต่อความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย (ที่มา: ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตราชเทวี พ.ศ. 2555)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมณีนุช พูลสวัสดิ์ เกิดเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2526 เป็นคนกรุงเทพมหานคร โดยกำเนิด สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ.2538 จากนั้นได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนศึกษานารี จนจบชั้น ม. 6 เมื่อปี พ.ศ.2544 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรมไทย จากมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ.2549 หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้วยความสนใจได้เลือกเข้าทำงานที่บริษัท KTG Inter-Associates,Ltd. ในตำแหน่งภูมิสถาปนิก เป็นระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ.2549-2551) และทำงานที่ บริษัท Blue Planet Design International Co.,Ltd. ต่ออีกเป็นระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ.2551-2553) ในตำแหน่งภูมิสถาปนิกเช่นเดียวกัน จากการได้มีโอกาสทำงานด้านการออกแบบงานภูมิทัศน์ ทำให้มีความประทับใจและสนใจต่อวิชาชีพ จึงได้ศึกษาต่อโดยตรงทางด้านภูมิสถาปัตยกรรม ในระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2554 จนถึงปัจจุบัน